

I. X POSIEDZENIE KRAJOWEJ RADY PZD

1. Informacja

W dniu 28 października 2016 r. w Warszawie odbyło się X posiedzenie Krajowej Rady PZD, któremu przewodniczył Prezes Związku Eugeniusz Kondracki. W posiedzeniu udział wzięła także Przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej Maria Fojt.

Na początku posiedzenia uczestnicy uczcili minutą ciszy pamięć zmarłego Zbigniewa Kołodziejczaka wieloletniego członka Krajowej Rady i Prezesa Okręgowego Zarządu Warmińsko-Mazurskiego.

Realizując przyjęty porządek obrad Prezes PZD przedstawił wydarzenia, jakie miały miejsce od zakończenia narady prezesów i dyrektorów biur. Członkowie Krajowej Rady przedstawiali sytuację w swoich okręgach oraz podejmowane działania. Uczestnicy posiedzenia stwierdzili, że wytwarzana atmosfera wokół PZD ma na celu zdyskredytowanie Związku w oczach jego członków. Szczególnie krytycznie odniesiono się do audycji w TVP1, w której przedstawiono reportaż dotyczący likwidacji części jednego z warszawskich ogrodów. Mimo dostępu do wiarygodnych dokumentów, informacje zostały celowo zmanipulowane. Członkowie Krajowej Rady uznali, że w stosunku do redakcji i autorów należy wszcząć działania prawne.

Krajowa Rada zapoznała się z wynikami Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r. i w podjętej w tej sprawie uchwale zwróciła się do zarządów ROD, okręgów i Prezydium KR PZD, aby wyniki Przeglądu zostały wykorzystane z pożytkiem dla ogrodów i działkowców, a także w dalszej perspektywie czasowej, do realizacji programu ROD XXI wieku i Otwartego programu społecznego rozwoju ROD. Ponadto zobowiązała Prezydium KR PZD do przyjęcia i wyda-

nia wytycznych, wykorzystujących wyniki Przeglądu, do zagospodarowania i modernizacji ogrodów. Krajowa Rada postanowiła wydać oddzielne wydawnictwo zawierające podsumowanie Przeglądu dokonane przez KR PZD oraz wyniki Przeglądu w poszczególnych okręgach. Krajowa Rada podziękowała okręgom i tysiącom społecznych członków komisji przeglądowych za zaangażowanie i ogromny wkład pracy.

Krajowa Rada zapoznała się z wynikami badania dotyczącego ujawniania ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W podjętej uchwale przedstawiony został aktualny stan w tym zakresie i Krajowa Rada zobowiązała okręgi do kontynuowania działań związanych z ujawnianiem ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w studiach wskazując działania, jakie powinny być podjęte w tej sprawie.

Krajowa Rada ponownie ustosunkowała się do wniosku organu nadzoru dotyczącego zapisu w statucie, precyzując stanowisko w sprawie osobistego wykonywania praw członkowskich. Z uwagi na wzrastające zainteresowanie instytucji społecznych możliwością korzystania z działki w ROD, Krajowa Rada przyjęła wzór umowy o oddanie działki w bezpłatne użytkowanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną.

Krajowa Rada dokonała nowelizacji uchwał systemowych regulujących funkcjonowanie Funduszu Obrony, Funduszu Rozwoju ROD i Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Ponadto Krajowa Rada dokonała rejestracji regulaminów OZ w Częstochowie i OZ Toruńsko-Włocławskiego.

2. Porządek obrad

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Wybór komisji uchwał i wniosków.
4. Stwierdzenie prawomocności obrad.
5. Aktualna sytuacja Związku. Pytania i dyskusja.
6. Wyniki Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku. Ocena. Wnioski. Pytania i dyskusja.
7. ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pytania i dyskusja.
8. Rozpatrzenie wniosku organu nadzoru dotyczącego interpretacji statutu PZD.
9. Przyjęcie wzoru umowy o oddanie działki w bezpłatne użytkowanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną.
10. Nowelizacja uchwał dotyczących funduszy funkcjonujących w PZD.
11. Rejestracja regulaminów OZ PZD.
12. Podjęcie uchwał.
13. Sprawy różne.
14. Zakończenie posiedzenia.

3. Komisja Uchwał i Wniosków

Piotr Gadzikowski	- Toruńsko-Włocławski Przewodniczący
Zdzisław Śliwa	- Poznań
Stanisław Zawadka	- Mazowiecki
Janusz Moszkowski	- Wrocław
Henryk Malik	- Sudecki
Niewiński Leonard	- Pomorski
Józef Romanowski	- Szczecin

4. Uchwały

Uchwała Nr 1/X/2016

w sprawie wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r.
zamieszczona jest w Rozdziale II.

Uchwała Nr 2/X/2016

*w sprawie ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*
zamieszczona jest w Rozdziale III

UCHWAŁA NR 3/X//2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie wykładni § 14 ust. 1 pkt 5 w związku z ust. 2 Statutu PZD

W związku z wnioskiem organu nadzoru o ponowne rozpatrzenie sprawy objętej uchwałą NR 2/VII/2016 Krajowej Rady PZD z dnia 18 maja 2016 r., działając na podstawie § 130 pkt 6 Statutu PZD, Krajowa Rada PZD postanawia:

§ 1

W świetle postanowień § 14 ust. 2 Statutu PZD, prawa członka do występowania z wnioskiem i postulatem do

organów PZD mogą być wykonywane wyłącznie osobiście.

§ 2

Stanowisko zawarte w § 1 nie wyklucza możliwości powierzenia przez członka PZD opracowania wniosku lub postulatu osobie trzeciej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z przyjętą w uchwale nr 2/VII/2016 Krajowej Rady PZD wykładnią statutu PZD, w świetle zapisów § 14 ust. 2 Statutu PZD zasadnym jest stwierdzenie, iż prawo członka do występowania z wnioskiem lub postulatem do organów PZD może być wykonywane wyłącznie osobiście.

Jednocześnie należy uznać, iż przedmiotowy przepis, w zakresie w jakim nakazuje działanie osobiste, odnosi

się wyłącznie do czynności dokonywanej wobec organu PZD, pomija zaś kwestię opracowania wystąpienia. Z powyższych względów, KR PZD stoi na stanowisku, iż zapis § 14 ust. 2, w zakresie, w jakim dotyczy uprawnień wynikających z § 14 ust. 1 pkt 5 Statutu PZD, tj. prawa do składania wniosków lub postulatów do organów PZD, nie ogranicza prawa członka PZD do korzystania ze wsparcia osób trzecich przy opracowywaniu wystąpień.

WICEPREZES

/-/ Stanisław ZAWADKA

PREZES

/-/ Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

Uchwała Nr 4/X/2016
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.
**w sprawie wprowadzenia wzoru umowy o oddaniu działki
w bezpłatne używanie wybranym instytucjom**

W celu zapewnienia wdrożenia i stosowania ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych w podstawowych jednostkach organizacyjnych PZD, Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców, na podstawie § 82 ust. 2 statutu PZD, postanawia:

§ 1

1. Wprowadzić wzór umowy umożliwiający oddanie działki w bezpłatne używanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną, oświatową, kulturalną, wychowawczą, rehabilitacyjną, dobroczynną lub opieki społecznej.
2. Wzór umowy, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały i stanowi dokument powszechnie obowiązujący we wszystkich rodzinnych ogrodach działkowych.

§ 2

1. Oddanie działki w bezpłatne używanie instytucjom, o których mowa w § 1 ust.1, następuje wyłącznie na podstawie umowy według wzoru określonego w ni-

niejszej uchwale.

2. Umowę, o której mowa w ust. 1, w imieniu PZD zawiera zarząd ROD reprezentowany przez prezesa zarządu ROD (pierwszego wiceprezesa) łącznie z innym członkiem zarządu ROD, po wyrażeniu zgody na tę czynność przez zarząd ROD w formie uchwały.

§ 3

Do umów o oddaniu działki w bezpłatne używanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną, oświatową, kulturalną, wychowawczą, rehabilitacyjną, dobroczynną lub opieki społecznej, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, stosuje się dotychczasowe zasady do dnia wygaśnięcia takich umów.

§ 4

Niniejszą uchwałę wraz z załącznikiem Prezes Związku opublikuje w Biuletynie Informacyjnym KR PZD.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

I Wiceprezes
/-/Tadeusz JARZĘBAK

PREZES
/-/ Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

*Załącznik do
Uchwały Nr 4/X/2016
Krajowej Rady PZD
z dnia 28.10.2016 r.*

UMOWA O ODDANIU DZIAŁKI W BEZPŁATNE UŻYWANIE

zawarta dnia 201.. r. w (zwana dalej „umową”)

pomiędzy:

Polskim Związkiem Działkowców – Rodzinnym Ogrodem Działkowym
w - stowarzyszeniem ogrodowym prowadzącym działalność według
ustawy z dnia 13 grudnia 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych, z siedzibą w
przy ul., wpisanym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy do rejestru sto-

warzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000293886, reprezentowanym przez:

..... –
..... –,

uprawnionych do reprezentacji zgodnie z § 73 statutu Polskiego Związku Działkowców,
zwanym dalej „PZD”

a
....., z siedzibą w przy ul.
o nr REGON i nr NIP, wpisanym przez do
pod numerem, reprezentowanym przez:

..... –
..... –,

działających na podstawie ,
zwanym dalej „Korzystającym”

§ 1

1. PZD oświadcza, że:
 - prowadzi Rodzinny Ogród Działkowy
..... w,
zwanym dalej „**ROD**”, zgodnie z ustawą z dnia 13 grudnia 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych;
 - jest uprawniony do oddawania działek położonych na terenie ROD w bezpłatne używanie na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych oraz § 82 statutu Polskiego Związku Działkowców;
 - na terenie ROD znajduje się działka nr ... o powierzchnim², zwana dalej „**działką**”, która jest wolna od jakichkolwiek obciążeń osób trzecich, a w szczególności nie jest oddana w dzierżawę działkową.
2. Korzystający oświadcza, że:
 - nie przysługuje mu prawo do innej działki, niż określona w ust. 1;
 - ubiega się o działkę wyłącznie w celu jej wykorzystania do prowadzenia upraw ogrodniczych, wypoczynku i rekreacji w związku z prowadzoną przez siebie działalnością;
 - zapoznał się z obowiązującym na terenie ROD regulaminem rodzinnego ogrodu działkowego uchwalonym dnia 1 października 2015 roku, zwanym dalej „**regulaminem**”, oraz ustawą z dnia 13 grudnia 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych, zwaną dalej „**ustawą**”;
 - przed podpisaniem umowy sprawdził oraz akceptu-

je stan prawny oraz faktyczny dotyczący działki.

§ 2

1. PZD zobowiązuje się oddać Korzystającemu działkę do bezpłatnego używania, zaś Korzystający zobowiązuje się używać działkę zgodnie z jej przeznaczeniem i w związku z prowadzoną przez siebie działalnością, a także przestrzegać regulaminu rodzinnego ogrodu działkowego, w szczególności w zakresie zagospodarowania i korzystania z działki oraz korzystania z terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej.
2. Niniejsza umowa zawarta zostaje na czas oznaczony od dnia 201... r. do dnia..... 201.... r.

§ 3

Przejęcie działki przez Korzystającego nastąpi w nieprzekraczalnym terminie 7 dni roboczych, licząc od daty niniejszej umowy, na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego podpisanego przez obie strony, który będzie załączony do umowy, stanowiąc jej integralną część.

§ 4

1. Korzystający jest obowiązany utrzymywać działkę w należytym stanie, przestrzegać porządku ogrodowego w sposób określony w regulaminie, ponosić koszty związane z utrzymaniem działki, a także korzystać z terenu ogólnego i infrastruktury ogrodowej w sposób nie utrudniający korzystania przez

innych działkowców.

2. Korzystający jest zobowiązany przestrzegać zakazu zamieszkiwania, prowadzenia odrębnej działalności gospodarczej lub innej działalności zarobkowej na terenie działki.
3. Korzystającemu nie wolno oddawać działki w poddzierżawę lub do bezpłatnego używania osobie trzeciej.

§ 5

1. Korzystający przejmując na siebie pełną odpowiedzialność za swoich pracowników oraz inne osoby działające w jego imieniu, a także za zachowania każdej osoby, którą wprowadził na teren ROD i działki.
2. Korzystający zobowiązuje się przestrzegać porządku ogrodowego oraz nie zakłócać ponad przeciętną miarę spokoju innych działkowców.

§ 6

1. Korzystający ma prawo zagospodarować działkę i wyposażać ją w odpowiednie obiekty i urządzenia zgodnie z przepisami ustawy oraz regulaminem.
2. Nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działce, wykonane lub nabyte ze środków finansowych Korzystającego, stanowią jego nakłady, które Korzystający usunie z działki po wygaśnięciu niniejszej umowy.
3. Korzystającemu nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poczynionych na działce.

§ 7

1. Wypowiedzenia umowy dokonuje się na piśmie pod rygorem nieważności.
2. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę nie później niż na miesiąc naprzód, na koniec miesiąca kalendarzowego, jeżeli strony nie osiągnęły porozumienia co do warunków i terminu rozwiązania umowy.

§ 8

1. PZD może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia w sytuacjach przewidzianych w innych postanowieniach niniejszej umowy, a także jeżeli Korzystający:
 - 1) pomimo pisemnego upomnienia nadal korzysta

z działki lub altany w sposób sprzeczny z przepisami ustawy lub regulaminem, niszczy infrastrukturę ogrodową albo wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi ogrodowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych działek

- 2) oddał działkę lub jej część osobie trzeciej do płatnego lub bezpłatnego używania.
2. Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności i musi zawierać uzasadnienie.

§ 9

1. Po wygaśnięciu umowy Korzystający przywróci działkę do pierwotnego stanu, po czym przekaze ją PZD na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego w nieprzekraczalnym terminie siedmiu dni, licząc od daty wygaśnięcia umowy.
2. Jeżeli Korzystający nie przywróci działki do pierwotnego stanu, PZD będzie przysługiwać roszczenie o zapłatę kwoty stanowiącej równowartość prac potrzebnych do przywrócenia działki do stanu pierwotnego.
3. Jeżeli Korzystający nie wyda działki w terminie określonym w ust. 1, zobowiązany będzie uiszczać na rzecz PZD kwotę w wysokości zł płatną do 10 dnia każdego miesiąca na następujący rachunek bankowy:

§ 10

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności przepisy ustawy oraz Kodeksu cywilnego.
2. Koszty podatków i innych opłat związanych z zawarciem niniejszej umowy ponosi Korzystający.
3. Wszelkie zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Wszelkie ewentualne spory wynikłe z niniejszej umowy, będą rozstrzygane przez sąd rzeczowo i miejscowo właściwy dla miejsca położenia działki.
5. Umowa została sporządzona w języku polskim, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.
6. Umowa wchodzi w życie z dniem jej zawarcia.

PZD: (2 podpisy)

Korzystający

UCHWAŁA NR 5/X/2016
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.
w sprawie zmiany uchwały Krajowej Rady PZD nr 8/III/2015 z dnia 1 października 2015 r.
w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania Funduszu Obrony ROD

Krajowa Rada PZD, działając na podstawie § 155 statutu PZD postanawia:

§ 1

Dokonać zmian w uchwale Krajowej Rady PZD nr 8/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania Funduszu Obrony ROD poprzez nadanie ust. 2 w § 2 następującej treści:

„W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydium KR PZD może wyrazić zgodę na sfinansowanie ze środków Funduszu Obrony ROD innych zobowiązań pozostających w bezpośrednim związku z celami, o których mowa w ust. 1, w tym nabycia przez PZD praw do obję-

tych roszczeniami gruntów zajmowanych przez ROD”.

§ 2

Prezes Polskiego Związku Działkowców ogłosi w Biuletynie Informacyjnym jednolity tekst uchwały nr 8/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania Funduszu Obrony ROD, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SKARBNIK
/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA Nr 8/III/2015
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 1 października 2015 r.
(tekst jednolity z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 5/X/2016 Krajowej Rady PZD z dnia 28 października 2016 r.)
w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania Funduszu Obrony ROD

Krajowa Rada PZD, działając na podstawie § 155 statutu PZD, postanawia:

Rozdział I

§ 1

1. Fundusz Obrony ROD stanowi wydzieloną część Funduszu Statutowego PZD.
2. Fundusz Obrony ROD przeznaczony jest na realizację celów statutowych wskazanych w niniejszej uchwale.
3. Fundusz Obrony ROD funkcjonuje w jednostce krajowej PZD.

§ 2

1. Środki Funduszu Obrony ROD przeznaczone są na następujące cele:

- 1) pokrycie stwierdzonych prawomocnymi wyrokami sądowymi zobowiązań PZD z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, na których zlokalizowane są rodzinne ogrody działkowe oraz kosztów sądowych lub egzekucji w postępowaniach mających za przedmiot roszczenia z tego tytułu,
- 2) pokrycie kosztów sądowych lub egzekucji w postępowaniach sądowych lub administracyjnych o wydanie nieruchomości zajmowanych przez rodzinne ogrody działkowe,
- 3) pokrycie kosztów sądowych lub egzekucji w po-

stępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących regulacji stanu prawnego nieruchomości zajmowanych przez rodzinne ogrody działkowe.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydium KR PZD może wyrazić zgodę na sfinansowanie ze środków Funduszu Obrony ROD innych zobowiązań pozostających w bezpośrednim związku z celami, o których mowa w ust. 1.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydium KR PZD może wyrazić zgodę na sfinansowanie ze środków Funduszu Obrony ROD innych zobowiązań pozostających w bezpośrednim związku z celami, o których mowa w ust. 1, w tym nabycia przez PZD praw do objętych roszczeniami gruntów zajmowanych przez ROD.

§ 3

1. Fundusz Obrony ROD tworzy się z:
 - 1) odpisu z części partycypacji przynależnej jednostce krajowej PZD,
 - 2) odszkodowań za prawo PZD do gruntu likwidowanego ROD lub jego części w przypadku nie odtwarzania ogrodu.
2. Wysokość odpisu określana jest w drodze uchwały Krajowej Rady PZD podjętej po uchwaleniu wysokości partycypacji i jej podziału pomiędzy jednostki terenowe i jednostkę krajową.
3. W uchwale, o której mowa w ust. 2, Krajowa Rada PZD może podjąć decyzję o zawieszeniu stosowania odpisu na Fundusz Obrony ROD.

§ 7

1. Funduszem Obrony ROD zarządza Prezydium Krajowej Rady PZD.
2. Prezydium Krajowej Rady PZD rozpatruje wnioski o przyznanie środków z Funduszu.
3. Prezydium Krajowej Rady PZD podejmuje decyzje o wypłacie środków z Funduszu Obrony ROD na realizację celów, o których mowa w niniejszej uchwale.

§ 8

1. Wniosek o przyznanie środków z Funduszu Obrony ROD składa Prezydium Okręgowego Zarządu PZD na druku według wzoru stanowiącego Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Do wniosku powinny być załączone:
 - 1) analiza całości sprawy, wskazująca na poprawność dotychczasowego postępowania,
 - 2) dokumentacja prawna dotycząca gruntu, w związku z którym powstało zobowiązanie PZD,

§ 4

Fundusz Obrony ROD może być dodatkowo zasilany z:

1. dobrowolnych wpłat na podstawie uchwały prezydium okręgowych zarządów PZD i zarządów rodzinnych ogrodów działkowych,
2. dobrowolnych wpłat członków wspierających,
3. dobrowolnych wpłat członków zwyczajnych,
4. Funduszu statutowego i funduszy celowych.

§ 5

1. Fundusz Obrony ROD funkcjonuje w oparciu o roczny preliminarz uchwalony przez Krajową Radę PZD.
2. Sprawozdanie finansowe Funduszu Obrony ROD zatwierdza Krajowa Rada PZD.
3. Sprawozdanie finansowe Funduszu Obrony stanowi wydzieloną część sprawozdania finansowego jednostki krajowej i PZD.

§ 6

1. Dla Funduszu Obrony prowadzona jest odrębna ewidencja finansowo-księgowa, a środki finansowe Funduszu gromadzone są na odrębnym koncie bankowym.
2. Koszty funkcjonowania Funduszu Obrony ROD obciążają ten Fundusz.
3. Obsługę administracyjną Funduszu Obrony ROD wykonuje biuro jednostki krajowej.
4. Koszty obsługi administracyjnej Funduszu Obrony ROD obciążają budżet jednostki krajowej PZD.

Rozdział II

- 3) dokumentacja prawna ROD,
- 4) kopia orzeczenia potwierdzającego istnienie zobowiązania PZD,
- 5) uchwała Prezydium OZ PZD w sprawie wystąpienia o przyznanie środków z Funduszu wraz z uzasadnieniem,
- 6) inne dokumenty w sprawie.
3. Wnioski niekompletne lub sporządzone niezgodnie z wymogami określonymi niniejszą uchwałą są zwracane wnioskodawcy bez rozpatrzenia.

§ 9

1. Prezydium KR PZD oceniając wniosek o dofinansowanie z Funduszu Obrony ROD kieruje się w szczególności spełnieniem następujących warunków:
 - 1) wniosek dotyczy zapłaty celu zgodnego ze wskazanymi w § 2 ust 1 lub 2, 2) w postępowaniach, o których mowa w § 2 ust 1, został złożony w imieniu PZD w wymaganym terminie wniosk o zwolnienie od kosztów sądowych, a w przypad-

ku postanowienia o odmowie zwolnienia z kosztów, zostało złożone zażalenie na postanowienie sądu I instancji.

2. Poza przesłankami wynikającymi z ust. 1, Prezydium Krajowej Rady PZD oceniając wniosek może brać pod uwagę następujące okoliczności:

- 1) czy okręg podjął niezbędne działania w celu obrony interesów prawnych PZD,
- 2) zaangażowanie finansowe okręgu składającego wniosek oraz ROD, z którego funkcjonowaniem wniosek pozostaje w związku, w dotychczas prowadzonych postępowaniach, z których wynikają zobowiązania PZD,
- 3) partycypację ROD w finansowaniu zobowiązania, które ma być zaspokojone ze środków Funduszu,
- 4) spełnienie wymogów proceduralnych w przypadkach roszczeń osób fizycznych i prawnych zgłaszanych do gruntów ROD,
- 5) wskazanie przez Prezydium OZ PZD propozycji dochodzenia roszczeń regresowych przez PZD,
- 6) przedłożenie przez Prezydium OZ PZD propozycji rozwiązania problemu i zakończenia sprawy.

§ 10

1. Kopię uchwały Prezydium KR PZD, przyznającej środki z Funduszu Obrony ROD określającą kwotę

przyznanych środków i cel, na jaki zostały przyznane, otrzymuje wnioskodawca oraz Wydział Finansowo-Księgowy biura jednostki krajowej.

2. Środki przyznawane z Funduszu Obrony ROD przekazywane są na rachunek bankowy właściwego okręgu lub bezpośrednio na rachunek wierzyciela PZD.

3. Okręg, który otrzymał środki z Funduszu Obrony ROD zobowiązany jest do złożenia w KR PZD potwierdzenia wykorzystania ich zgodnie z celem wskazanym w uchwale Prezydium KR PZD przyznającej te środki.

§ 11

W przypadku wyegzekwowania przez PZD środków z tytułu roszczeń regresowych przysługujących PZD w związku z zobowiązaniami pokrytymi z wypłat z Funduszu Obrony ROD, środki te proporcjonalnie wracają na konto Funduszu.

§ 12

Istniejący Fundusz Obrony ROD funkcjonuje od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały według zasad przez nią określonych.

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

Załącznik do uchwały Nr 8/III/2015
KR PZD z dnia 1 października 2015 r.

Wniosek o przyznanie środków z Funduszu Obrony ROD

Prezydium OZ PZD

Wnioskuję o przyznanie środków z Funduszu

Tytułem.....

Dotyczy RODw.....

I. Informacja prawna o ROD:

numer Rejestru ROD KR PZD

powierzchnia ROD (ogółem) (ha)
ilość działek rodzinnych
dz. geodezyjne
Informacja o odprowadzaniu partycypacji
Dokumenty prawne terenu ROD (*załączyć do wniosku*)
decyzje.....
akty notarialne
odpis z KW
wypis z ewidencji gruntów
zapisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
.....

II. Informacja o roszczeniu:

Powierzchnia objęta roszczeniem ha,
działki geod. nr
ilość działek rodzinnych

Wyrok sygn. akt (*załączyć do wniosku*):

Wysokość zobowiązania:..... w zł

Wnioskowana kwota pomocy z Funduszu Obrony RODzł

Słownie zł

Nr konta

Nazwa posiadacza konta

Informacja o zaangażowaniu finansowym ROD (uchwały w załączeniu)
.....

Informacja o przebiegu postępowań:
.....

Propozycje w sprawie postępowania regresowego

Propozycja o sposobie rozwiązania problemu i zakończenia sprawy
.....

Informacja dotycząca działkowców z terenu objętego roszczeniem

Informacja o infrastrukturze PZD na terenie objętym roszczeniem

Uchwała Prezydium OZ PZD w sprawie wniosku o przyznanie środków z Funduszu Obrony ROD (*załączyć do wniosku*)
.....

SKARBNIK

.....

PREZES

.....

.....

.....

miejscowość,

data

UCHWAŁA NR 6/X/2016
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.
w sprawie zmiany uchwały Krajowej Rady PZD nr 11/III/2015 z dnia 1 października 2015 r.
w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju
Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Polskim Związku Działkowców

Krajowa Rada PZD, działając na podstawie § 155 statutu PZD postanawia:

§ 1

Dokonać zmian w uchwale Krajowej Rady PZD nr 11/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Polskim Związku Działkowców poprzez nadanie § 5 następującej treści:

„§ 5

1. Dotacja z Funduszu krajowego oraz okręgowego przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:
 - a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

2. Postanowienia ust. 1 nie stosuje się do wewnątrzorganizacyjnych dotacji zwrotnych przeznaczonych na finansowanie nabycia prawa do nieruchomości na potrzeby ROD, przyznanych zgodnie z odrębnymi przepisami.”

§ 2

Prezes Polskiego Związku Działkowców ogłosi w Biuletynie Informacyjnym jednolity tekst uchwały nr 11/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Polskim Związku Działkowców, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.
2. Uchwała ma zastosowanie do dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD na zadania inwestycyjno-remontowe, realizowane na podstawie uchwały walnego zebrania ROD w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego (remontowego) podjętej po wejściu w życie niniejszej uchwały.

SKARBNIK
/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA NR 11/III/2015
KRAJOWEJ RADY POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW
z dnia 1 października 2015 r.
(tekst jednolity z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 6/X/2016
Krajowej Rady PZD z dnia 28 października 2016 r.)
w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju
Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Polskim Związku Działkowców

Na podstawie § 155 statutu PZD Krajowa Rada PZD postanawia:

§ 1

Fundusz Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Polskim Związku Działkowców, zwany dalej „Fundu-

szem”, jest funduszem celowym, którego środki są przeznaczone na finansowanie działań inwestycyjnych w PZD, w szczególności kosztów zakładania, zagospodarowania i modernizacji rodzinnych ogrodów działkowych.

§ 2

Fundusz dzieli się na:

- a) Fundusz krajowy – zarządzany przez Prezydium Krajowej Rady PZD
- b) Fundusze okręgowe - zarządzane przez prezydium okręgowego zarządu PZD
- c) Fundusze rodzinnych ogrodów działkowych (ROD) - zarządzane przez zarząd ROD.

§ 3

Dochody Funduszu stanowią w szczególności:

1. we wszystkich jednostkach organizacyjnych PZD:
 - a) dotacje zewnętrzne,
 - b) darowizny, spadki i zapisy,
 - c) odpisy z działalności statutowej,
 - d) odpisy z innych funduszy celowych,
 - e) środki z wykorzystania majątku PZD,
 - f) środki finansowe przekazywane na ten Fundusz przez członka wspierającego.
2. w jednostkach terenowych:
 - a) odszkodowania należne PZD za infrastrukturę ogrodową z tytułu likwidacji rodzinnego ogrodu działkowego lub jego części,
 - b) odszkodowania należne PZD za prawo PZD do gruntu z tytułu likwidacji ROD lub jego części w przypadku odtwarzania ROD lub jego części,
 - c) dotacje i inne środki na realizację inwestycji lub remontów otrzymane od jednostki krajowej PZD.
3. w rodzinnych ogrodach działkowych:
 - a) dotacje i inne środki na realizację inwestycji lub remontów otrzymane od jednostki krajowej lub terenowej PZD.
 - b) opłaty ogrodowe w części przeznaczonej na inwestycje, remonty i bieżącą konserwację infrastruktury ogrodowej wpłacane jednorazowo przez nowych działkowców (§ 147 ust. 1 pkt. 1 statutu PZD)
 - c) opłaty ogrodowe w części przeznaczonej na inwestycje, remonty i bieżącą konserwację infrastruktury ogrodowej.

§ 4

Środki Funduszu mogą być wykorzystane:

1. z Funduszu krajowego na pokrycie kosztów:
 - a) nabywania praw do gruntów pod rodzinny ogród działkowy,
 - b) remontów, modernizacji, budowy i bieżącej konserwacji budynków, budowli i urządzeń stanowiących własność PZD, również poprzez przekazywanie dotacji na ten cel do Funduszu okręgowego lub ROD,
 - c) odtwarzania likwidowanych i zakładania nowych rodzinnych ogrodów działkowych, również poprzez udzielanie dotacji na ten cel do Funduszu

okręgowego lub ROD,

- d) zatrudnienia pracownika do spraw inwestycji.
2. z Funduszu okręgowego na pokrycie kosztów:
 - a) nabywania praw do gruntów pod rodzinny ogród działkowy,
 - b) remontów, modernizacji, budowy i bieżącej konserwacji budynków, budowli i urządzeń stanowiących własność PZD, również poprzez udzielanie dotacji na ten cel do Funduszu ROD,
 - c) odtwarzania likwidowanych i budowę nowych rodzinnych ogrodów działkowych,
 - d) zatrudnienia specjalistów, w związku z prowadzonymi inwestycjami,
 - e) zatrudnienia inspektorów do spraw inwestycji, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Prezydium Krajowej Rady PZD.
3. z Funduszu ROD na pokrywanie kosztów:
 - a) nabywania praw do gruntów pod rodzinny ogród działkowy,
 - b) remontów, modernizacji, budowy i bieżącej konserwacji infrastruktury ogrodowej w ROD,
 - c) zatrudnienia specjalistów w związku z prowadzonymi inwestycjami.

§ 5

3. Dotacja z Funduszu krajowego oraz okręgowego przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:
 - a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.
4. Postanowienia ust. 1 nie stosuje się do wewnątrzorganizacyjnych dotacji zwrotnych przeznaczonych na finansowanie nabycia prawa do nieruchomości na potrzeby ROD, przyznanych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 6

Wykorzystanie środków Funduszu w sposób inny, niż zapisany w § 4, jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody Prezydium Krajowej Rady PZD.

§ 7

1. Wydatkowanie środków z Funduszu odbywa się w oparciu o przyjęty roczny plan finansowy Funduszu.
2. Przyjęcia rocznego planu finansowego Funduszu dokonują:
 - a) Krajowa Rada PZD – dla Funduszu krajowego,

- b) okręgowy zarząd PZD - dla Funduszu okręgowego,
 - c) walne zebranie ROD - dla Funduszu ROD.
3. Jednostki organizacyjne PZD prowadzą dla Funduszu wyodrębnioną ewidencję finansową na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
4. Jednostki organizacyjne PZD corocznie sporządzają wyodrębnione sprawozdanie finansowe dla środków Funduszu, którego stan winien być ujawniony w pasywach, a środki finansowe w aktywach bilansu. Sprawozdanie winno być sporządzone wg stanu na dzień 31 grudnia, zgodnie z zasadami obowiązującymi w PZD.

§ 8

1. Odpowiedzialność za prawidłową organizację, gospodarowanie Funduszem i rozliczenie środków ponosi:
 - a) za Fundusz krajowy - Prezydium Krajowej Rady PZD,
 - b) za Fundusz okręgowy - prezydium okręgowego zarządu PZD,
 - c) za Fundusz ROD - zarząd ROD.
2. Kontrolę nad prawidłowym wykorzystaniem środków Funduszu w danej jednostce organizacyjnej PZD sprawuje komisja rewizyjna tej jednostki.

3. Postanowienia ust. 2 nie wyłączają kompetencji nadzorczych i kontrolnych wynikających z postanowień statutu PZD.

§ 9

1. Poszczególne jednostki organizacyjne PZD prowadzą wydzielony rachunek bankowy dla środków Funduszu.
2. Obowiązek prowadzenia wydzielonego konta bankowego dla środków Funduszu nie dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych, w których kwota tego Funduszu nie przekracza 10.000,00 złotych (słownie: dziesięć tysięcy złotych).
3. Wykaz rachunków bankowych Funduszu prowadzą:
 - a) w stosunku do rodzinnych ogrodów działkowych - okręgowe zarządy PZD,
 - b) w stosunku do jednostek terenowych PZD - Krajowa Rada PZD.

§ 10

Istniejący Fundusz Rozwoju ROD w PZD od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały funkcjonuje na zasadach w niej określonych.

§ 11

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SKARBNIK
/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

UCHWAŁA NR 7/X/2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie zmiany uchwały Krajowej Rady PZD nr 13/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD

Krajowa Rada PZD, działając na podstawie § 155 statutu PZD postanawia:

§ 1

Dokonać zmian w uchwale Krajowej Rady PZD nr 13/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD poprzez:

- 1) dodanie § 6 o następującej treści:

„§ 6

5. Dotacja z Funduszu przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:
 - a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę

o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.”

- 2) § 6 otrzymuje numer 7, a kolejne paragrafy otrzymują następujące po sobie numery.

§ 2

Prezes Polskiego Związku Działkowców ogłosi w Biuletynie Informacyjnym jednolity tekst uchwały nr 13/III/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców

Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały.

§ 3

3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.
4. Uchwała ma zastosowanie do dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z Funduszu na usuwanie skutków klęsk żywiołowych przyznanych po wejściu w życie niniejszej uchwały.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA NR 13/III/2015

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 1 października 2015 r.

(tekst jednolity z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 7/X/2016 Krajowej Rady PZD z dnia 28 października 2016 r.)

w sprawie zasad funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD

Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców, działająca na podstawie § 155 statutu PZD postanawia:

§ 1

Fundusz przeznaczony na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD, zwany dalej „Funduszem” jest funduszem celowym, którego środki przeznaczone są na udzielanie wsparcia finansowego w postaci dotacji wewnętrzorganizacyjnych, zwanych dalej „Dotacjami” dla rodzinnych ogrodów działkowych prowadzonych przez Polski Związek Działkowców, w szczególności na odtworzenie zniszczonej przez klęskę żywiołową infrastruktury ogrodowej.

§ 2

Przez klęskę żywiołową należy rozumieć ekstremalne zjawisko naturalne powodujące znaczną szkodę na terenie wywołanym tym zjawiskiem, jak i wysokie straty finansowe na danym terenie wywołane w szczególności przez powódź, długotrwałe podtopienia, suszę, rozległy pożar terenu, trzęsienie ziemi, huragan czy tornado.

§ 3

Fundusz przeznaczony na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD może być zasilany:

- a) z dobrowolnych wpłat przekazywanych przez jednostki organizacyjne PZD ze środków Funduszu Statutowego,
- b) z innych źródeł.

§ 4

Funduszem dysponuje Prezydium Krajowej Rady PZD.

§ 5

Szczegółowe zasady dotyczące udzielania dotacji z Funduszu, nadzoru nad ich wydatkowaniem oraz zasad ich rozliczania określi Prezydium Krajowej Rady PZD.

§ 6

Dotacja z Funduszu przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:

- a) ROD nie wykorzystał dotacji,
- b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
- c) ROD nie rozliczył dotacji,
- d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

§ 7

1. Koszty funkcjonowania Funduszu obciążają ten Fundusz.
2. Obsługę administracyjną Funduszu wykonuje biuro Krajowej Rady PZD.
3. Koszty obsługi administracyjnej Funduszu obciążają jednostkę krajową PZD.

§ 8

Istniejący w PZD Fundusz przeznaczony na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały funkcjonuje na zasadach w niej określonych.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

UCHWAŁA Nr 8/X/2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie rejestracji regulaminu Okręgowego Zarządu Toruńsko-Włocławskiego PZD

Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców, działając na podstawie § 108 ust. 4 statutu PZD, postanawia

PZD w dniu 23 marca 2016 r. Regulamin stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 1

Zarejestrować regulamin Okręgowego Zarządu Toruńsko-Włocławskiego PZD uchwalony na posiedzeniu OZ

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SEKRETARZ

/-/Izabela OŻEGALSKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA Nr 9/X/2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie rejestracji regulaminu Okręgowego Zarządu PZD w Częstochowie

Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców, działając na podstawie § 108 ust. 4 statutu PZD, postanawia

w dniu 28 października 2015 r. Regulamin stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 1

Zarejestrować regulamin Okręgowego Zarządu PZD w Częstochowie uchwalony na posiedzeniu OZ PZD

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SEKRETARZ

/-/Izabela OŻEGALSKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA NR 10/X/2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

**w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia Panu Zbigniewowi Kołodziejczakowi
mandatu członka Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców**

Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców, działając na podstawie § 39 ust. 2 pkt 1 w związku z § 25 pkt 1) oraz § 26 pkt 1) statutu Polskiego Związku Działkowców, postanawia:

§ 1

Stwierdzić wygaśnięcie mandatu członka Krajowej

Rady Polskiego Związku Działkowców Pana Zbigniewa Kołodziejczaka na skutek śmierci.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SEKRETARZ

/-/Izabela OŻEGALSKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

II. PRZEGLĄD ZAGOSPODAROWANIA ROD I DZIAŁEK W 2016 ROKU

1. Informacja w sprawie podsumowania realizacji projektu pn. „Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku”

Zgodnie z uchwałą Nr 145/2016 Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie realizacji projektu pod nazwą „Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku”, wszystkie okręgi przeprowadziły lustrację łącznie 4 625 ROD (98,5% ROD) oraz 855 524 działek.

Krajowa Rada PZD na posiedzeniu w dniu 28 października 2016 roku podsumowała wyniki „Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku”. Wnioski wynikające z przeglądu zawarła w uchwale nr 1/X/2016.

Stwierdzony podczas przeglądu stan zagospodarowania ROD i działek wykazał pewne potrzeby. Mimo, że wiele ogrodów jest nowoczesnych i wyposażonych w niezbędną infrastrukturę zaspokajającą potrzeby działkowców, to jednak w niektórych konieczne jest przeprowadzenie inwestycji. Najpilniejsze dotyczą elektryfikacji, instalacji wodnej oraz naprawy ogrodzeń ze-

wnętrznych. Jednak mimo stwierdzonych potrzeb, w ogrodach zauważono znaczną poprawę stanu zagospodarowania, co jest związane z wykorzystywaniem pomocy finansowej Związku i współpracy z władzami miasta.

Przegląd potwierdził, że ogólny stan ogrodów jest dobry i bardzo dobry, a większość ROD i działek jest użytkowana zgodnie z obowiązującymi przepisami Regulaminu ROD. Wprawdzie zdarzają się odstępstwa, ale stwierdzono je w niewielkiej ilości przypadków.

Krajowa Rada PZD uznała za konieczne, aby w każdym Okręgu stworzony został katalog działań, jakie należy podjąć w dziedzinach wymagających poprawy, a które wyniknęły z przeprowadzonych przeglądów. Przede wszystkim w zakresie działań inwestycyjnych, remontowych, prawnych, organizacyjnych i szkoleniowych.

Krajowa Rada PZD zobowiązała zarządy ROD, okręgi i Prezydium KR PZD do wykorzystania Przeglądu zagospodarowania ROD i działek z pożytkiem dla ogrodów

i działkowców. W tym celu Prezydium KR PZD na najbliższym posiedzeniu wyda wytyczne do zagospodarowania i modernizacji ogrodów. Z uwagi na znaczenie prze-

glądów dla przyszłości ogrodów wydane zostanie również specjalne wydawnictwo, w którym zostaną zawarte ich wyniki ze wszystkich okręgów i podsumowanie.

2. Uchwała Krajowej Rady PZD

UCHWAŁA Nr 1/X/2016
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.
*w sprawie wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania
ROD i działek w 2016 r.*

Komisje powołane w okręgach dokonały przeglądu 4 625 ROD i 855 524 działek położonych na 7132 terenach o powierzchni 38 675,16 hektarów. W ten sposób Związek posiadał wiedzę o stanie zagospodarowania 98,5% rodzinnych ogrodów działkowych.

Zagospodarowanie rodzinnych ogrodów działkowych nie we wszystkich przypadkach odpowiada dzisiejszym potrzebom i oczekiwaniom działkowców. Stan infrastruktury ROD i ich zagospodarowanie jest bardzo zróżnicowane. Wiele ogrodów jest nowoczesnych, w pełni wyposażonych w niezbędną infrastrukturę. Są to najczęściej ogrody, które systematycznie inwestują w posiadane wyposażenie. Takie ogrody realizują już drugi etap – dostosowują swoją infrastrukturę i funkcjonowanie do nowej roli, jaką ogrody otwarte powinny spełniać w środowiskach lokalnych.

Przegląd unaoczniał też sfery koniecznych inwestycji w ROD, bo część ogrodów funkcjonuje w stanie z innej epoki. W całym kraju jest 139 ogrodów, które nie mają dostępu do wody, 904 ogrody nie mają energii elektrycznej, 33 ogrody nie są ogrodzone. To są najpilniejsze potrzeby inwestycyjne w poszczególnych okręgach.

Potrzeby inwestycyjne i remontowe występują w wielu ogrodach, szczególnie budowanych w latach 80 – tych ubiegłego wieku. Infrastruktura, nowoczesna na tamtejsze czasy, dzisiaj wymaga generalnego remontu, lub wręcz wymiany.

Wyniki stanu zagospodarowania ROD potwierdziły słuszność uchwalonego Programu modernizacji ogrodów – ROD XXI wieku. Konieczne jest zatem realizowanie tego programu przez okręgi w oparciu o zdobytą szczegółową wiedzę na temat potrzeb wszystkich ogrodów ze swojego terenu.

Ważnym elementem realizacji modernizacji ROD będzie zdobywanie środków finansowych spoza związkowych źródeł i w okręgach należy zwiększyć aktywność w tym zakresie, szczególnie jeśli chodzi o pomoc ogrodom w zdobywaniu środków z funduszy unijnych, krajowych i od samorządów.

Przegląd ujawnił także drobne niedociągnięcia, ale mające ogromny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie ogrodów. Dotyczy to w szczególności braku tablic informacyjnych w niektórych ogrodach.

Okręgi powinny dopilnować, aby w każdym ogrodzie była tablica informacyjna, bowiem jest to powszechny sposób przekazywania informacji dla działkowców, ale także służą one do realizowania przez zarząd niektórych obowiązków statutowych i ustawowych.

Krajowa Rada PZD stwierdza, że wyniki przeglądu potwierdziły badania pojedynczych zagadnień przeprowadzone przed przeglądami. Dotyczy to w szczególności wolnych działek, ponadnormatywnych budowli, zamieszkiwania na działkach. W tych sprawach Krajowa Rada i Prezydium KR wydały odpowiednie akty prawne i okręgi znając sytuację w każdym ogrodzie powinny opracować mechanizmy usuwania nieprawidłowości z ROD, a przede wszystkim całkowicie zastopować powstawanie nowych przypadków łamania prawa – dotyczy to budownictwa ponadnormatywnego i zamieszkiwania na działkach.

Przegląd dostarczył szczegółowej wiedzy o zagospodarowaniu działek i ich wykorzystywaniu. Krajowa Rada stwierdza, że zdecydowana większość działek jest zagospodarowana zgodnie z obowiązującym prawem, właściwie utrzymana, są one estetyczne i bardzo dobrze wyposażone. Ujawnione nieprawidłowości w zagospodarowaniu powinny być systematycznie usuwane, a działki tego wymagające powinny być modernizowane. Dane z przeglądu powinny być wykorzystane przez okręgi i zarządy ROD do praktycznej realizacji Otwartego, długofalowego programu modernizacji działek.

Zakres wiedzy uzyskanej w wyniku przeglądu jest na tyle bogaty, że winien być wykorzystywany do bieżącej działalności wszystkich zarządów ROD, okręgów, a także Prezydium KR i Krajowej Rady, bowiem szczegółowa analiza poszczególnych zagadnień powinna być impulsem do tworzenia rozwiązań prawnych i organizacyjnych spełniających oczekiwania działkowców oraz

potrzeby ogrodów i ich zarządów.

Krajowa Rada uznaje za konieczne stworzenie w każdym okręgu katalogu działań, które należy podjąć w różnych dziedzinach, a dotyczących tematów wynikłych z przeglądu. Dotyczy to nie tylko działań inwestycyj-

nych, remontowych, ale także prawnych, organizacyjnych i szkoleniowych. Katalog tych spraw, terminy realizacji, ważność poszczególnych tematów, będzie w każdym okręgu inna, zależna od sytuacji w ROD i na działkach.

Krajowa Rada PZD:

1. Przyjmuje przedstawione wyniki Przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r.
2. Zwraca się do zarządów ROD, okręgów i Prezydium KR PZD, aby wyniki Przeglądu zostały wykorzystane z pożytkiem dla ogrodów i działkowców, a także w dalszej perspektywie czasowej, do realizacji programu ROD XXI wieku i Otwartego programu społecznego rozwoju ROD.
3. Zobowiązuje Prezydium KR PZD do przyjęcia i wydania wytycznych, wykorzystujących wyniki Przeglądu, do zagospodarowania i modernizacji ogrodów.

4. Z uwagi na ogromną wiedzę zawartą w wynikach Przeglądu, a także znaczenie dla przyszłości ogrodów, postanawia wydać oddzielne wydawnictwo zawierające wyniki przeglądów w okręgach i materiał podsumowujący poszerzony o dodatkowe opracowania poszczególnych zagadnień.

Powszechny przegląd był ogromnym przedsięwzięciem organizacyjnym dla każdego okręgu. Nie byłby możliwy, gdyby nie zaangażowanie tysięcy działaczy społecznych. Krajowa Rada PZD składa podziękowanie dla członków komisji przeglądowych i aktywowi okręgów za zaangażowanie w przeprowadzeniu przeglądu.

I WICEPREZES
/-/Tadeusz JARZĘBAK

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

3. Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku

Przeгляд zagospodarowania ROD i działek odbywał się w okręgach na podstawie Uchwały Nr 145/2016 Prezydium KR PZD z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie realizacji projektu pod nazwą „Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 r.”

Powołane przez okręgi komisje dokonały przeglądu 4 625 ROD, a więc nie zlustrowano 49 ROD (w Podkarpackim - 13, Śląskim - 10, Pomorskim - 8, Małopolskim - 6, Lublinie - 3, Mazowieckim, w Poznaniu i Warmińsko-Mazurskim - 2 i Legnicy, Szczecinie i Wrocławiu - 1).

Przeглядem objęto 855 524 działki na 7 132 terenach.

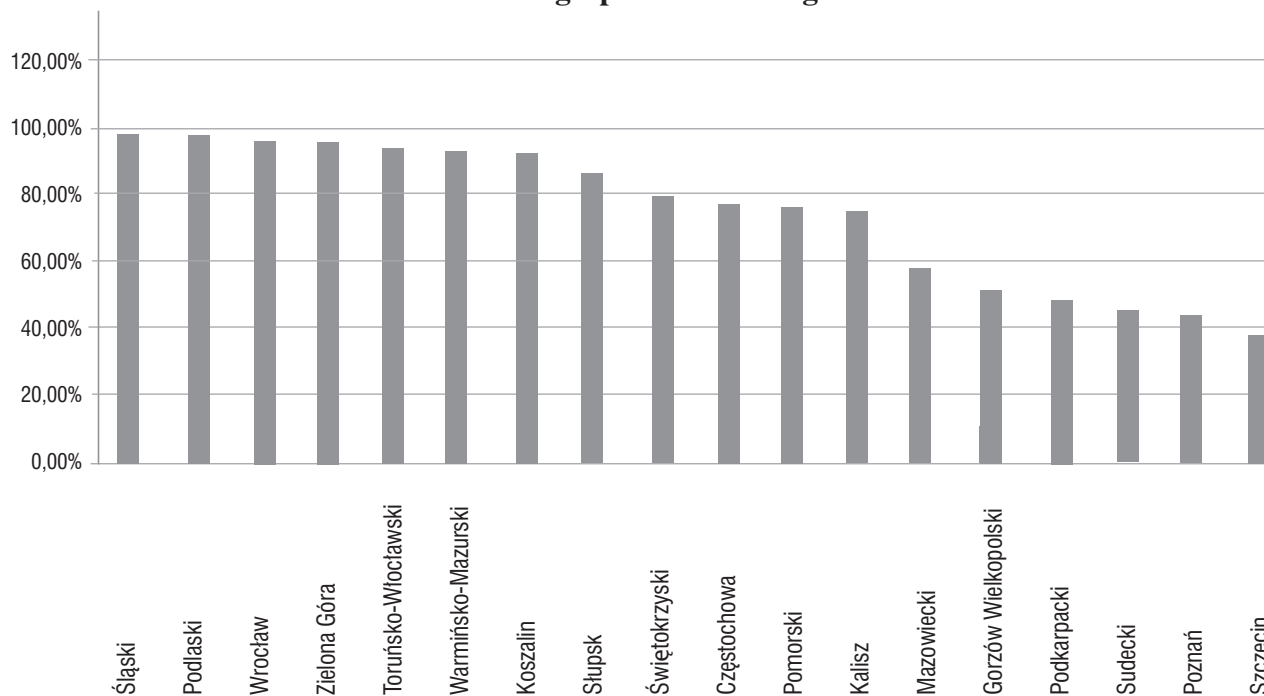
Z ogrodów objętych przeглядem 3 456 (77,72%) posiada plan zagospodarowania, a z tego 92,7% ogrodów jest zagospodarowana zgodnie z posiadanym planem. Najlepsza sytuacja jest w Okręgach w Legnicy i Lubli-

nie – wszystkie ogrody posiadają plan zagospodarowania i są zagospodarowane zgodnie z tym planem. W Okręgu Podlaskim na 99 ROD plan posiada 98 ogrodów i tylko 1 jest zagospodarowany niezgodnie z tym planem.

Dobra sytuacja jest w Pomorskim (77,72% posiada plan), w Częstochowie (78%), Kaliszu (76%), Koszalinie (93%), Słupsku (87%), Śląskim (99,3%), Świętokrzyskim (80%), Toruńsko-Włocławskim (96%), Warmińsko-Mazurskim (95,8%), we Wrocławiu (97,3%) oraz w Zielonej Górze (96,7%).

Najmniej ogrodów posiadających plan zagospodarowania jest w okręgach: w Gorzowie Wlkp. (50,7%), Mazowieckim (57%), Podkarpackim (46,8%), Poznaniu (43%), Sudeckim (44,5%), Szczecinie (37,9%).

Plan zagospodarowania ogrodu



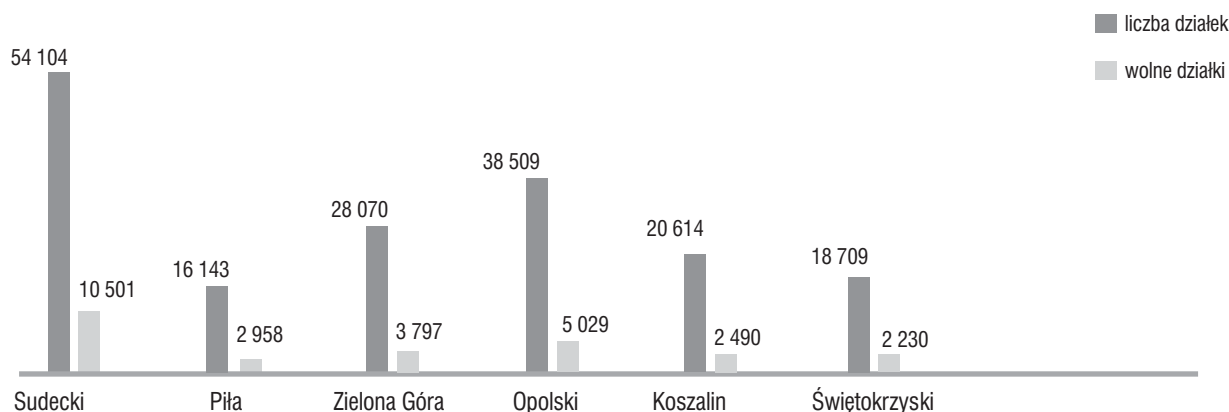
Poza Legnicą i Lublinem, w następujących okręgach wszystkie ogrody są zagospodarowane zgodnie z posiadanym planem: Elbląg, Kalisz, Koszalin, Mazowiecki, Opolski, Piła, Podkarpacki, Słupsk, Świętokrzyski i Warmińsko-Mazurski.

Najwięcej ogrodów zagospodarowanych niezgodnie z posiadanym planem jest w Okręgu w Gorzowie Wlkp. (68,6%).

W niektórych okręgach poważnym problemem są wol-

ne działki. W całym kraju jest 32 213 **wolnych działek**, co stanowi 3,5% wszystkich działek w PZD. Najwięcej wolnych działek w stosunku do działek ogółem jest w Okręgu Sudeckim – 19,4%, Piła – 17,7%, Zielonej Górze – 13,5%, Opolskim – 13,0%, Koszalinie 12% i w Świętokrzyskim – 11,9%. Okręgi podają jako przyczynę likwidację wielu zakładów pracy i wyludnianie się niektórych regionów – młodzi emigrują za pracą i starsi działkowcy nie mają komu przekazać działki.

Najwięcej wolnych działek w stosunku do działek w Okręgu



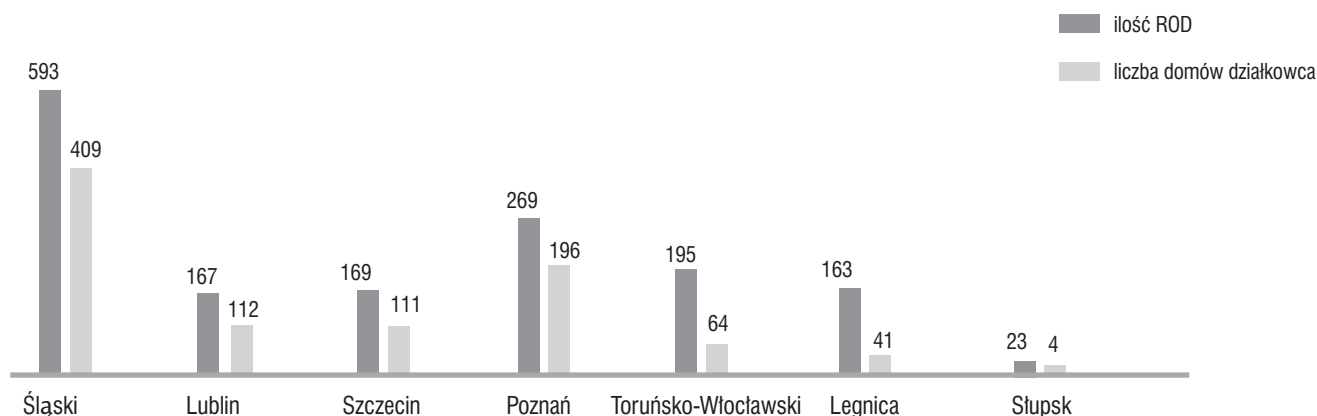
Najmniej wolnych działek w stosunku do ogólnej liczby jest w Okręgu Śląskim – 0,3%, Toruńsko-Włocławskim – 0,5%, w Częstochowie i Łódzkim po 0,9%.

Zagospodarowanie ROD

W ogrodach jest 2 465 domów działkowca (w 53,2%). Najwięcej tych obiektów jest w ogrodach Okręgu Śląskiego – w 409 ROD, a więc w 69% ogrodów. W Okręgu w Poznaniu domy działkowca są w 196 ROD, a

więc w 66% ogrodów. Najmniejsza ilość ROD wyposażonych w domy działkowca jest w Okręgu w Słupsku – 4 ROD, a więc 17,4%.

Domy działkowca



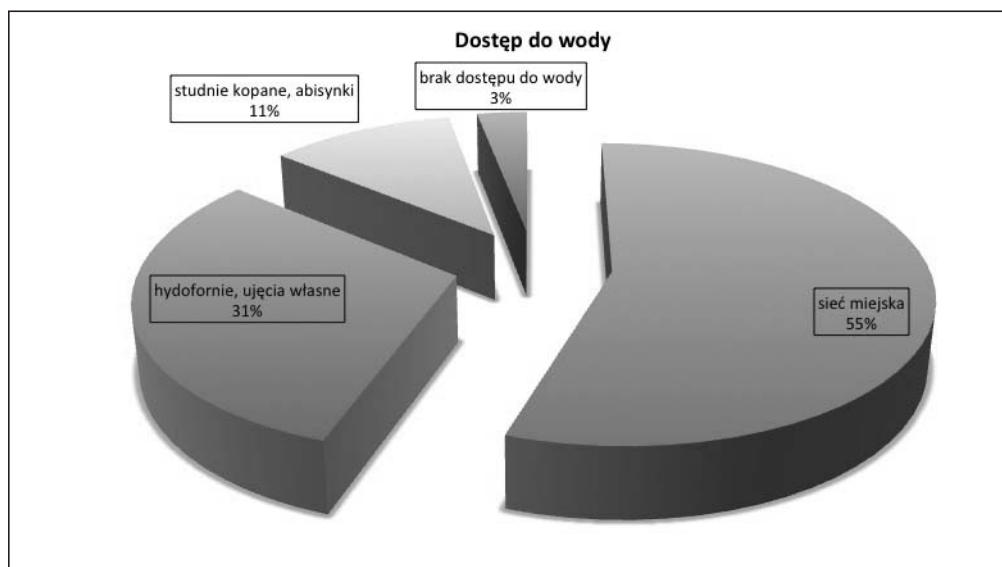
Z reguły przy domu działkowca jest plac – 87%. W 16 okręgach przed każdym domem działkowca jest plac.

W większości domów działkowca są **biblioteki ogrodowe**, ale nie tylko w tych obiektach. Okręgi podawały różne usytuowania bibliotek dostępnych dla działkow-

ców z danego ogrodu. Łącznie biblioteki są w 2 422 ROD, a więc w 52,36% ogrodów. Jak z tego wynika, niewiele więcej niż połowa działkowców ma dostęp do literatury związkowej i ogrodniczej.

Biura zarządu ROD – komisje uznawały za biuro pomieszczenie, w którym funkcjonuje zarząd i w którym działkowcy mogą kontaktować się z przedstawicielami zarządu. Ogółem podano, że funkcjonują 3 357 biura. Wynika z tego, że w blisko 30% ogrodów zarządy nie dysponują żadnym pomieszczeniem na swoje potrzeby i działkowcy nie mają w tych pomieszczeniach możliwości kontaktów z zarządem swojego ROD.

Dostęp do wody jest w 4 486 ROD, a więc działkowcy z 139 ogrodów nie mają jakiegokolwiek dostępu do wody, co w sposób ekstremalny utrudnia prowadzenie upraw na działce. W 2 555 ROD działkowcy korzystają z wody dostarczanej przez miejskie wodociągi. Hydrofornie, ujęcia własne są w 1 353 ROD. W pozostałych ROD są studnie kopane i abisyńki.



Dostęp do energii elektrycznej jest w 3 721 ogrodach. Nie wszystkie są całkowicie zelektryfikowane, ale potencjalnie istnieje taka możliwość. Energii elektrycznej nie ma w 904 ROD.

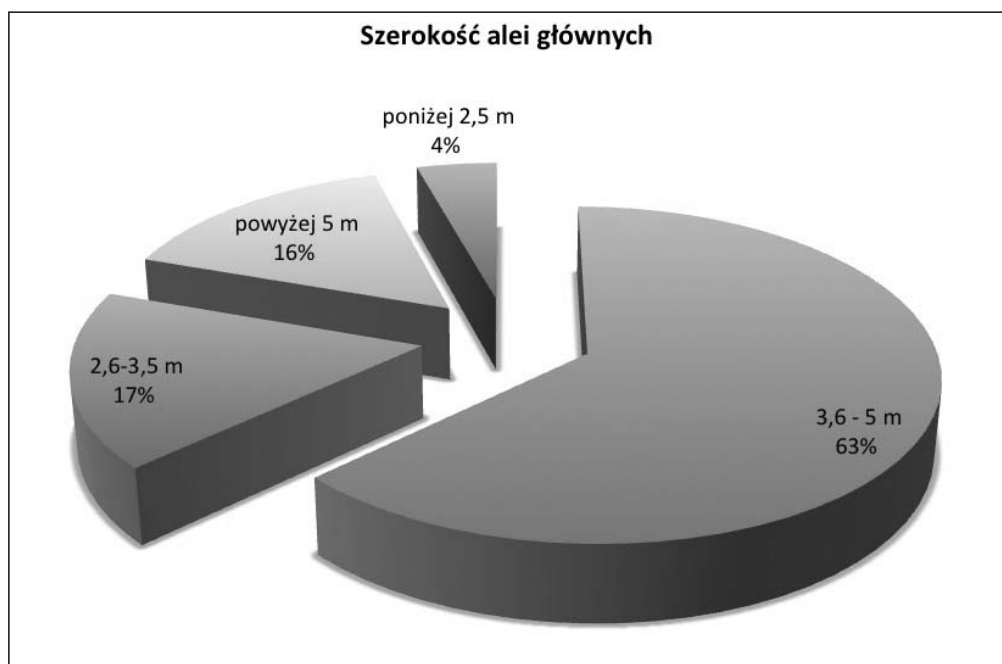
Tablice z nazwą ROD są przy wejściach do 4 144 ROD, a więc nie ma takich tablic na 481 ogrodach.

Tablice informacyjne wewnątrz ogrodu są w 4 551 ROD. Jak z tego wynika działkowcy z 74 ROD nie mają dostępu do informacji, które powinny na tych tablicach się znajdować – nr konta ogrodu, wysokość opłat, rozliczenie za rok ubiegły, a ponadto wydawnictwa związkowe kierowane do działkowców, takie jak Informator Działkowca, czy plakaty informacyjne. Jednak jak

wynika z danych przedstawianych przez okręgi tablic informacyjnych nie ma na 734 terenach.

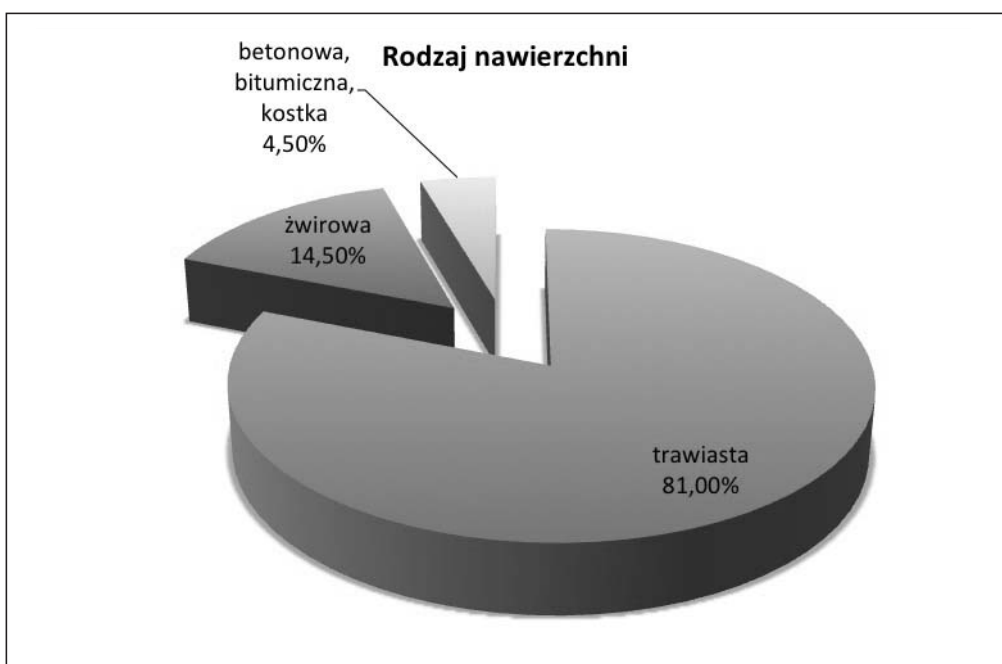
W 2 655 ROD są **sanitariaty ogólnodostępne**. Są to obiekty stałe, a także sezonowe – wynajmowane kabiny TOi TOi.

W badanych ogrodach **szerokość alei głównych** powyżej 5 m stwierdzono w 15,4%, aleje o szerokości od 3,6 do 5 metrów są w 63%, 2,6 m – 3,5 m – 17,40% ROD, a w 4,2% ROD aleje główne są bardzo wąskie, poniżej 2,5 metra. W takich ROD jest utrudniony, albo wręcz niemożliwy wjazd szerszych pojazdów, np. wozów straży pożarnej.



Drogi główne w ROD mają w 81% nawierzchnię trawiastą, a tylko w 14,5% ROD jest utwardzona lub żwirowa,

a w 4,5% nawierzchnia betonowa, bitumiczna lub kostka.



Jakość alei, ich szerokość, a także brak działań niektórych zarządów ROD powoduje, że nie do wszystkich ogrodów **służby miejskie** (pogotowie, policja, straż miejska, straż pożarna) **mają możliwość wjazdu**. Najlepsza sytuacja pod tym względem jest w okręgach: w Słupsku, Świętokrzyskim, we Wrocławiu i Zielonej Górze – dostęp do 100% ROD; w Bydgoszczy i Kaliszu do 99,5% ROD; w Lublinie, Mazowieckim, Podkarpackim i Toruńsko-Włocławskim – do 98% ROD.

Najgorsza sytuacja jest w okręgach Sudeckim – dostęp tylko do 35% ROD i Opolskim – do 40% ROD.

Nadal występują ogrody, w który aleje są przegrodzone szlabanami i różnego rodzaju zaporami. W takich ROD, choć występują stosunkowo nielicznie, niemożliwy jest swobodny dostęp służb miejskich.

Ogrodzeń zewnętrznych nie posiada 0,7% ROD, a z tych co mają ogrodzenia jedna czwarta jest w złym stanie. Stwierdzono także, że w ogrodzeniach 18 ROD w Okręgu Pomorskim zamocowany jest drut kolczasty.

Parkingi i miejsca postojowe ogólnodostępne są tylko w 2 374 ROD.

Przegląd miał za zadanie ujawnienie i określenie skali występujących nieprawidłowości w infrastrukturze ROD, jednak sposób podawania danych przez okręgi wyklucza możliwość analizy niektórych zjawisk. Najlepszy przykład **to bramy i furtki w ogrodzeniu zewnętrznym ROD prowadzące bezpośrednio na działki**. W materiałach są różne dane – ilość ROD, w których to stwierdzono, albo ilość bram i ilość furtek, albo łączną ilość bram i furtek. Są też informacje wykluczające jakąkolwiek interpretację, np. „niewiele” (Sudecki). Jednak z tych danych wynika, że jest to w niektórych okręgach powszechne zjawisko, np. w Warmińsko-Mazurskim bramy i furtki bezpośrednio na działki

występują w 143 ROD na 166 zlustrowanych, czyli w 86% ogrodów.

W 1039 ROD nie ma żadnych **terenów ogólnych**, poza alejkami ogrodowymi. W 952 ROD są place zabaw dla dzieci, w 228 boiska, w 94 ogródki jordanowskie, a w 20 siłownie.

Na terenach ROD są także inne elementy infrastruktury, np. magazyny, wiaty, garaże (pojedyncze przypadki), rowy melioracyjne oraz słupy trakcji elektrycznej wysokiego napięcia. Formy, w jakiej okręgi udzielały informacji w tym zakresie wykluczają możliwość przedstawienia dokładnej liczby tych elementów oraz liczby ROD, w których występują.

Z Przeglądu wynika, że 477 ogrodów funkcjonuje **bez systemu odbioru odpadów**. Obecnie taka sytuacja jest niedopuszczalna, bo ogród musi wykazać się, że z jego terenu usuwane są odpady przez upoważniony do tego podmiot.

Łączenie działek nie występuje w 6 okręgach: Elblągu, Kaliszu, Pile, Słupsku, Świętokrzyskim i Toruńsko-Włocławskim. W pozostałych 20 okręgach łącznie jest 2505 działek połączonych. Najwięcej w liczbach bezwzględnych jest w Okręgu Śląskim – 451, we Wrocławiu – 439, Łódzkim – 192, Podlaskim – 182. Najczęściej są to działki członków najbliższej rodziny łączone w jedną działkę.

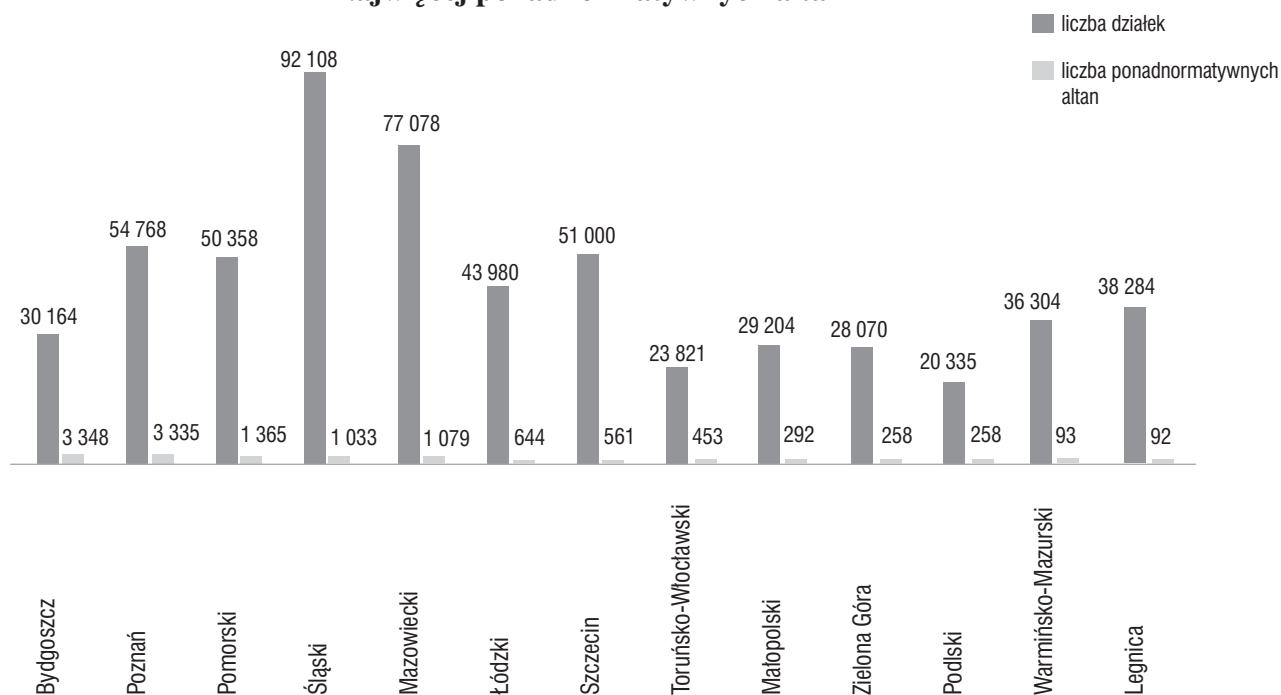
Łączenie działek z sąsiednią posesją występuje na terenie 15 okręgów. W niektórych są to bardzo nieliczne przypadki: Opolski – 1; Toruńsko-Włocławski – 2; Piła – 3; Podkarpacki i Sudecki – 4; Lublin i Słupsk – 5; Świętokrzyski – 7. W niektórych okręgach skala zjawiska jest większa i może niepokoić: Śląski – 104; Wrocław – 69; Szczecin – 48; Łódzki – 40; Podlaski – 34; Legnica i Pomorski – 15.

Zagospodarowanie działek

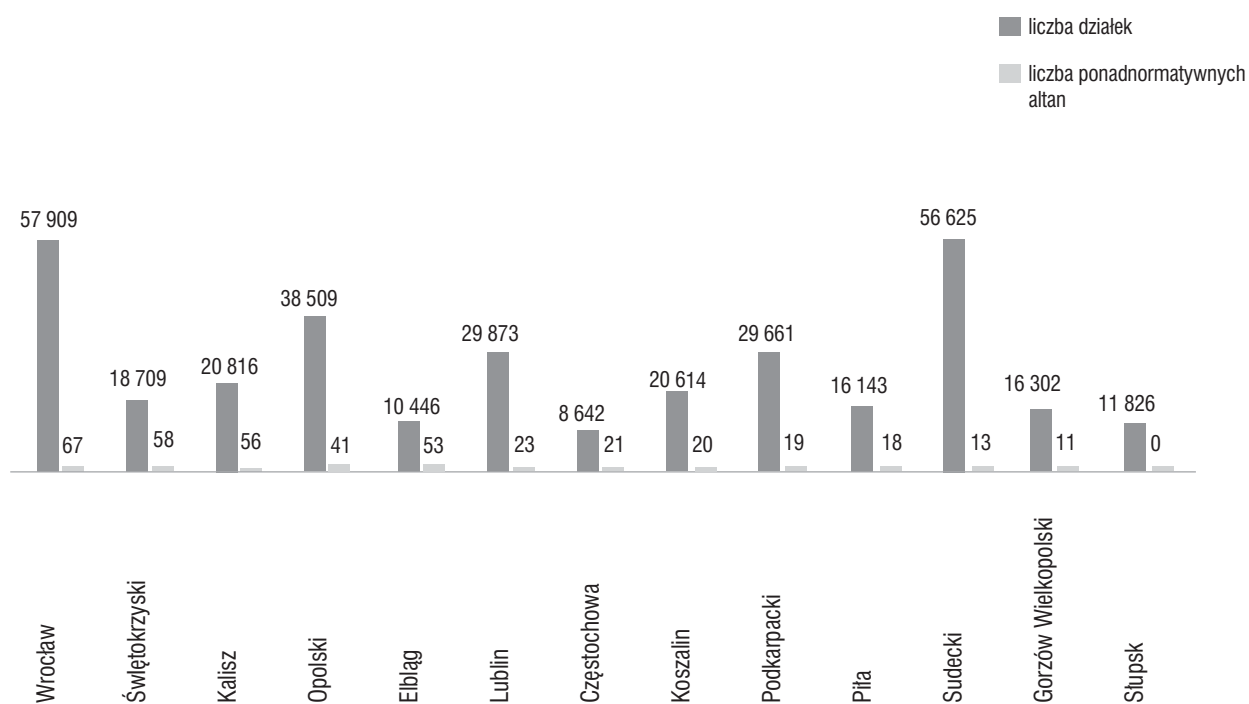
Ustalono, że na działkach jest 13 253 ponadnormatywnych budowli – na 1,55% działek. Najwięcej w liczbach bezwzględnych jest w ROD Okręgu w Bydgoszczy – 3348 (na 11% działek), w Poznaniu – 3335 (6%), Pomorskim – 1365 (2,7%), Śląskim – 1093 (1,18%), Mazo-

wieckim – 1079 (1,4%), Łódzkim – 644 (1,46%), w Szczecinie – 561 (1,1%) i Toruńsko-Włocławskim – 453 (1,9%). Okręg w Słupsku podał, że w ROD na jego terenie nie ma ani jednej ponadnormatywnej budowli.

Najwięcej ponadnormatywnych altan



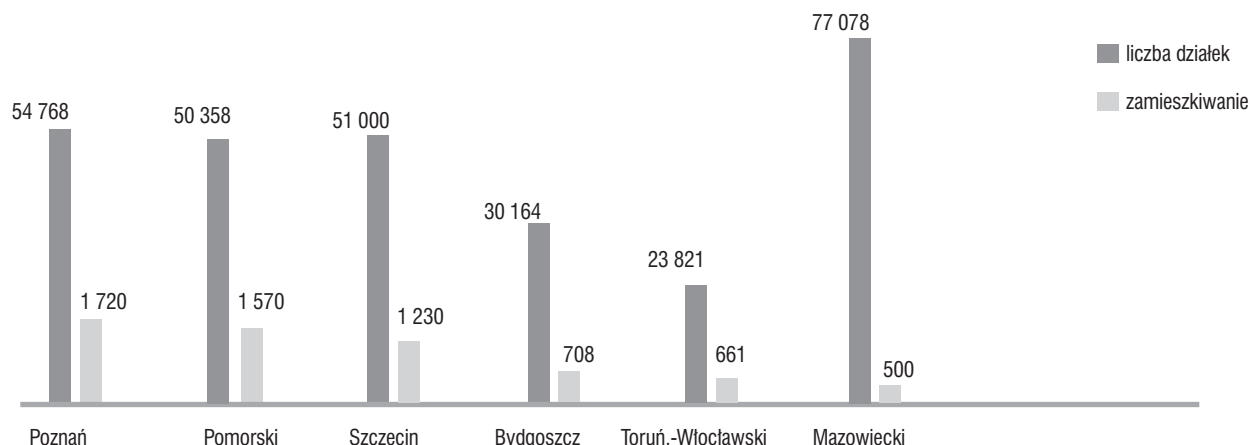
Najmniej ponadnormatywnych altan



7 okręgów podało, że na ich ogrodach nie ma ani **jednej działki zamieszkałej**. Są to Okręgi: w Gorzowie Wlkp., Lublinie, Małopolski, Podkarpacki, Podlaski, w Słupsku i w Zielonej Górze. W pozostałych 19 okręgach łącznie stwierdzono zamieszkiwanie na 6172 działkach, co stanowi 0,72% zlustrowanych działek. Najwięcej zamieszkałych działek jest w okręgach: w Pozna-

niu – 1721 (3,14% działek); w Pomorskim – 1570 (3,1% działek); w Szczecinie – 1230 (2,41% działek); w Bydgoszczy – 708 (2,3%); Toruńsko-Włocławskim – 661 (2,77%); Mazowieckim – 500 (0,65%). Dane z przeglądu potwierdzają wcześniejsze badania ponadnormatywnych budowli i zamieszkiwania na działkach.

Zamieszkiwanie na działkach w ROD

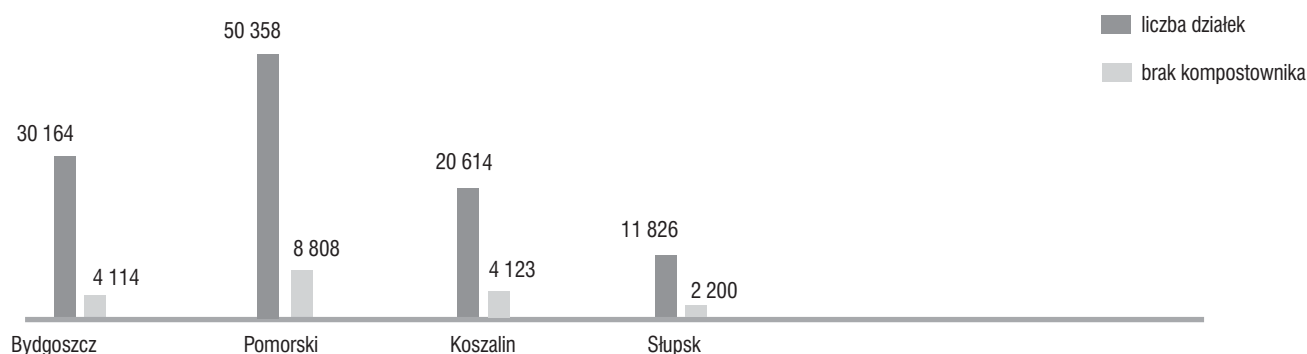


Na działkach stwierdzono niezgodne z regulaminem ROD zagospodarowanie, a w szczególności:

- 1) Na 87 677 **działkach brak kompostownika** (10,2% zlustrowanych działek). W większości okręgów liczba działek, na których nie ma kompostownika

oscyluje wokół 10% wszystkich działek. Wyższy procent jest w ROD na terenie Okręgu w Bydgoszczy – 13,6% (4114), Pomorskiego – 17,5% działek (8808), Koszalinie – 20% (4123), Słupsku – 18,6% (2200).

Brak kompostownika



- 2) **Betonowe grille** stwierdzono na 46 371 działkach tj. 5,43% zlustrowanych działek. Najwięcej w ogrodach Okręgu Śląskiego - 15 058 (na 16,3% działek).
- 3) Na działkach stwierdzono wiele innych obiektów niedozwolonych przez regulamin ROD, jednak sposób podawania danych przez poszczególne okręgi wyklucza możliwość rzetelnej analizy w skali kraju. Podawano ile jakich obiektów doliczyły się komi-

sje, albo tylko ilość ROD, w których występują. Na działkach stwierdzono obecność szop i komórek, garaży (ponad 1200), wolno stojące toalety (ponad 17 tysięcy), wolno stojące gołębniki (około 200). Ponadto: pasieki na działce, wędzarnie, kurniki, magazynki, budynki gospodarcze (poza altanę), wiaty, a także 2 kempingi i jedną hodowlę psów.

Na temat **produkcji na działkach** wypowiedziało się niewiele okręgów, ale z dostępnych danych wynika, że ponad 80% działek to działki rekreacyjno-produkcyjne, lub tylko produkcyjne (Okręg w Lublinie – 13% to dział-

ki wyłącznie rekreacyjne, Okręg Łódzki – 12,3% działki rekreacyjne, Opolski – 11% działki rekreacyjne, Podkarpaccy – działki rekreacyjne to 4,5%). Nadal dość licznie występują szklarnie i tunele foliowe (w Podla-

skim na co trzeciej działce jest szklarnia albo tunel). Okręgi zwracają uwagę, że na coraz większej ilości działek, dotychczas rekreacyjnych lub nakierowanych na produkcję owoców, zakładane są grządki warzywne. Dotyczy to szczególnie działek, gdzie są małe dzieci. Inna proporcja jest w ogrodach Okręgu Toruńsko-Włocławskiego – 78% działek jest typowo rekreacyjnych.

Wszystkie okręgi stwierdziły, że przegląd spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem przez zarządy ogrodów i samych działkowców. Komisje spotkały się z życzliwością i pomocą. W wielu ogrodach wskazywano na problemy z zagospodarowaniem, wyposażeniem w infrastrukturę i funkcjonowaniem ROD.

Problemy do rozwiązania i wnioski z okręgów

1. Szczegółowe wnioski komisji przeglądowych kierowane są wraz z zaleceniami do indywidualnych ROD.
2. W okręgach, w których występuje problem ponadnormatywnych budowli i zamieszkiwania uznano za konieczne podjęcie działań w celu wyeliminowania nowych przypadków i stopniowe eliminowanie występujących obecnie (Poznań, Toruńsko-Włocławski). W Bydgoszczy uznano za konieczne opracowanie programu naprawczego obejmującego te zagadnienia.
3. Wolne działki występują najczęściej w regionach rolniczych i na terenach wyludniających się (np. Podkarpacki). W ośrodkach miejskich jest wyjątek i dotyczy miast, w których w praktyce zlikwidowano cały wielki przemysł (np. Wałbrzych). W tych okręgach zwrócono szczególną uwagę na rozwiązanie tego problemu poprzez zwrot nieużytkowanych terenów do gminy lub Skarbu Państwa, a w miastach w których występują wolne działki, rozpowszechniać te informacje w taki sposób, aby mieszkańcy mogli się dowiedzieć o tym, w którym ogrodzie są wolne działki. Wiele Okręgów sygnalizuje wzmożone zapotrzebowanie wśród młodych rodzin na działki w ogrodach w pobliżu osiedli mieszkaniowych. Zainteresowanie jest większe niż możliwości i tworzone są listy oczekujących na działki w danym ROD.
4. Problemy z zagospodarowaniem działek to wynik m. in. nieuczestniczenia niektórych nowych działkowców w szkoleniach. Okręgi wskazują na potrzebę zmiany formuły szkoleń, podniesienie ich jakości (np. Opolski, Podlaski, Toruńsko-Włocławski), ale także uaktywnienie instruktorów SSI. Za zagospodarowanie działek niezgodnie z regulaminem ROD niektóre okręgi obarczają kolejne zarządy ogrodu, za ich bezczynność, brak reakcji na przypadki zagospodarowania sprzecznego z prawem. Dlatego uzna-

ją, że konieczne są cykliczne szkolenia członków zarządów ROD.

5. Wyniki przeglądu wskazują na to, że zarządy ROD powinny mieć zawsze aktualną wiedzę o stanie zagospodarowania i sposobie użytkowania działek, dlatego zalecają zarządom dokonywanie corocznego przeglądu działek (np. Piła, Szczecin).
6. We wszystkich okręgach występują ogrody słabiej zagospodarowane, dlatego ten temat znalazł się prawie w każdym wniosku z okręgów. Wskazywane są potrzeby zaopatrzenia ogrodów w wodę, energię elektryczną, pomieszczenia biurowe dla zarządów ROD, konieczność budowy sanitariatów ogólnodostępnych. Dlatego będą opracowywane programy modernizacji ROD obejmujące także metody pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje (np. Sudecki).
7. Problemem szczególnym w ogrodach jest starzejąca się infrastruktura. Większość infrastruktury ROD pochodzi z ubiegłego wieku i wymaga często wymiany lub generalnego remontu. Dotyczy to w szczególności ogrodzeń, hydroforni, sieci wodociągowej, sieci elektrycznej – w tym wyprowadzenie liczników poboru energii z altan do skrzynek na alejkach.
8. Tematem, który wpływa w okręgach jest gospodarowanie odpadami. Problem nie dotyczy tylko kosztów narzucanych przez samorządy, ale nadal w wielu ogrodach nie ma żadnego systemu odbioru odpadów.
9. Przegląd ujawnił, że wiele altan ma pokrycie dachu z wyrobów zawierających azbest, dlatego zwrócono uwagę na konieczność wyprowadzenia takich wyrobów z ROD i ich utylizację, szczególnie że ten proces może być finansowany ze źródeł zewnętrznych (np. Szczecin).
10. W starszych ogrodach problemem stają się bardzo duże drzewa utrudniające korzystanie z działki sąsiadom. Są to drzewa ozdobne, na których wycięcie potrzebna jest zgoda. Okręgi wskazują, że nadal nowi działkowcy sadzą szybko rosnące drzewa ozdobne (szczególnie iglaki) nie licząc się z konsekwencjami. To też jest efekt nieuczestniczenia w szkoleniu.
11. Wnioski okręgów to także jakościowy rozwój infrastruktury ROD i uatrakcyjnienie terenów ogólnych ROD, aby mogły służyć działkowcom i mieszkańcom okolicznych osiedli, wskazywana jest też potrzeba reaktywowania placów zabaw dla dzieci (np. Świętokrzyski, Wrocław).
12. Blisko 1200 ogrodów w kraju nie ma planu zagospodarowania. Wiele okręgów upatruje w tym źródło konfliktów wybuchających w ogrodach, a także trudności dla zarządu takiego ogrodu w egzekwowaniu

obowiązującego w ROD prawa. Dlatego uznano za jedno z najpilniejszych zadań wykonanie planów dla wszystkich ROD.

13. Do zarządów ROD, w których stwierdzono brak tablic informacyjnych skierowano z okręgów zobowiązanie do wyposażenia ogrodu w tablice. Działkowcy muszą mieć dostęp do wiedzy, którą gwarantuje im prawo związkowe.
14. Okręgi skierowały także zalecenie do zarządów ROD, które nie posiadają tablic z nazwą ogrodu, aby tablice z nazwą stowarzyszenia PZD i nazwą ogrodu umieścić przy głównych wejściach do ROD.

Większość okręgów przedstawiła konkretne wnioski wypływające z przeglądów i działania, jakie należy podjąć. Niektóre jednak wskazywały, co zarządy muszą zrobić, ale w żadnym miejscu nie wskazały, co ma zrobić

okręg, jak w praktyce zrealizować to, co nakazuje zarządom ROD. Np. „zagospodarować wolne działki”, nie podano jakie działania podjąć w tym celu. Inne przykłady prowadzą się do stwierdzeń: jak coś stare – wymienić, wyremontować, usunąć.

W podsumowaniach okręgi wskazują, że przeglądy dostarczyły bardzo bogatego materiału, ogromnej wiedzy na temat ogrodów i działek. Ta wiedza musi być wykorzystana do planowania kierunków działań okręgów, aby reagowały na potrzeby działkowców.

Wyniki przeglądu powinny też dać materiał do tworzenia warunków realizacji dwóch bardzo istotnych programów – ROD XXI wieku i Program rozwoju społecznego ROD. Te tematy przewijają się w wielu wnioskach – konieczność modernizacji ROD, otwarcie ogrodów, nowoczesne zagospodarowanie terenów ogólnych.

Szczegółowe wyniki przeglądu zawarte są w załączonych tabelach.

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

Tabela 1. Dane ogólne

Lp.	Okręg	Liczba ROD		Liczba działek		Powierzchnia ogrodów	Ilość terenów	Liczba ROD		Liczba wolnych działek
		ogółem	złustrowanych	ogółem	złustrowanych			posiadających plany zagospodarowania	zagospodarowa- nych zgodnie z planem	
1.	Bydgoszcz	203	203	30 164	30 164	1 568,22	217	137	131	372
2.	Częstochowa	59	59	8 642	8 642	449,2287	79	46	44	81
3.	Elbląg	76	76	10 446	10 446	530,4988	100	52	52	479P
4.	Pomorski w Gdańsku	228	220	50 700	50 358	2 174,20	344	171	147	2 045
5.	Gorzów Wlkp.	69	69	16 302	16 302	724,9095	103	35	11	1 048
6.	Kalisz	134	134	20 816	20 816	911,7467	186	102	102	645
7.	Koszalin	85	85	20 614	20 614	1 046,39	123	79	79	2 490
8.	Legnica	164	163	38 284	38 284	1 685,81	315	163	163	3 340
9.	Lublin	170	167	30 536	29 873	1 312,44	219	167	167	2 554
10.	Łódzki	301	301	44 341	43 980	1 981,98	413	177	124	431
11.	Małopolski	251	245	29 318	29 204	1 296,00	336	169	164	313
12.	Mazowiecki	458	456	79 960	77 078	3 568,46	561	260	260	1 100
13.	Opolski	105	105	38 509	38 509	1 631,95	289	68	68	5 029
14.	Piła	83	83	16 143	16 143	706,2116	98	54	54	2 857
15.	Podkarpacki	169	156	29 661	29 661	1 325,79	228	73	73	751
16.	Podlaski	99	99	20 935	20 935	953,9441	113	98	97	606
17.	Poznań	298	296	54 768	54 768	2 636,51	369	127	120	956
18.	Ślupsk	23	23	11 826	11 826	542,939	70	20	20	591
19.	Sudecki	137	137	54 104	54 104	2 331,34	585	61	60	10 501
20.	Szczecin	170	169	51 442	51 000	2 509,94	305	64	60	2 664
21.	Śląski	603	593	92 512	92 108	3 781,36	874	589	494	332
22.	Świętokrzyski	79	79	18 709	18 709	813,6908	147	63	63	2 230
23.	Toruńsko-Włocławski	195	195	23 821	23 821	1 127,40	244	187	174	115
24.	Warmińsko-Mazurski	168	166	38 227	36 304	1 711,30	136	159	159	1 663
25.	Wrocław	226	225	57 909	57 909	2 345,26	419	219	208	4 341
26.	Zielona Góra	121	121	28 070	28 070	1 380,64	220	117	109	3 797
	Ogółem	4 674	4 625	916 779	855 524	38 675,16	7 132	3 457	3 203	32 213

Tabela 2. Zagospodarowanie i infrastruktura ROD

Lp.	Okręg	Liczba zlustrowanych		Ilość ROD posiadających								
		ROD	Działek	domy działkowca	plac przed domem działkowca	bibliotekę ogrodową	biuro zarządu	dostęp do wody	sieć energo-tyczną	tablice informacyjne	tablice z nazwą ROD	ogólnodostępne sanitariaty
1.	Bydgoszcz	203	30 164	114	114	84	152	201	199	202	201	117
2.	Częstochowa	59	8 642	32	8	32	50	59	57	59	54	19
3.	Elbląg	76	10 446	39	39	26	19	74	59	76	62	58
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	87	55	168	175	216	206	220	220	168
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	37	37	50	58	69	52	69	69	24
6.	Kalisz	134	20 816	66	56	44	101	134	124	133	85	80
7.	Koszalin	85	20 614	38	38	6	36	85	39	85	85	38
8.	Legnica	163	38 284	41	37	95	141	151	115	161	144	77
9.	Lublin	167	29 873	112	110	8	112	164	111	164	67	98
10.	Łódzki	301	43 980	161	144	110	232	300	249	249	248	204
11.	Małopolski	245	29 204	146	146	102	150	191	196	245	245	200
12.	Mazowiecki	456	77 078	257	180	240	313	447	349	437	437	381
13.	Opolski	105	38 509	47	47	54	81	103	78	102	88	60
14.	Piła	83	16 143	36	36	47	58	82	61	83	78	51
15.	Podkarpacki	156	29 661	92	74	82	135	150	114	155	129	64
16.	Podlaski	99	20 935	52	52	60	64	99	84	99	99	68
17.	Poznań	296	54 768	196	196	135	222	296	268	292	274	159
18.	Śląsk	23	11 826	4	4	6	11	23	23	23	23	2
19.	Sudecki	137	56 625	75	75	110	85	108	57	137	137	137
20.	Szczecin	169	51 000	111	111	67	121	167	152	169	154	68
21.	Śląski	593	92 108	409	396	328	511	584	534	574	504	278
22.	Świętokrzyski	79	18 709	45	45	48	59	76	60	76	68	32
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	64	64	123	66	195	193	190	195	16
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	73	58	96	94	166	153	160	160	79
25.	Wrocław	225	57 909	99	99	153	214	225	99	225	206	124
26.	Zielona Góra	121	28 070	32	32	67	97	121	89	121	112	53
	Ogółem	4 625	855 524	2 465	2 139	2 422	3 357	4 486	3 721	4 551	4 144	2 655

Tabela 2A. Zagospodarowanie i infrastruktura ROD - dane szczegółowe

Lp.	Okręg	Liczba zlustrowanych		Ogrodzenie zewnętrzne (ilość ROD)				Możliwość wjazdu		Parkingi, postoje w ROD (liczba)	Teren ogólny (liczba ROD)				
		ROD	Działek	bramy liczba	furtki liczba	bramy na działki	furtki na działki	służb	niepełno.		brak terenu	place zabaw	boiska	ogrodki jord.	siłownie
1.	Bydgoszcz	203	855 524	199	199	bd	14	99,5%	tak	114	5	198	18	0	5
2.	Częstochowa	59	8 642	156	228	0	0	95%	tak	21	23	15	0	15	0
3.	Elbląg	76	10 446	167	432	bd	bd	bd	bd	40	4	32	0	0	0
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	618	750	56	371	93%	75	tak	2	tak	tak	tak	tak
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	79	79	33	33	84,05%	tak	65	4	bd	bd	bd	bd
6.	Kalisz	134	20 816	342	461	0	207	99,50%	tak	117	tak	61	0	0	0
7.	Koszalin	85	20 614	bd	bd	bd	bd	89%	bd	niewiele	bd	9	bd	bd	bd
8.	Legnica	163	38 284	59	59	963	963	82%	tak	47	47	47	12	3	1
9.	Lublin	167	29 873	516	884	bd	bd	98%	tak	116	103	bd	bd	bd	bd
10.	Łódzki	301	43 980	299	299	14	683	92%	tak	202	110	61	33	3	2
11.	Małopolski	245	29 204	245	245	0	0	tak	tak	niewiele	bd	0	0	0	0
12.	Mazowiecki	456	77 078	1 012	1 062	470	490	98%	tak	209	241	215	posiada tereny ogólne		
13.	Opolski	105	38 509	104	104	62	62	40%	tak	68	0	14	14	0	0
14.	Piła	83	16 143	258	154	2	380	92%	tak	83	21	33	3	0	0
15.	Podkarpacki	156	29 661	156	156	21	387	98%	tak	92	74	22	3	0	0
16.	Podlaski	99	20 935	296	296	0	274	92%	tak	46	0	35	0	35	4
17.	Poznań	296	54 768	293	296	0	127	97%	tak	151	23	122	56	0	8
18.	Ślupsk	23	11 826	tak	tak	0	tak	100%	tak	3	0	bd	bd	bd	bd
19.	Sudecki	137	56 625	tak	tak	bd	niewiele	35%	tak	41	123	1	1	0	0
20.	Szczecin	169	51 000	703	592	17	2 338	94%	tak	102	0	25	0	0	0
21.	Śląski	593	92 108	240	bd	4 007	4 007	91%	tak	395	0	123	34	2	1
22.	Świętokrzyski	79	18 709	76	76	0	184	100%	tak	18	16	9	0	1	0
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	176	176	0	37	98%	tak	171	0	14	bd	bd	bd
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	375	107	143	143	99%	tak	113	70	62	62	29	0
25.	Wrocław	225	57 909	762	959	0	452	100%	tak	111	90	53	6	6	4
26.	Zielona Góra	121	28 070	524	622	0	222	100%	tak	49	87	16	4	0	0
	Ogółem	4 625	855 524	7 655	8 236	5 788	11 374		tak	2 374	1 039	952	246	94	25

bd - brak danych

Tabela 2B. Zagospodarowanie i infrastruktura ROD - dane szczegółowe

Lp.	Okręg	Liczba zlustrowanych		Szerokość alei głównych				Rodzaj nawierzchni				Szlabany	Rodzaj ogrodzenia zewnętrznego				
		ROD	Działek	<2,5 m	2,6-3,5 m	3,6-5 m	>5 m	trawiaste gruntowe	sztuczne zwierowe utwardz.	betonowe bitumiczne kostka	zapory (liczba ROD)		siatka metalowa	betonowy	brak	w złym stanie	w stanie dobrym
1.	Bydgoszcz	203	30 164	0,49%	17,73%	77,83%	3,94%	95%	5%	0	4	98%	2%	0,49%	29,06%	70,44%	
2.	Częstochowa	59	8 642	tak	tak	tak	5,08%	83%	0	17%	3	67,80%	32,20%	0	40,67%	59,32%	
3.	Elbląg	76	10 446	bd	bd	bd	bd	99%	1%	0	bd	99%	1%	0	15%	85%	
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	0	0	100%	0	93%	6%	1%	2	70,45%	29,55%	0	0	12,72%	
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	tak	tak	tak	tak	82,60%	16%	1,45%	2	100%	0	0	10,14%	59,42%	
6.	Kalisz	134	20 816	bd	bd	bd	bd	72,38%	24,62%	2,24%	14	75,37%	23,88%	0	21,64%	77,61%	
7.	Koszalin	85	20 614	0	0	90%		90%	90%	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	
8.	Legnica	163	38 284	11,73%	42%	67%	6,80%	84%	15%	1%	11	94%	3,70%	0	39%	53,70%	
9.	Lublin	167	29 873	0	tak	0	tak	87,43%	21%	21%	bd	99%	1%	1,80%	bd	bd	
10.	Łódzki	301	43 980	4,00%	48%	43%	6%	60,46%	39,20%	0	17	80%	5,31%	0,66%	7,30%	63,78%	
11.	Małopolski	245	29 204	0	tak	0	0	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	
12.	Mazowiecki	456	77 078	bd	bd	bd	bd	przejezdne			bd	bd	bd	0	23,71%	76,28%	
13.	Opolski	105	38 509	3%	48%	36%	13%	98%	2%	0	10	97%	1%	2%	5%	59%	
14.	Piła	83	16 143	11%	0		89%	60%	30%	10%	0	95%	3,60%	1,20%	7,23%	41%	
15.	Podkarpacki	156	29 661	6%	41,67%	27%	25%	75,64%	19,87%	4,49%	2	96,80%	0,64%	2,56%	31,41%	68,59%	
16.	Podlaski	99	20 935	0	główne i poboczne		0	72,40%	20,40%	7,20%	1	95,90%	4,10%	0	39,80%	60,20%	
17.	Poznań	296	54 768	15,20%	0	84,79%		30,74%	69,25%	1,69%	17	69,25%	8,78%	0	38,90%	61,10%	
18.	Ślupsk	23	11 826	niewiele	0	tak	0	tak	0	0	bd	tak	niewiele	0	sukcesywnie wymieniane	tak	
19.	Sudecki	137	56 625	niewiele	bd	bd	bd	tak	kilka	0,73	bd	większość	kilka	0	sukcesywnie wymieniane	kilka	
20.	Szczecin	169	51 000	tak	tak	tak	tak	tak	0	tak	145	97%	3%	0,60%	48%	55%	
21.	Śląski	593	92 108	0	tak	0	0	83,30%	tak	tak	bd	94,26%	tak	0	bd	bd	
22.	Świętokrzyski	79	18 709	8,80%	41,77%	49,36%		96,20%	4%	2,50%	5	95%	częściowo	5%	35,44%	52%	
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	przejezdne w 99%				53%	44%	3%	6	92%	5%	0	8%	92%	
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	bd	bd	bd	bd	92%	8%	0	3	98%	1%	0	11%	89%	
25.	Wrocław	225	57 909	bd	bd	bd	bd	86%	8,40%	5,77%	6	84,00%	10,66%	0	38,23%	61,77%	
26.	Zielona Góra	121	28 070	0	0	100%	0	99%	1%	0	bd	99%	1%	0	11,57%	88,43%	
	Ogółem	4 625	855 524	4,20%	17,40%	63,00%	15,40%	81%	14,50%	4,50%	63	90,80%	7,08%	0,70%	25,61%	63,07%	

bd - brak danych

Tabela 2C. Zagospodarowanie i infrastruktura ROD - dane szczegółowe

Lp.	Okręg	Liczba zlustrowanych		Woda w ogrodzie (liczba)								Elementy zagospodarowania ROD				
		ROD	Działek	hydrofor- nie/ujęcia własne	sieć miejscza	studnie abisynki	studnie kopane	rzeki, jeziora inne	ROD posiada	Rowy meliora- cyjne	stupy trakcyj- ne	wiaty	magazyny	garaże		
1.	Bydgoszcz	203	855 524	138	185	7	bd	12	98%	bd	3	bd	1	bd		
2.	Częstochowa	59	8 642	5/9	49	7		0	94%	14	16	23		5		
3.	Elbląg	76	10 446	bd	42	bd	bd	32	97%	bd	bd	bd	bd	bd		
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	82	108	9		25	98%	180	175	123		32		
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	53	9	4	0	0	100%	13	13	0	18	0		
6.	Kalisz	134	20 816	38	97	0	0	0	100%	30	83	0	37	0		
7.	Koszalin	85	20 614	60	25	0	0	0	100%	bd	bd	bd	bd	bd		
8.	Legnica	163	38 284	30/47	75	31	38	17	92%	18	29	21	61	0		
9.	Lublin	167	29 873	29	108	27		0	97%	35	57	brak	bd	bd		
10.	Łódzki	301	43 980	88	189	0	20	3	99%	78	92	21	92	0		
11.	Małopolski	245	29 204	46	149	bd	bd	14	78%	bd	bd	bd	bd	bd		
12.	Mazowiecki	456	77 078	287	155	0	0	98,88%	bd	bd	bd	bd	bd	bd		
13.	Opolski	105	38 509	25	102	61	63	5	98%	35	32	75		0		
14.	Piła	83	16 143	9/16	31	23	0	10	99%	31	22	4	32	0		
15.	Podkarpacki	156	29 661	11	60	37	38	4	96%	58	19	26		0		
16.	Podlaski	99	20 935	29	57	0	8	5	100%	37	121	53		0		
17.	Poznań	296	54 768	92	137	22		0	98%	55	58	22	111	0		
18.	Słupsk	23	11 826	18	5	1	0	0	99%	3	bd	bd	bd	bd		
19.	Sudecki	137	56 625			108			79%	tak	tak	tak	tak	tak		
20.	Szczecin	169	51 000	23	120	39		14	98%	308	177	14	132	0		
21.	Śląski	593	92 108	tak	533	tak	tak	tak	98%	141	613	151	320	0		
22.	Świętokrzyski	79	18 709	15	51	10		3	97%	55	25	0	0	0		
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	65	84	27	19	0	100%	22	18	4	18	2		
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	53	103	0	41	12	100%	25	34	10	24	1		
25.	Wrocław	225	57 909	31	40	146		7	98%	41	45	13	99	0		
26.	Zielona Góra	121	28 070	54	41	25	13	8	100%	30	9	0	45	0		
	Ogółem	4 625	855 524	1 353	2 555	-	-	-	-	1 209	1 641	-	-	40		

bd - brak danych

Tabela 3. Obiekty na działkach

Lp.	Okręg	Liczba zlustrowanych		Obiekty na działkach (liczba)							
		ROD	działek	szopy	komórki	garaże	toalety	gołębniki	ule	urządzenia rekreacyjne	inne
1.	Bydgoszcz	203	855 524	2 779	1 301	188	334	7	bd	tak	0
2.	Częstochowa	59	8 642	276		6	340	8	0	bd	1 hodowla psów
3.	Elbląg	76	10 446	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	0
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	786		135	65	0	0	tak	0
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	10 ROD	14 ROD	0	15 ROD	bd	bd	tak	0
6.	Kalisz	134	20 816	416		0	208	0	0	tak	0
7.	Koszalin	85	20 614	bd	bd	bd	bd	bd	bd	tak	0
8.	Legnica	163	38 284	413	367	35	640	17	0	tak	0
9.	Lublin	167	29 873	128		bd	68	bd	bd	bd	0
10.	Łódzki	301	43 980	191		71	bd	0	niewiele	tak	0
11.	Małopolski	245	29 204	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	0
12.	Mazowiecki	456	77 078		3 408	161	2 246	30	6	bd	0
13.	Opolski	105	38 509	1744		20	1 737	0	0	tak	2 kempingi, 21 wiat, 10 psich bud
14.	Piła	83	16 143	138	221	1	6 ROD	0	0	tak	0
15.	Podkarpacki	156	29 661	304	308	2	1 106	41	27	tak	9 wiat, 2 wędzarnie 16 mag., 2 bud. gosp.
16.	Podlaski	99	20 935	1195		0	173	0	0	4 787	0
17.	Poznań	296	54 768	129 ROD	74 ROD	25 ROD	64 ROD	6 ROD	0	tak	2 wiaty
18.	Ślupsk	23	11 826	nieliczne		bd	bd	bd	bd	bd	0
19.	Sudecki	137	56 625	nieliczne		3 ROD	bd	bd	bd	tak	0
20.	Szczecin	169	51 000	1 975	2 312	108	1 143	97	8	85	4 wiaty, 5 kurników, 2 hod. królików, 69 wędzarni
21.	Śląski	593	92 108	6 843	6 831	336	9 376	bd	bd	bd	0
22.	Świętokrzyski	79	18 709	391		0	385	bd	bd	tak	0
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	378	676	254	108	15	0	99%	0
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	1 164	69	0	707	25	0	99%	4 kurniki
25.	Wrocław	225	57 909	48 ROD		1	76	5	6	tak	1 kwat. sad., 9 stawów
26.	Zielona Góra	121	28 070	245	417	28	356	0	0	86,77%	10 szt inne
	Ogółem	4 625	855 524								

bd - brak danych

Tabela 4. Nieprawidłowości

Lp.	Okręg	Liczba zgłoszonych		Ilość działek na których stwierdzono					Ilość ROD bez systemu odbioru odpadów	Ilość działek	
		ROD	działek	ponadnormatyczne altany	zamieszkiwanie	betonowe grile	brak kompostownika	połączonych z inną działką		połączonych z posesją	
1.	Bydgoszcz	203	30 164	3 348	708	1 813	4 114	6	123	-	
2.	Częstochowa	59	8 642	21	4	393	842	2	20	-	
3.	Elbląg	76	10 446	33	9	230	1 040	0	0	-	
4.	Pomorski w Gdańsku	220	50 358	1 365	1 570	276	8 808	0	35	15	
5.	Gorzów Wlkp.	69	16 302	11	0	585	724	17	39	-	
6.	Kalisz	134	20 816	56	20	922	1 509	20	0	-	
7.	Koszalin	85	20 614	20	7	171	4 123	0	30	-	
8.	Legnica	163	38 284	92	21	2 852	2 636	29	76	15	
9.	Lublin	167	29 873	23	0	359	3 547	0	11	5	
10.	Łódzki	301	43 980	644	21	761	4 445	28	192	40	
11.	Małopolski	245	29 204	294	0	1 137	0	52	135	-	
12.	Mazowiecki	456	77 078	1 079	500	1 391	6 072	50	60	-	
13.	Opolski	105	38 509	41	34	2 920	1 596	27	119	1	
14.	Piła	83	16 143	18	23	951	529	11	0	3	
15.	Podkarpacki	156	29 661	19	0	1 381	1 414	61	106	4	
16.	Podlaski	99	20 935	258	0	1 175	2 913	0	182	34	
17.	Poznań	296	54 768	3 335	1 721	3 075	6 736	0	91	-	
18.	Słupsk	23	11 826	0	0	36	2 200	0	-	5	
19.	Sudecki	137	56 625	13	8	2 842	2 307	0	70	4	
20.	Szczecin	169	51 000	561	1 230	3 084	5 360	15	107	48	
21.	Śląski	593	92 108	1 093	61	15 058	11 629	43	451	104	
22.	Świętokrzyski	79	18 709	58	10	357	1 929	30	-	7	
23.	Toruńsko-Włocławski	195	23 821	453	661	431	1 406	14	-	2	
24.	Warmińsko-Mazurski	166	36 304	93	8	803	3 426	11	103	-	
25.	Wrocław	225	57 909	67	56	2 200	6 083	17	439	69	
26.	Zielona Góra	121	28 070	258	0	1 168	2 289	44	116	-	
	Ogółem	4 625	855 524	13 253	6 672	46 371	87 677	477	2 505	356	

4. Wytyczne

UCHWAŁA Nr 417/2016

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 9 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Wytycznych Prezydium Krajowej Rady PZD w sprawie wykorzystania do praktycznej działalności ogrodów i okręgów wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r.

Prezydium Krajowej Rady PZD, działając na podstawie pkt 3 Uchwały Nr 1/X/2016 Krajowej Rady PZD z dnia 28 października 2016 r. w sprawie wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r., postanawia:

§ 1

1. Przyjąć Wytyczne w sprawie wykorzystania do prak-

tycznej działalności ogrodów i okręgów wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 r.

2. Wytyczne stanowią załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

WICEPREZES
/-/Stanisław ZAWADKA

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 9 listopada 2016 r.

Załącznik do uchwały nr 417/2016
Prezydium Krajowej Rady PZD
z dnia 9.11.2016 roku

Wytyczne

w sprawie wykorzystania w praktycznej działalności ROD i okręgów wyników przeglądów zagospodarowania ROD i działek

Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku przeprowadzony na polecenie Prezydium KR PZD zgodnie z uchwałą Nr 145/2016 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie realizacji projektu pod nazwą „Powszechny przegląd zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku” był wielkim wydarzeniem w działalności Związku. W przegląd włączyły się wszystkie okręgowe zarządy, które powołały 847 komisji, a w komisjach uczestniczyło 3345 działaczy. Wynikiem przeglądów w każdym ROD był protokół spisany przez komisję z udziałem przedstawicieli zarządu ROD, w którym przedstawiona została sytuacja zagospodarowania ogrodu i działek. Zgromadzony materiał, który następnie został opracowany przez wszystkie okręgowe zarządy i przedstawiony w postaci analiz i wniosków, jest bardzo bogaty i będzie miał znaczenie dla zagospodarowania i modernizacji ogrodów działkowych, a także wdrażania programów Krajowej Rady PZD: ROD XXI wieku oraz Programu Społecznego Rozwoju ROD.

Uzyskane informacje świadczą o dobrym zagospodarowaniu ogrodów działkowych w zdecydowanej większości, dobrym funkcjonowaniu, co jest wynikiem dobrej działalności zarządów ROD, ale także dojrzałości społecznej

działkowców przejawiającej się zwłaszcza w uchwałach walnych zebrań. Przegląd dostarczył również wiele informacji, które należy wykorzystać na poziomie okręgów i ogrodów do usunięcia wszystkich wykazanych niedociągnięć i doprowadzenia do poprawy zagospodarowania i funkcjonowania ogrodów.

Za najważniejsze Prezydium KR uważa:

1. Opracowanie stosownych zaleceń do każdego ROD tego wymagającego. Zalecenia powinny odnieść się do infrastruktury ROD, funkcjonowania ogrodu, ale także do indywidualnych działek. Jest to zadanie trudne, ale konieczne.

2. Okręgowe zarządy w wyniku oceny przeglądów oraz przyjęcia programu zagospodarowania i modernizacji ogrodów z niego wynikającego, winny przygotować program przeglądu rodzinnych ogrodów działkowych tego wymagających w roku 2017.

3. Zarządy ROD powinny dokonać oceny wyników przeglądów na swoich posiedzeniach, a następnie przedstawić wyniki na walnych zebraniach w 2017 roku. Wyniki przeglądów winny być przyczynkiem do projektowania zadań inwestycyjnych, a także poprawy zagospodarowania indywidualnych działek.

4. Przegląd potwierdził wcześniejsze dane odnoszące się do ponadnormatywnych budowli i zamieszkiwania na działkach. Problem jest wyjątkowo trudny i delikatny, jednak został wystarczająco zdefiniowany w uchwałach KR i Prezydium KR. Natomiast dzisiaj sprawą najważniejszą jest, aby nie dopuścić do dalszego zwiększania tych dwóch zjawisk w ogrodach działkowych. Jest to przede wszystkim zadanie dla zarządów ROD, ale również w tej sprawie powinni skuteczniej działać okręgowe zarządy poprzez przeglądy, doradztwo, narady, szkolenia i pomoc prawną. W sytuacjach tego wymagających zarządy powinny podejmować decyzje zgodne z ustawą o ROD i statutem PZD.

5. W działaniach podejmowanych w sprawie budownictwa ponadnormatywnego oraz zamieszkiwania na terenie działek w ROD znaczenie ma stosowanie uchwały nr 1/IV/2015 KR PZD w sprawie budownictwa ponadnormatywnego oraz zamieszkiwania na terenie działek w ROD, w której znajduje się regulacja dotycząca niedopuszczania sprawowania mandatu w jakimkolwiek organie Związku przez osobę, która w sposób rażący narusza statutowe obowiązki członka PZD. Nie powinno się tworzyć przyzwolenia dla budownictwa ponadnormatywnego i zamieszkiwania. Z doświadczenia wynika, że ciche przyzwolenie w niektórych ogrodach działkowych skutkuje dzisiaj atakami na Związek i posądzaniem o celowość takiego postępowania, a także stawiania zarzutów strukturalom Związku.

6. Przegląd pokazał problem wolnych działek. Dotyczy to głównie okręgów południowych, południowo-wschodnich, południowo-zachodnich i zachodnich. Problem nie wynika z działalności Związku, a z migracji ludzi za pracą poza granice kraju, również z przenoszenia się ludzi do dużych miast w kraju. Problem należy omówić w każdym okręgu, w którym występuje i przyjąć program, którego celem jest rozwiązanie sprawy. Duże znaczenie będzie miała promocja ogrodów i działek, która jest dzisiaj niewystarczająca i to promocja na poziomie gminy. Możliwe, że należy rozwiązywać ten problem w zależności od warunków społecznych i gospodarczych miejscowości, gdzie występuje. Jest to zadanie dla zarządów ROD. Rozwiązywać należy zgodnie z regulaminem ROD, statutem oraz ustawą o ROD. Dużą rolę w tej sprawie mają do spełnienia również okręgowe zarządy prowadząc praktyczne doradztwo stosowne do sytuacji, a także dbając o przestrzeganie prawa.

7. Szczególną sprawą jest brak tablic z nazwą ogrodu i miejscowości. Ogród w dzisiejszych czasach nie powinien być anonimowy. Tablica informuje, ale i zobowiązuje. Należy zobowiązać wszystkie ogrody, które nie korzystają z tablic informacyjnych do niezwłocznego ich ustawienia nad bramami ich ogrodów. Bądźmy dumni, że tworzymy PZD i że jesteśmy jego członkami.

8. Szczególną rolę spełniają tablice informacyjne rozmieszczone na terenie ROD, na których zamieszczane są przez zarząd ROD wszystkie niezbędne informacje dotyczące ogrodu oraz jego funkcjonowania. Na tych tablicach

zamieszczane są również informacje przekazywane przez okręgi oraz Krajową Radę PZD. Szczególnie tutaj należy wskazać na Informator Działkowca. Na wielu terenach ROD stwierdzono brak takich tablic. Należy przypomnieć, że takie tablice jako najprostsza metoda komunikowania się zarządu z działkowcami były powszechnie używane od zarania ruchu ogrodnictwa działkowego. Jest to metoda sprawdzająca się również dzisiaj, dlatego wszystkie zarządy ROD powinny wyposażyć swoje ogrody w odpowiednią liczbę tablic, a ogrody które składają się z wielu terenów powinny wyposażyć w nie każdy teren.

9. Bardzo ważną kwestią jest woda w ogrodzie. Przegląd wykazał, że wiele ogrodów pozbawionych jest zaopatrzenia w wodę, a niektóre metody zaopatrzenia w nią nie przystają do dzisiejszych czasów. Dlatego też Prezydium KR uważa, że zaopatrzenie w wodę wszystkich działek w ROD poprzez wodociągi powinno być priorytetowym zadaniem ROD i okręgowych zarządów. Inwestycje zaopatrzenia w wodę okręgowe zarządy będą traktować jako priorytetowe w przyznawaniu dotacji z Funduszu Rozwoju.

10. Ogrody działkowe i indywidualne działki to możliwość dobrego wypoczynku. Związkowi zależy, żeby ten wypoczynek był nie tylko dobry, ale też we właściwych warunkach, dlatego też Prezydium KR PZD uważa za ważne wyposażenie wszystkich ogrodów w energię elektryczną i doprowadzenie jej do wszystkich działek. Dzisiaj jest to niewystarczające. Dlatego tego typu inwestycje należy traktować jako bardzo ważne, gdyż służą działkowcom ale również otwierają ogród dla społeczeństwa.

11. Ważną rzeczą jest dobre ogrodzenie ogrodów. Natomiast jest jeszcze w dzisiejszych czasach grupa ogrodów, która nie ma własnego ogrodzenia. Powstał też problem stanu technicznego istniejących ogrodzeń. Ogrodzenie to jednak mimo wszystko wizytówka ogrodu i bezpieczeństwo dla ogrodów i mienia. Należy wręcz dążyć do ogrodzenia ogrodów działkowych i wymiany ogrodzenia na nowoczesne i estetyczne w ROD tego wymagających. Jest to zadanie dla zarządów ROD i OZ. Szczególną wizytówką ogrodu jest brama wejściowa. Przejeżdżając obok ogrodu, patrząc na bramę, na jej estetykę każdy ocenia ogród. Zadbajmy, żeby to były bramy estetyczne, dobrze utrzymane, a wskazane byłoby również, żeby były nowoczesne, nie tylko pod względem wyglądu, ale również funkcjonalne tzn. otwierane pilotem, reagujące na sygnał pogotowia czy straży pożarnej i policji.

12. Aleje w ogrodach działkowych są bardzo ważnym elementem funkcjonowania i komunikacji w ROD. Ponad 80% stanowią aleje trawiaste i jest to dobre rozwiązanie pod warunkiem dbałości o nie. Zwłaszcza w dużych ogrodach występują utwardzenia trwałe i jest to konieczne, ale również wymaga dbałości. Ich stan i utrzymanie nie mogą budzić zastrzeżeń. Ma to znaczenie dla ogrodów działkowych. Natomiast należy pamiętać, że drogi, aleje w ogrodach mają na celu nie tylko możliwość dotarcia działkowców do

działki, ale również dostarczenia sprzętu, materiałów budowlanych i różnych innych rzeczy potrzebnych do zagospodarowania działki. Natomiast często zapomina się, że aleje powinny zapewnić bezkonfliktowe dotarcie do każdej działki pogotowia ratunkowego, straży pożarnej i policji. Możliwość dotarcia tych służb często oznacza życie ludzkie. Nie należy więc tego lekceważyć, a dostosować aleje do takich potrzeb. Oznacza to, że nie należy ich zwężać w celu powiększania działek, a najczęściej przywrócić stan pierwotny, zgodny z planem zagospodarowania ogrodu, usunąć wszelkie zbędne zapory i nie dopuszczać do indywidualnego wykorzystywania alei przez niektórych działkowców, np. na pryzmy żwiru i piasku, czy nawozów organicznych.

13. W wielu ogrodach działkowcy, których działki przylegają do ulic, w ogrodzeniu ogrodu postawili własne bramy i furtki. Jest to zjawisko niekorzystne, chociaż wygodne dla tych, którzy korzystają z tego. Zgodnie z regulaminem ROD działkowcy zabrania się naruszania, zmieniania infrastruktury ogrodowej, a w szczególności budowania bram i furtek w ogrodzeniu zewnętrznym. Nasze ogrody najczęściej zaopatrzone są w wystarczającą ilość ogólnie dostępnych bram i furtek. Dbłość o te sprawy należy do zarządu ROD, ale powinno też być przedmiotem zaleceń okręgów, a także elementem przeprowadzanych przeglądów.

14. Bardzo niekorzystnym zjawiskiem dla ogrodów jest łączenie działki z nieruchomością przylegającą do ogrodu działkowego. Najczęściej dzieje się to za przyzwoleniem zarządów ROD, natomiast jest to bardzo niekorzystne dla oceny funkcjonowania ogrodu i celowości stosowania takich rozwiązań, ale i spełniania ustawowych funkcji. Zwłaszcza, że właściciele sąsiednich nieruchomości, którzy otrzymali działkę w ROD rozgradzają na granicy ogrodzenie i tworzą jedną dużą nieruchomość. Jest to bardzo egoistyczne i pazerne zjawisko nie pasujące do społecznych funkcji ROD. Nie przysparza też ROD żadnych korzyści, a wręcz odwrotnie. Jest to zjawisko dość liczne, zwłaszcza w niektórych okręgach. Nad prawidłowym funkcjonowaniem ogrodu powinien czuwać zarząd i rozwiązywać te sprawy, a problem powinien pozostawać w zainteresowaniu okręgu.

15. Szczególnie złą rzeczą jest łączenie działek. Przegląd wykazał przypadki, że działkowiec posiada dwie działki połączone w jedną, a bywają przypadki, że nawet 3 i 4. Najłagodniejszym tego wyrazem jest kompleks (zespół) kilku działek sąsiadujących ze sobą pozostających w użytkowaniu jednej rodziny. Prowadzi to często do budownictwa ponadnormatywnego, zamieszkiwania, prowadzenia działalności gospodarczej, oczekiwania na uwłaszczenie, a także podejmowania odpowiednich działań przeciwko Związkowi i ustawie. Zgodnie z ustawą i statutem rodzina działkowca ma prawo do jednej działki. Ten przepis należy stosować bezwzględnie i nie narażać przywilejów, które wszyscy jako działkowcy mamy zapisane w ustawie o ROD. Jest to wskazówka, ale również i zadanie dla zarządów ROD. Jest

to również zadanie dla okręgowych zarządów do realizacji w trakcie przeglądów ogrodów, podczas porad i szkoleń.

16. Ogrody powstawały w różnych latach, dlatego dzisiaj w wielu ROD występuje problem parkowania. W miarę możliwości ten problem powinien pozostawać w sferze zainteresowania zarządów i okręgów.

17. W ogrodach PZD jest 2465 domów działkowca na 4625 zlustrowanych ogrodów. Ideałem byłoby, żeby każdy ogród posiadał własny budynek dla funkcjonowania zarządu ROD, komisji rewizyjnej, inspektorów społecznej służby instruktorskiej, komisji problemowych, a także spotkań władz ogrodowych z działkowcami. Jest to trudne zadanie, które w ostatnich latach jest w małym stopniu rozwiązywane. Prezydium KR PZD uznaje za konieczne, aby w każdym ogrodzie był budynek z przeznaczeniem dla zarządu ROD. Zarząd ROD musi gdzieś funkcjonować, a działkowcy muszą mieć możliwość kontaktowania się z nim. Nie stać nas dzisiaj na budowę tradycyjnych domów działkowca. Dlatego konieczne jest budowanie w ogrodach, w których nie ma domów działkowca, niewielkich budynków na wzór altan, ale zapewniających dobre warunki do pracy przez cały rok i zabezpieczonych przed włamaniami. Nawet budynek o powierzchni 25 m² jako siedziba zarządu zapewni znośne warunki do funkcjonowania zarządu ROD i komunikowania się z działkowcami. Problem ten należy skierować do zarządów ROD, walnych zebrań i szczególnej uwadze polecić okręgowym zarządom. Tego typu budownictwo w ogrodach powinno korzystać z priorytetowej pomocy z Funduszu Rozwoju. Jeżeli mamy realizować program Społecznego Rozwoju ROD to trudno sobie to wyobrazić bez zakorzenienia działalności zarządu w tym ROD. Dzisiaj wiele ogrodów wznosi lekkie wiaty letnie na większe zgromadzenia i imprezy działkowców. Należy to również polecić uwadze zarządów ROD.

18. Przegląd wykazał, że domy działkowca utrzymywane są w dobrym stanie technicznym. Jednak są wyjątki. Zarządy ogrodów powinny zadbać o dobry stan techniczny posiadanych budynków, a także zapewnić dobre ich wykorzystanie dla działkowców.

19. Krajowa Rada wydaje dużo literatury ogrodniczej specjalistycznej przystosowanej wybitnie do potrzeb działkowców. Duże nakłady są bezpłatnie przekazywane do ogrodów z przeznaczeniem do bibliotek. Chodzi o to, żeby wszyscy działkowcy mogli korzystać z wiedzy tam zamieszczonej. Problemem jednak jest mała liczba bibliotek w ogrodach. Jest to związane z niewystarczającą liczbą lokali ogrodowych, ale również często z niedocenianiem funkcjonowania biblioteki we własnym ogrodzie. Problem ten Prezydium KR PZD poddaje pod rozprawę zarządów i walnych zebrań.

20. Bardzo ważnym problemem są sanitariaty ogólnie dostępne w ogrodach. Ich liczba nie jest wystarczająca. Jest to zadanie dla zarządów ROD. Jednak gorszym problemem są sanitariaty typu sławojka na pojedynczych działkach, naj-

częściej źle zlokalizowane ze szkodą dla sąsiadów. Regulamin ROD nie dopuszcza tego typu obiektów na działkach. Sprawą Związku jest rozwiązywanie tego problemu różnymi metodami z pożytkiem dla działkowców. Jest to zadanie dla KR, okręgów i zarządów ROD. Idealnym rozwiązaniem jest kanalizacja ogrodów. Jest to jednak bardzo kosztowne i długo jeszcze tego nie dokonamy, ale tam gdzie są warunki i możliwości należy dążyć do jej wybudowania.

21. W ogrodach powinno być znacznie więcej placów zabaw, siłowni, terenów zielonych, rosarium, zwłaszcza w ogrodach otwartych należy tworzyć miejsca wypoczynku dla mieszkańców i prowadzić ogród jak park. Problemami tymi należy zainteresować władze samorządowe, które dysponują odpowiednimi środkami finansowymi na ten cel.

22. Szczególnym problem w ogrodach jest kompostownik na działce. Zobowiązuje do tego regulamin ROD. Jest to również możliwość i potrzeba produkowania najlepszego nawozu organicznego jakim jest kompost. Kompostowanie to też oszczędność z tytułu wywozu śmieci, gdyż wielu działkowców wyrzuca do pojemników odpady zielone, a płacą za to wszyscy. Dlatego zarządy ROD powinny wymagać od wszystkich działkowców posiadania kompostownika, a okręgi problem ten wprowadzić do porad i szkoleń.

23. Przegląd wykazał, że wiele działek wyposażonych jest w urządzenia które nie są wymienione w zamkniętym katalogu w regulaminie ROD. Szczególnie odnosi się to do betonowych grilli. Nie jest to ani estetyczne, ani praktyczne. W praktyce prowadzi to do takiego zadymiania ogrodów działkowych, że o żadnym wypoczynku nie można mówić, zwłaszcza dzieci i osób starszych. Dlatego należy dążyć do usuwania betonowych grilli z działek, a zastępowania przenośnymi grillami gazowymi i elektrycznymi. Grillowanie weszło do tradycji działkowej i Prezydium KR nie jest temu przeciwne, ale z ogrodów mają prawo korzystać w dobrych warunkach wszystkie rodziny działkowe, grillujące i niegrillujące.

24. Szczególnym problem są odpady. Zarządy ROD, jak wynika z przeglądów dobrze sobie z tym radzą. Jednak w wielu sprawach ich działania nie są wystarczające do powstałych sytuacji najczęściej z winy działkowców, ale również z działań samorządów. W tej sprawie cały czas działania podejmuje KR i okręgowe zarządy we współpracy z resortami i samorządami. Również wiele mogą zdziałać zarządy ROD wyjaśniając sprawy działkowcom, a także prowadząc współpracę z samorządami.

Rodzinny ogród działkowy to przede wszystkim działki i korzystające z nich rodziny działkowców. Zadaniem Związku, a więc wszystkich jego struktur, również zarządów ROD, jest dbałość o poprawne zagospodarowanie działek zgodne z regulaminem ROD, wdrażanie stałej mo-

dernizacji działek, a także dbanie o funkcjonalność i estetykę działek. W tej sprawie dużą rolę ma do spełnienia wdrażanie oświaty ogrodniczej przez okręgi i zarządy, ROD, a także literatura ogrodnicza wydawana przez Wydawnictwo „działkowiec”. Szczególne zadania Związek ma w przypadku nowych użytkowników działek. Konieczne jest przeszkolenie każdego nowego użytkownika z zakresu prawa związkowego i wiedzy ogrodniczej na działce. Należy zadbać, żeby każdy kto otrzymuje działkę, miał taką możliwość. Prezydium KR zachęca do wykorzystywania literatury przeznaczonej dla działkowców, a zwłaszcza nowych działkowców do korzystania z „Poradnika początkującego działkowca”, który będzie wydany na początku 2017 roku.

W propagowaniu oświaty ogrodniczej, prowadzeniu przeglądów działek, wdrażaniu osiągnięć naukowych na działkach duże znaczenie ma społeczna służba instruktorka. Prezydium KR zwraca się do wszystkich zarządów i okręgów do tworzenia dobrych warunków do pracy SSI. Społeczna służba instruktorska jest to struktura licząca kilkadziesiąt lat w historii ogrodnictwa działkowego w Polsce; występuje też w związkach działkowców w innych krajach: na Słowacji, w Czechach, Niemczech itd. Dostrzeganie pracy instruktorów jest konieczne, gdyż efekty ich pracy są nie tylko potrzebne, ale często bardzo widoczne. Szczególną rolę mają do spełnienia okręgowe zarządy, które powinny współpracować z tą służbą na bieżąco, udzielać pomocy, umożliwiać szkolenie, poznawanie dorobku nauki polskiej i przenosić go w ten sposób do ogrodów i na działki.

Przegląd dostarczył niezwykle dużej i bogatej wiedzy na temat funkcjonowania i zagospodarowania ROD i działek. Nie sposób w zaleceniach przedstawić wszystkich doświadczeń pozytywnych i negatywnych występujących w każdym pojedynczym ogrodzie działkowym. Wszystkie one są niezwykle ważne i powinny być wykorzystane do działalności Związku, Prezydium KR jest przekonane, że wyniki przeglądu, dzięki zaangażowaniu zarządów i okręgów, będą wykorzystane przez każdy zarząd i każdy okręg z pożytkiem dla ogrodów. Zgodnie z uchwałą Nr 1/X/2016 Krajowej Rady PZD z dnia 28 października 2016 roku w sprawie wyników Powszechnego przeglądu zagospodarowania ROD i działek w 2016 roku, doceniając znaczenie przeglądu i jego wyników, które zostały osiągnięte dzięki pracy wszystkich struktur i tysięcy oddanych działaczy, Prezydium KR PZD opracuje specjalne wydawnictwo, w którym zamieszczone będą wyniki przeglądów z każdego okręgu i podsumowanie przyjęte przez KR. Wydawnictwo to będzie źródłem wiedzy dla wszystkich struktur działkowców, ale również namacalnym dowodem stanu zagospodarowania ogrodów działkowych i działek i będzie świadczyło o ogromnym dorobku polskich działkowców zrzeszonych w Polskim Związku Działkowców.

Prezydium Krajowej Rady
Polskiego Związku Działkowców

Warszawa, dnia 9 listopada 2016 roku

III. ROD W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Informacja KR PZD

Prezydium Krajowej Rady PZD na posiedzeniu w dniu 27 października 2016 r. zapoznało się z badaniem dotyczącym ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Materiał został przygotowany w oparciu o uzyskane informacje z okręgowych zarządów PZD. Powyższe badanie zostało również przedstawione na posiedzeniu Krajowej Rady PZD, które miało miejsce 28 października br.

Przeprowadzenie przedmiotowego badania było niezmiennie istotne bowiem od zapisów w MPZP i studium uzależnione jest funkcjonowanie i bezpieczeństwo ogrodów w Polsce. Zapisanie, w miejsce istniejących ogrodów lub w ich sąsiedztwie, innego przeznaczenia terenu niż zieleń działkowa, w konsekwencji wiąże się z ich likwidacją. Temat ten ma obecnie również niebagatelne znaczenie z uwagi na uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego podjętą w dniu 3.10.2016 r. Uchwała ta przesądza, iż budowa obiektu budowlanego lub prowadzenie robót budowlanych, nawet niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia, wbrew postanowieniom MPZP jest przypadkiem samowoli budowlanej polegającym na realizacji tego obiektu niezgodnie z przepisami.

Dane przekazane przez okręgi objęły 4 563 ROD o powierzchni 40 071,2967 ha, na których funkcjonuje 903 021 działek rodzinnych.

28 548,925 ha powierzchni ROD ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleń działkowa. Stanowi to 71,25% powierzchni ogólnej ROD. Łącznie znajduje się na tym terenie 639 149 działek rodzinnych, co stanowi 70,78% działek ogółem. W najlepszym położeniu są ogrody z następujących okręgów:

- w **Kaliszu** (909,7176 ha, tj. 99,78% pow. ROD ujęta w MPZP lub studium jako ZD);
- w **Częstochowie** (441,3256 ha, tj. 99,24% pow. ROD);
- **Podlaskim** (932,8240 ha, tj. 97,79% pow. ROD);
- **Toruńsko-Włocławskim** (1 028,1144 ha, tj. 90,69% pow. ROD);
- **Łódzkim** (1 794,4400 ha, tj. 90,61% pow. ROD);
- w **Legnicy** (1 521,1686 ha, tj. 90,29% pow. ROD).

Tereny o łącznej powierzchni **9 932,8045 ha nie są ujęte w MPZP, ani w studium jako zieleń działkowa.** Stanowi to 24,79% powierzchni ogółem ROD. Na tere-

nie tym funkcjonuje 230 899 działek rodzinnych tj. 25,56% ogólnej liczby działek. W najgorszej sytuacji są ogrody z okręgów:

- w **Elblągu** (181,6344 ha, tj. 34,32% pow. ROD ujęta w MPZP lub studium jako ZD);
- **we Wrocławiu** (919,8800 ha, tj. 39,47% pow. ROD);
- w **Słupsku** (214,9242 ha, tj. 39,59% pow. ROD);
- **Mazowieckim** (1 183,0832 ha, tj. 44,92% pow. ROD);
- **Małopolskim** (758,3596 ha, tj. 58,93% pow. ROD).

Tereny te nie tylko są zagrożone z uwagi na likwidację ROD w związku z realizacją celu na jaki teren został przeznaczony. Te tereny również są zagrożone konsekwencjami uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 października 2016 r.

Terem, dla którego brak jest MPZP oraz studium zajmuje 1 589,5672 ha, co stanowi 3,97% powierzchni ROD ogółem w kraju. Funkcjonuje na nim 32 973 działek rodzinnych (3,65% działek ogółem).

Badanie dotyczyło również terenów ROD, które ujęte są w MPZP, ale plany te zawierają szczególne wymagania odnośnie zagospodarowania terenu. Takie sytuacje występują w 76 ROD funkcjonujących na terenie 8 okręgowych zarządów PZD. Dotyczy to 721,9693 ha, co stanowi 1,80% powierzchni ROD ogółem, na której funkcjonuje 15 688 działek rodzinnych. Zapisy te odnoszą się głównie do powierzchni altan, które są sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 13.12.2013 r. o ROD, do ograniczeń, jakie wynikają z położenia ogrodów na Obszarach Chronionego Krajobrazu, terenach ochrony konserwatorskiej oraz na terenach bezpośrednio lub potencjalnie zagrożonych powodzią.

Należy zaznaczyć, iż zapisy dotyczące szczególnych wymagań przy zagospodarowaniu terenu, odnoszą się do indywidualnych użytkowników, a nie tylko do PZD, jako właściciela, użytkownika wieczystego, czy też użytkownika gruntów. Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o ROD nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działce, wykonane lub nabyte ze środków finansowych działkowca, stanowią jego własność. Zatem to na działkowcu, jako na właścicielu, spoczywa obowiązek przestrzegania prawa w tej sprawie. W przypadku nie zastosowania się do wymagań to działkowiec poniesie konsekwencje swoich działań. Nie zwalnia to również zarządu ROD z obowiązku czuwania nad prawidłowym zagospodarowaniem ROD.

Odnosząc się z kolei do badania dotyczącego ogrodów w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców, badanie pokazało, iż **8 571,1353 ha powierzchni ROD w miastach ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleń działkowa**. Stanowi to 60,75% powierzchni ogólnej ROD w miastach. Łącznie znajduje się na tym terenie 133 331 działek rodzinnych (39,82% działek w miastach).

W najlepszym położeniu są ogrody funkcjonujące w następujących miastach: Białystok, Rybnik, Dąbrowa Górnicza, Częstochowa, Łódź, Ruda Śląska, i Kielce.

Z kolei **tereny ROD nie ujęte ani w MPZP ani w studium oraz tereny dla których brak jest i planów i studiów stanowią 5 536,8832 ha** (39,25% pow. ROD), na których urządzonych jest 136 326 działek rodzinnych (40,71%).

W najgorszej sytuacji są ogrody we Wrocławiu, Elblągu, Warszawie, Gliwicach, Krakowie i Gdańsku. Powyższe dane pokazują zatem, w jakich miastach ogrody są najbardziej narażone na likwidację z uwagi na sprzeczność ich funkcjonowania z MPZP bądź studium.

W wyniku zaprezentowanego badania KR PZD podjęła uchwałę nr 2/X/2016 w sprawie ROD w *miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. W powyższej uchwale wskazano także na zadania, jakie spoczywają zarówno na okręgowych zarządach, jak i na zarządach ROD, w zakresie kontynuowania działań związanych z ujawnianiem bądź zachowaniem ROD w MPZP i w studiach. Szczególny nacisk KR PZD położyła na rolę, jaką w tych sprawach pełnią zarządy ROD. To głównie do nich należy docieranie do gmin, które decydują o uchwalaniu bądź zmianie zapisów w MPZP i studiach. Bez aktywnej postawy zarządów ROD, same okręgi nie są w stanie rozwiązać tego problemu. Członkowie zarządów ROD to przecież mieszkańcy tych gmin, zatem ich głos może być decydujący. Dlatego też Krajowa Rada PZD zwróciła się do wszystkich członków zarządów ROD o włączenie się w walkę o regulację stanów prawnych gruntów ROD pod kątem ich ujawniania w MPZP i studiach, celem zachowania rodzinnych ogrodów działkowych.

2. Uchwała Krajowej Rady PZD

UCHWAŁA NR 2/X/2016

Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Krajowa Rada PZD działając na podstawie § 130 pkt 3 statutu PZD, stwierdza co następuje:

§ 1

1. Po zapoznaniu się z realizacją badania dotyczącego ujawniania ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP) i w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: studium), stwierdza, iż:

- 1) **Powierzchnia ROD ujęta w MPZP jako zieleń działkowa** (wraz z terenami, dla których obowiązują szczególne wymagania) zajmuje **15 757,4114 ha**, co stanowi 39,32% powierzchni ROD ogółem (z czego 1,80% powierzchni ROD zawiera szczególne wymagania). Obejmuje ona 354 408 działek rodzinnych tj. 39,25% liczby działek ogółem (z czego w stosunku do 1,74% działek w MPZP zawarte są szczególne zapisy).
- 2) **Powierzchnia ROD nie ujęta w MPZP jako ZD stanowi 5 404,7914 ha** tj. 13,49% ogólnej po-

wierzchni ROD. Funkcjonuje na nich 128 005 działek rodzinnych (14,17% działek ogółem).

- 3) **Powierzchnia ROD ujęta w studium jako zieleń działkowa zajmuje 12 791,5136 ha**, co stanowi 31,92% ogólnej powierzchni ROD. Urządzonych jest na nich 284 741 działek rodzinnych (31,53% działek ogółem).
 - 4) **Teren nie ujęty w studium jako ZD obejmuje 4 528,0131 ha** tj. 11,30% powierzchni ROD ogółem. Na tym terenie istnieje 102 894 działek rodzinnych (11,39% działek ogółem).
 - 5) **Teren, dla którego brak jest MPZP oraz studium zajmuje 1 589,5672 ha**, co stanowi 3,97% powierzchni ROD ogółem w kraju. Funkcjonuje na nim 32 973 działek rodzinnych (3,65% działek ogółem).
2. Z danych wskazanych w ust. 1 wynika, iż **28 548,925 ha powierzchni ROD ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleń działkowa**. Stanowi to 71,25% powierzchni ogólnej ROD.

Łącznie znajduje się na tym terenie 639 149 działek rodzinnych (70,78% działek ogółem).

§ 2

1. Wyniki badania dotyczącego ujęcia ROD w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców w MPZP i w studiach wykazały, iż:
 - 1) w stosunku do **3 651,0387 ha**, na których jest 84 063 działek rodzinnych, **tereny w MPZP przeznaczone są pod zieleń działkową**. Jest to 25,88% powierzchni ROD ogółem w miastach.
 - 2) **Tereny ROD w miastach nie ujęte w MPZP stanowią 3 249,8222 ha**, co stanowi 23,04% powierzchni ROD ogółem w miastach. Na tym terenie funkcjonuje 82 192 działki rodzinne.
 - 3) **Tereny ROD ujęte w studiach jako zieleń działkowa stanowią powierzchnię 4 920,0966 ha**, na których funkcjonuje 114 454 działek rodzinnych. Stanowi to 34,87% powierzchni ROD ogółem w miastach.
 - 4) **Tereny ROD nie ujęte w studiach jako ZD stanowią powierzchnię 2 075,5525 ha** (tj. 14,71% powierzchni ogółem w miastach) na której urządzonych jest 49 268 działek rodzinnych.
 - 5) **Teren, dla którego brak jest MPZP oraz studium zajmuje 211,5085 ha** (tj. 1,50% pow. ROD ogółem w miastach), na których urządzonych jest 4 866 działek.
2. Z danych wskazanych w ust. 1 wynika, iż **8 571,1353 ha powierzchni ROD w miastach ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleń działkowa. Stanowi to 60,75% powierzchni ogólnej ROD w miastach**. Łącznie znajduje się na tym terenie 133 331 działek rodzinnych (39,82% działek w miastach).
3. Z analizy danych ujętych w ust. 1 wynika, iż szczególnie niekorzystna sytuacja występuje: we Wrocławiu, Elblągu, Warszawie, Gliwicach, Krakowie i Gdańsku, gdyż w tych miastach ujęcie ROD w MPZP lub w studiach jest najniższe.

§ 3

1. PZD od szeregu lat przywiązuje ogromną wagę do stanów prawnych gruntów ROD, w tym do istnienia ogrodów w MPZP oraz w studium, bowiem od ich zapisów uzależnione jest funkcjonowanie i bezpieczeństwo ogrodów w Polsce. Zapisanie, w miejsce istniejących ogrodów lub w ich sąsiedztwie, innego przeznaczenia terenu niż zieleń działkowa, w konsekwencji wiąże się z ich likwidacją. Dlatego też Krajowa Rada PZD, mając na uwadze zachowanie stabilności funkcjonowania istniejących ROD oraz ich dalszy rozwój, stwierdza, iż analiza aktualnych danych w zakresie ujęcia ROD w MPZP oraz

w studium była konieczna i potrzebna. Pokazała ona, jaka powierzchnia ogrodów może być zagrożona ewentualną likwidacją, a także umożliwia podjęcie aktywnych działań przez struktury Związku, w celu dokonania zmian w już uchwalonych planach lub studiach, bądź uczestniczenia w ich tworzeniu, gdy dla terenu ROD nie uchwalono jeszcze studium ani planu.

2. Jednocześnie, Krajowa Rada PZD zobowiązuje okręgowe zarządy PZD do kontynuowania działań związanych z ujawnianiem bądź zachowaniem ROD w MPZP i w studiach, poprzez podejmowanie następujących czynności:

- przestrzeganie „instrukcji w sprawie sposobu sprawdzania studium i MPZP w gminach i zapobiegania negatywnym skutkom decyzji gmin w stosunku do ROD” przyjętej uchwałą nr 262/2015 Prezydium KR PZD z dnia 20 października 2015 r. w *sprawie studium i planów zagospodarowania przestrzennego tworzonych przez gminy*;
- utrzymywanie (bądź podjęcie współpracy – jeśli okręg tego do tej pory nie zrobił) stałej współpracy z komórkami odpowiedzialnymi za prowadzenie prac planistycznych oraz z przedstawicielami zespołów projektowych w gminach;
- bieżące monitorowanie stron internetowych gmin, prasy lokalnej, obwieszczeń dotyczących przystępowania przez gminę do sporządzania lub zmiany studium lub MPZP;
- uczestniczenie w spotkaniach organizowanych w gminach z mieszkańcami, dyskusjach publicznych dotyczących projektowanych MPZP lub studium, w celu zgłaszania postulatów i wniosków o wpisanie, bądź zachowanie ogrodów w tych planach;
- składanie wniosków w sprawie sporządzania lub zmiany MPZP lub studium uwzględniających teren ROD;
- uczestniczenie w całej procedurze zmierzającej do uchwalenia lub zmiany MPZP lub studium, w tym do składania uwag do projektów planów lub studium;
- bieżące uaktualnianie danych dotyczących MPZP i studium odnoszących się do poszczególnych ROD funkcjonujących w okręgu;
- informowanie zarządów ROD i działkowców o sytuacji występującej w ich ROD, skutkach jakie wynikają z zawartych zapisów w MPZP lub w studium (w tym zapisach zawierających szczególne wymagania dotyczące zagospodarowania ROD) wraz z przedstawianiem kierunków działań, które winny być przez nich podjęte, celem wprowadzenia ewentualnych, korzystnych dla ogrodu zmian;
- dokonanie analizy powyższego badania w odniesieniu do ogrodów funkcjonujących w okręgu, oceny

zjawiska, wyprowadzenia wniosków i przyjęcia uchwał zadaniowych ustalających kierunki działań niezbędne do podjęcia w okręgu, w celu zwiększenia ujęcia ROD w MPZP i studium.

§ 4

Krajowa Rada PZD zwraca się do wszystkich zarządów ROD, których ogrody działkowe nie są ujawnione w MPZP i studiach, bądź widnieje w nich inne przeznaczenie terenu niż zieleń działkowa, a także do tych, dla których brak jest obowiązujących MPZP oraz studiów, o bezpośrednią współpracę z okręgowymi zarządami PZD, mającą na celu uregulowanie stanu prawnego tych gruntów ROD. Bardzo istotnym działaniem leżącym po

stronie zarządów ROD jest docieranie do gmin, gdyż to w ich rękach leży decydowanie o uchwalaniu bądź zmianie zapisów w MPZP i studiach. Bez aktywnej postawy zarządów ROD, same okręgi nie są w stanie rozwiązać tego problemu. Członkowie zarządów ROD to przecież mieszkańcy tych gmin, zatem ich głos może być decydujący. Dlatego też Krajowa Rada PZD zwraca się do wszystkich członków zarządów ROD o włączenie się w walkę o regulację stanów prawnych gruntów ROD pod kątem ich ujawniania w MPZP i studiach, celem zachowania rodzinnych ogrodów działkowych.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPREZES

/-/Tadeusz JARZĘBAK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

3. ROD w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

PZD od szeregu lat przywiązuje ogromną wagę do stanów prawnych gruntów ROD, w tym do istnienia ogrodów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, bowiem od ich zapisów uzależnione jest funkcjonowanie i bezpieczeństwo ogrodów w Polsce. Zapisanie, w miejsce istniejących ogrodów lub w ich sąsiedztwie, innego przeznaczenia terenu niż zieleń działkowa, w konsekwencji wiąże się z ich likwidacją. Dlatego tak ważnym elementem stanu prawnego gruntów ROD jest uczestniczenie Związku w tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, walka o zachowanie w nich ogrodów działkowych, a także bieżące monitorowanie działań podejmowanych przez gminy w zakresie dokonywania w już uchwalonych planach i studiach zmian.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktem prawa miejscowego, a więc są powszechnie obowiązującym dokumentem, w ramach danej jednostki terytorialnej. Ustalają one przeznaczenie terenu, określają sposób jego zagospodarowania, oraz zasady kształtowania polityki przestrzennej w jednostkach samorządu terytorialnego. W przypadku, gdy dla danego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie jakichkolwiek działań inwestycyjnych musi pozostawać z nim w zgodzie.

Z uwagi, iż zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mają istotne znaczenie dla funk-

cjonowania ROD, uchwałą nr 3/V/2016 z dnia 19.02.2016 r. Krajowa Rada PZD przyjęła powyższy temat w swoim planie pracy na 2016 rok.

Temat ten ma obecnie również niebagatelne znaczenie z uwagi na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 18.04.2016 r., skierowany do Naczelnego Sądu Administracyjnego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego m.in. w kwestii zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, jak i uchwały NSA podjętej w dniu 3.10.2016 r. w przedmiotowym temacie. Uchwała ta przesądziła, że w kompetencjach nadzoru budowlanego leży badanie legalności wszystkich przedsięwzięć budowlanych, co do których może istnieć ryzyko ich niezgodności z przepisami prawa budowlanego, w tym niezgodności zagospodarowania terenu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Uchwała wskazuje, iż budowa obiektu budowlanego lub prowadzenie robót budowlanych, nawet niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia, wbrew postanowieniom tego planu jest przypadkiem samowoli budowlanej polegającym na realizacji tego obiektu niezgodnie z przepisami. Zatem w przypadku wybudowania takiego obiektu wbrew postanowieniom MPZP winno zastosować się przepis umożliwiający orzeczenie o doprowadzeniu go do stanu zgodnego z prawem, a jeśli nie jest to możliwe - nakazu rozbiórki obiektu.

Kwestia zapisów w miejscowych planach zagospoda-

rowania przestrzennego ma także duże znaczenie w przypadku ewentualnej likwidacji ogrodu. Przeznaczenie bowiem w planie zagospodarowania terenu, na którym funkcjonuje ogród, np. pod tereny dróg publicznych, tereny usług sportu i rekreacji czy tereny usług oświaty, będą w przyszłości skutkować likwidacją ogrodu w związku z realizacją celu publicznego. W takiej sytuacji, podmiot likwidujący nawet nie będzie występował o zgodę Związku, gdyż jego działania związane są z realizacją celu publicznego i będą zgodne z zapisami miejscowego planu zagospodarowania.

Również jeśli teren ogrodu będzie przeznaczony pod cele o charakterze niepublicznym, a więc np. pod tereny usług handlu, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej czy jednorodzinnej, właściciel nieruchomości będzie mógł dokonać likwidacji ROD. Zgodnie bowiem z art. 19 ust. 2 ustawy o ROD z dnia 13.12.2013 r. właściciel nieruchomości może zgłosić do stowarzyszenia ogrodowego żądanie likwidacji ROD, o ile funkcjonowanie ROD jest sprzeczne z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmującym tę nieruchomość. Zatem jest to jedna z przesłanek, których spełnienie umożliwia dokonanie likwidacji ROD na cel niepubliczny. A contrario zapisanie w miejscowym planie, iż teren ROD przeznaczony jest pod tereny ogrodów działkowych, chroni go przed taką likwidacją.

Mając powyższe na uwadze, pismem z dnia 20 lipca 2016 r. znak: 5208/2016, Krajowa Rada PZD wystąpiła do wszystkich okręgowych zarządów PZD o aktualne dane - gdyż ostatnie badanie w tej sprawie miało miejsce w 2012 roku - a następnie o wypełnienie przygotowanych tabel, które umożliwią przeanalizowanie tematu w skali całego kraju. Z uwagi, iż badanie wymagało rzetelnego sprawdzenia informacji bezpośrednio w urzędach lub na stronach internetowych gmin, wyznaczono termin przesyłania informacji do dnia 15 września 2016 roku. W powyższym terminie odpowiedzi przesłało 20 okręgo-

wych zarządów PZD, przy czym dane z okręgu Mazowieckiego, i Śląskiego obejmowały tylko część ogrodów. Z wyznaczonego terminu nie wywiązały się następujące okręgowe zarządy: **w Elblągu** (przekazano do KR – 13.10), **w Gorzowie Wlkp.** (18.10), **w Kaliszu** (26.09), **Warmińsko-Mazurski** (18.10), **w Słupsku** (20.09) i **w Wrocławiu** (6.10). **Tylko OZ Mazowiecki PZD nie przesłał danych w stosunku do wszystkich ROD funkcjonujących w okręgu.** W uzasadnieniu OZ Mazowiecki PZD wskazał, iż nie uzyskał jeszcze odpowiedzi ze wszystkich urzędów gmin.

Dane przekazane przez okręgi objęły **4 563 ROD o powierzchni 40 071,2967 ha, na których funkcjonuje 903 021 działek rodzinnych.** Dane te odbiegają nieznacznie od stanu organizacyjnego przyjętego na dzień 31.12.2015 r. Z wyjaśnień okręgów wynika, iż rozbieżności ujawnione w badaniu są głównie wynikiem zdarzeń prawnych, które zaistniały w trakcie bieżącego roku i nie zostały uwzględnione w stanie organizacyjnym a wynikające z:

- połączeń ROD,
- nowych pomiarów geodezyjnych,
- likwidacji ROD, co do których Prezydium KR PZD podjęło decyzje w 2016 roku,
- zmian w planach zagospodarowania ROD,
- łączenia / podziałów ROD,
- nowych powierzchni ROD powstałych w wyniku regulacji stanu prawnego gruntów ROD na podstawie art. 76 i 75 ustawy o ROD,
- procesu uzgadniania danych w Rejestrze ROD a stanem faktycznym,
- niepełnych danych przesłanych przez okręg Mazowiecki.

Różnica pomiędzy stanem organizacyjnym na dzień 31.12.2015 r., a informacją o przebadanych ROD przedstawia się następująco:

stan organizacyjny na dzień 31.12.2015 r. a informacja o przebadanych ROD			
Tytułem	liczba ROD	pow. ROD w ha	liczba działek
stan organizacyjny na dzień 31.12.2015	4 695	40 988,6629	906 887
informacja o przebadanych ROD	4 563	40 071,2967	903 021
Pokrycie danych z badania w stos do stanu org. w%	97,19%	97,76%	99,57%
RÓŻNICA	132	917,3662	3 866

Tereny ROD dla których obowiązują MPZP bez względu na ich zapis

Z przekazanych przez okręgi danych wynika, iż łączna powierzchnia ROD dla których obowiązują MPZP, bez względu na ich przeznaczenie wynosi 21 162,2028 ha, co stanowi 52,81% ogólnej powierzchni ROD. Na tym terenie funkcjonuje 482 413 działek rodzinnych, co stanowi 53,42% wszystkich działek w ogrodach w Polsce.

Najwięcej MPZP dla terenów ROD w stosunku do powierzchni ROD w danym OZ PZD obowiązuje w nastę-

pujących okręgach: **wrocławskim** (97,97% pow. ROD), **małopolskim** (91,67% pow. ROD) i **pilskim** (87,05% pow. ROD).

Z kolei najmniej uchwalonych MPZP dla terenów ROD w stosunku do powierzchni ROD ogółem na terenie działania danego OZ PZD występuje w okręgach: **zielonogórskim** (2,59%), **gorzowskim** (22,9%) i **toruńsko-włocławskim** (27,05%).

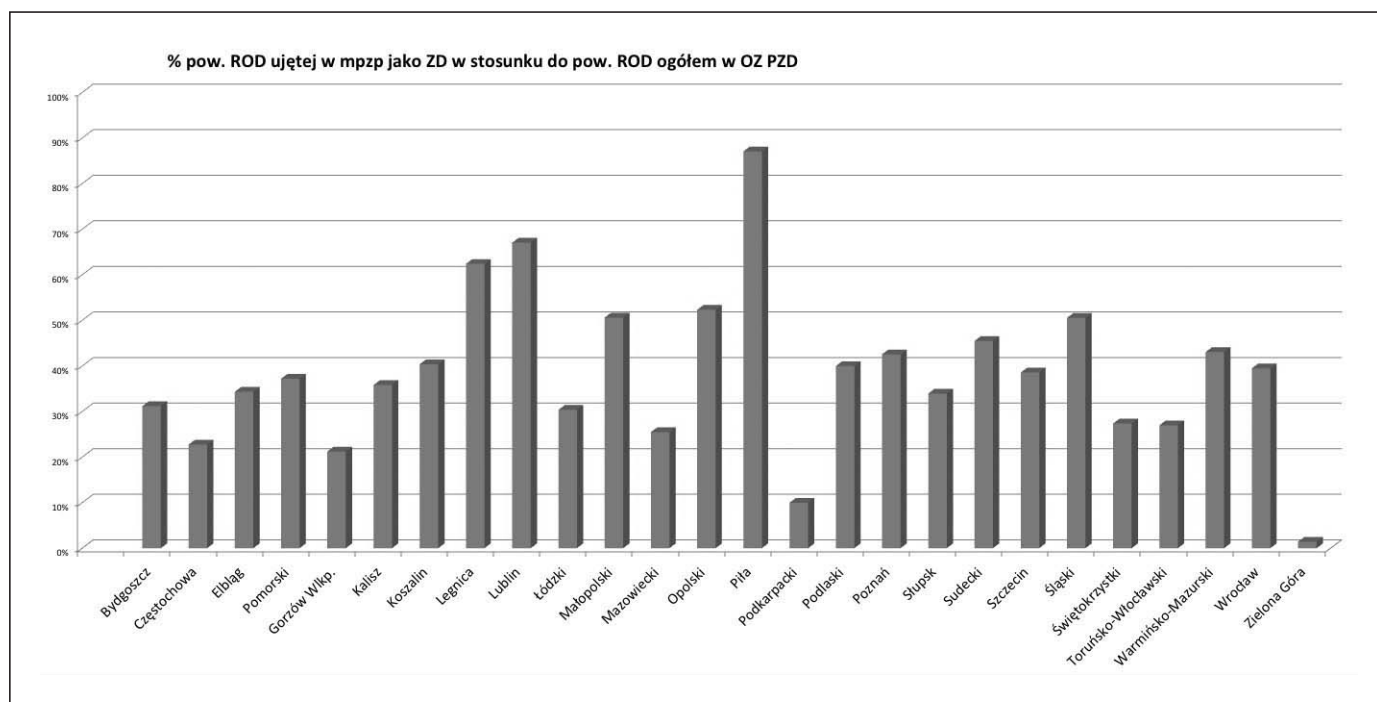
Tereny ROD ujęte w MPZP jako zieleń działkowa (w tym tereny ROD dla których obowiązują szczególne wymagania)

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez okręgowe zarządy PZD łączna powierzchnia ROD ujęta w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako zieleń działkowa wraz z terenami ujętymi jako ZD, ale wprowadzającymi szczególne wymagania wynosi 15 757,4114 ha, co stanowi 39,32% powierzchni ROD w stosunku do powierzchni ogółem we wszystkich okręgach. Łącznie 354 408 działek rodzinnych ujętych jest w MPZP jako ZD, co stanowi 39,25% wszystkich działek rodzinnych funkcjonujących w kraju.

Najlepsza sytuacja występuje w okręgach: w **Pile** (87,05% pow. ROD ujętej jest w MPZP jako ZD), w **Lublinie** (67,03% pow. ROD), w **Legnicy** (62,38% pow. ROD), **Małopolskim** (50,60% pow. ROD) i **Śląskim** (50,52% pow. ROD).

Z kolei najniższe wyniki w zakresie ujawniania ROD w MPZP jako ZD wystąpiły w okręgach: **zielonogórskim** (1,43% pow. ROD), **podkarpackim** (9,98% pow. ROD), **częstochowskim** (22,72% pow. ROD), **gorzowskim** (21,20% pow. ROD) i **mazowieckim** (25,48% pow. ROD).

Powyższe dane obrazuje niżej umieszczony wykres:



Tereny ROD nie ujęte w MPZP jako zieleń działkowa

Kolejne zagadnienie, które było przedmiotem niniejszego badania dotyczyło konieczności wskazania terenu ROD, dla których wprowadzie istnieje MPZP, ale jego ogrody działkowe położone na tych terenach zostały przeznaczone pod inne cele niż zieleń działkowa. Zatem są to te tereny, które są najbardziej zagrożone ewentualną likwidacją w związku z realizacją przez właściciela gruntów celu zapisanego w MPZP. Powyższe likwidacje mogą nastąpić zarówno pod cel publiczny jak drogi, koleje, służba zdrowia, budynki administracji, oświaty czy cmentarze, jak i pod cele komercyjne, a więc wszelkiego rodzaju usługi, budownictwo wielorodzinne, czy przedsiębiorstwa. Ponadto są to tereny, co do których wprowadzenie innego zapisu w MPZP jest szczególnie trudne z uwagi na już obowiązujący plan (gminy są niechętne do zmian jeśli nie ma ku temu istotnych przesłanek), znaczne koszty, które musiałaby pokryć gmina, chcąc wprowadzić w te plany jakiegokolwiek zmiany, a także okres wprowadzania tych zmian (zasadniczo uchwalanie czy zmiana MPZP jest bardzo czasochłonne).

Łączna powierzchnia ROD, dla których istnieje MPZP, ale są one przeznaczone pod inne cele niż zieleń działkowa wynosi **5 404,7914 ha**, co stanowi **13,49%** po-

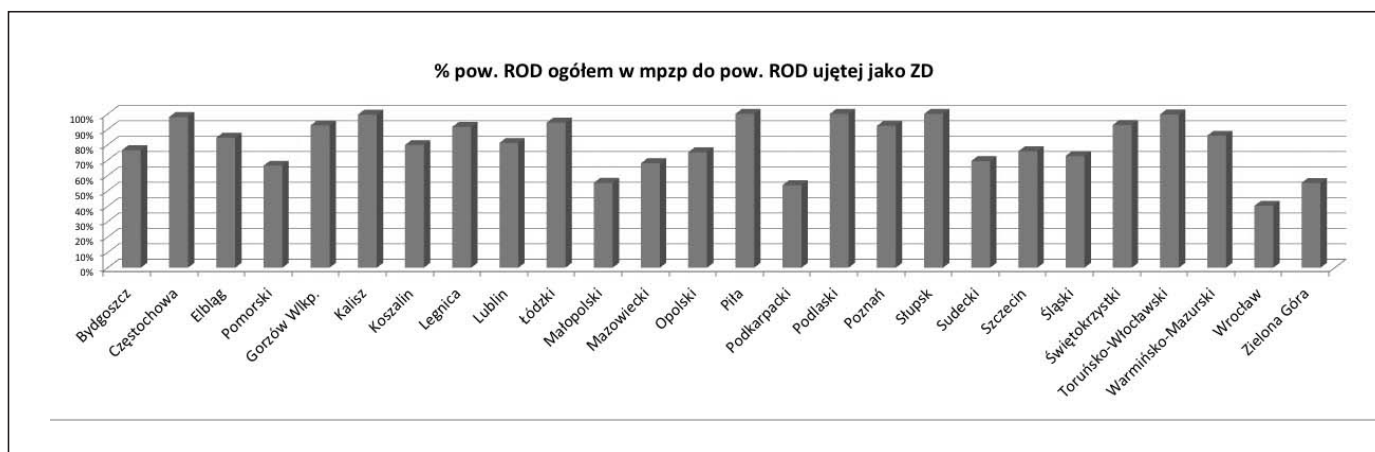
wierzchni w stosunku do powierzchni ROD ogółem w kraju. Na tych terenach urządzonych jest 128 005 działek rodzinnych, co stanowi 14,18% w stosunku do liczby działek we wszystkich okręgach.

Biorąc pod uwagę powierzchnię ROD ujętą w MPZP jako ZD w stosunku do powierzchni ROD, dla której obowiązują MPZP bez względu na ich zapisy, należy stwierdzić, że w stosunku do **74,46%** powierzchni ROD ujętej w MPZP widnieje zapis ZD. Zatem 25,54% powierzchni ROD objętych miejscowymi planami jest zagrożona ewentualną likwidacją.

W OZ PZD Podlaskim, w Pile i w Słupsku we wszystkich MPZP obowiązujących na terenach ogrodów zapisano, iż przeznaczone są pod zieleń działkową. Nie wiele niższy wynik występuje w okręgach: **w Częstochowie** (97,98% pow. ROD dla których obowiązuje MPZP wpisano ZD), **w Kaliszu** (99,54%), **w Legnicy** (91,57%), **Łódzki** (94,34%), **Świętokrzyski** (92,83%) i **Toruńsko-Włocławski** (99,69%).

Najgorzej sytuacja przedstawia się w OZ PZD we **Wrocławiu** (40,29% pow. ROD dla których obowiązuje MPZP wpisano ZD), **Podkarpackim** (53,64%), **w Zielonej Górze** (55,17%) i **Małopolskim** (55,20%).

Dane te z podziałem na poszczególne okręgi przedstawiają następująco:

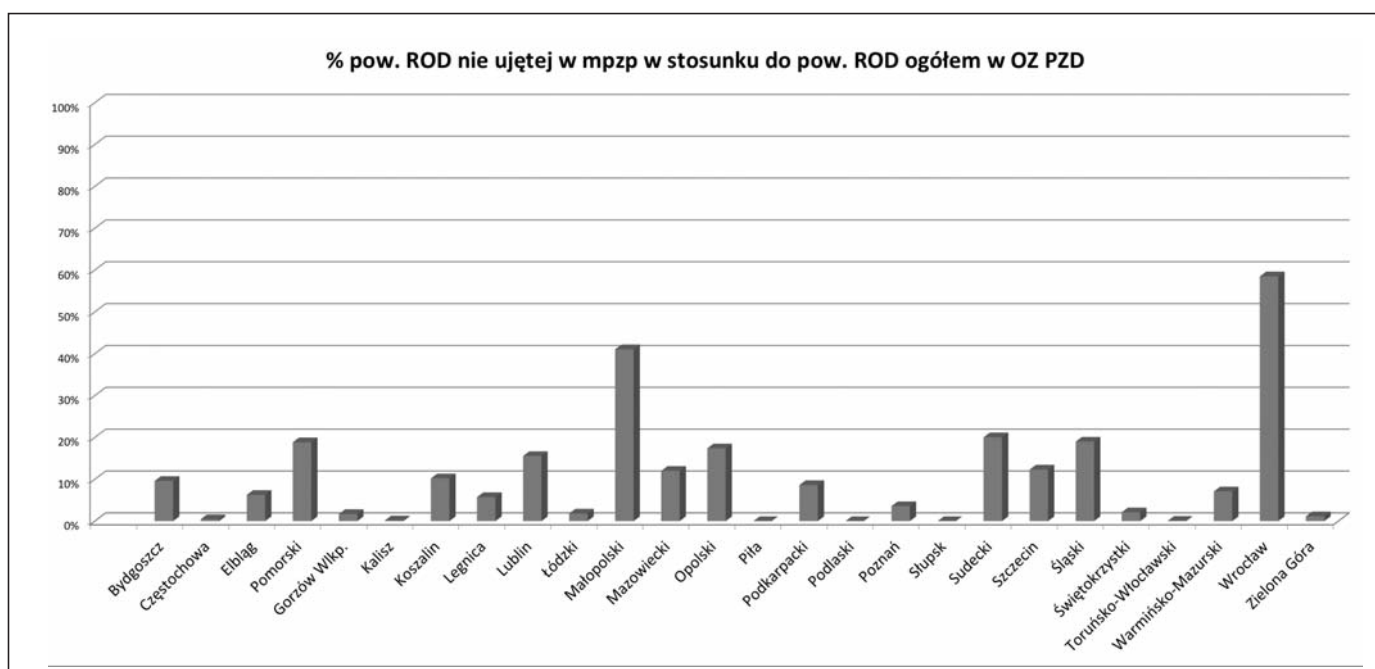


Odnosząc się natomiast do powierzchni ROD nie ujętej w MPZP jako ZD w stosunku do powierzchni ROD ogółem w danych OZ OZD należy stwierdzić, iż najgorzej sytuacja przedstawia się w okręgach: **wrocławskim** (58,50% pow. ROD w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD nie jest ujęta jako ZD), **małopolskim** (41,07% pow. ROD), **sudeckim** (20,04% pow. ROD), **śląskim** (19% pow. ROD) i **pomorskim** (18,85% pow. ROD). Zatem i w tych okręgach najbardziej prawdopo-

dobne są likwidacje ROD w związku z realizacją zapisów w MPZP

Z kolei najniższe wyniki występują w OZ PZD: w **Pile** (0% pow. ROD ujętej w MPZP jest przeznaczona na inny cel niż ZD), **Toruńsko-Włocławskim** (0,08% pow. ROD), w **Kaliszu** (0,16% pow. ROD), w **Częstochowie** (0,47% pow. ROD), w **Zielonej Górze** (1,16% pow. ROD), w **Gorzowie Wlkp.** (1,71% pow. ROD) i **Łódzkiem** (1,82% pow. ROD).

Powyższe dane z podziałem na okręgi przedstawiają się jak niżej:



Tereny ROD ujęte w MPZP jako zielenć działkowa, które zawierają szczególne wymagania odnośnie zagospodarowania

W powyższym badaniu okręgi wskazywały także na szczególne zapisy znajdujące się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie ogrody są w

nich ujawnione, jednakże plany zawierają szczególne wymagania odnośnie zagospodarowania terenu. Łącznie dotyczy to:

Liczba OZ PZD	Liczba ROD w całości	Liczba ROD w części	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
8 OZ PZD	28	48	721,9693	15 688

Zatem stanowi to 1,80% powierzchni ROD w stosunku do powierzchni ROD ogółem wykazanej w badaniu.

Takie sytuacje występują w następujących okręgach:

OZ PZD w Elblągu

Liczba ROD (w całości)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
1 ROD	3,2384 ha	54

- zapis, iż na terenie ogrodów działkowych dopuszcza się zabudowę kubaturową trwale nie związaną z gruntem (typu altana) o powierzchni zabudowy nie większej niż 30 m² o architekturze nawiązującej do

cech regionu. Przeważająca część obrębu wsi położona jest w „Obszarze Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy” i obowiązują zakazy i ograniczenia dotyczące obszarów chronionego krajobrazu.

OZ Mazowiecki PZD

Liczba ROD (w całości/części)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
11 ROD (8 w całości/3 w części)	92,7866 ha	2 455

- zapis o strefie ochronnej i bezpieczeństwa istniejącego paliwociągu, gdzie nie dopuszcza się wznoszenia budowli oraz składowania materiałów palnych (1 ROD),
- zakazy lokalizowania ogrodzeń pełnych i ogrodzeń powyżej 1,5 - 2 m z prefabrykatów żelbetonowych,
- nie dopuszcza się realizacji reklam i szyldów na ogrodzeniach,
- powierzchnie zabudowy altan nie mogą przekraczać w zależności od planu: 20 m², 25 m², 30 m², 50 m²,

w niektórych przypadkach obiekty muszą być partelowane, dach wysoki o minimalnym kącie nachylenia w stosunku do poziomu 30°, konstrukcje nie mogą być trwale związane z gruntem,

- ograniczenia dotyczące Obszarów Chronionego Krajobrazu,
- obowiązek zachowania istniejącej zieleni wysokiej,
- nakaz usytuowania na terenie min. 1 miejsca postojowego dla samochodu osobowego w przeliczeniu na jedną wiatę lub altanę ogrodową,

OZ Opolski PZD

Liczba ROD (w całości/części)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
22 ROD (3 w całości/29 w części)	92,7866 ha	2 455

- zakaz stosowania pełnych ogrodzeń,
- powierzchnie zabudowy altan nie mogą przekraczać w zależności od planu: 20 m², 25 m²,
- wysokość zabudowy nie więcej niż jedna kondygnacja, ewentualnie poddasze do 5 m, a dla budynków administracyjno – usługowych – nie więcej niż jedna kondygnacja naziemna i nie więcej niż 8 m,

- strefy ochrony archeologicznej,
- strefy potencjalnego zagrożenia powodziowego,
- tereny ochrony konserwatorskiej,
- dozwolona zabudowa terenu pod ogrody działkowe pod warunkiem pozostawienia 80% – 90% (zależności od MPZP) powierzchni biologicznie czynnej.

OZ Podkarpacki PZD

Liczba ROD (w całości)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
1 ROD	10,8931 ha	228

- strefa bezpośredniego zagrożenia powodziowego, zakaz realizacji zabudowy kubaturowej trwale związanej z gruntem.

OZ PZD w Poznaniu

Liczba ROD (w całości)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
1 ROD	49,6000 ha	1 090

- powierzchnia zabudowy altan do 40 m², wysokość do 5,5 m (nie więcej niż 1 kondygnacja nadziemna), kąt nachylenia dachu stromego dwuspadowego 20° – 40°,
- ogrodzenia ażurowe: do 1,5 m rozgraniczającego tereny ogólne, do 0,5 m na granicy działek rodzinnych.

OZ Sudecki PZD

Liczba ROD (w części)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
1 ROD	2,7938 ha	33

- pod funkcje przyrodnicze, krajobrazowe oraz ochronne, do objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych.

OZ PZD w Szczecinie

Liczba ROD (w całości/części)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
27 ROD (12 w całości/ 15 w części)	332,1461 ha	6 716

- powierzchnie zabudowy altan nie mogą przekraczać 25 m²,
 - zakaz stawiania reklam,
 - w pasie terenu o szerokości 3 m po obu stronach od
- osi gazociągu w/c, zakazuje się sadzenia drzew i krzewów oraz prowadzenia prac mogących zagrożić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji (1 ROD).

OZ Śląski PZD

Liczba ROD (w całości)	Powierzchnia w ha	Liczba działek rodzinnych
1 ROD	6,5873 ha	69

- zastosowanie naturalnych materiałów do przebudowy altan z drewna, kamienia, gładkich tynków w pastelowych barwach.

Tereny ROD ujęte w studium bez względu na ich przeznaczenie

Studium jest podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną gminy. Obok miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktem planowania przestrzennego i w systemie planistycznym zaliczane jest do aktów planowania ogólnego. Nie jest aktem prawa miejscowego, tak jak to jest w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (https://pl.wikipedia.org/wiki/Studium_uwarunkowania%C5%84_i_kierunek%C3%B3w_zagospodarowania_przestrzennego - cite_note-4), a więc nie zawiera przepisów powszechnie obowiązujących i nie może być

podstawą do wydania decyzji administracyjnych. Ma za to charakter aktu kierownictwa wewnętrznego, obowiązującego w systemie organów gminy. Wiąże wójta, burmistrza, prezydenta miasta przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i służy koordynacji ustaleń tych planów. Ponadto, zapisy studium mają duże znaczenie przy uchwalaniu MPZP, gdyż miejscowy plan musi być spójny i zgodny ze studium.

Z informacji przekazanych przez okręgi wynika, iż tereny ROD, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego bez

względem na przeznaczenie tego terenu obejmują łącznie 17 319,5267 ha, co stanowi 43,22% powierzchni ROD ogółem. Na tym terenie znajduje się 387 635 działek rodzinnych, co stanowi 42,93% działek rodzinnych ogółem.

Najwięcej uchwalonych studiów jest w następujących okręgach: **zielonogórskim** (97,41% pow. ROD ogółem), **podkarpackim** (77,76% pow. ROD ogółem), **często-**

chowskim (76,81% pow. ROD ogółem), **gorzowskim** (74,68% pow. ROD ogółem) i **świętokrzyskim** (70,54% pow. ROD ogółem).

Natomiast najmniej obowiązujących studiów występuje w OZ PZD: **we Wrocławiu** (2,03% pow. ROD ogółem), **w Pile** (8,25% pow. ROD ogółem) i **Małopolskim** (8,33% pow. ROD ogółem).

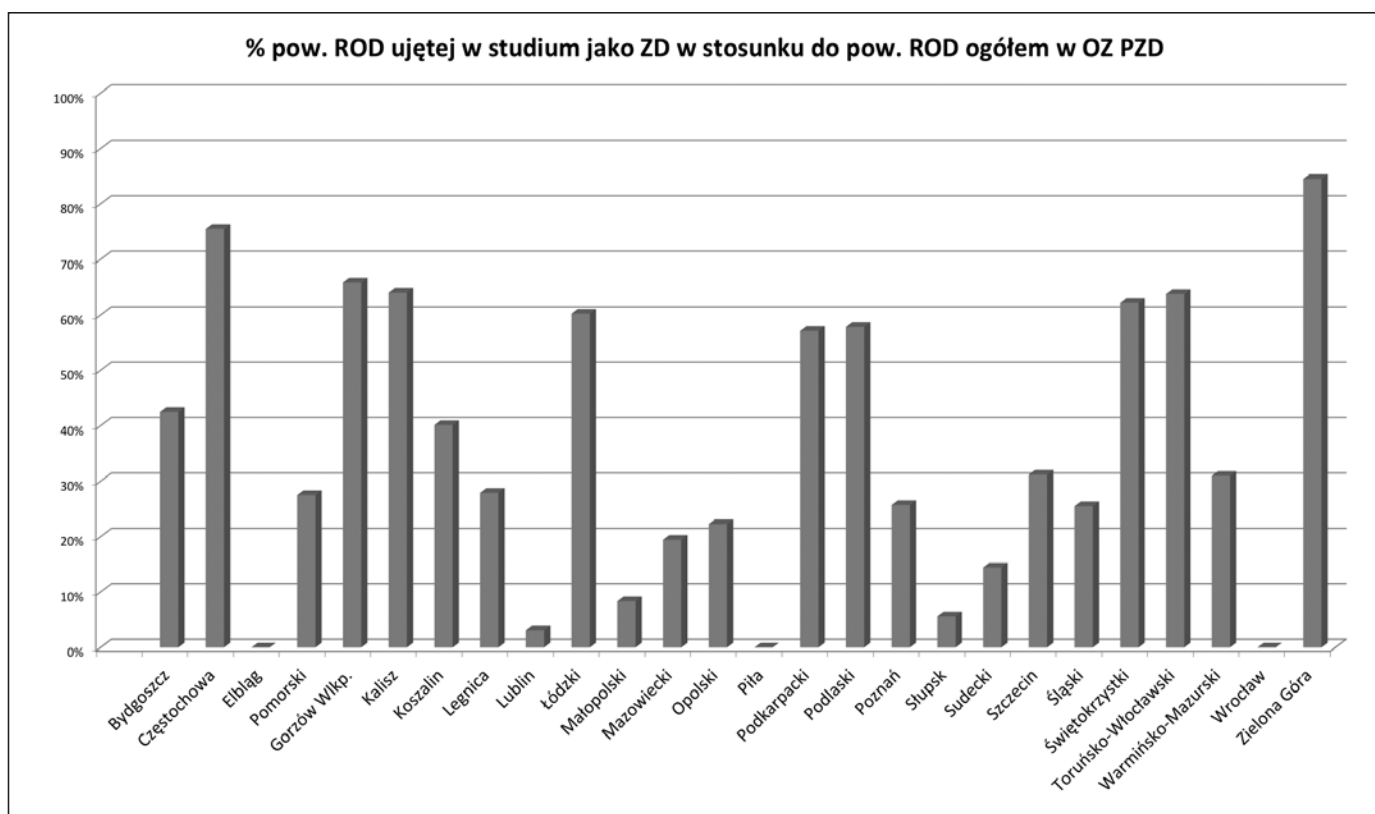
Tereny ROD ujęte w studium jako zieleń działkowa

Tereny ROD ujęte w studium z przeznaczeniem pod zieleń działkową zajmują łącznie 12 791,5136 ha, co stanowi 31,92% ogólnej powierzchni ROD w kraju. Na tych terenach funkcjonuje łącznie 284 741 działek rodzinnych, co stanowi 31,53% wszystkich działek w Polsce.

Porównując powierzchnie ROD ujęte w studium jako zieleń działkowa w stosunku do całej powierzchni ROD w okręgu, należy stwierdzić, iż najczęściej takich terenów

występuje w OZ PZD: **w Zielonej Górze**, gdzie 84,51% powierzchni ROD ogółem w okręgu przeznaczonych jest w studium pod zieleń działkową oraz **w Częstochowie**, gdzie ten wynik wynosi 75,52%.

Z kolei w takich okręgach jak: **Elbląg, Piła czy Wrocław** w ogóle nie ma terenów ROD przeznaczonych w studium pod zieleń działkową. Niewiele lepiej wygląda sytuacja w OZ PZD: **w Lublinie** (3,11% pow. ROD ogółem ujęta jest w studium jako ZD) i **w Słupsku** (5,65%).



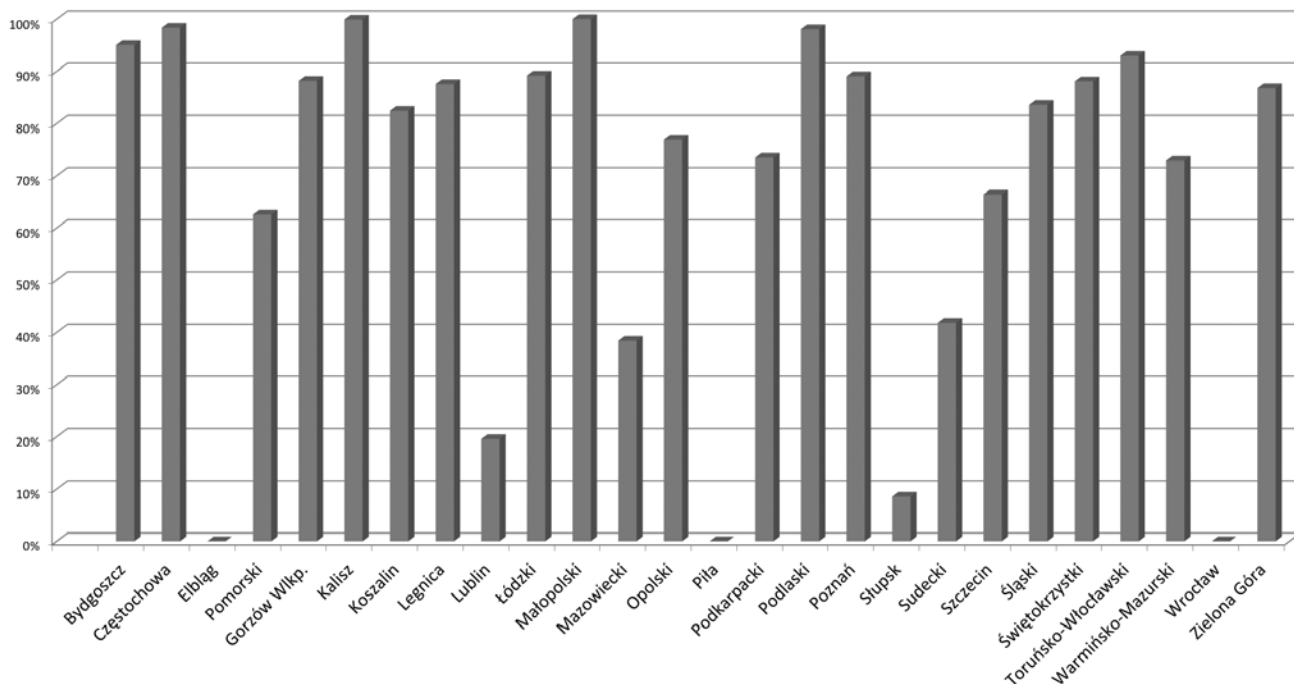
Biorąc pod uwagę powierzchnię ROD ujętą w studium jako ZD w stosunku do powierzchni ROD, dla której obowiązuje studium bez względu na jego zapisy, należy stwierdzić, że w stosunku do **73,86%** powierzchni ROD widnieje zapis ZD. Oznacza to, iż w większości przypadków gdzie istnieje studium ogrody są w nim ujawnione.

Najlepsza sytuacja występuje **w OZ Małopolskim PZD**, gdzie mimo, iż jest niewiele obowiązujących studiów (tylko 8,33% powierzchni ROD w okręgu), to we

wszystkich wpisano zieleń działkową. Równie dobra sytuacja występuje w okręgach: **kaliskim** (99,91% uchwalonych studiów ma wpisane ZD), **częstochowskim** (98,32%), **podlaskim** (98,03%), i **toruńsko-włocławskim** (93%).

Sytuacja przeznaczenia terenów ROD w studium pod zieleń działkową w stosunku do terenów, dla których uchwalono studium bez względu na ich przeznaczenie przedstawia się następująco:

% pow. ROD ujętej w studium jako ZD w stosunku do pow. ROD dla której obowiązuje studium bez względu na przeznaczenie



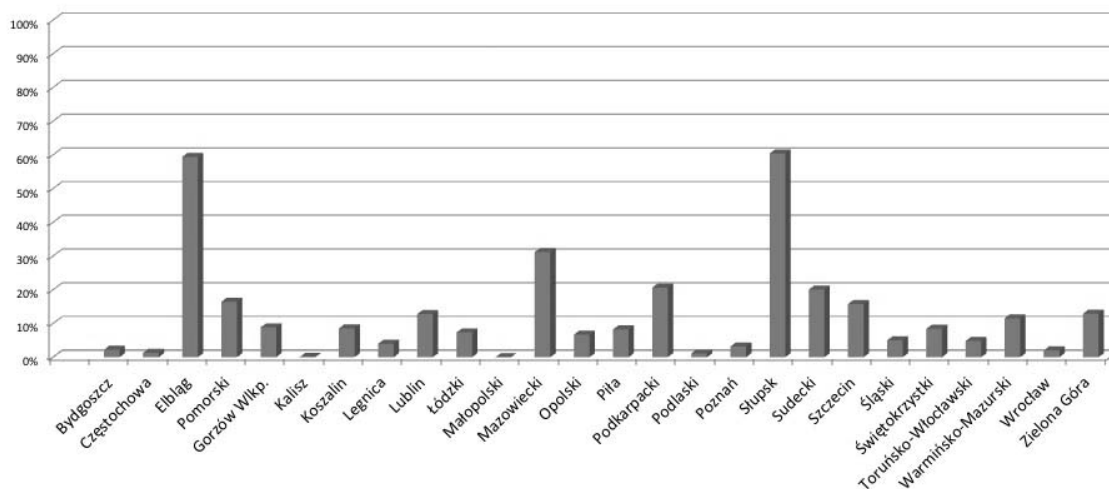
Tereny ROD nie ujęte w studium jako zieleń działkowa

Tereny ROD nie ujęte w studium jako zieleń działkowa obejmują 4 528,0131 ha, co stanowi 11,30% powierzchni ROD ogółem w kraju. Na tym terenie funkcjonuje 102 894 działki rodzinne, co stanowi 11,39% działek ogółem.

Najwięcej terenów ROD nie ujętych w studium jako ZD w stosunku do powierzchni ROD ogółem w danych

okręgu występuje w OZ PZD: w **Ślępsku** (60,41% pow. ROD nie jest ujęta w studium) i w **Elblągu** (59,41%). Natomiast najmniej takich terenów jest w OZ PZD: **Małopolskim** (0%), w **Gorzowie Wlkp.** (0,06%), **Podlaskim** (1,16%), w **Częstochowie** (1,29%), we **Wrocławiu** (2,03%) i w **Bydgoszczy** (2,20%).

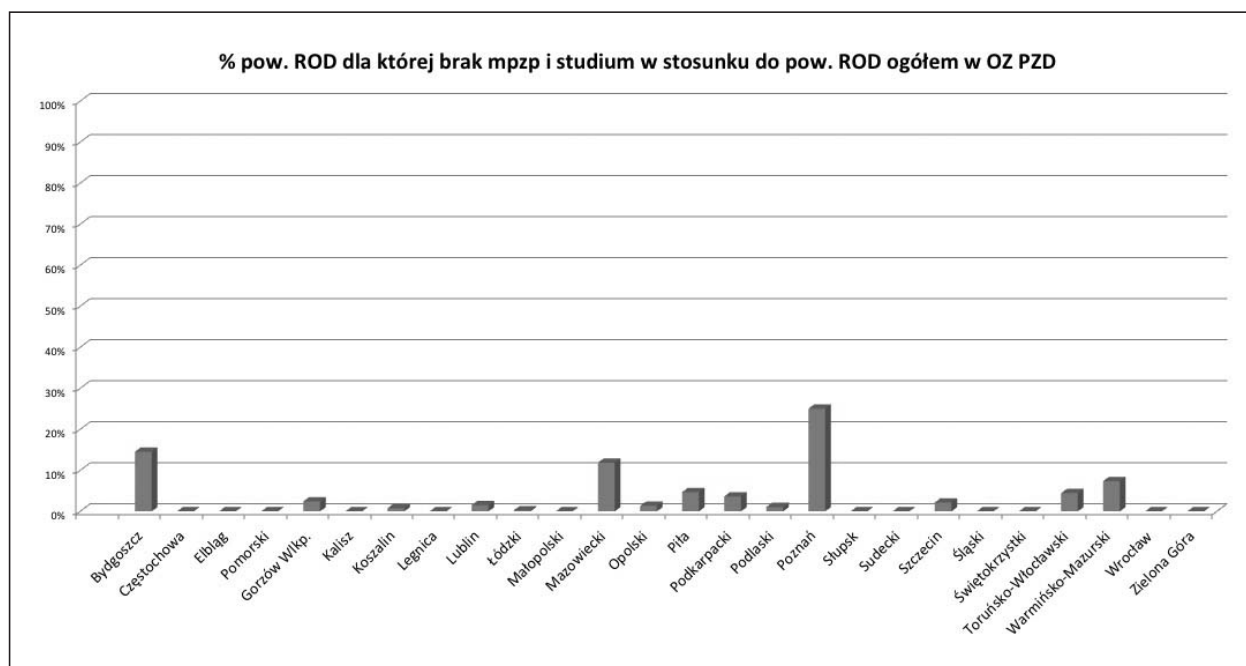
% pow. ROD nie ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD



Tereny ROD dla których brak jest MPZP i studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego

Z przesłanych przez okręgi informacji wynika, iż **tereny ROD dla których nie obowiązuje ani MPZP ani studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zajmują łącznie 1 589,5672 ha, co stanowi 3,97% powierzchni ROD ogółem.** Łącznie na tych terenach urządzonych jest 32 973 działki rodzinne. Najwięcej takich terenów ROD znajduje w okręgach:

poznańskim (25,03% pow. ROD), **bydgoskim** (14,53% pow. ROD) i **opolskim** (11,87% pow. ROD). Na terenie działania takich OZ PZD jak: **Częstochowa, Elbląg, Gdańsk, Kalisz, Legnica, Małopolski, Słupsk, Sudetki, Świętokrzyski, Wrocław i Zielona Góra** w ogóle nie występują takie przypadki.



ROD w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców w MPZP i w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

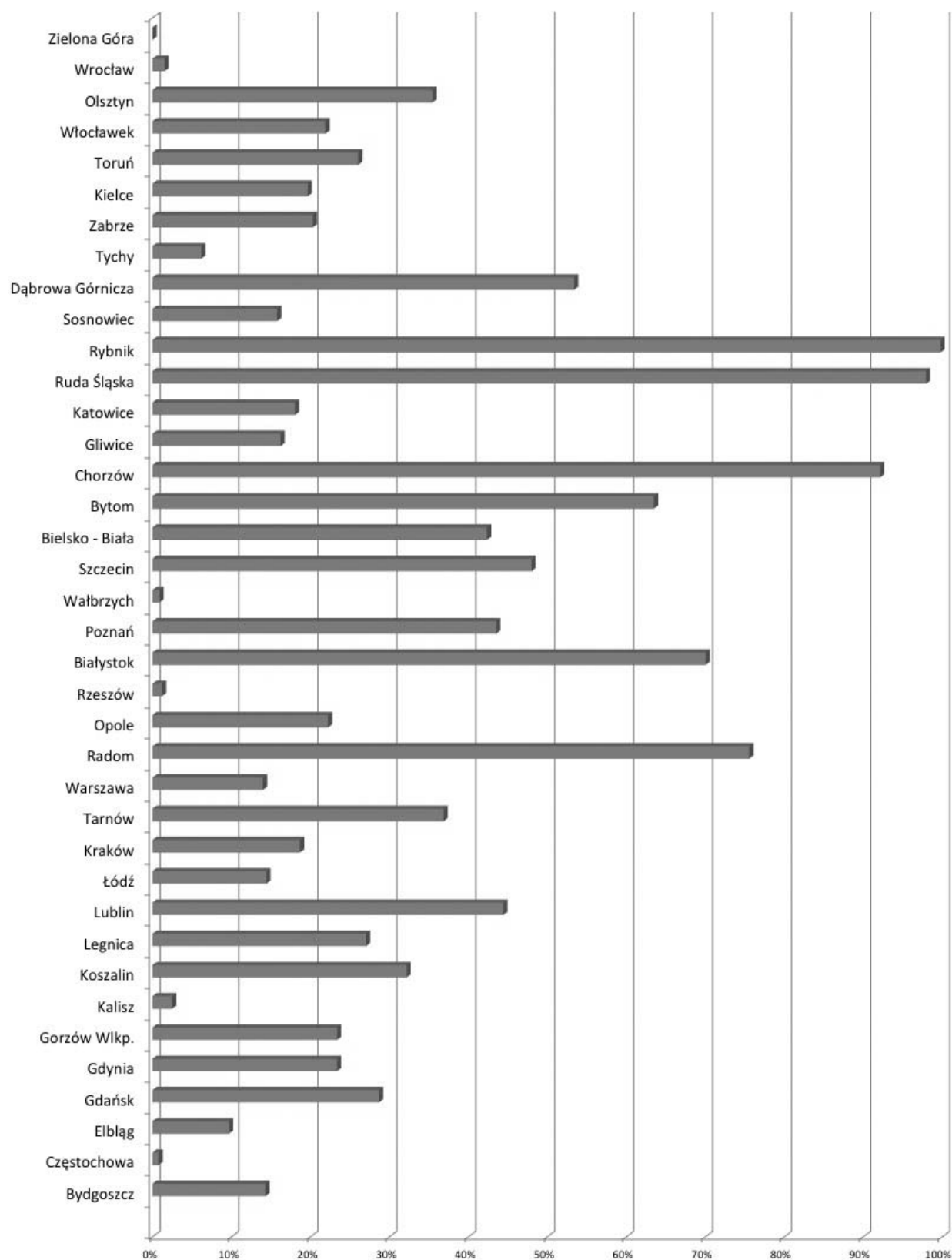
Odrębne zagadnienie, które było przedmiotem badania przy okazji ujęcia ogrodów działkowych w MPZP i studium, dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. Z przesłanych informacji z okręgów wynika, iż takich miast, w których funkcjonują rodzinne ogrody działkowe jest 38. Łącznie istnieje w nich **1 702 ROD, co stanowi 37,30% wszystkich ROD w kraju.** Łączna powierzchnia ROD w tych miastach wynosi **14 108,0288 ha, na których urządzonych jest 334 843 działki rodzinne. Stanowi to 35,21% powierzchni ROD ogółem w kraju.**

Z przesłanych danych wynika, iż w stosunku do **3 651,0387 ha, na których jest 84 063 działek rodzinnych tereny w MPZP przeznaczone są pod zieleni działkową. Jest to 25,88% powierzchni ROD ogółem w miastach.** Dla terenów ROD położonych w Zielonej

Górze w ogóle nie obowiązują MPZP

Najlepsze wyniki pod względem umieszczenia w MPZP zapisu ZD są: **w Rybniku** (99,78% pow. ROD w mieście), **w Rudzie Śląskiej** (97,96%), **w Chorzowie** (92,13%), **w Radomiu** (75,56%) i **Białymstoku** (70,06%). Natomiast najmniej powierzchni ROD ujętej w MPZP występuje **w Częstochowie** (0,76%), **Wałbrzychu** (0,89%), **Rzeszowie** (1,21%) i **Wrocławiu** (1,52%). Jednakże w ww. miastach (poza Wrocławiem) procent terenów ROD ujętych w MPZP bez względu na przeznaczenie wynosi niewiele powyżej zera. Inaczej sytuacja wygląda we Wrocławiu, gdzie procent powierzchni ROD ujętej w MPZP bez względu na przeznaczenie wynosi 96,63%, a jedynie 1,52% powierzchni ROD widnieje jako ZD. Powyższe dane z podziałem na miasta prezentują się następująco:

% pow. ROD ujętej w mpzp w stosunku do pow. ROD ogółem w mieście



Tereny ROD w miastach nie ujęte w MPZP stanowią 3 249,8222 ha, co stanowi 23,04% powierzchni ROD ogółem w miastach. Na tym terenie funkcjonuje 82 192 działki rodzinne. Najwięcej takich terenów występuje we Wrocławiu (95,11%), Gliwicach (83,70%) i Krakowie (81,34%). Z kolei w Częstochowie, Kaliszu, Opolu, Białymstoku, Tychach, Kielcach, Toruniu i Włocławku nie ma w ogóle powierzchni ROD, która byłaby nie ujęta w MPZP jako ZD.

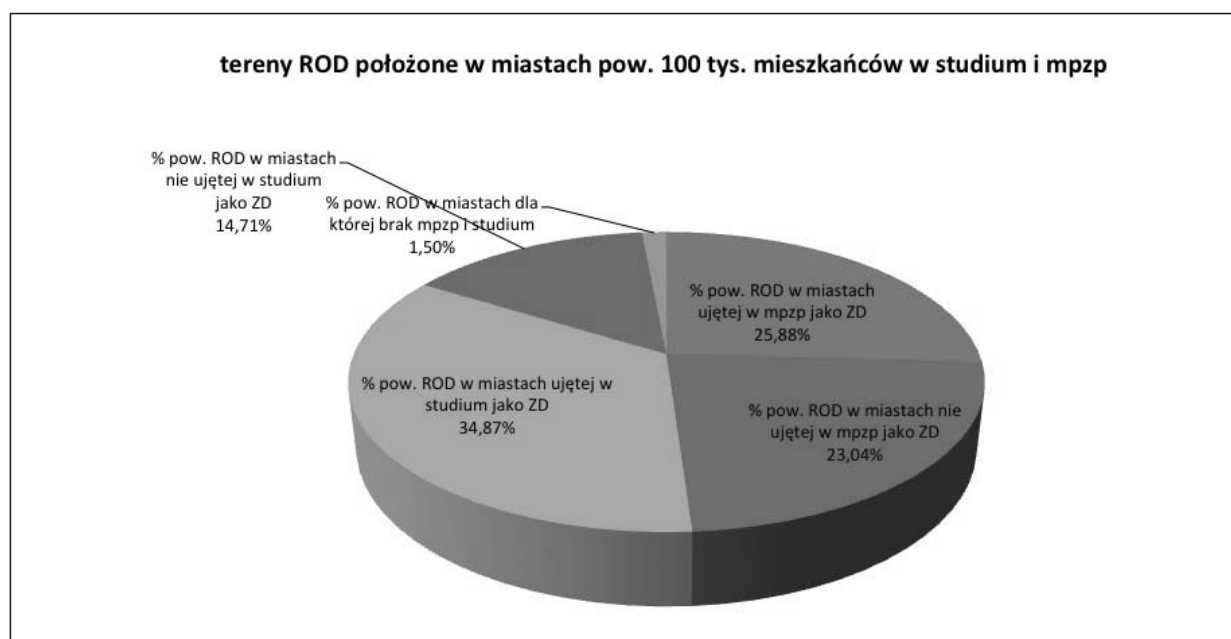
Tereny ROD ujęte w studiach jako zieleni działkowa stanowią powierzchnię 4 920,0966 ha, na których funkcjonuje 114 454 działek rodzinnych. Stanowi to 34,87% powierzchni ROD ogółem w miastach. W Krakowie, Radomiu, Chorzowie, Gliwicach, Rudzie Śląskiej i Rybniku w ogóle nie ma obowiązujących studiów dla terenów ogrodów.

Najlepsze wyniki w zakresie ujawnienia ogrodów w studiach występują w **Częstochowie** (98,04% pow. ROD ujęta jest w studium jako ZD), **Kaliszu** (97,26% pow. ROD), **Tychach** (93,83% pow. ROD) i **Rzeszowie** (91,19% pow. ROD).

Tereny ROD nie ujęte w studiach jako ZD stanowią powierzchnię 2 075,5525 ha (tj. 14,71% powierzchni ogółem w miastach) na której urządzonych jest 49 268 działek rodzinnych. W najgorszej sytuacji są takie miasta jak: **Elbląg** (82,58% pow. ROD w mieście nie ujęta jest w studium jako ZD), **Warszawa** (58,41% pow. ROD w mieście) i **Wałbrzych** (49,02% pow. ROD w mieście).

Odnosząc się do terenów ogrodów w miastach, dla których brak jest i MPZP i studium, to tych powierzchni jest bardzo mało. Stanowią one jedynie 211,5085 ha (tj. 1,50% pow. ROD ogółem w miastach), na których urządzonych jest 4 866 działek. Takie tereny występują w **Bydgoszczy** (do 3,51% pow. ROD w mieście brak jest MPZP i studium), **Koszalinie** (0,48% pow. ROD w mieście), **Warszawie** (11,81% pow. ROD w mieście), **Radomiu** (24,44% pow. ROD w mieście), **Poznaniu** (0,32% pow. ROD w mieście), i **Włocławku** (11,65% pow. ROD w mieście).

Ujęcie terenów ROD położonych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców w MPZP i studium prezentuje się następująco:



Podsumowanie i wnioski

Z przesłanych danych wynika, iż **powierzchnia ROD ujęta w MPZP jako zieleni działkowa** (wraz z terenami dla których obowiązują szczególne wymagania) **zajmuje 15 757,4114, co stanowi 39,32% powierzchni ROD ogółem.** Obejmuje ona 354 408 działek rodzinnych tj. 39,25% liczby działek ogółem. Powierzchnia ROD nie

ujęta w MPZP jako ZD stanowi 5 404,7914 ha tj. 13,49% ogólnej powierzchni ROD. Funkcjonuje na nich 128 005 działek rodzinnych (14,17% działek ogółem).

Z kolei **powierzchnia ROD ujęta w studium jako zieleni działkowa zajmuje 12 791,5136 ha, co stanowi 31,92% ogólnej powierzchni ROD.** Urządzonych jest

na nich 284 741 działek rodzinnych (31,53% działek ogółem). **Teren nie ujęty w studium jako ZD obejmuje 4 528,0131 ha tj. 11,30% powierzchni ROD ogółem.** Na tym terenie istnieje 102 894 działek rodzinnych (11,39% działek ogółem).

Teren, dla którego brak jest MPZP oraz studium zajmuje 1 589,5672 ha, co stanowi 3,97% powierzchni ROD ogółem w kraju. Funkcjonuje na nim 32 973 działek rodzinnych (3,65% działek ogółem).

Powyższe dane wskazują, iż **28 548,925 ha powierzchni ROD ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleń działkowa. Stanowi to 71,25% powierzchni ogólnej ROD.** Łącznie znajduje się na tym terenie 639 149 działek rodzinnych (70,78% działek ogółem). W najlepszym położeniu są ogrody z następujących okręgów:

- w **Kaliszu** (909,7176 ha, tj. 99,78% pow. ROD ujęta w MPZP lub studium jako ZD);
- w **Częstochowie** (441,3256 ha, tj. 99,24% pow. ROD);
- **Podlaskim** (932,8240 ha, tj. 97,79% pow. ROD);
- **Toruńsko-Włocławskim** (1 028,1144 ha, tj. 90,69% pow. ROD);
- **Łódzkim** (1 794,4400 ha tj. 90,61% pow. ROD);
- w **Legnicy** (1 521,1686 ha tj. 90,29% pow. ROD).

Zatem te tereny są najmniej narażone na ewentualną likwidację ROD. W najkorzystniejszym położeniu znajdują się tereny ROD, dla których w MPZP widnieje ZD. Taki zapis chroni tereny ROD przed likwidacją na cel niepubliczny, gdyż zgodnie z ustawą o ROD właściciel nieruchomości może zgłosić do stowarzyszenia ogrodowego żądanie likwidacji ROD, o ile funkcjonowanie ROD jest sprzeczne z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmującym tę nieruchomość. Zapis ZD w MPZP daje także ochronę przed likwidacjami na cel publiczny. Inwestycja celu publicznego jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Zatem jeśli w MPZP jest wpisana zieleń działkowa, oznacza to, iż żadne cele publiczne nie będą realizowane na tym terenie. Natomiast w przypadku, gdyby w przyszłości jednak planowano przeznaczyć teren ROD pod realizację celu publicznego, konieczne byłoby dokonanie zmiany tego planu.

Tereny, dla których w studium zapisano ZD również są stosunkowo bezpieczne. Mimo, iż studium nie jest aktem prawa miejscowego, to jednak zapisanie w nim przeznaczenia terenu pod zieleń działkową daje duże prawdopodobieństwo, że przy uchwalaniu MPZP zapis

ten zostanie zachowany, z uwagi, iż MPZP muszą być zgodne z zapisami studium. Dopuszczalne są tylko drobne zmiany. Oczywiście w każdym z tych przypadków rada gminy może podjąć decyzję o przystąpieniu do zmiany MPZP czy studium, dlatego tak istotne jest bieżące monitorowanie prasy lokalnej oraz stron internetowych gmin, w celu sprawdzania, czy rada gminy podjęła uchwałę o przystąpieniu do zmiany studium czy MPZP

Zatem tereny o łącznej powierzchni 9 932,8045 ha nie ujęte w MPZP ani w studium jako zieleń działkowa są najbardziej narażone na likwidację. Stanowi to 24,79% powierzchni ogółem ROD. Na terenie tym funkcjonuje 230 899 działek rodzinnych tj. 25,56% ogólnej liczby działek.

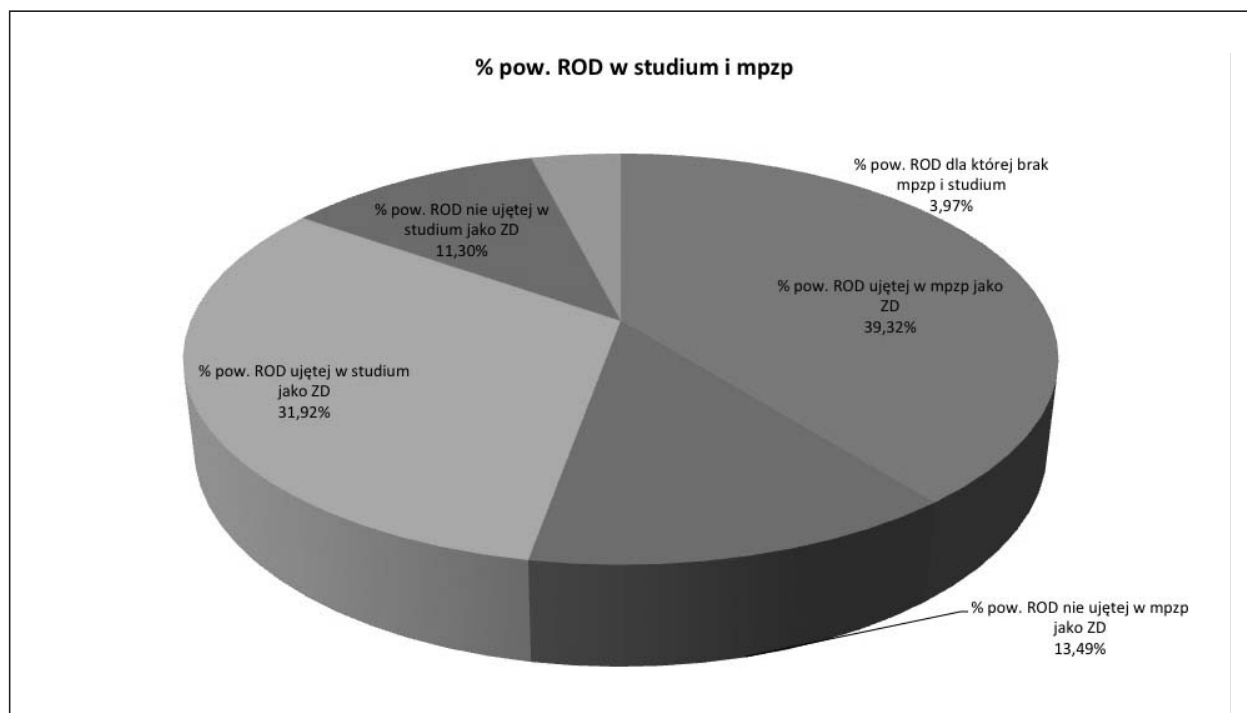
W najgorszej sytuacji są ogrody z okręgów:

- w **Elblągu** (181,6344 ha tj. 34,32% pow. ROD ujęta w MPZP lub studium jako ZD);
- w **Wrocławiu** (919,8800 ha, tj. 39,47% pow. ROD);
- w **Słupsku** (214,9242 ha, tj. 39,59% pow. ROD);
- **Mazowieckim** (1 183,0832 ha, tj. 44,92% pow. ROD);
- **Małopolskim** (758,3596 ha, tj. 58,93% pow. ROD).

Tereny te nie tylko są zagrożone z uwagi na likwidację ROD w związku z realizacją celu na jaki teren został przeznaczony. Te tereny również są zagrożone konsekwencjami uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 października 2016 r. sygn: II OPS 1/16. Uchwała ta wskazuje, iż w przypadku spowodowania zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenia środowiska, organy nadzoru budowlanego mogą badać legalność wszystkich robót budowlanych, nie tylko tych, co do których inwestor musiał uzyskać pozwolenie na budowę lub dokonać zgłoszenia, ale również i tych które są prowadzone w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach. Są to przede wszystkim przepisy techniczno – budowlane oraz przepisy MPZP. Zatem jeśli ogród istnieje na terenach, który w MPZP przeznaczony jest na inny cel niż obecnie wykorzystywany, a organ nadzoru stwierdzi, iż prace budowlane wykonane na tym terenie powodują zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenia środowiska, może nakazać rozbiórkę tych obiektów. Dotyczy to m.in. właśnie altan działkowych, czy obiektów małej architektury.

Powyższe dane w odniesieniu do powierzchni ROD ogółem w całym kraju prezentują się następująco:

Odrębną kwestią są tereny ROD, które ujęte są w MPZP, ale plany te zawierają szczególne wymagania odnośnie zagospodarowania terenu. Dotyczy to 721,9693 ha, co stanowi 1,80% pow. ROD ogółem.



Wskazane przez okręgi wymagania szczególne w wielu przypadkach powtarzają się. Część z nich nie stanowi zagrożenia przy zagospodarowywaniu ROD, zwłaszcza w przypadku, obszarów chronionego krajobrazu. Obszary te obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Skutkiem prawnym wynikającym z utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest zatem wprowadzenie wybranych zakazów m.in.: zakaz likwidacji naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy, zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia legowisk, nor, czy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Z uwagi, iż rodzinne ogrody działkowe tworzone są także w celu ochrony środowiska i przyrody, przywracania społeczności i przyrodzie terenów zdegradowanych oraz w celu oddziaływania na poprawę warunków ekologicznych, ich dalsze istnienie w takim kształcie jest jak najbardziej wskazane.

W wielu przypadkach miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do powierzchni altan, które pozostają w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach dział-

kowych, gdzie wskazano, iż altana to wolno stojący budynek rekreacyjno-wypoczynkowy lub inny obiekt budowlany spełniający taką funkcję, położony na terenie działki w rodzinnym ogrodzie działkowym, o powierzchni zabudowy do 35 m² oraz o wysokości do 5 m przy dachach stromych i do 4 m przy dachach płaskich, przy czym do powierzchni zabudowy nie wlicza się tarasu, werandy lub ganku, o ile ich łączna powierzchnia nie przekracza 12 m². Natomiast jak wykazało badanie część MPZP wskazuje, iż altany winny mieć powierzchnię 20 m² – 30 m².

Należy tu zaznaczyć, iż zgodnie z regułą hierarchiczną wykładni prawa (*lex superior derogat legi inferiori*) przepis prawny wyższego rzędu uchyla przepis znajdujący się niżej w hierarchii ważności. Ową hierarchię ważności aktów prawnych statuuje art. 87 Konstytucji RP <http://lex.pl/samorząd/akt.php?akt=Dz.U.1997.78.483>

Zatem akty prawa miejscowego ustępują rangą m.in. rozporządzeniom i ustawom. Niemniej jednak, dopóki niezgodny z prawem przepis funkcjonuje w planie miejscowym, to jest on wiążący do czasu wyeliminowania go z obrotu prawnego. Aby niezgodny z prawem przepis znajdujący się w planie miejscowym został wyeliminowany z obrotu prawnego konieczne jest stwierdzenie jego nieważności przez Prezesa Rady Ministrów, wojewodę, regionalną izbę obrachunkową albo wojewódzki sąd administracyjny.

Kolejne przypadki, które ujawniają się w tym badaniu to jest wskazywanie w MPZP, na których funkcjonują

ogrody, że położone są na terenach bezpośrednio lub potencjalnie zagrożonych powodzią.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się m.in. wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych, sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk. Oznacza to, iż na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, nie jest możliwa realizacja zabudowy. Zakazy te wynikają wprost z art. 881 ust. 1 ww. ustawy.

Natomiast dla terenów potencjalnego zagrożenia powodzią właściwy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić zakazy obowiązujące na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią (art. 40 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego), kierując się potrzebą ochrony wód, lub względami bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Zapisy w MPZP dotyczące terenów bezpośrednio lub potencjalnie zagrożonych powodzią kształtują się różnie w różnych gminach. Ogólnie można wskazać, że gminy wyznaczają strefy, gdzie wprowadza się zakaz budowy jakichkolwiek obiektów, zakaz nasadzeń zieleni wysoką, ale zazwyczaj dozwolone są remonty istniejących budynków. Zdarzają się zapisy dodatkowe, np. zakazuje grodzienia nieruchomości znajdujących się na terenach przyległych do rzeki lub wznoszenia nowych obiektów budowlanych, w tym również obiektów budowlanych na słupach. Zdarza się również, że zakazem objęte są tylko inwestycje szkodliwe dla środowiska, zaś inne obiekty nie.

W niektórych przypadkach gminy dopuszczają zabudowę pod pewnymi warunkami. Najczęściej dotyczy to rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych budynku (np. brak podpiwniczenia). Zdarzają się również zapisy odsyłające inwestorów do uzgodnienia projektu z administratorem cieku lub nawet wymagające wykonania operatu hydrologicznego. Zatem powyższe zapisy są niezmiennie istotne dla prawidłowego funkcjonowania ROD i należy dostosowywać infrastrukturę ogrodową do ich uregulowań. W innym przypadku organ nadzoru budowlanego może nakazać dostosowanie obiektów do zgodności z zapisami MPZP lub nawet nakazać rozbiórkę.

Spotykane są także zapisy o terenach ochrony konserwatorskiej. Tereny te posiadają wartości zabytkowe, dlatego też istnieje obowiązek uzgadniania i opiniowania działań inwestycyjnych z konserwatorem zabytków.

W obiektach i obszarach objętych ochroną konserwatorską, uzgadnianie prac wymagających uzyskania pozwolenia na budowę następuje z urzędu przed wydaniem pozwolenia. Wojewódzki Konserwator Zabytków jest

obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych. Powołany zapis wprowadza więc wymóg uzgodnienia robót budowlanych wykonywanych na terenie nie wpisanym do rejestru zabytków, jednak w ramach tzw. współdziałania organów administracji przy wydaniu decyzji administracyjnej. Natomiast pozostałe działania inwestycyjne w obiektach i na obszarach objętych ochroną, w tym roboty budowlane, remonty itp. prace wymagające zgłoszenia, należy przed ich zgłoszeniem do organu administracji architektoniczno – budowlanej, uzgodnić z Powiatowym Konserwatorem Zabytków.

W przypadku szczególnych wymagań odnoszących się do zagospodarowania terenu, nie można zapomnieć o podmiocie odpowiedzialnym za jego prawidłową realizację. Przecież te zapisy odnoszą się do indywidualnych użytkowników, a nie tylko do PZD, jako właściciela, użytkownika wieczystego, czy też użytkownika gruntów. Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o ROD nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działce, wykonane lub nabyte ze środków finansowych działkowca, stanowią jego własność. Zatem to na działkowcu, jako na właścicielu, spoczywa obowiązek przestrzegania prawa w tej sprawie. W przypadku nie zastosowania się do wymagań m.in. dotyczących altany, to działkowiec poniesie konsekwencje swoich działań. Ponadto, należy pamiętać o § 45 Regulaminu ROD, na podstawie którego działkowiec został zobowiązany do powiadomienia na piśmie zarządu ROD o zamiarze budowy, nadbudowy lub rozbudowy altany działkowej, załączając rysunek uwzględniający jej powierzchnię zabudowy i wysokość oraz usytuowanie względem granic działki. Nie zwalnia to również zarządu ROD z obowiązku czuwania nad prawidłowym zagospodarowaniem ROD, co wynika ze statutu PZD. Ponadto, stosownie do § 46 Regulaminu ROD, zarząd ROD może nakazać działkowcowi wstrzymanie budowy, nadbudowy czy też rozbudowy altany, w przypadku zaistnienia przesłanek uzasadniających podjęcie takiej decyzji.

Odnosząc się z kolei do badania dotyczącego ogrodów w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, należy stwierdzić, iż **8 571,1353 ha powierzchni ROD w miastach ujęta jest w MPZP oraz w studiach jako zieleni działkowa. Stanowi to 60,75 % powierzchni ogólnej ROD w miastach.** Łącznie znajduje się na tym terenie 133 331 działek rodzinnych (39,82% działek w miastach). Zatem te tereny są najmniej narażone na ewentualną likwidację ROD.

Z kolei tereny ROD nie ujęte ani w MPZP ani w studiach oraz tereny dla których brak jest i planów i studiów stanowią 5 536,8832 ha (39,25 % pow. ROD), na których urządzonych jest 136 326 działek rodzinnych

(40,71 %).

W najlepszym położeniu są następujące miasta: Białystok (254,9508 ha, tj. 100% pow. ROD w mieście ujęta jest w MPZP i studium jako ZD), **Tychy** (135,4627 ha, tj. 100% pow. ROD w mieście), **Rybnik** (65,8845 ha, tj. 99,78% pow. ROD w mieście), **Dąbrowa Górnicza** (82,9570 ha, tj. 99,61% pow. ROD w mieście), **Kalisz** (198,6657 ha, tj. 99,74% pow. ROD w mieście), **Częstochowa** (341,5776 ha, tj. 98,80% pow. ROD w mieście), **Łódź** (695,5500 ha, tj. 98,38% pow. ROD w mieście), **Ruda Śląska** (164,0489 ha, tj. 97,96% pow. ROD w mieście), **Kielce** (337,7587 ha, tj. 97,60% pow. ROD w mieście), **Toruń** (339,0120 ha, tj. 94,29% pow. ROD w mieście), **Gdynia** (238,9733 ha, tj. 92,48% pow. ROD w mieście), **Rzeszów** (194,0669 ha, tj. 92,40% pow. ROD w mieście), **Chorzów** (187,3914 ha, tj. 92,13% pow. ROD w mieście) i **Zabrze** (312,0581 ha, tj. 92,13% pow. ROD w mieście).

W najgorszej sytuacji są natomiast ogrody **we Wrocławiu** (21,4600 ha, tj. 1,52% pow. ROD w mieście ujęta jest w MPZP i studium jako ZD), **Elblągu** (35,7577 ha, tj. 9,69% pow. ROD w mieście), **Warszawie** (141,7340 ha, tj. 13,66% pow. ROD w mieście), **Gliwicach** (64,0998 ha, tj. 16,22% pow. ROD w mieście), **Krakowie** (69,2522 ha, tj. 18,66% pow. ROD w mieście) i **Gdańsku** (337,5970 ha, tj. 41,21% pow. ROD w mieście).

Powyższe dane pokazują zatem, w jakich miastach ogrody są najbardziej narażone na likwidację z uwagi na sprzeczność ich funkcjonowania z MPZP bądź studium.

Działania, które winny być podjęte przez struktury PZD, celem ujęcia większej ilości ROD w MPZP i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- przestrzeganie „instrukcji w sprawie sposobu sprawowania studium i MPZP w gminach i zapobiegania negatywnym skutkom decyzji gmin w stosunku do ROD” przyjętej uchwałą nr 262/2015 Prezydium KR PZD z dnia 20 października 2015 r. w sprawie studium i planów zagospodarowania przestrzennego stworzonych przez gminy;
- utrzymywanie (bądź podjęcie współpracy – jeśli

okręg tego do tej pory nie zrobił) stałej współpracy z komórkami odpowiedzialnymi za prowadzenie prac planistycznych oraz z przedstawicielami zespołów projektowych w gminach;

- bieżące monitorowanie stron internetowych gmin, prasy lokalnej, obwieszczeń dotyczących przystępowania przez gminę do sporządzania lub zmiany studium lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- uczestniczenie w spotkaniach organizowanych w gminach z mieszkańcami, dyskusjach publicznych dotyczących projektowanych MPZP lub studium, w celu zgłaszania postulatów i wniosków o wpisanie, bądź zachowanie ogrodów w tych planach;
- składanie wniosków w sprawie sporządzania lub zmiany MPZP lub studium uwzględniających teren ROD;
- uczestniczenie w całej procedurze zmierzającej do uchwalenia lub zmiany MPZP lub studium, w tym do składania uwag do projektów planów lub studium;
- bieżące uaktualnianie danych dotyczących MPZP i studium odnoszących się do poszczególnych ROD funkcjonujących w okręgu;
- informowanie zarządów ROD i działkowców o sytuacji występującej w ich ROD, skutkach jakie wynikają z zawartych zapisów w MPZP lub w studium (w tym zapisach zawierających szczególne wymagania dotyczące zagospodarowania ROD) wraz z przedstawianiem kierunków działań, które winny być przez nich podjęte, celem wprowadzenia ewentualnych, korzystnych dla ogrodu zmian;
- dokonanie analizy powyższego badania w odniesieniu do ogrodów funkcjonujących w okręgu, oceny zjawiska, wyprowadzenia wniosków i przyjęcia uchwał zadaniowych ustalających kierunki działań niezbędne do podjęcia w okręgu, w celu zwiększenia ujęcia ROD w MPZP i studium.

mgr Agnieszka Rudawska
starszy inspektor ds. terenowo – prawnych
Wydział Gospodarki Gruntami
Krajowa Rada PZD

Załączniki:

- tabela nr 1 – „ROD w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców w MPZP i studium uwarunkowań”
- tabela nr 2 „ROD w MPZP i w studium uwarunkowań”

Tabela 1. ROD w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców w mpzp i w studium uwarunkowań

Lp.	OZ PZD	Miasto	Liczba ROD	Ogółem powierz. ROD (w ha)	Liczba działek rodzinnych	Teren ROD ujęty w mpzp jako zieleni działkowa		% pow. ROD ujętej w mpzp w stosunku do pow. ROD ogółem w mieście	Teren ROD nie ujęty w mpzp jako zieleni działkowa	
						pow. ROD w ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Bydgoszcz	Bydgoszcz	62	413,6881	9 255	59,0986	1 393	14,29%	42,1991	1 045
2.	Częstochowa	Częstochowa	35	345,7319	6,066	2,6278	56	0,76%	0,0000	0
3.	Elbląg	Elbląg	56	368,8782	6 854	35,7577	757	9,69%	28,4892	639
4.	Pomorski	Gdańsk	86	819,2786	18 855	234,9157	5 039	28,67%	277,0883	6 838
5.		Gdynia	21	258,4190	6 687	60,3764	1 612	23,36%	15,5173	411
6.	Gorzów Wlkp.	Gorzów Wlkp.	38	339,8560	8 535	79,4502	1 716	23,38%	7,8602	219
7.	Kalisz	Kalisz	31	199,1915	4 579	4,9307	106	2,48%	0,0000	0
8.	Koszalin	Koszalin	17	242,6072	5 273	78,0762	1 560	32,18%	60,5223	1 362
9.	Legnica	Legnica	21	181,1539	4 112	48,9701	1 262	27,03%	23,7500	544
10.	Lublin	Lublin	46	412,7057	10 227	183,3967	4 496	44,44%	76,1596	1 892
11.	Łódzki	Łódź	99	707,0000	16 079	101,9000	2 272	14,41%	4,2500	109
12.	Małopolski	Kraków	83	371,0860	9 352	69,2522	1 806	18,66%	301,8338	7 546
13.		Tarnów	15	162,8369	3 829	60,0151	1 425	36,86%	39,5600	946
14.	Mazowiecki	Warszawa	144	1 012,8947	25 828	141,7340	3 712	13,99%	159,9775	4 545
15.		Radom	29	192,3300	4 230	145,3200	3 274	75,56%	0,0000	0
16.	Opolski	Opole	13	208,7418	5 222	46,4087	1 357	22,23%	1,8531	43
17.	Podkarpacki	Rzeszów	26	210,0273	5369	2,5399	79	1,21%	9,3417	309
18.	Podlaski	Białystok	30	254,9508	6 582	178,6177	4 582	70,06%	0,0000	0
19.	Poznań	Poznań	85	801,9972	18,560	349,1388	7 559	43,53%	81,6190	1 926
20.	Sudecki	Wałbrzych	19	426,3276	11 600	3,7763	127	0,89%	0,5713	24
21.	Szczecin	Szczecin	87	1 147,3080	23 770	550,5871	11 339	47,99%	277,2805	6 180
22.	Śląski	Bielsko-Biała	29	168,8009	3 437	71,4987	1 458	42,36%	37,6013	790
23.		Bytom	32	256,3699	6 452	162,7793	4 037	63,49%	29,4525	687
24.		Chorzów	29	203,3952	5 084	187,3914	4 659	92,13%	16,0038	425
25.		Gliwice	67	395,1572	9 322	64,0998	1 440	16,22%	330,7361	7 866
26.		Katowice	48	207,8200	5 332	37,5227	997	18,06%	9,0939	269
27.		Ruda Śląska	26	167,4700	4 128	164,0489	4 014	97,96%	3,4211	114
28.		Rybnik	10	66,0300	1 651	65,8845	1 644	99,78%	0,1455	7
29.		Sosnowiec	21	264,5491	6 443	41,77	1 075	15,79%	62,4426	1 488
30.		Dąbrowa Gór.	13	83,2803	2 642	44,456	1 315	53,38%	0,3233	8
31.		Tychy	36	135,4627	4 098	8,36	239	6,17%	0	0
32.		Zabrze	30	338,7000	7 323	68,728	1 300	20,29%	14,0452	329
33.	Świętokrzyski	Kielce	17	346,0639	7 694	68,0809	890	19,67%	0,0000	0
34.	Toruń.-Włocław.	Toruń	65	359,5371	8 842	93,6713	2 339	26,05%	0,0000	0
35.		Włocławek	28	182,0207	3 838	39,8651	741	21,90%	0,0000	0
36.	Warmiń.-Mazur.	Olsztyn	27	210,1324	5 224	74,5322	1 845	35,47%	0,0000	0
37.	Wrocław	Wrocław	158	1 407,5300	37 199	21,4600	541	1,52%	1 338,6800	35 604
38.	Zielona Góra	Zielona Góra	23	238,6990	5 270	0,0000	0	0,00%	0,0000	0
	Ogółem		1 702	14 108,0288	334 843	3 651,0387	84 063	25,88%	3 249,8222	82 192

% pow. ROD nie ujętej w stosunku do pow. ROD ogółem w miesiącu	Teren ROD ujęty w studium jako zieleń działkowa		% pow. ROD ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w miesiącu	Teren ROD nie ujęty w studium jako zieleń działkowa		% pow. ROD nie ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w miesiącu	Teren ROD dla którego brak mpzp i brak studium		% pow. ROD dla której brak mpzp i studium do pow. ROD ogółem w miesiącu
	pow. ROD ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
10,20%	284,6646	6 173	68,81%	13,2185	351	3,20%	14,5073	293	3,51%
0,00%	338,9498	5,896	98,04%	4,1543	114	1,20%	0,0000	0	0,00%
7,72%	0,0000	0	0,00%	304,6310	5 458	82,58%	0,0000	0	0,00%
33,82%	102,6813	2 166	12,53%	204,5933	4 812	24,97%	0,0000	0	0,00%
6,00%	178,5969	4 542	69,11%	3,9284	122	1,52%	0,0000	0	0,00%
2,31%	188,4845	4 979	55,46%	64,0611	1 621	18,85%	0,0000	0	0,00%
0,00%	193,7350	4 448	97,26%	0,5258	25	0,26%	0,0000	0	0,00%
24,95%	87,8832	1 883	36,22%	14,9544	434	6,16%	1,1711	34	0,48%
13,11%	80,6583	1 722	44,52%	27,7755	584	15,33%	0,0000	0	0,00%
18,45%	0,0000	0	0,00%	153,1494	3 839	37,11%	0,0000	0	0,00%
0,60%	593,6500	13 548	83,97%	2,0300	67	0,29%	5,1600	83	0,73%
81,34%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%
24,29%	63,2618	1 458	38,85%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%
15,79%	0,0000	0	0,00%	591,5943	14 599	58,41%	119,5889	2 972	11,81%
0,00%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%	47,0100	956	24,44%
0,89%	113,0156	2 685	54,14%	47,4644	1 137	22,74%	0,0000	0	0,00%
4,45%	191,5270	4 758	91,19%	6,6187	223	3,15%	0,0000	0	0,00%
0,00%	76,3331	2 000	29,94%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%
10,18%	329,4902	8 135	41,08%	39,2000	878	4,89%	2,5492	62	0,32%
0,13%	212,9742	5 485	49,96%	209,0058	5 964	49,02%	0,0000	0	0,00%
24,17%	205,3679	3 885	17,90%	114,0725	2 366	9,94%	0,0000	0	0,00%
22,28%	55,1283	1 091	32,66%	4,5726	98	2,71%	0,	0	0,00%
11,49%	62,4381	1 638	24,35%	1,7000	90	0,66%	0	0	0,00%
7,87%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%
83,70%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0,3212	16	0,08%
4,38%	137,1009	3 406	65,97%	24,1025	633	11,60%	0	0	0,00%
2,04%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%
0,22%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%
23,60%	136,0091	3 286	51,41%	24,3274	594	9,20%	0	0	0,00%
0,39%	38,501	1 319	46,23%	0	0	0,00%	0	0	0,00%
0,00%	127,1007	3 859	93,83%	0	0	0,00%	0	0	0,00%
4,15%	243,3301	5 368	71,84%	12,5927	326	3,72%	0	0	0,00%
0,00%	269,6778	6 573	77,93%	8,3052	231	2,40%	0	0	0,00%
0,00%	245,3407	5 983	68,24%	20,5251	520	5,71%	0,0000	0	0,00%
0,00%	115,0086	2 520	63,18%	5,9463	127	3,27%	21,2007	450	11,65%
0,00%	76,4287	1 889	36,37%	59,1715	1 490	28,16%	0,0000	0	0,00%
95,11%	0,0000	0	0,00%	47,3900	1 054	3,37%	0,0000	0	0,00%
0,00%	172,7572	3 759	72,37%	65,9418	1 511	27,63%	0,0000	0	0,00%
23,04%	4 920,0966	114 454	34,87%	2 075,5525	49 268	14,71%	211,5085	4 866	1,50%

Tabela 2. „ROD w MPZP i w studium uwarunkowań”

Lp.	OZ PZD	Liczba ROD	Powierzchnia ROD (w ha)	Liczba działek rodzinnych	Teren ROD ujęty w mpzp jako zielen działkowa		% pow. ROD ujętej w mpzp w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD	Teren ROD ujęty w mpzp jako zielen działkowa, który zawiera szczególne wymagania odnośnie zagospodarowania terenu		% pow. ROD ujętej w mpzp ze szczególnymi uwarunkowaniami w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD
					pow. ROD w ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Bydgoszcz	203	1 571,2693	30 164	489,7739	9 321	31,17%	0,0000	0	0,00%
2.	Częstochowa	59	449,2287	8 642	102,0869	2 517	22,72%	0,0000	0	0,00%
3.	Elbląg	76	529,2418	10 446	178,3960	3 982	33,71%	3,2384	54	0,61%
4.	Pomorski	228	2 161,6967	50 876	796,8594	18 724	36,86%	6,7861	182	0,31%
5.	Gorzów Wlkp.	70	724,9095	16 302	153,6603	2 994	21,20%	0,0000	0	0,00%
6.	Kalisz	134	911,7467	20 816	326,3882	7 121	35,80%	0,0000	0	0,00%
7.	Koszalin	86	1 046,3900	22 006	422,3742	8 732	40,36%	0,0000	0	0,00%
8.	Legnica	164	1 684,8513	38 605	1 050,9731	25 032	62,38%	0,0000	0	0,00%
9.	Lublin	170	1 312,4372	30 536	879,6760	20 818	67,03%	0,0000	0	0,00%
10.	Łódzki	302	1 980,3900	44 517	598,1100	12 375	30,20%	3,0500	64	0,15%
11.	Małopolski	245	1 286,9116	29 371	651,1676	14 317	50,60%	0,0000	0	0,00%
12.	Mazowiecki	357	2 633,8390	62 290	578,2608	14 147	21,96%	92,7866	2 455	3,52%
13.	Opolski	105	1 631,9499	38 503	639,4742	16 077	39,18%	214,0879	4 797	13,12%
14.	Piła	83	706,2199	16 133	614,7847	13 947	87,05%	0,0000	0	0,00%
15.	Podkarpacki	159	1 325,7860	29 667	121,3862	2 033	9,16%	10,8931	228	0,82%
16.	Podlaski	99	953,9441	20 935	381,1185	9 200	39,95%	0,0000	0	0,00%
17.	Poznań	298	2 612,8524	54 386	1 061,6396	21 093	40,63%	49,6000	1 090	1,90%
18.	Słupsk	23	542,9390	11862	184,2331	3 786	33,93%	0,0000	0	0,00%
19.	Sudecki	138	2 331,8880	54 104	1 057,1946	24 017	45,34%	2,7938	33	0,12%
20.	Szczecin	170	2 528,4368	51 442	642,4489	12 754	25,41%	332,1461	6 716	13,14%
21.	Śląski	602	3 781,3621	92 512	1 903,8916	46 557	50,35%	6,5873	69	0,17%
22.	Świętokrzyski	79	813,6908	18 709	222,5292	4 181	27,35%	0,000	0	0,00%
23.	Toruń.-Włocław.	200	1 133,6727	23 795	305,6883	6 266	26,96%	0,0000	0	0,00%
24.	Warmiń.-Mazur.	166	1 705,0351	38 244	733,7391	16 471	43,03%	0,0000	0	0,00%
25.	Wrocław	226	2 330,6900	59 036	919,8800	21 832	39,47%	0,0000	0	0,00%
26.	Zielona Góra	121	1 379,9181	29 122	19,7077	426	1,43%	0,0000	0	0,00%
	Ogółem	4 563	40 071,2967	903 021	15 035,4421	338 720	37,52%	721,9693	15 688	1,80%

Teren ROD nie ujęty w mpzp jako zieleń działkowa		% pow. ROD nie ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD	Teren ROD ujęty w studium jako zieleń działkowa		% pow. ROD ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD	Teren ROD nie ujęty w studium jako zieleń działkowa		% pow. ROD nie ujętej w studium w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD	Teren ROD dla którego brak mpzp i studium		% pow. ROD dla której brak mpzp i studium w stosunku do pow. ROD ogółem w OZ PZD
pow. ROD ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD		pow. ROD ha	liczba działek w ROD	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
150,9464	2 281	9,61%	667,7664	13 255	42,50%	34,5357	755	2,20%	228,2469	4 552	14,53%
2,1088	65	0,47%	339,2387	5 896	75,52%	5,7943	164	1,29%	0,0000	0	0,00%
33,1749	752	6,27%	0,0000	0	0,00%	314,4325	5 658	59,41%	0,0000	0	0,00%
407,5356	9 954	18,85%	594,7628	14 217	27,51%	355,7528	7 799	16,46%	0,0000	0	0,00%
12,3633	309	1,71%	477,3141	11 067	65,84%	64,0611	1 621	8,84%	17,5107	311	2,42%
1,5006	34	0,16%	583,3294	13 636	63,98%	0,5285	25	0,06%	0,0000	0	0,00%
107,0858	2 423	10,23%	419,7663	8 897	40,12%	89,2126	1 806	8,53%	7,9511	148	0,76%
96,7755	1 990	5,74%	470,1955	10 022	27,91%	66,9072	1 561	3,97%	0,0000	0	0,00%
204,2934	4 541	15,57%	40,8192	789	3,11%	167,8186	4 038	12,79%	19,8300	350	1,51%
36,1000	815	1,82%	1 193,2800	27 791	60,25%	144,6900	3 389	7,31%	5,1600	83	0,26%
528,5520	12 508	41,07%	107,1920	2 546	8,33%	0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%
316,5343	7 366	12,02%	512,0358	10 687	19,44%	821,6611	20 179	31,20%	312,5604	7 456	11,87%
283,9964	6 088	17,40%	363,4582	8 773	22,27%	108,9227	2 318	6,67%	22,0105	450	1,35%
0,0000	0	0,00%	0,0000	0	0,00%	58,2563	1 438	8,25%	33,1789	748	4,70%
114,3100	2 563	8,62%	757,2563	17 716	57,12%	273,6277	6 129	20,64%	48,3127	998	3,64%
0,0000	0	0,00%	551,7055	11 324	57,83%	11,0839	220	1,16%	10,0362	191	1,05%
93,5025	2 193	3,58%	671,5119	15 349	25,70%	82,6914	1 661	3,16%	653,9070	13 000	25,03%
0,0000	0	0,00%	30,6911	715	5,65%	328,0148	7 361	60,41%	0,0000	0	0,00%
467,2429	10 312	20,04%	336,9660	8 242	14,45%	467,6907	11 500	20,06%	0,0000	0	0,00%
311,6836	6886	12,33%	788,7515	15 994	31,20%	398,8128	7 893	15,77%	54,5939	1 199	2,16%
718,4322	17 410	19,00%	963,4681	23 777	25,48%	188,6616	4 683	4,99%	0,3213	16	0,01%
17,1945	406	2,11%	505,4576	12 366	62,12%	68,5095	1 756	8,42%	0,0000	0	0,00%
0,9377	32	0,08%	722,4261	15 580	63,72%	54,3401	1 099	4,79%	50,2805	818	4,44%
121,0847	2 532	7,10%	527,9160	11 994	30,96%	196,6282	4 594	11,53%	125,6671	2 653	7,37%
1 363,4200	36 150	58,50%	0,0000	0	0,00%	47,3900	1 054	2,03%	0,0000	0	0,00%
16,0163	395	1,16%	1 166,2051	24 108	84,51%	177,9890	4 193	12,90%	0,0000	0	0,00%
5 404,7914	128 005	13,49%	12 791,5136	284 741	31,92%	4 528,0131	102 894	11,30%	1 589,5672	32 973	3,97%

IV. UCHWAŁY PREZYDIUM KR PZD

UCHWAŁA Nr 387/2016

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 27 października 2016 r.

**w sprawie dostarczania miesięcznika „działkowiec”
do rodzinnych ogrodów działkowych**

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców realizując § 2 uchwały nr 6/III/2015 Krajowej Rady PZD z 1 października 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania Funduszu Oświatowego Polskiego Związku Działkowców postanawia:

§1

1. Wszystkie rodzinne ogrody działkowe zaopatrywane będą w miesięcznik „działkowiec” począwszy od numeru 1/2017.

2. Koszty numerów miesięcznika „działkowiec” oraz koszty wysyłki, pokrywane będą z Funduszu Oświatowego Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców.

§2

Rodzinne ogrody działkowe będą otrzymywały miesięcznik „działkowiec” według następujących zasad uwzględniających liczbę działek w ogrodach:

- | | |
|---------------------------|----------------|
| 1) do 100 działek | 1 egzemplarz, |
| 2) od 100 do 200 działek | 2 egzemplarze, |
| 3) od 200 do 500 działek | 3 egzemplarze, |
| 4) od 500 do 1000 działek | 4 egzemplarze, |
| 5) powyżej 1000 działek | 5 egzemplarzy. |

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPREZES

/-/Stanisław ZAWADKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 27 października 2016 r.

UCHWAŁA Nr 388/2016

Prezydium Krajowej Rady PZD
z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie dostarczania Informatora działkowca do rodzinnych ogrodów działkowych

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców, doceniając rolę Informatora działkowca jako narzędzia komunikacji z członkami Związku postanawia:

§1

Dostarczać Informator działkowca do rodzinnych ogrodów działkowych z przeznaczeniem na tablice ogrodowe dostępne wszystkim działkowcom według następujących kryteriów uwzględniających liczbę działek w ogrodach:

- | | |
|---------------------------|---------------|
| 1) do 100 działek | 1 egzemplarz, |
| 2) od 100 do 200 działek | 2 egzemplarze |
| 3) od 201 do 500 działek | 3 egzemplarze |
| 4) od 500 do 1000 działek | 4 egzemplarze |
| 5) powyżej 1000 działek | 5 egzemplarzy |

Jeśli w ogrodzie występuje większe zapotrzebowanie

na Informator działkowca, ze względu na liczbę terenów ROD, Okręgowe Zarządy PZD zobowiązane są zgłosić ten fakt do Krajowej Rady PZD. Większa indywidualnie przyznana ilość Informatora działkowca zostanie uwzględniona przy wysyłce.

§2

Zarządy ROD zobowiązuje się do wywieszania otrzymanych Informatorów działkowca na tablicach wewnątrz ogrodu.

§3

Koszty wydania i dystrybucji pokrywa Krajowa Rada PZD ze środków statutowych.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPREZES

/-/Stanisław ZAWADKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 27 października 2016 r.

UCHWAŁA Nr 392/2016

Prezydium Krajowej Rady PZD

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie zaopatrywania jednostek organizacyjnych PZD i członków organów PZD w Biuletyn Informacyjny w roku 2017 oraz finansowania kosztów jego wydania

Biuletyn Informacyjny PZD Uchwałą Nr 8/XXIV/2006 z dnia 23 listopada 2006 r. Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców został uznany oficjalnym publikatorem Związku. Biuletyn jest podstawowym i najszerszym źródłem informacji o działalności Związku dla zarządów i komisji ROD, a także działkowców. Uznając jego niezwykle ważną funkcję komunikacyjną, a także ze względu na jego wysoki poziom merytoryczny i zawarte w nim treści Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców postanawia:

§1

Wydawać i dostarczać Biuletyn Informacyjny PZD do jednostek organizacyjnych PZD i członków organów PZD.

§2

Biuletyn Informacyjny wydawany przez Krajową Radę PZD otrzymywać będą:

- 1) rodzinne ogrody działkowe w ilości:
 - a) 1 egzemplarz dla ROD liczących do 500 działek,
 - b) 2 egzemplarze dla ROD liczących powyżej 500 działek,
- 2) członkowie okręgowych zarządów, okręgowych komisji rewizyjnych,
- 3) członkowie Krajowej Rady PZD, Krajowej Komisji Rewizyjnej,
- 4) instruktorzy krajowi Społecznej Służby Instruktorskiej.

§3

Biuletyn Informacyjny dostarczany będzie przez Krajową Radę PZD, z tym że do członków władz okręgowych za pośrednictwem okręgowego zarządu PZD.

§4

Koszty wydania Biuletynu Informacyjnego pokrywane będą ze środków przeznaczonych na działalność statutową przez:

1) okręgowe zarządy PZD za:

- a) 4 numery Biuletynu dla rodzinnych ogrodów działkowych,
- b) wszystkie numery Biuletynu dostarczane członkom organów okręgowych,

2) Krajowa Rada PZD za:

- a) numery Biuletynu dostarczane rodzinnym ogrodom działkowym ponad ilość określoną w pkt 1 ppkt a,
- b) wszystkie numery Biuletynu dostarczane członkom organów krajowych,
- c) wszystkie numery biuletynu dostarczane krajowym instruktorom SSL

§5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie do Biuletynów Informacyjnych datowanych na 2017 r.

WICEPREZES

/-/Stanisław ZAWADKA

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 27 października 2016 r.

UCHWAŁA NR 414/2016

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców

z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie zmiany uchwały Prezydium Krajowej Rady PZD nr 258/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad udzielania dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD, nadzoru ich wydatkowania oraz rozliczania

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców działając na podstawie § 134 ust. 2 pkt. 5 i 6 statutu PZD oraz uchwały nr 13/III/2014 Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r., w sprawie zasad

funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD postanawia:

§ 1

Dokonań zmiany w uchwale Prezydium Krajowej Rady PZD nr 258/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad udzielania dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD, nadzoru ich wydatkowania oraz rozliczania poprzez:

- 1) skreślenie pkt. 6 w § 2
- 2) dodanie pkt. 6 - 7 w § 2 o następującej treści:

„6. Dotacja z Funduszu przeznaczona na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD podlega zwrotowi, w przypadku gdy:

- a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.
7. W przypadkach, o których mowa w ust. 6, zwrot do-

tacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD następuje w ciągu 14 dni od zgłoszenia żądania przez jednostkę organizacyjną PZD, dysponującą Funduszem, z którego udzielono dotacji.”.

§ 2

Prezes Polskiego Związku Działkowców ogłosi w Biuletynie Informacyjnym jednolity tekst uchwały nr 258/2015 Prezydium Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad udzielania dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD, nadzoru ich wydatkowania oraz rozliczania, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.
2. Uchwała ma zastosowanie do dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z Funduszu na usuwanie skutków klęsk żywiołowych przyznanych po wejściu w życie niniejszej uchwały.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

UCHWAŁA NR 415/2016

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie zmiany uchwały Prezydium Krajowej Rady PZD nr 255/2015 z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad i kryteriów udzielania i rozliczania dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD

Prezydium Krajowej Rady PZD, działając na podstawie § 134 ust. 2 pkt. 5 i 6 statutu PZD, z uwzględnieniem uchwały nr 11/III/2015 Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych w PZD postanawia:

§ 1

Dokonać zmian w uchwale Prezydium KR PZD nr 255/2015 Prezydium Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r. zasad i kryteriów udzielania i rozliczania dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD poprzez:

- 1) nadanie pkt. 3 w § 5 następującej treści:
„5. OZ PZD przysyła do KR PZD wniosek o udziele-

nie dotacji wraz z kserokopią uchwały walnego zebrania ROD w sprawie realizacji zadania, uchwałę walnego zebrania ROD w sprawie wniosku o przyznanie dotacji, opinię OZ PZD oraz uchwałę prezydium OZ PZD.”

- 2) skreślenie pkt. 7 w § 9 (pkt. 8 utrzymuje numer 7, a pkt. 9 - numer 8)
- 3) dodanie rozdziału IV o następującej treści:

„Rozdział IV

**Zasady zwrotu dotacji udzielonej dla ROD
z krajowego lub okręgowego Funduszu Rozwoju
ROD**

§ 11

1. Dotacja z Funduszu krajowego lub okręgowego

przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:

- a) ROD nie wykorzystał dotacji,
- b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
- c) ROD nie rozliczył dotacji,
- d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, zwrot dotacji następuje w ciągu 14 dni od zgłoszenia żądania przez jednostkę organizacyjną PZD, dysponującą Funduszem, z którego udzielono dotacji.
3. Wniosek zarządu ROD o udzielenie dotacji z krajowego lub okręgowego Funduszu składany jest w oparciu o uchwałę walnego zebrania ROD w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD, której wzór stanowi załącznik nr 4.

(pieczęć ROD)

Załącznik nr 4 do uchwały nr 255/2015

Prezydium Krajowej Rady PZD

z dnia 1 października 2015 r.

UCHWAŁA NR... / 20...

Walnego Zebrania

ROD im..... W

w dniu 20... r.

w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD

W związku z uchwałą nr .../200... Walnego Zebrania ROD im. w z dnia 20..... roku w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego (remontowego) pn....., postanawia się co następuje:

1. Upoważnia się zarząd ROD im. w do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie dotacji z krajowego* lub okręgowego* Funduszu Rozwoju ROD na powyższą inwestycję.

2. Dotacja podlega zwrotowi w przypadku, gdy ROD nie wykorzysta dotacji, wykorzysta dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem, nie rozliczy dotacji lub wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD zostanie podjęta uchwała o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY KOMISJI
UCHWAŁ I WNIOSKÓW**

.....

**PRZEWODNICZĄCY
WALNEGO ZEBRANIA**

.....

....., dnia..... 20... r.

*niepotrzebne skreślić

4) nadanie załącznikowi nr 1 „Wniosek o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD będącego w dyspozycji Krajowej Rady PZD” nowego brzmienia (z uwzględnieniem zmian, o których mowa w pkt.1-3),

5) nadanie załącznikowi nr 2 „Opinia OZ PZD w sprawie wniosku zarządu ROD o udzielenie przez Prezydium KR PZD dotacji Funduszu Rozwoju ROD” nowego brzmienia (z uwzględnieniem zmian, o których mowa w pkt.1-3),

§ 2

Prezes Polskiego Związku Działkowców ogłosi w Biuletynie Informacyjnym jednolity tekst uchwały nr 255/2015 Prezydium Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r. zasad i kryteriów udzielania i rozliczania dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

2. Uchwała ma zastosowanie do dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego lub okręgowego Funduszu Rozwoju ROD na zadania inwestycyjno-remontowe, realizowane na podstawie uchwały walnego zebrania ROD w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego (remontowego) podjętej po wejściu w życie niniejszej uchwały.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

V. ROLA ORGANU NADZORU W DZIAŁALNOŚCI STRUKTUR PZD

Działalność PZD, jako stowarzyszenia ogrodowego, oparta jest o dwie ustawy – ustawę o rodzinnych ogrodach działkowych oraz zgodnie z jej art. 45 ust. 2, ustawę Prawo o stowarzyszeniach.

Prawo o stowarzyszeniach określa nadzór nad stowarzyszeniami i dla PZD organem nadzoru jest Prezydent Warszawy – Warszawa jest siedzibą PZD, a Prezydent Warszawy jest równocześnie starostą, do którego należy nadzór nad stowarzyszeniami mającymi siedzibę w Warszawie. To jednak nie wszystko. Okręg jest terenową jednostką organizacyjną PZD, a zgodnie z art. 27 ustawy Prawo o stowarzyszeniach organem nadzoru dla okręgu jest starosta właściwy dla siedziby okręgu.

Jak w praktyce wygląda nadzór?

Wystąpienia organów nadzoru można podzielić na kilka kategorii.

Pierwsza to wystąpienia dotyczące funkcjonowania PZD. Do niej można zaliczyć wystąpienia Prezydenta Warszawy w sprawie interpretacji zapisów statutu PZD dotyczących osobistego wykonywania praw członkowskich, procedur wprowadzonych w PZD w sprawie wy-

konania ustawowego obowiązku corocznego informowania działkowców do dnia 1 lipca o przychodach i wydatkach w danym ROD oraz dotyczące statusu osób pozbawionych członkostwa w PZD po zakończeniu postępowania wewnątrzwiązkowego.

W sprawie osobistego wykonywania praw przez członków PZD dwukrotnie uchwałę interpretacyjną podejmowała Krajowa Rada doprecyzowując jednoznaczne w gruncie rzeczy stwierdzenie zawarte w statucie PZD.

W sprawie obowiązku ustawowego informowania działkowców o przychodach i wydatkach Krajowa Rada poinformowała organ nadzoru o uchwalonych wytycznych do przeprowadzenia walnych zebrań sprawozdawczych w ROD a latach 2016 – 2018 zawierających szczegółowe rozpisane obowiązki zarządów ROD, wskazując także miejsce udostępnienia takiej informacji – tablice informacyjne w ROD, strona internetowa ogrodu.

W sprawie statusu osób pozbawionych członkostwa w PZD po wyczerpaniu postępowania wewnątrzwiązkowego Prezydium KR PZD podjęło uchwałę, w której stwierdziło, powołując się na orzecznictwo sądów w tym

zakresie, że zaskarżenie pozbawienia członkostwa w PZD do sądu nie wpływa na status osoby pozbawionej tego członkostwa.

Druga kategoria to wystąpienia dotyczące indywidualnych spraw działkowców. Do Krajowej Rady występuje Prezydent Warszawy, co jest zrozumiałe, ale także prezydenci miast sprawujący nadzór nad poszczególnymi okręgami. Katalog spraw jest obszerny i dotyczy na przykład:

- wyjaśnienie braku zaproszenia na walne zebranie – Prezydent Gdańska – okazało się, że nie dostali zaproszeń tylko ci działkowcy, którzy nie są członkami PZD – uchwały o pozbawieniu członkostwa uprawomocniły się;
- kwestionowanie podstawy prawnej wyłączenia energii elektrycznej w ROD na okres zimowy – Prezydent Warszawy w sprawie zgłoszonej przez działkowca z Okręgu Podkarpackiego - Krajowa Rada wyjaśniła, że w tej konkretnej sprawie wypowiedział się sąd uznając, że każdy działkowiec jest obowiązany podporządkować się decyzjom uprawnionego do podejmowania decyzji organu w ROD, a decyzje organów PZD w tym ROD sąd uznał za zgodne z ich uprawnieniami;
- w sprawie opłat ogrodowych uchwalanych przez walne zebranie raz od działki a w innym przypadku od m² działki – Prezydent Krakowa – Krajowa Ra-

da udzieliła wyjaśnień, na czym polega różnica w opłatach, które są naliczane kwotowo od działki np. opłata energetyczna, opłata wodna, czy coraz częściej za wywóz śmieci, od opłat od m², np. opłata ogrodowa przeznaczona na zarządzanie.

W sprawach indywidualnych działkowców, poza Prezydentem Warszawy, występowali Prezydent Łodzi i Prezydent Gdańska. Wszystkie sprawy przekazywane przez organy nadzoru są szczegółowo badane i wyjaśniane. W większości przypadków do organu nadzoru zwracają się osoby, których sprawy zostały ostatecznie zakończone, ale to zakończenie ich nie satysfakcjonuje. Najlepszym przykładem jest sprawa skierowana do Krajowej Rady przez Prezydenta Warszawy dotycząca skargi działkowca z Wrocławia, który oskarża zarząd ogrodu o malwersacje finansowe. Po zbadaniu całości sprawy okazało się, że wszystkie oskarżenia to pomówienia z pobudek osobistych, wielokrotnie wyjaśniane przez różne organy Związku, a także organy zewnętrzne.

Jak z powyższego wynika nadzór funkcjonuje zgodnie z uprawnieniami ustawowymi, a właściwe organy administracji publicznej działają zgodnie z posiadanymi uprawnieniami. Natomiast PZD w każdym przypadku udziela pełnych wyjaśnień, lub jeżeli jest taka potrzeba, uprawnione organy PZD podejmują decyzje w ramach swoich statutowych kompetencji.

M. Pytka

VI. INFORMACJE

1. Zwolnienia podatkowe ROD i działkowców w 2017 roku

Zgodnie z ustawą z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, Polski Związek Działkowców oraz działkowcy korzystają ze zwolnienia od podatku rolnego oraz podatku od nieruchomości. W przypadku podatku rolnego zwolnienie to wynika z *art. 12 ust. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 15.11.1984 r. o podatku rolnym*, a zwolnienie z podatku od nieruchomości - z *art. 7 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych*.

Aby uzyskać powyższe zwolnienia podatkowe należy złożyć stosowne dokumenty do urzędu miasta/gminy właściwego ze względu na miejsce położenia gruntu ogrodu. Obowiązek ten spoczywa na zarządach ROD.

W szczególności, zarządy ROD winny złożyć deklarację od podatku rolnego i deklarację od podatku od nie-

ruchomości w następujących terminach:

- **do 15 stycznia 2017 r. - w zakresie podatku rolnego,**
- **do 31 stycznia 2017 r. - w zakresie podatku od nieruchomości.**

Wniosków o zwolnienie z podatku rolnego zarządy ROD nie muszą składać! Zgodnie z ustawą o podatku rolnym, zwolnienie z podatku rolnego następuje z urzędu. To samo dotyczy podatku od nieruchomości.

Jednocześnie przypominamy, że:

- zwolnienie z podatku rolnego dotyczy gruntów położonych na terenie ROD, z wyjątkiem będących w posiadaniu podmiotów innych niż działkowcy lub

stowarzyszenia ogrodowe.

- zwolnienie z podatku od nieruchomości dotyczy gruntów, altan działkowych, obiektów o powierzchni zabudowy do 35 m² oraz budynków stanowiących

infrastrukturę ogrodową w rozumieniu ustawy o ROD, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

MAP

2. Wytyczne do walnych zebrań

Przypominamy, że Prezydium Krajowej Rady PZD Uchwałą Nr 335/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. wprowadziło wytyczne i druki do przeprowadzenia walnych zebrań sprawozdawczych w ROD w latach 2016, 2017 i 2018. Wytyczne opublikowane zostały w Biuletynie nr 1/2016, a druki były wkładką do tego Biuletynu. Ponadto wytyczne i druki opublikowano w odrębnym wydawnictwie - broszura o formacie A5, dostarczoną do wszystkich jednostek organizacyjnych PZD.

Wytyczne i druki są aktualne dla walnych zebrań, które odbędą się w 2017 r. Jedynym nowym dokumentem jest wzór uchwały walnego zebrania w sprawie wniosku

o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD. Wzór tego wniosku jest załącznikiem do Uchwały Nr 415/2016 Prezydium KR PZD z dnia 28 października 2016 r., która jest opublikowana w niniejszym Biuletynie w Rozdziale IV Uchwały Prezydium KR PZD.

Aby ułatwić zarządom ROD przeprowadzenie walnych zebrań sprawozdawczych w 2017 r. do niniejszego Biuletynu dołączamy zszywkę zawierającą komplet druków do wykorzystania w czasie walnego zebrania lub konferencji delegatów (zsywka zawiera także nowy wzór uchwały, o którym mowa wyżej).

M. Pytka

3. Budżety obywatelskie 2016 dla działkowców – szanse, sukcesy i rozwój ROD

Od kiedy pierwszy raz wprowadzono budżet obywatelski w Polsce, czyli w 2011 roku, temat ten obecny jest na stałe w debacie samorządowej i ogólnopolskiej. Projekty realizowane w ogrodach działkowych coraz

częściej wygrywają w głosowaniach, bo działkowcy potrafią zmobilizować nie tylko własne środowisko, ale też szerokie rzesze mieszkańców, którzy działkowcami nie są.

Skąd bierze się zainteresowanie działkowców ideą budżetów?

W ogrodach potrzeb jest bardzo wiele, co potwierdzają Zarządy ROD, które wskazują na pilne potrzeby zmiany otoczenia ROD: w rodzaju remontu chodników, nawierzchni drogi dojazdowej, remontów parkingów, zwiększenia kursów autobusowych do ROD, podjazdów dla wózków i niepełnosprawnych, posadzenia drzew i krzewów zabezpieczających ROD w pasie izolacyjnym przed hałasem i zanieczyszczeniami. Ważne jest to, co wokół, ale też to co znajduje się na terenie ogrodów: tu trzeba wskazać na remonty i pełne termomodernizacje domów działkowca i świetlic, wyposażenie ich w sprzęt komputerowy i książki, budowę instalacji elektrycznych i wodociągowych oraz ich wymianę tam gdzie to konieczne i niezbędne.

Zarządom ROD ubieganie się o finansowanie z budżetów partycypacyjnych pozwala jednocześnie zdywersy-

fikować źródła pozyskiwania pieniędzy. Istnieje co prawda wiele otwartych funduszy unijnych, w których proces weryfikacji jest żmudny i obowiązuje też wiele wymogów, które nierzadko dyskwalifikują ogrody. Zaś fundusze rozwojowe dla ROD w dyspozycji samorządów mają tę wadę, że rozdzielają kwoty na całe miasto lub powiat, przyznając po równo symboliczne kwoty dla ogrodów. W ten sposób przepadają projekty o charakterze infrastrukturalnym, które najczęściej dotyczą działkowców (choć trzeba przyznać, że pozytywnym wyjątkiem jest Kraków).

Zaletą tego rodzaju budżetów jest odciążenie działkowców z poszukiwania podmiotów i rozliczania kosztów projektu po jego skutecznej realizacji – gdyż to wszystko zapewniają samorządy.

Ścieżki do zwycięskiego projektu są bardzo proste...

Wszystko zaczyna się od tego, że Rada Miasta lub Gminy podejmuje uchwałę, która uruchamia proces budżetu partycypacyjnego. Druga faza to kampania informacyjna przeprowadzana tradycyjnie (plakaty, ulotki, ogłoszenia społeczne w stacjach radiowych, etc.) i „partycypacyjnie” – spotkania i debaty mieszkańców z urzędnikami. To właśnie takie pierwsze spotkania są miejscem zgłaszania problemów urzędnikom. Sygnalizowane problemy podlegają weryfikacji przez urzędników według kryteriów formalno-prawnych (możliwość realizacji, kompetencje miasta, kwestie własnościowe, itd.). Póź-

niej władze ogłaszają terminy składania wniosków. Wiele samorządów wymaga dodatkowego zebrania kilkunastu podpisów. Następnie, gdy dochodzi do głosowania mieszkańcy mogą wybrać najlepsze projekty. Głosować można tradycyjnie, wrzucając wypełnioną kartę do jednej z urn rozstawionych w różnych miejscach lub przez internet. Ważna jest szeroka mobilizacja, gdyż jak pokazuje praktyka wygrywają projekty, które wywołują powszechne, pozytywne emocje. Końcowym etapem jest wyłonienie zwycięskich projektów, które są realizowane.

Sukcesy PZD w wykorzystaniu środków z budżetu partycypacyjnego

Właśnie doskonałe zrozumienie procesów decyzyjnych i mechanizmów, które rządzą w miastach gwarantuje wywalczenie zwycięstwa. Przykładem ogrodu, który od lat doskonale współpracuje z Zarządkiem jednej z warszawskich dzielnic jest **ROD im. Waszyngtona w Warszawie**. Dzięki temu, że ROD od lat prowadzi stały dialog z władzami to z rozmów wiedział więcej o planowanych procedurach i dużo wcześniej niż inne podmioty w dzielnicy. Integrujemy ROD ze społecznością lokalną, co pomaga nam zdobyć wsparcie mieszkańców – mówi prezes Barbara Frydrychowicz. W tym roku wygraliśmy głosowanie i dzięki temu przebudujemy oświetlenie w głównej alei na bardziej energooszczędne – LEDowe. Zapewne dzięki temu, że jesteśmy otwarci na współpracę z innymi ogrodami, zmobilizowaliśmy działkowców, rodziny i sąsiadów do głosowania. W przyszłym roku planujemy walczyć o ścieżki biegowo-treningowe na głównej alei oraz o siłownię plenerową, ale przystosowaną dla seniorów – dodaje.

W zachodniej Polsce również postawiono na infrastrukturę. W **ROD 100-lecia Zakładów Mięsnych w Toruniu** działkowcy wyremontowali ogrodzenie, mają piękną przyrodę, zmodernizowaną sieć elektryczną, wyremontowaną świetlicę, nowy plac zabaw i siłownię. Brakowało im tylko doprowadzonej do działek wody. Problemem było pobieranie jej z pomp, bo przez gwałtowne budownictwo wokół Wisły w Toruniu zaburzono stosunki wodne i w niektórych porach działkowcy byli pozbawieni wody. Jak mówi prezes ogrodu Maria Jarzębowska: Byliśmy zmotywowani, bo brakowało nam wody przez bardzo wiele dni w roku. Choć część działkowców początkowo była przeciwko sadząc, że będą musieli płacić za wodę od jej zużycia, to udało nam się złożyć dokumentację, zdobyć pozwolenie i napisać kosztorys. Mobilizowałam ludzi na zebraniach by zebrali jak najwięcej podpisów za projektem. Co się udało, bo zebraliśmy ich blisko 3 tysiące – dodaje. Działkowcy z ROD 100-lecia w przyszłym roku otrzymają na reali-

zację swojego wymarzonego celu ponad 200 tysięcy złotych z toruńskiego budżetu partycypacyjnego.

O szczęściu i szybkiej realizacji mogą mówić działkowcy z okręgu elbląskiego, których projekt przyłączenia wody wodociągowej również został zakwalifikowany. Działkowcy z **ROD „Konwalia” w Pasłęku** są też na tyle zorganizowani, że mają swojego człowieka, który jest przewodniczącym Rady Miasta i Gminy Pasłęk. Pan Edward Skaliński, jako samorządowiec, ale przede wszystkim działkowiec ROD „Konwalia” pamiętał o środowisku, z którego się wywodzi. Z kolei w Elblągu przy ulicy Działkowej przy samym ROD im. Kościuszki naprawiono oświetlenie. Tutaj działkowcy poprosili o wsparcie we wspólnym interesie sąsiadów z pobliskich bloków.

Mniejszą, choć nieodzowną inwestycję dla całorocznej integracji działkowców i zapraszanych przez nich organizacji – zrealizowali działkowcy z **ROD im. Emilii Gierczak w Białogardzie**. Miasto wybudowało im wiatę przed świetlicą chroniącą ich przed słońcem, deszczem i śniegiem podczas działkowych imprez i szkoleń. Jak mówi prezes Beata Staruch: Naszą propozycję władze miasta zaakceptowały i zrealizowały jeszcze przed tegorocznym Dniem Działkowca, a kiedy go zorganizowaliśmy zaprosiliśmy władze na przecięcie wstęgi by wspólnie świętować uniezależnienia od kaprysów pogody.

W Tuchowie z kolei wygrał i zrealizowany został projekt - **„Zielony Bratek – rodzinne miejsce zabaw”**. Przy Domu Działkowca ROD „Bratek” w Tuchowie: wykonano wiatę drewnianą, pod którą wyłożono kostkę, zamontowano urządzenia do ćwiczeń – „narciarz” i „wioślarz” oraz huśtawki. Jak mówi Marek Marchwica, Skarbnik ROD „Bratek”: *Zielony Bratek będzie miejscem spędzania wolnego czasu dla całych rodzin, jesteśmy pewni, że powstała infrastruktura przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności naszego terenu.*

Dobrym pomysłem jest wykorzystanie uroczystości do upowszechnienia sukcesu ROD, tak jak uczynili to dział-

kowcy z **ROD „Tulipan” w Zabrze**. W pierwszy wrześniowy weekend w ROD „Tulipan” podczas Dożynek Helenkowskich i Krajowych Dni Działkowca 2016, świętowano otwarcie placu zabaw, który został wybudowany w ramach budżetu obywatelskiego.

Zabrzeńscy działkowcy utworzyli wspólny front i wzajemnie się wspierając wywalczyli także pieniądze dla kolejnych 7 ROD, które zdobyły w głosowaniu ponad 1,5 mln złotych na instalacje solarnych lamp oświetleniowych na alejkach ogrodowych następujących **ROD: im. Webera, „Biała Róża”, „Róża”, „Odrodzenie”, „Wiśnia”, „Ratownik” oraz ROD im. 1000-lecia Pań-**

stwa Polskiego.

Działkowcy z **ROD „Radość” w Katowicach** postanowili zatroszczyć się o osoby, o których wielu zapomina. Wywalczyli oni kwotę 90 tys. zł na budowę schodów i podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy wejściu do ogrodu. *Chcąc ułatwić matkom z wózkami, jak i niepełnosprawnym dostęp do naszego ROD, staraliśmy się o pieniądze z budżetu Katowic, dlatego, że nawet w kilka lat nie wygospodarujemy takich kwot i nie byłoby nas stać na takie inwestycje* – mówi Alicja Pająk, prezes ROD „Radość” w Katowicach.

Nie sama wygrana prowadzi do zwycięstwa...

Bardzo blisko zwycięstwa byli działkowcy z **ROD „Malwa” w Suwałkach**, którzy starali się o wybudowanie drogi dojazdowej do swojego ogrodu przy ulicy Sianożęc. Na ich projekt miasto Suwałki przeznaczyło 450 tysięcy złotych, czyli aż jedną czwartą puli środków z budżetu partycypacyjnego. Mimo tego, ich inicjatywa uzyskała piąte miejsce, a uchwała Rady Miasta stanowi, o tym, że kwalifikują się wyłącznie pierwsze dwa. Choć różnica między głosami oddanymi na projekt działkowy, a pierwszymi dwoma wynosiła kilkadziesiąt głosów to ostatecznie ich projekt nie zostanie zrealizowany w bieżącym roku. Jednak zarząd z prezesem „Malwy” Józefem Demiańczukiem nie składa bronii: *Walkę o środki dla naszego ogrodu rozpoczęliśmy już 3 lata temu. W budżecie uczestniczyliśmy dopiero pierwszy rok. Powołaliśmy komisję ad hoc dla tych problemów. Przedtem rozejrzeliśmy się czego nam potrzeba: bo mamy nowe instalacje*

elektryczne i wyremontowaną część przyłączy wodociągowych, dom działkowca, piękne drzewa i krzewy, ale na zewnątrz toniemy w błocie, jadąc rowerami i samochodami pod bramę ROD. Pomysł remontu drogi do ROD powstał właśnie na skutek zwykłego rozejrzenia się dookoła. W dwa tygodnie w małym mieście zebraliśmy prawie tysiąc podpisów (922). Niestety uzyskaliśmy piąte miejsce, a przechodzą tylko dwa pierwsze. W przyszłym roku porozumiemy się jako wszystkie ogrody i zbierzemy więcej głosów. Warto zauważyć, że dzięki odpowiedniemu nagłośnieniu ich potrzeb i wielu spotkaniom z władzami – mimo brakujących głosów udało im się doprowadzić do zabezpieczenia przez miasto blisko miliona złotych dla suwalskich ogrodów na inwestycje. W perspektywie więcej niż jednego roku działkowcy ROD „Malwa” zyskają więcej!

Działkowe, czyli uniwersalne projekty dla mieszkańców

Prezesi-inicjatorzy działkowych projektów uważają, że budżet obywatelski to ogromna szansa na dobre i potrzebne inwestycje nie tylko dla samych ROD. Mają satysfakcję nie tylko z tego, co się udało, choć część z nich była bardzo blisko zwycięstwa w głosowaniu. Mówią, że w przyszłym roku zmobilizują więcej liderów opinii, lokalnych mediów i spółdzielni i wspólnot obywatelskich by działkowe otoczenie zmieniać ku idealnej krainie szczęśliwości. Pozytywnym skutkiem ubocznym ich działań jest wzrost zainteresowania problemami działkowców przez władze, które zaczynają myśleć o społeczności PZD i przeznaczają środki dla ROD, nawet

poza budżetem partycypacyjnym.

Działkowcy mają jeszcze jeden atut, którego brakuje pozostałym stowarzyszeniom społecznym, bo cele i dążności działkowców są ponadczasowe, a ich pomysły nigdy nie dzielą mieszkańców na zwolenników, czy przeciwników danego rozwiązania. Nawet nie odważą się optować za hałaśliwym torem żużlowym, jak pewne stowarzyszenie w Poznaniu, czy za budową drogi kosztem lokalnej przyrody. Samorządowcy powinni ich za to bardziej docenić i przeznaczyć znaczne kwoty na działkowe projekty.

Marcin Budzyński

4. Minimalne wynagrodzenie w 2017 r.

Umowa o pracę

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 9 września 2016r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017r. (Dz. U. 13.09.2016 r. poz. 1456) od 1 stycznia 2017 r. miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższe niż 2000 zł, czyli o 150 zł więcej niż w 2016 r. Stawka ta dotyczy również pracowników w pierwszym roku pracy zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (dotychczas było to 80% minimalnej płacy).

Dla zarządów ROD oznacza to, że zryczałtowane wynagrodzenie brutto pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższe niż 2000 zł. Należy pamiętać, że wzrośnie również wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy. Pracownicy ci nie mogą otrzymywać mniej

niż odpowiednią do ich wymiaru czasu pracy minimalną płacę.

Zarząd ROD jako pracodawca nie w każdym przypadku będzie musiał zmieniać umowę o pracę w zakresie wysokości wynagrodzenia. Jeżeli w umowie o pracę zostało określone, że danemu pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za pracę wskazane słownie jako „minimalne wynagrodzenie” bez podania konkretnej kwoty, po wejściu w życie nowej wysokości minimalnego wynagrodzenia nie należy dokonywać żadnych zmian w umowie o pracę. Jeżeli wynagrodzenie minimalne zostało wpisane w umowie o pracę kwotowo, należy zmienić warunki płacy pracownika sporządzając aneks do umowy o pracę. Świadczenia w wyższej wysokości będą należne, pod warunkiem, że prawo do nich powstanie w 2017 r.

Umowa zlecenie

Zmiana wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wpłynie również na minimalna stawkę godzinową dla zleceniobiorców. Od 1 stycznia 2017 r. zleceniobiorcy będą uprawnieni do minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości 13 zł. za godzinę wykonywania pracy. Gwarancja minimalnej stawki nie będzie dotyczyć osób, które same decydują o miejscu i czasie wykonywania pracy i w związku z tym przysługuje im wynagrodzenie prowizyjne. Żeby w takim przypadku nie obowiązywało minimalne wynagrodzenie godzinowe, przyjmujący zlecenie za wynagrodzeniem prowizyjnym musi decydować o miejscu i czasie wykonania zlecenia.

Po 31 grudnia 2016 r. w przypadku umowy zlecenie

zawartej na okres dłuższy niż 1 miesiąc wypłaty wynagrodzenia wynikającej ze stawki minimalnej wynoszącej 13 zł brutto trzeba będzie dokonywać co najmniej raz w miesiącu.

Podstawę wymiaru składek zleceniobiorcy stanowi przychód uzyskiwany z tytułu umowy zlecenie. W przypadku gdy zleceniobiorca wykonuje równocześnie 2 lub więcej umowy zlecenia, składki zasadniczo są należne od każdej z nich, chyba, że łączny przychód z tytułu zawartych umów zlecenia osiągnie lub przekroczy miesięcznie kwotę 2000 zł. W takiej sytuacji od pozostałych umów zlecenia będą obowiązkowe tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne.

5. Minister Środowiska odpowiedział na pismo KR PZD w sprawie śmieci

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła wiele niekorzystnych zmian w systemie gospodarowania odpadami na terenie ROD. Wśród tych zmian, największe kontrowersje wzbudziły opłaty za wywóz śmieci, które rażąco wzrosły wraz z wejściem w życie z dniem 1 lutego 2015 r. opłaty ryczałtowej. Zgodnie z badaniem PZD, opłatą ryczałtową zostało objętych **806** ROD o powierzchni **6260,3882 ha** i liczbie działek rodzinnych - **136 49** i liczba tych ogrodów stale wzrasta.

W związku z tym, Krajowa Rada PZD podjęła szereg działań, aby zmienić niekorzystne zapisy tzw. ustawy śmieciowej w stosunku do ogrodów działkowych. Między innymi, w dniu 18 sierpnia 2016 r. wystąpiła do Mi-

nistra Środowiska - prof. dr. hab. Jana Szyszko o dostosowanie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do potrzeb ROD, w tym spowodowanie, aby stawki opłaty za wywóz śmieci były adekwatne do ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenach ogrodów. Jednocześnie KR PZD zwróciła się o podjęcie działań mających na celu spowodowanie, aby opłaty za śmieci z ogrodów były sprawiedliwe, miarodajne i dostosowane do specyfiki ogrodów, które są wykorzystywane przez działkowców sezonowo, w celach rekreacyjno - wypoczynkowych.

W dniu 18.10.2016 r. Ministerstwo Środowiska - Departament Gospodarki Odpadami udzielił odpowiedzi w

tej sprawie. W swoim piśmie, Ministerstwo Środowiska wskazało, że objęcie rodzinnych ogrodów działkowych jako nieruchomości niezamieszkałych systemem wywozu śmieci wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach **zależy od woli rady gminy**. Do rady gminy należy również ustalenie stawki opłaty ryczałtowej za wywóz śmieci z terenów ogrodów działkowych, która może uwzględniać liczbę działek i teren ogólny. W przypadku, gdy stawka opłaty ryczałtowej za gospodarowanie odpadami komunalnymi została uchwalona przez gminę „niezgodnie z art. 6j ust. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, bez uwzględnienia kryteriów określonych w ustawie, w ode-

rwaniu od kosztów odebrania i zagospodarowania odpadów” można wezwać gminę do usunięcia prawa, a następnie zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego zgodnie z art. 101 ustawy o samorządzie gminnych.

Jednocześnie Ministerstwo Środowiska poinformowało, że w związku z docierającymi do resortu sygnałami o niezgodnym z prawem ustalaniu przez gminy opłaty ryczałtowej **zagadnienie opłaty ryczałtowej jest obecnie analizowane w Ministerstwie Środowiska pod kątem potrzeby wprowadzenia zmian prawnych w tym zakresie. Przeanalizowane zostaną również informacje przekazane przez KR PZD i za pośrednictwem Ministerstwa Infrastruktury.**

MAP

W załączeniu:

1) pismo z Ministertwa Środowiska - Departamentu Gospodarki Odpadami z dnia 18.10.2016 r.

Pan Eugeniusz Kondracki
Prezes Polskiego Związku Działkowców

Szanowany Panie Prezesie,

Odpowiadając na petycję z dnia 18 sierpnia 2016 r. (znak: L.dz. 6094/2016) dotyczącą przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250, z późn. zm.) w zakresie odbierania odpadów na terenie Rodzinnych Ogrodów Działkowych uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Zgodnie z art. 6c ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w stosunku do nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne gmina może postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych wytwarzanych na tych nieruchomościach (przy czym może też taką uchwałę podjąć w stosunku do wszystkich lub tylko niektórych kategorii nieruchomości). Ponieważ nieruchomości z domkami letniskowymi i inne wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe zasadniczo stanowią nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, od woli rady gminy zależy objęcie ich zorganizowanym przez gminę systemem odbierania odpadów komunalnych.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie definiuje pojęcia domku letniskowego oraz nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. W związku z powyższym pojęciom tym należy nadać znaczenie przyjęte w języku potocznym. Domki letniskowe nie służą do zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkaniowych, tylko do celów związanych z wypoczynkiem. Inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe stanowią dosyć otwartą kategorię nieruchomości, o zaliczeniu do której decydują pełnione przez te nieruchomości funkcje. Mieszczą się tu np. ogródki działkowe (zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40, z późn. zm.)), których podstawowym celem jest m.in. zaspokajanie wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa poprzez umożliwianie prowadzenia upraw ogrodniczych. Zatem w opinii Ministerstwa Środowiska ogródki działkowe należy zaliczyć do nieruchomości, o których mowa w art. 6j ust. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadzona ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87) dała możliwość ustalenia ryczałtowej stawki opłaty od nieruchomości, na których są domki letniskowe lub od innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, z tym że przepis ten dotyczy nieruchomości, w stosunku do których rada gminy podjęła uchwałę o odbieraniu odpadów komunalnych na podstawie art. 6c ust. 2. Wprowadzenie opłaty ryczałtowej wynikało z licznych skarg ze strony samorządów odnośnie braku możliwości wyegzekwowania opłat od właścicieli domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Jeżeli rada gminy podejmie na podstawie art. 6c ust. 2 ustawy uchwałę obejmującą nieruchomości, na których są domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe - jest obowiązana także uchwalić ryczałtową stawkę opłaty dla takich nieruchomości (zgodnie z art. 6j ust. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). W przypadku gdy rada gminy takiej uchwały nie podejmie - właściciele tych nieruchomości są obowiązani do pozbywania się odpadów poprzez zawarcie umowy z podmiotem uprawnionym do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Ryczałtowa stawka opłaty jest ustalana za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe i stanowi iloczyn średniej ilości odpadów powstających na nieruchomościach, o których mowa w art. 6j ust. 3b, na obszarze gminy, wyrażonej w liczbie pojemników oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 6k ust. 1 pkt 2 (jest to stawka opłaty za pojemnik o określonej pojemności). Wprowadzenie tego przepisu miało ułatwić ustalanie opłaty - ma ono mieć charakter ryczałtowy bez ustalania okresu przebywania na danej nieruchomości i faktycznego czasu wytwarzania odpadów na niej czy ustalania faktycznie wytworzonej ilości odpadów.

W przypadku ogrodów działkowych średnia ilość odpadów przeliczona na liczbę pojemników może zostać ustalona z uwzględnieniem liczby działek i terenu ogólnego. Zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych przez rodzinny ogród działkowy należy rozumieć wydzielony obszar lub obszary przeznaczone na cele rodzinnych ogrodów działkowych, składające się z działek i terenu ogólnego, służące do wspólnego korzystania przez działkowców, wyposażone w infrastrukturę ogrodową. Działka to podstawowa jednostka przestrzenna rodzinnego ogrodu działkowego, której powierzchnia nie może przekraczać 500 m², służąca zaspokajaniu potrzeb działkowca i jego rodziny w zakresie prowadzenia upraw ogrodniczych, wypoczynku i rekreacji. Istotą opłaty ryczałtowej jest ustalenie rocznej stawki za odebranie odpadów komunalnych z uwzględnieniem liczby niezbędnych do ich zebrania i odebrania pojemników ustalonych w oparciu o regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Dotychczas stosowany system powiązania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z masą wytworzonych odpadów rodził ryzyko szukania oszczędności i skutkowało nielegalnym pozbywaniem się odpadów. Skutki takich działań prowadziły do degradacji środowiska naturalnego (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy i pobocza, wypełnione odpadami kosze na przystankach komunikacyjnych, odpady spalane w domowych piecach co.) i były negatywnie odczuwane przez wszystkich obywateli.

Jednakże w przypadku, gdy stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jest uchwalana przez radę gminy niezgodnie z art. 6j ust. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, bez uwzględnienia kryteriów określonych w ustawie, w oderwaniu od kosztów odebrania i zagospodarowania odpadów z wyżej wymienionych nieruchomości, właściciele nieruchomości objętych opłatą ryczałtową mogą wezwać radę gminy do usunięcia naruszenia prawa, a następnie zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do Ministerstwa Środowiska docierają sygnały świadczące o tym, że ryczałtowa stawka opłaty od nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w pewnych przypadkach może być ustalana niezgodnie z art. 6j ust. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Do resortu przekazano również pismo Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa w sprawie problemów dotyczących odbierania odpadów komunalnych z terenów rodzinnych ogrodów działkowych. W związku z powyższym zagadnienie opłaty ryczałtowej jest obecnie analizowane pod kątem potrzeby wprowadzenia zmian prawnych w tym zakresie. Przeanalizowane zostaną również informacje przekazane przez pana Prezesa.

Z poważaniem
Magda Gosk
Dyrektor Departament Gospodarki Odpadami

Warszawa, dnia 18.10.2016 r.

VII. OBOWIĄZKI PZD NA GRUNCIE USTAWY O DOSTĘPIE DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz.U.2016.1764) zwana dalej Uddip, reguluje kwestię udostępniania informacji publicznej przez podmioty do tego zobowiązane.

Zgodnie z ustawą, przez pojęcie informacji publicznej należy rozumieć „Każdą informację o sprawach publicznych” (art.1 ust.1 Uddip). To lakoniczne określenie znaj-

duje pewne doprecyzowanie w art. 6, który jednakże wskazuje wyłącznie na przykładowe informacje zaliczane do kategorii informacji o sprawach publicznych. Co za tym idzie, jednoznaczne określenie zakresu pojęcia „informacji publicznej” jest praktycznie niemożliwe, a znaczenie przy jego zdefiniowaniu ma orzecznictwo sądów administracyjnych.

Kto powinien udzielić informacji publicznej

Jeżeli chodzi o podmioty, na które nałożono obowiązki informacyjne wynikające z Uddip, to zasadniczo są to **organy administracji publicznej**. Stąd przepisy określające procedowanie udostępniania informacji publicznej, ukształtowane w sposób typowy dla organów administracji publicznej (państwowej i samorządowej). Problemem polega na tym, iż ustawa zawiera „furtkę” powodującą, że podmiotem objętym obowiązkiem udzielania informacji są również jednostki nie będące organami administracji publicznej. Mianowicie art. 4. ust. 1 pkt 5) Uddip stanowi, iż „*Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności: podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz oso-*

by prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.” W efekcie, w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w art. 4. ust. 1 pkt 5) Uddip, **obowiązek informacyjny może spoczywać praktycznie na każdym podmiocie, również stowarzyszeniach ogrodowych.**

Przyjęta przez sądy wykładania opiera się na założeniu, że dla powstania - po stronie podmiotu nie będącego organem administracji publicznej - obowiązku udostępnienia informacji publicznej wystarczy zaistnienie jednej z przesłanek zawartych w art. 4. ust. 1 pkt 5) Uddip, tj. 1) fakt wykonywania zadania publicznego lub 2) fakt dysponowania majątkiem publicznym.

Informacja publiczna, a stowarzyszenia ogrodowe

Jeżeli chodzi o stowarzyszenia ogrodowe (w tym PZD), to należy zaznaczyć, że z uwagi na niedawną zmianę prawa regulującego funkcjonowanie organizacji i ROD, (tj. ustawę o ROD z 2013r.), wydaje się, że wcześniejsze orzecznictwo nie zawsze będzie adekwatne do obecnego stanu rzeczy. Nowe przepisy, oraz poglądy wyrażane przez Sądy w sprawach dotyczących innych stowarzyszeń i podmiotów posiadających prawa do nieruchomości stanowiących własność państwową lub komunalną, wydają się uzasadniać wniosek, że informacje dotyczące bieżącej działalności stowarzyszeń ogrodowych, nie mają zasadniczo charakteru informacji publicznej. Na gruncie ustawy o ROD z 2013r. brak jest bowiem podstaw dla przyjęcia, że prowadzenie ROD jest formą „wykonywania zadania publicznego”. Z kolei orzecznictwo sądowe wskazuje, że z faktu posiadania prawa użytkowania wieczystego lub ograniczonego prawa rzeczowego do nieruchomości będącej własnością SP lub gminy, nie można automatycznie wywodzić wniosku

o zaistnieniu przesłanki „dysponowania majątkiem publicznym”. Jednak, tak jak wskazano to powyżej, lakoniczność regulacji zawartych w Uddip powoduje, że ostateczne o zakresie stosowania Uddip do stowarzyszeń ogrodowych zadecyduje praktyka przyjęta w orzecznictwie. Przy czym, już zapadły wyroki wskazujące, że w pewnym zakresie Uddip ma zastosowanie do stowarzyszeń ogrodowych.

Mianowicie, pod rządami nowej ustawy o ROD, sądy przypisały PZD obowiązek stosowania Uddip wywodząc go z zapisu art. 17 ustawy o ROD, zgodnie z którym stowarzyszenie ogrodowe może otrzymać dotacje ze środków publicznych i w ten sposób stać się podmiotem dysponującym majątkiem publicznym. Abstrahując od tego, jakie informacje mają być w związku z tym udostępniane, warto wskazać na skutki jakie wywołuje to pod względem procedury tj. o sposób rozpatrywania przez stowarzyszenie ogrodowe wszelkich wniosków opartych o Uddip.

Sposób rozpatrywania wniosków o informację publiczną przez PZD

Zgodnie z orzecznictwem sądowym w sytuacji, gdy podmiotowi można przypisać obowiązek stosowania trybu wynikającego z ustawy o dostępie do informacji publicznej w jakimkolwiek, nawet najmniejszym zakresie, podmiot ten musi stosować tryb wynikający z ustawy do każdego wniosku o udostępnienie informacji publicznej, nawet jeżeli w sposób oczywisty nie dotyczy on informacji publicznej.

W konsekwencji, każdy wniosek oparty o Uddip, który spłynie do organu PZD (czy to na szczeblu krajowym, okręgowym, czy nawet ogrodowym), winien być rozpatrzony zgodnie z procedurą wynikającą z art. 17 w zw. z art. 16 Uddip.

A zatem, w przypadku gdy do organu PZD trafia wniosek o udostępnienie informacji publicznej, możliwe są trzy warianty:

1. Organ PZD uznaje, że wniosek dotyczy informacji publicznej i go uwzględnia, tj PZD przekazuje żadaną informację.
2. Organ PZD uznaje, że wniosek nie dotyczy informacji publicznej – wówczas jedynie informuje wnioskodawcę zwykłym pismem, że w opinii PZD wniosek nie dotyczy informacji publicznej i dlatego nie będzie uwzględniony (w praktyce sytuacja najprawdopodobniej najczęstsza).
3. Organ PZD uznaje, że wniosek dotyczy informacji publicznej, ale przepis prawa daje podstawę do odmowy jej udostępnienia (art. 17 w zw. z art. 16 w zw. z art. 5 Uddip) – Uwaga, w takim przypadku odmowa następuje w formie decyzji administracyjnej – wyjątkowy przypadek, gdy organ PZD, choć nie jest organem administracji, stosuje KPA (w praktyce sytuacja najprawdopodobniej najrzadsza).

Na podjęcie jednej z w/w czynności, organ ma 14 dni (art. 13 ust. 1 Uddip). Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w tym terminie, organ obowiązany do jej udostępnienia powiadamia, w terminie 14 dni, o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację (rozpatrzy wniosek), nie dłuższym jednak, niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku. (art. 13 ust. 2 Uddip).

Zachowanie terminu 14 dniowego na rozpatrzenie wniosku (lub poinformowanie o przedłużeniu terminu jego rozpatrywania) jest to o tyle istotne, że jego przekroczenie daje podstawę do złożenia skargi na przewlekłość postępowania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, co może się wiązać z poniesieniem dodatkowych sankcji. Warto dodać, że z praktyki wynika, iż na WSA nie „działa” argument, że organy w ROD działają społecznie.

Co więcej, w zakresie rozpatrzenia skargi na odmowę udostępnienia informacji oraz skargi na przewlekłość postępowania, organ PZD, np. zarząd ROD, jest traktowany tak, jak organ administracji publicznej. A zatem, jeżeli wnioskodawca złożył skargę do WSA za pośrednictwem organu PZD, do sprawy znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w szczególności art. 54. W konsekwencji, **w przypadku, gdy skarga do WSA została złożona za pośrednictwem organu PZD, to ma on obowiązek przekazać skargę do WSA z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy oraz odpowiedzią na skargę, w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania**. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować nawet grzywną.

Reasumując, warto zapamiętać, że:

1. W przypadku otrzymania wniosku o udostępnienie informacji publicznej, organ PZD winien go rozpatrzyć w terminie 14 dni. Niezależnie od tego, co obejmuje żądanie wniosku, organ PZD musi w tym terminie podjąć reakcję (udzielić odpowiedzi lub poinformować o przedłużeniu terminu rozpatrzenia), gdyż inaczej narazi się na zarzut bezczynności.
2. Można się spodziewać, że w praktyce najczęściej wniosek nie będzie dotyczył informacji publicznej. Wówczas nie trzeba wydawać decyzji administracyjnej, wystarczy, że w terminie 14 dni organ PZD wyśle do wnioskodawcy pismo zawierające stanowisko, że wniosek nie dotyczy informacji publicznej.
3. Jeżeli organ PZD odmówił pozytywnego rozpatrzenia wniosku, bo np. uważał, że nie dotyczył informacji publicznej, to w przypadku otrzymania skargi na odmowę uwzględnienia wniosku, winien ją w terminie 30 dni przekazać - wraz z aktami sprawy i swoim stanowiskiem - do właściwego terytorialnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Radca prawny
Bartłomiej Piech

VIII. ZNACZENIE UCHWAŁY NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2016 R. DLA PRAW ORAZ INTERESÓW DZIAŁKOWCÓW

W dniu 3 października br. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) wydał uchwałę dotyczącą zakresu nadzoru nad obiektami budowlanymi nie podlegającymi reglamentacji (sygn. akt II OPS 1/16). Chodzi o obiekty, których realizacja nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, ani nie jest objęta obowiązkiem zgłoszenia. Uchwała odnosi się zatem do altan działkowych. Treść samego rozstrzygnięcia NSA może mieć fundamentalne znaczenie dla legalności dużej części tych altan. Z tego względu istnieje konieczność dokonania kompleksowej analizy prawnej uchwały NSA w kontekście jej możliwych skutków dla sytuacji prawnej działkowców, rodzinnych ogrodów działkowych i Związku. W tym celu należy uprzednio naświetlić kontekst tej uchwały, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia kluczowych przepisów ustawy – Prawo budowlane, które stanowiły podstawę do jej wydania.

Przystępując do omówienia przedmiotowego zagadnienia należy na wstępie zaznaczyć, że rozstrzygnięcie NSA zostało podjęte w szczególnym trybie wyjaśnienia przepisów prawnych, których stosowanie wywołało istotne rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. Tego rodzaju tryb może być wszczęty jedynie na wniosek ściśle określonych organów, a w szczególności Prezesa NSA, Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO). W tym konkretnym przypadku to RPO wystąpił w dniu 18 kwietnia 2016 roku z odpowiednim wnioskiem.

Rzecznik zwrócił się mianowicie do NSA o rozstrzygnięcie następującego zagadnienia prawnego: „Czy przepisy art. 50 ust. 1 pkt 2, art. 50 ust. 1 pkt 4 in fine oraz art. 51 ust. 7 w związku z art. 50 ust. 1 pkt 2 i w związku z art. 50 ust. 1 pkt 4 in fine ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, ze zm.) znajdują zastosowanie w stosunku do robót budowlanych i obiektów budowlanych, których realizacja nie wymaga ani uzyskania pozwolenia na budowę ani nie jest objęta obowiązkiem zgłoszenia?”.

Zrozumienie sensu i wagi tego zapytania dla praw i interesów działkowców wymaga uprzedniego wyjaśnienia znaczenia przepisów, których stosowanie wywołało rozbieżności w praktyce sądów administracyjnych. Innymi słowy, należy ustalić treść wynikającą z przywołanych przepisów art. 50 ust. 1 pkt 2, art. 50 ust. 1 pkt 4 oraz art. 51 ust. 7 w związku z art. 50 ust. 1 pkt 2 i w związku z art. 50 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo budowlane. Już

pobieżna interpretacja tych przepisów wskazuje, że przedmiotowe zagadnienie dotyczy zasadniczo dwóch norm wyznaczających postępowania organów budowlanych w odmiennych sytuacjach (hipotezach).

Pierwsza sytuacja została unormowana w art. 50 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy – Prawo budowlane. Polega ona na prowadzenie robót budowlanych w sposób:

- mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska, lub
- istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w pozwoleniu na budowę, projekcie budowlanym lub w przepisach.

W takim przypadku przywołane przepisy nakazują właściwemu organowi wstrzymanie, w drodze postanowienia, wykonywanych robót budowlanych. Norma ta dotyczy więc tylko sytuacji, kiedy roboty budowlane są w toku, czyli są w trakcie realizacji. Nie odnosi się zatem do wykonanych już obiektów.

Z kolei drugą sytuację uregulowano w art. 51 ust. 7 w związku z art. 50 ust. 1 pkt 2 i w związku z art. 50 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo budowlane. Odnosi się ona do przypadku, gdy roboty budowlane zostały wykonane w sposób:

- mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska, lub
- istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w pozwoleniu na budowę, projekcie budowlanym lub w przepisach.

Wówczas przepisy zobowiązują właściwy organ do wydania nakazu:

- zaniechania dalszych robót budowlanych, bądź
- rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części, bądź
- doprowadzenia obiektu do stanu poprzedniego albo
- wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem.

Jak zatem widać, powyższa norma ma inny zakres od poprzedniej. Przede wszystkim dotyczy robót budowlanych, które zostały już wykonane. Ponadto stwarza organowi szersze możliwości w zakresie działań, jakie może podjąć. Norma ta bowiem nie ogranicza się do wstrzymania (zaniechania) dalszych robót budowlanych, ale umożliwia nawet wydanie nakazu rozbiórki. Z tych względów głównie ta regulacja ma zasadnicze znaczenie w kontekście jej ewentualnego zastosowania wobec altan działkowych.

Mając na uwadze treść powyższych regulacji można rozpocząć zasadnicze rozważania od oczywistego spostrzeżenia, że warunkiem odpowiedniej reakcji ze strony organów budowlanych, w tym wydania nakazu rozbiórki, jest wystąpienie jednego z przypadków określonych w hipotezie przedmiotowych norm. Musi więc zaistnieć odpowiednia przyczyna uzasadniająca podjęcie właściwych działań nadzorczych. W interesującym nas zakresie zasadniczego znaczenia nabiera sytuacja (przyczyna), która polega na „wykonaniu robót budowlanych w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w pozwoleniu na budowę, projekcie budowlanym lub przepisach”. Ze względu na zwolnienie działkowców z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę oraz przedstawiania projektu budowlanego, określoną powyżej sytuację należałoby zawęzić do „wykonania robót budowlanych w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach”. Rodzi to z kolei potrzebę wyjaśnienia znaczenia kluczowego pojęcia „przepisów”. Innymi słowy, jakie przepisy muszą być naruszone, aby wywołać działania nadzorcze ze strony organów budowlanych.

Odnosząc się do tej kwestii należy stwierdzić, że posługiwanie się ogólnym pojęciem „przepisy” w akcie prawnym oznacza, że chodzi o wszystkie przepisy o charakterze powszechnie obowiązującym, które mają zastosowanie w danym przypadku. Nie ulega wątpliwości, że w grę wchodzi odpowiednie przepisy prawa budowlanego. Ponadto, zastosowanie mogą znaleźć rozmaite przepisy wykonawcze zawarte w odpowiednich rozporządzeniach. Dotyczy to zwłaszcza tzw. przepisów techniczno-budowlanych, które zazwyczaj regulowane są aktami prawnymi w randze rozporządzenia. Stosownie bowiem do art. 5 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane, projektowanie i budowa obiektów budowlanych, wraz ze związanymi z nimi urządzeniami budowlanymi musi odbywać się w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, z uwzględnieniem i poszanowaniem szeregu wymogów wyszczególnionych w tym przepisie. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać poszczególne rodzaje obiektów budowlanych i ich usytuowanie określają głównie akty wykonawcze wydane na podstawie delegacji z art. 7 ust. 2 Prawa budowlanego, w tym np. rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, stwierdzające w przepisie § 1, że ustala ono warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i związane z nimi urządzenia, ich usytuowanie na działce budowlanej oraz zagospodarowanie działek przeznaczonych pod zabudowę, zapewniające spełnienie wymagań art. 5 i 6 Prawa budowlanego.

Jeżeli chodzi o inne „przepisy”, których uchybienie może wywołać odpowiednią reakcję organów budowlanych, to należy przywołać wyrok NSA z dnia 19 lutego

2015 r. (sygn. akt II OSK 1743/13), w którym zwrócono uwagę, że przepisami prawa są także przepisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy jest bowiem aktem prawa miejscowego, o czym wprost stanowi art. 14 ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778; ze zm.). Zgodnie zaś z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.

Określając zatem zakres zastosowania analizowanych norm prawnych nie ograniczono się jedynie do robót budowlanych wykonanych w sposób niezgodny z regulacjami zawartymi w ustawie – Prawo budowlane, ale do robót budowlanych wykonanych w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach. Będą to przede wszystkim przepisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przepisy techniczno-budowlane, do których zaliczono przede wszystkim warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie.

Ponadto, co wydaje się szczególnie istotne, naruszenie tych przepisów musi mieć charakter kwalifikowany, czyli nie może być to „zwykłe” naruszenie. Wynika to z wyraźnego zapisu, że wykonane roboty budowlane muszą istotnie odbiegać od ustaleń i warunków określonych w przepisach. Ustawodawca nie definiuje jednak, co należy przez to rozumieć. Jest to więc typowe pojęcie nieostre, które podlega konkretyzacji w procesie stosowania tej regulacji w konkretnym przypadku. A zatem podlega interpretacji w zależności od istniejących okoliczności. Taka interpretacja jest później weryfikowana przez organ odwoławczy oraz sądy administracyjne.

Mając na uwadze powyższe uwagi należy wskazać, że na przestrzeni ostatnich lat ujawniły się w judykaturze odmienne poglądy dotyczące zakresu stosowania omawianych regulacji prawnych. Ta rozbieżność dotyczy mianowicie kwestii, czy omawiane przepisy ustawy - Prawo budowlane odnoszą się do robót budowlanych i obiektów budowlanych, których realizacja nie wymaga ani uzyskania pozwolenia na budowę, ani nie jest objęta obowiązkiem zgłoszenia. W tym zakresie wydawane były bowiem różne orzeczenia przez sądy administracyjne. Z tego względu uchwała NSA miała ostatecznie wyjaśnić, czy roboty i obiekty budowlane, których realizacja nie jest objęta reglamentacją prawno-budowlaną, podlegają nadzorowi budowlanemu pod względem ich zgodności z prawem budowlanym, a zwłaszcza przepisami techniczno-budowlanymi oraz ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W tym zakresie wykształciły się bowiem dwie odmienne linie orzecznicze.

Według pierwszej z nich, stosowanie opisanych środków nadzorczych przez organy budowlane znajduje za-

stosowanie wyłącznie do robót budowlanych, co do których istniał obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę albo dokonania zgłoszenia i inwestor wymóg ten spełnił, jednak wykonywane są one w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska. Pozostałe roboty nie mają więc cechy samowoli budowlanej, do likwidacji której uprawnione są organy nadzoru budowlanego. Takie konstatacje wynikają m. in. z wyroku NSA z 4 listopada 2014 r. (sygn. II OSK 7/14) oraz wyroku NSA z 2 października 1998 r. (sygn. akt IV SA 1758/96). W tym ostatnim wyroku stwierdzono, że organy budowlane nie powinny dokonywać nadzoru w zakresie wymogów dotyczących danego obiektu w trakcie lub po jego wybudowaniu, w sytuacji gdy nie mogły ich weryfikować przed rozpoczęciem procesu budowlanego. Skoro organy nadzoru budowlanego nie mogły ingerować w proces budowlany poprzez określenie konkretnych wymogów techniczno-budowlanych danego obiektu budowlanego, co jest zasadniczą treścią decyzji o pozwoleniu na budowę, to również nie są władne do precyzowania takich wymogów w trakcie budowy obiektu, jak i po jego wybudowaniu.

Z kolei druga linia orzecznicza opowiada się za dopuszczalnością stosowania pełnego nadzoru budowlanego do robót i obiektów budowlanych, których realizacja nie jest objęta reglamentacją prawnobudowlaną. Taki pogląd wyraził NSA w wyroku z 12 lutego 2008 r. (sygn. akt II OSK 2041/06), gdzie wskazał, że organy nadzoru budowlanego mogą podejmować działania przewidziane w Prawie budowlanym także wtedy, gdy chodzi o obiekty lub roboty budowlane, nie wymagające pozwolenia na budowę albo zgłoszenia. Za dopuszczalnością zastosowania art. 51 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego w przypadku budowy zespołu obiektów małej architektury niewymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia opowiedział się m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 9 lutego 2006 r. (sygn. akt II SA/Sz 1135/05).

Powyższa rozbieżność orzecznicza skłoniła RPO do skierowania wniosku do NSA o jednoznaczne rozstrzygnięcie tego zagadnienia. Jednocześnie jednak RPO zaprobował słuszność drugiej z przedstawionych linii interpretacyjnych. Uznał mianowicie, że obiekty i roboty budowlane nie podlegające reglamentacji prawnobudowlanej są przedmiotem normowania w przepisach ustawy – Prawo budowlane. Podnosi, że żaden przepis nie wyłącza ich spod działania tej ustawy. Według RPO oznacza to, że te obiekty i roboty muszą spełniać wszelkie wymogi określone nie tylko w Prawie budowlanym, ale również w innych przepisach, a zwłaszcza powinny być zgodne z przepisami techniczno-budowlanymi oraz ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Rzecznik zwrócił bowiem uwagę, że pomi-

mo zwolnienia przez ustawodawcę pewnych form aktywności budowlanej z obowiązku ich akceptacji przez organy administracji architektoniczno-budowlanej, nie oznacza to, że wskazane kategorie obiektów i robót budowlanych nie muszą spełniać wymagań określonych czy to w Prawie budowlanym, czy to wymogami ochrony środowiska, rozwiązaniami architektoniczno-budowlanymi i przepisami techniczno-budowlanymi.

W kontekście altan działkowych istotne wydają się konstatacje RPO odnośnie zgodności z planami zagospodarowania przestrzennego. Rzecznik zauważył bowiem, że budowa obiektu budowlanego niewymagającego ani pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia musi respektować ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli takie przedsięwzięcie narusza ustalenia aktu planistycznego, to w ocenie RPO, także jest innym przypadkiem samowoli budowlanej polegającym na realizacji obiektu niezgodnie z przepisami. W tym zakresie Rzecznik powołał postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 lutego 2010 r. (sygn. akt II OW 27/09), w którym stwierdzono, że organ nadzoru budowlanego jest właściwy do likwidacji samowoli budowlanej polegającej na budowie obiektu budowlanego wbrew ustaleniom obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego również wówczas, gdy budowa taka nie musiała być poprzedzona uzyskaniem pozwolenia na budowę lub zgłoszeniem.

Z powyższych uwag wynika, że przedmiotowe zagadnienie prawne dotyczy altan ogrodowych i z tego względu rozstrzygnięcie tej kwestii ma wpływ na sytuację prawną oraz interesy polskich działkowców oraz rodzinnych ogrodów działkowych. Dlatego też w związku z wnioskiem RPO Prezydium Krajowej Rady PZD przyjęło stanowisko prawne, które skierowano do NSA. W tym stanowisku zanegowano pogląd wyrażony przez RPO i przedstawiono odmienną interpretację, która znajduje oparcie w przepisach i orzeczeniach sądowo administracyjnych, ale również uwzględnia prawa i interesy obywateli, a zwłaszcza działkowców.

Argumentację przyjętą przez Prezydium Krajowej Rady oparto o tezę, że badanie zgodności obiektów z ustaleniami i warunkami określonymi w przepisach będzie możliwe przez organ nadzoru budowlanego jedynie wówczas gdy w związku z wykonywanymi robotami budowlanymi inwestor uzyskał pozwolenie na budowę. Jest bowiem oczywiste, iż pozwolenie na budowę nie zawiera wszystkich ustaleń i warunków wymaganych przepisami prawa dla realizacji robót budowlanych. Dlatego też w takim przypadku organ nadzoru budowlanego jest zobowiązany do badania legalności prowadzonych robót budowlanych także w odniesieniu do przepisów prawa, które nie zostały wprost inkorporowane do treści decyzji o pozwoleniu na budowę. Z tego względu w takich sytu-

acjach organy nadzoru budowlanego nie posiadają kompetencji zezwalającej na prowadzenie postępowania dotyczącego badania legalności inwestycji budowlanej, która z uwagi na swój charakter nie wymagała uprzedniego zgłoszenia ani też uzyskania pozwolenia na budowę. W rezultacie właściwe organy nie mogą ingerować w proces budowlany poprzez określenie konkretnych wymogów planistycznych lub techniczno-budowlanych, jak też nie są władne do precyzowania takich wymogów w trakcie budowy obiektu, jak i po jego wybudowaniu (zob. wyrok NSA z dnia 2 października 1998 r., IV SA 1758/96 LEX nr 43782; podobnie też wyrok NSA z dnia 22 marca 1999 r., IV SA 463/97 LEX nr 46694, wyrok NSA z dnia 19 maja 2003 r. IV SA 2024/01).

Ponadto Prezydium Krajowej Rady zauważyło, że ustawa – Prawo budowlane w sposób enumeratywny wymienia przypadki, kiedy organ uprawniony jest do weryfikacji zgodności projektowanych lub istniejących obiektów z ustaleniami przepisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W tym zakresie wskazano na art. 30, 35, 48 oraz 49b ustawy – Prawo budowlane. Przepisy te precyzyjnie wyznaczają kompetencje właściwych organów do kontroli obiektów w świetle ustaleń planistycznych. Dotyczą one obiektów podlegających reglamentacji prawno-budowlanej. Jest to istotna wskazówka odnośnie intencji ustawodawcy co do rodzajów obiektów, które mogą być weryfikowane pod względem ich zgodności z planami zagospodarowania przestrzennego.

Prezydium Krajowej Rady PZD przedstawiło również inny ważkim argument przemawiający za nietrafnością stanowiska RPO. Otóż obowiązek zgłoszenia albo uzyskania pozwolenia na budowę stanowi swoiste zabezpieczenie spełnienia odpowiednich wymagań (kryteriów) warunkujących możliwość rozpoczęcia budowy. Dotyczy to w szczególności zgodności zamierzenia budowlanego z ustaleniami planistycznymi oraz odpowiednimi warunkami technicznymi. Takie rozwiązanie chroni również interesy obywatela, który przed rozpoczęciem robót już wie, że spełnił wszystkie wymagania. W konsekwencji obiekty całkowicie zwolnione z takiej reglamentacji, jak np. altany działkowe, nie są objęte tymi dodatkowymi wymaganiami. W takim bowiem przypadku istniałby bowiem jakiś mechanizm „kontroli prewencyjnej” ze strony organów budowlanych, tak jak to ma miejsce w stosunku do innych obiektów, np. budynków mieszkalnych. Jego brak musi więc oznaczać, że wolą racjonalnego ustawodawcy było ograniczenie kryteriów legalności takich obiektów.

Z powyższych względów Prezydium Krajowej Rady PZD złożyło wniosek o nieuwzględnienie stanowiska RPO i rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego zgodnie z poglądem niedopuszczającym stosowanie trybu naprawczego przewidzianego w art. 50

ust. 1 oraz art. 51 ustawy – Prawo budowlane wobec obiektów budowlanych, których realizacja nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, ani nie jest objęta obowiązkiem zgłoszenia.

Pomimo przedstawionej argumentacji Naczelny Sąd Administracyjny wydał w dniu 3 października br. uchwałę o następującej treści: „*Do robót budowlanych i obiektów budowlanych, które nie wymagają uzyskania pozwolenia na budowę i nie są objęte obowiązkiem zgłoszenia mogą być stosowane przepisy art. 50 ust. 1 pkt 2 lub pkt 4 in fine ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r., poz. 290, ze zm.), a także art. 51 ust. 7 tej ustawy, jeżeli roboty budowlane zostały wykonane w sposób, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 lub pkt 4 in fine.*”.

Powyższa uchwała zatem oznacza, że NSA w pełni podzielił poglądy forsowane przez Rzecznika. Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd nie oparł się jednak o tzw. wykładnię językową, czyli literalne brzmienie analizowanych przepisów, lecz dokonał swoich rozważań na podstawie wykładni systemowej i celowościowej. Przeanalizował więc przedmiotowe regulacje w kontekście ich usytuowania w ustawie oraz ich celu (funkcji). W ramach tej wykładni NSA szerzej nie odniósł się do argumentacji zaprezentowanej przez Prezydium Krajowej Rady, którą wszak oparto właśnie o wykładnię systemową i celowościową. Tekst uzasadnienia nie pozwala zatem zapoznać się z motywami nieuwzględnienia poglądów podważających stanowisko RPO.

Samo uzasadnienie jest niezwykle obszerne i zasadniczo przytacza wyrażone już w orzecznictwie argumenty dopuszczające stosowania pełnego nadzoru budowlanego do robót i obiektów budowlanych, których realizacja nie jest objęta reglamentacją prawno-budowlaną. NSA uznał więc, że organy budowlane mogą podejmować odpowiednie działania nadzorcze nie tylko do obiektów zbudowanych w sposób niezgodny z wydanym pozwoleniem na budowę albo zgłoszeniem, ale również do obiektów zbudowanych w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach. Sąd potwierdził, że w tym przypadku chodzi przede wszystkim o przepisy techniczno-budowlane oraz przepisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Z punktu widzenia interesów działkowców istotny jest wątek dotyczący obowiązku zachowania zgodności usytuowania altan działkowych z aktami planistycznymi. W tym zakresie NSA podzielił dosyć kateryczny pogląd, że „*Budowa obiektu budowlanego lub prowadzenie robót budowlanych, nawet niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia, wbrew postanowieniom tego planu jest innym przypadkiem samowoli budowlanej polegającym na realizacji tego obiektu niezgodnie z przepisami (art. 50 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego).* W wypadku wybudowania takiego obiektu

wbrew postanowieniom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odpowiednie zastosowanie ma, jak podkreślono w powyższym wyroku, między innymi, przepis art. 51 ust. 1 pkt 1 w zw. z ust. 7 Prawa budowlanego, dający podstawę do orzeczenia nakazu rozbiórki obiektu, gdy nie można doprowadzić go do stanu zgodnego z prawem". Pogląd ten został uzasadniony koniecznością bezwzględnego zachowania tzw. ładu przestrzennego. Pominęto jednak w tych rozważaniach potrzebę ochrony praw obywateli, którzy na skutek niejasności prawnych - sprawiających problemy nawet najwyższym organom prawnym - budowali w dobrej wierze obiekty, którym w świetle uchwały NSA grożą rozbiórki. Wydaje się, że w tej sytuacji kwestia ładu przestrzennego powinna zejść na plan dalszy.

Powyższe wskazuje, że, niezależnie od formalno-prawnej prawidłowości analizy przedmiotowego zagadnienia, istotne jest również zwrócenie uwagi na praktyczne konsekwencje wydania rozstrzygnięcia uwzględniającego stanowisko RPO. Nie ulega wątpliwości, że konsekwencje te mogą być równoznaczne z poważnymi zagrożeniami dla wielu obywateli, a w szczególności dla działkowców. Jest to tym bardziej uzasadnione, że w swoim wystąpieniu RPO wskazuje wprost na altany działkowe jako przykład obiektu, którego budowa nie jest objęta reglamentacją prawnobudowlaną.

Skutkiem uchwały NSA może być zrównanie pod względem prawnobudowlanym altan działkowych z budynkami mieszkalnymi. Tymczasem maksymalne odformalizowanie procesu stawiania altan działkowych służy realizacji funkcji, jakie spełniają ROD dla społeczeństwa, miast i przyrody. Ograniczenie ich parametrów oraz wprowadzenie dalszych restrykcji co do ich wykorzystania stanowi konsekwencję tego odformalizowania i zwolnienia z reglamentacji, którą objęto przede wszystkim budynki mieszkalne. Oznacza to, że mamy do czynienia z innymi obiektami, które właśnie dlatego nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia lub uzyskania pozwolenia na budowę, iż ze względu na swoją konstrukcję i funkcje nie muszą być objęte pełnymi rygorami prawnobudowlanymi. W tym kontekście należy zauważyć, że – w odróżnieniu od innych obiektów – zasadnicze wymagania co do altan działkowych nie zostały uregulowane w ustawie – Prawie budowlanym, ale w szczególnej ustawie o rodzinnych ogrodach działkowych. Ten zabieg ustawodawcy wyraźnie potwierdza specyficzny charakter i funkcje altan działkowych, również w aspekcie prawnobudowlanym.

Niezależnie jednak od powyższego należy stanowczo podkreślić, że uwzględnienie przez NSA stanowiska prezentowanego przez RPO stanowi realną groźbę podważania legalności istniejących altan działkowych, mimo że spełniają kryteria dotyczące gabarytów. Uchwała NSA w praktyce bowiem przesądza, że altany działkowe mu-

szą również spełniać dodatkowe kryteria, a zwłaszcza zgodność obiektu z ustaleniami planistycznymi. Zagrożenie wynika stąd, że tych kryteriów nigdy nie stosowano wobec altan działkowych. Pod ich względem nigdy nie oceniano legalności obiektów na działkach w ROD. Co więcej, chodzi o kryteria, które w wielu przypadkach nie sposób było spełnić nie tylko ze względu na obowiązujące zasady i powszechną praktykę ich stosowania, ale również z uwagi na uwarunkowania lokalne oraz specyfikę ROD i funkcję samych altan działkowych.

Uwzględnienie przez NSA stanowiska forsowanego przez RPO może więc otworzyć drogę do uznawania za samowole budowlane wszystkich altan działkowych, które będą odbiegały od ustaleń aktów planistycznych lub nie uwzględniały stosownych warunków technicznych dla budynków. Narazi to działkowców na rozbiórki altan działkowych.

Co więcej, uznanie altany działkowej za samowolę budowlaną oznacza również, że będzie traktowana jako „obiekt wykonany niezgodnie z prawem”, czego efektem będzie brak uprawnienia działkowca do otrzymania odszkodowania w razie likwidacji ogrodu oraz wynagrodzenia w przypadku zbycia działki. Niedopuszczalna jest bowiem wypłata odszkodowań – zazwyczaj finansowanych z budżetów publicznych – za obiekty, które są traktowane jako naruszające obowiązujące przepisy, np. plany zagospodarowania.

Dlatego też mające powyższe na uwadze należy uznać, że skutkiem uchwały NSA może być podważanie legalności altan działkowych poprzez uznawanie ich za samowole budowlane. Istnieje prawdopodobieństwo, że konsekwencją tego stanu rzeczy będzie narażenie działkowców na konieczność rozbiórek swoich altan oraz utratę prawa do należnej im rekompensaty za własny majątek. Z tego względu można uznać, że następstwem uchwały NSA będzie realne zagrożenie dla praw działkowców, a w szczególności dla ich praw majątkowych.

Pamiętać bowiem należy, że 5 404,7914 ha ROD znajduje się na terenach, dla których plany zagospodarowania przestrzennego nie przewidują przeznaczenia pod ogrody działkowe. Na tych terenach urządzono 128.000 działek rodzinnych. Jeżeli przyjąć, że na każdej z tych działek usytuowana jest jedna altana działkowa, to potencjalnie zagrożonych uznaniem za samowole budowlane jest 128.000 altan działkowych. Może to więc oznaczać wydawanie nakazów rozbiórek wobec tych altan, lub też odmowę wypłaty odszkodowań za te obiekty w razie likwidacji ROD.

Ukazuje to ogromną skalę problemu, który jednak nie ogranicza się do powyższej liczby. Problem przecież nie dotyczy wyłącznie niezgodności altan z planami miejscowymi, ale również odnosi się do kwestii spełnienia odpowiednich warunków techniczno-budowlanych. W tym zakresie nie sposób wskazać konkretnej liczby

zagrożonych altan, ale można zasadnie przypuszczać, że znaczna ich część może być kwestionowana z tego względu. Wszak do momentu wydania uchwały przez NSA brak było wystarczających podstaw do uznawania, że takie obiekty jak altany działkowe w ogóle podlegają tak rygorystycznym warunkom.

Efekt jest zatem taki, że na skutek niejasnych przepisów i rozbieżności interpretacyjnych, dzisiaj to przede wszystkim działkowcy znajdują się w niezwykle trudnej i niejasnej sytuacji, która stwarza zagrożenia natury prawnej, majątkowej i finansowej. Taki stan rzeczy nie powinien mieć miejsca w państwie prawa. Obywatel nie może być bowiem obarczany negatywnymi skutkami niejasnych regulacji. Nie może być też zaskakiwany konsekwencjami interpretacji, wskutek których okazuje się, że musiał jednak spełnić warunki, które nie były wyraźnie wskazane. Jest oczywiste, że obowiązki obywateli muszą być jasno i wyraźnie wyłożone w odpowiednich przepisach. Nie można ich domniemywać, czy też wywodzić na podstawie zawiłych interpretacji. W ten bowiem sposób istnieje niebezpieczeństwo, że organy publiczne będą mogły obarczać obywateli różnymi obowiązkami bez wyraźnej i klarownej podstawy w obowiązujących przepisach.

Sytuacja działkowców wynikająca z uchwały NSA wy-

maga więc jednoznacznego wyjaśnienia. W przeciwnym wypadku będą oni trwać w stanie niepewności co do legalności swoich altan. Nie będzie żadnej gwarancji, czy działkowiec nie otrzyma nakazu rozbiórki, czy też nie zostanie zakwestionowane jego prawo do odszkodowania w razie likwidacji ROD. Nie należy wykluczać, że ten stan niepewności będzie wykorzystywany w celu pozbawiania lub podważania praw działkowców. Może bowiem służyć jako pretekst do odmowy wypłaty należnych im świadczeń. Na tym właśnie polega niebezpieczeństwo przedmiotowej sytuacji. Działkowcy pozbawieni będą fundamentalnych gwarancji prawnych co do swoich altan. Jest to więc zaprzeczenie podstawowej funkcji prawa, mającego przecież gwarantować stabilizację określonych stosunków społecznych, w tym przede wszystkim stosunków majątkowych.

Z tego względu istnieje pilna potrzeba interwencji u właściwych organów państwowych w celu podjęcia działań zmierzających do przywrócenia odpowiednich gwarancji prawnych dla działkowców. W tym zakresie nie można wykluczyć ewentualnej inicjatywy legislacyjnej. Im dłużej będzie bowiem trwał opisany stan niepewności, tym większe ryzyko, że uchwała NSA będzie wykorzystywana na szkodę polskich działkowców.

Tomasz Terlecki
radca prawny

Warszawa, 7 listopada 2016 roku

IX. INTERPELACJE POSELSKIE

W ostatnim czasie kolejni posłowie wystąpili z interpelacjami dotyczącymi ogrodów działkowych. Poseł Marcin Horała zgłosił interpelację dotyczącą uwłaszczenia działkowców, natomiast poseł Jerzy Gosiewski w sprawie wypowiedzenia umowy dzierżawy działkowej przez stowarzyszenie ogrodowe. Obydwie interpelacje dostępne są na stronie internetowej Sejmu RP.

Poniżej przedstawiamy Państwu odpowiedzi na powyższe interpelacje udzielone przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa Kazimierza Smolińskiego oraz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa Jerzego Szmita. Ponadto przedstawiamy również stanowiska Prezydium KR PZD podjęte w sprawach interpelacji posła Marcina Horały oraz Jerzego Gosiewskiego

1. Odpowiedź na interpelację nr 5276 w sprawie uwłaszczenia działkowców

Zgłaszający: Poseł Marcin Horała

Odpowiadający: Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa Kazimierz Smoliński
Warszawa, 05-10-2016

Szanowny Panie Marszałku!

Odnosząc się do pytania o prace legislacyjne zmierzające do „uwłaszczenia” działkowców na gruntach zajmowanych przez rodzinne ogrody działkowe, informuję, że resort nie planuje podjęcia prac ukierunkowanych na wprowadzenie rozwiązań przewidujących przekazanie praw zbywalnych (prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego) na rzecz działkowców użytkujących grunty publiczne. Należy zauważyć, że z reguły właścicielami nieruchomości zajętych przez rodzinne ogrody działkowe są jednostki samorządu terytorialnego. Samorządom przysługuje ochrona własności wyrażona w art. 165 ust. 1 Konstytucji RP, a także gwarancja samodzielności finansowej. Formułując zatem propozycje legislacyjne należy szanować te zasady, a tym samym precyzyjnie wyważyć interesy określonych grup społecznych korzystających z gruntów publicznych (np. działkowców) z prawami obecnych właścicieli tych gruntów. W świetle obowiązujących zasad konstytucyjnych wprowadzanie przez ustawodawcę norm władczo pozbawiających samorządy prawa własności nieruchomości bez odszkodowania nie wydaje się możliwe. Należy ponadto zauważyć, że przekazanie działkowcom prawa zbywalnego do działek w ogrodach (prawa własności) mogłoby z czasem spowodować stopniowe wyzbywanie się gruntów i wykorzystywanie ich na inne cele, co byłoby nie zgodne z ideą ogrodnictwa działkowego. Wobec takiego potencjalnego zagrożenia obowiązujące przepisy pozostawiające samorządom prawo własności gruntów zajmowanych przez ogrody, wydają się stanowić udaną próbę kompromisu, zapewniając zaspokajanie potrzeb rekreacyjnych i socjalnych członków społeczności lokalnych w formie ogrodnictwa działkowego.

Nawiązując do zagadnienia dotyczącego przynależności działkowców do stowarzyszenia ogrodowego – Polski Związek Działkowców[1] koniecznym wydaje się

wskazanie, że wprowadzona w dniu 19 stycznia 2014 r. ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40, z późn. zm.)[2], zniósła wyłączność organizacji Polski Związek Działkowców w prowadzeniu rodzinnych ogrodów działkowych. Przyjęte w ustawie o rod rozwiązanie spowodowały przekształcenie organizacji społecznej Polski Związek Działkowców w stowarzyszenie ogrodowe (PZD). PZD przejęło prawa i obowiązki, w tym zobowiązania i należności, organizacji Polski Związek Działkowców. Natomiast w celu zapewnienia obywatelom wolności zrzeszania się wprowadzono możliwość wyodrębniania nowych stowarzyszeń ogrodowych z PZD. Zgodnie z art. 69 ustawy o rod działkowcy mogli do dnia 19 stycznia 2015 r. podjąć decyzję, czy pozostaną członkami PZD, czy wyodrębnią rodzinny ogród działkowy i powołają nowe stowarzyszenie, które przejmie prowadzenie ogrodu. W myśl art. 74 ust. 4 ustawy o rod działkowcy nadal mają możliwość wystąpienia ze struktur PZD, o ile upłynęło co najmniej 24 miesiące od dnia ostatniego zebrania, którego celem było rozstrzygnięcie o wystąpieniu ze stowarzyszenia PZD. Zgodnie z art. 73 ust. 3 ustawy o rod nowo powołane stowarzyszenie staje się następcą prawnym PZD, w zakresie praw i obowiązków terenowej jednostki organizacyjnej, której dotyczyła uchwała o wyodrębnieniu rodzinnego ogrodu działkowego. Działkowcy mogą zatem powoływać nowe stowarzyszenia ogrodowe, niezależne od PZD.

Chciałbym również podkreślić, że osoby użytkujące działki w rodzinnych ogrodach działkowych nie są zobligowane do członkostwa w stowarzyszeniu ogrodowym. Zgodnie z art. 67 ust. 2 ustawy o rod działkowcy zrzeszeni w stowarzyszeniu ogrodowym mogą złożyć oświadczenie woli o rezygnacji z członkostwa, zachowując jednocześnie prawo do działki.

Z wyrazami szacunku

Kazimierz Smoliński
Sekretarz Stanu

[1] zwany dalej: „PZD”

[2] zwana dalej: „ustawą o rod”

2. Odpowiedź na interpelację nr 5190 w sprawie wypowiedzenia umowy dzierżawy działkowej przez stowarzyszenie ogrodowe

Zgłaszający: Poseł Jerzy Gosiewski

Odpowiadający: podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa Jerzy Szmit
Warszawa, 23-08-2016

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przekazaną przy piśmie z dnia 2 sierpnia 2016 r., interpelacją nr 5190 Pana Posła Jerzego Gosiewskiego, w sprawie wypowiedzenia umowy dzierżawy działkowej przez stowarzyszenie ogrodowe, uprzejmie udzielam odpowiedzi w zakresie zagadnienia poruszonego w interpelacji.

Odpowiadając na pytanie dotyczące możliwości wprowadzenia zmiany „w art. 36 ust. 3 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, która odebrałaby uprawnienie stowarzyszeniu ogrodowemu do wypowiedzenia umowy dzierżawy działkowej” należy przeanalizować obecnie obowiązujący tryb rozwiązywania umowy dzierżawy działkowej określony w ustawie z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o rod”. W kontekście wątpliwości Pana Posła Jerzego Gosiewskiego rozpatrzenia wymaga również kwestia możliwości zastosowania w stosunku do stowarzyszeń ogrodowych przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanej dalej: „Kpa”.

Na wstępie należy zaznaczyć, że działkowiec korzysta z działki na podstawie umowy dzierżawy działkowej. Ta forma władania uprawnia bowiem działkowca do używania gruntu i pobierania z niego pożytków. Dotyczy jednak ściśle określonej rzeczy, tj. działki w ROD. Dlatego też z dzierżawy działkowej wynikają obowiązki związane z odpowiednim wykorzystaniem działki, przestrzeganiem regulaminu oraz regulowaniem opłat ogrodowych. Dzierżawa działkowa jest chroniona na podstawie przepisów o ochronie własności. Ponadto – na wniosek działkowca, dzierżawa może być ujawniona w księdze wieczystej (art. 28 ust. 4 i 6 ustawy o rod).

W określonych przepisami przypadkach umowa dzierżawy działkowej może zostać wypowiedziana przez stowarzyszenie ogrodowe z podaniem przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy. Należy podkreślić, że ustawodawca w art. 37 ustawy o rod przyznał użytkownikowi działki możliwość wytoczenia powództwa o uznanie wypowiedzenia umowy za bezskuteczne albo o przywrócenie prawa do działki na poprzednich warunkach. Pozew do sądu należy złożyć w terminie 30 dni od dnia doręczenia pisma wypowiedzającego umowę. W przypadku, kiedy sąd uzna, że wypowiedzenie umowy nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy o rod

orzeka o jego bezskuteczności albo jeżeli umowa uległa rozwiązaniu o przywróceniu prawa do działki na poprzednich warunkach. W związku z powyższym ustawodawca zapewnił działkowcom możliwość prezentowania stanowiska przed niezawisłymi organami.

Ponadto należy wskazać, że rozdział 3 ustawy – *Prawo o stowarzyszeniach* reguluje zagadnienia związane z prowadzeniem nadzoru nad stowarzyszeniami, w tym stowarzyszeniami ogrodowymi, pod względem zgodności ich działania z prawem oraz naruszania postanowień statutu, w tym sposobu nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz praw i obowiązków członków. Stosownie do art. 8 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy nadzór nad działalnością stowarzyszeń należy do starosty właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia. W myśl art. 27 ustawy – *Prawo o stowarzyszeniach*, w przypadku gdy stowarzyszenie składa się z jednostek terenowych, wówczas nadzór sprawowany jest przez starostę właściwego ze względu na siedzibę terenowej jednostki organizacyjnej.

Podjmując kwestię stosowania przepisów *Kpa* przez stowarzyszenia ogrodowe należy zauważyć, że zasady ogólnego postępowania administracyjnego regulują przepisy art. 1 pkt 1 i 2 *Kpa* poprzez scharakteryzowanie katalogu podmiotów upoważnionych do ich stosowania, dzieląc je ze względu na charakter organu, przed którym stosuje się przepisy kodeksu, instytucję właściwości tych organów, charakter sprawy (sprawy indywidualne), sposób rozstrzygania (w formie decyzji administracyjnej). Ponadto *Kpa* reguluje postępowanie w sprawie skarg i wniosków przed organami państwowymi, organami jednostek samorządu terytorialnego oraz przed organami organizacji społecznych. Zgodnie z art. 221 § 2 *Kpa* petycje, skargi i wnioski mogą być składane do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Ponadto zgodnie z wydanym na podstawie *Kpa* rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r. poz. Nr 5, poz. 46), przepisy rozporządzenia stosuje się do skarg i wniosków składanych do organów organizacji i instytucji społecznych, gdy pozostają one w związku z wykonywanymi przez te organizacje i instytucje społeczne zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

W związku z powyższym dla możliwości stosowania

przepisów *Kpa*, decydujące znaczenie ma fakt, czy dany podmiot wykonuje zadania zlecone z zakresu administracji publicznej. Stowarzyszeniom ogrodowym nie powierzono tego rodzaju zadań, a tym samym do postępowań prowadzonych przez stowarzyszenia ogrodowe nie znajdują zastosowania przepisy *Kpa*.

Analiza ustawy o rod wykazuje, iż obowiązujące przepisy umożliwiają dzierżawcy działki, z którym stowarzyszenie ogrodowe rozwiązało umowę, kwestionowanie tego rozstrzygnięcia przed instytucją niezależną od sto-

warzyszenia (sądem powszechnym). W ustawie przewidziano ponadto sposób postępowania w przypadku podejrzeń o działanie stowarzyszeń ogrodowych niezgodnie z prawem, poprzez odesłanie do właściwych przepisów ustawy – *Prawo o stowarzyszeniach*, w tym w szczególności do organów nadzoru (starostów). W związku z powyższym w opinii resortu infrastruktury i budownictwa omawiane zagadnienia aktualnie nie wymagają podjęcia inicjatywy legislacyjnej.

Z wyrazami szacunku,

Jerzy Szmit
Podsekretarz Stanu

3. Stanowiska Prezydium KR PZD w sprawie interpelacji

STANOWISKO

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 27 października 2016 r.
*w sprawie interpelacji posła Marcina Horały
odnoszącej się do zmiany ustawy o ROD*

Prezydium Krajowej Rady PZD, po zapoznaniu się z interpelacją nr 5276 posła Marcina Horały z dnia 31 lipca 2016r. stwierdza, iż postrzega ją jako przykład uprawiania polityki poprzez wywoływanie napięć na tle ważkich zagadnień, bez oglądania się na społeczne skutki takiego działania. Negatywna ocena inicjatywy podjętej przez posła M. Horałę znajduje uzasadnienie zarówno w fakcie poruszenia tak drażliwego tematu na forum parlamentarnym, bez wcześniejszego zbadania podstawowych aspektów zagadnienia, jak i w świadomości, że występując z tą inicjatywą, poseł nie podjął nawet próby podjęcia szerszych konsultacji ze środowiskiem, którego ona dotyczy.

Jednocześnie, Prezydium KR PZD pragnie wyrazić uznanie dla merytorycznego stanowiska zaprezentowanego w sprawie przez stronę rządową. Treść odpowiedzi, udzielonej na interpelację przez sekretarza stanu Kazimierz Smolińskiego, daje podstawy by uznać, iż kierownictwo resortu infrastruktury traktuje ideę ogrodnictwa działkowego w sposób poważny i z pełną odpowiedzialnością. Dla PZD, jako największej organizacji skupiającej działkowców w Polsce, szczególną satysfakcję sprawia fakt, że poglądy, prezentowane na temat regulacji prawnych dotyczących ogrodów działkowych przez stronę rządową, są zbieżne z uwagami od lat pod-

noszonymi przez środowisko działkowców. Dotyczy to zwłaszcza wykazania dysfunkcyjności i niekonstytucyjności zmian proponowanych przez osoby, na które powołuje się poseł M. Horała, dostrzeżenia znaczenia obowiązujących rozwiązań prawnych dla zachowania charakteru ogrodów działkowych oraz faktycznego upodmiotowienia działkowców przez obecną ustawę o ROD, poprzez pozostawienie im swobody decyzji o formie zrzeszania się. Warte podkreślenia jest również, że analiza prawna zawarta w stanowisku resortu infrastruktury jest spójna z zasadniczymi założeniami obecnej ustawy o ROD, która została uchwalona dzięki milionowi podpisów obywateli pod jej projektem.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezydium KR PZD wyraża nadzieję, że wyjaśnienia udzielone w ramach procedury interpelacyjnej przez stronę rządową sprawią, iż poseł Marcin Horała zaniecha pośpiesznych działań w sprawie ogrodów działkowych, a w szczególności, iż podejdzie z większym szacunkiem do mandatu społecznego, jaki posiada obecnie obowiązująca ustawa o ROD, a którego źródłem jest zaangażowanie i praca olbrzymiej rzeszy obywateli, które doprowadziły do praktycznie jednogłośniego uchwalenia tego aktu przez Sejm RP.

Prezydium
Krajowej Rady PZD

Warszawa, dnia 27 października 2016 r.

STANOWISKO
Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 28 października 2016 r.
*w sprawie interpelacji posła Jerzego Gosiewskiego
dotyczącej zmiany ustawy o ROD*

Prezydium Krajowej Rady PZD, po zapoznaniu się z treścią interpelacji poselskiej nr 5190, stwierdza, iż zawarte w przedmiotowym wystąpieniu zastrzeżenia wobec ustawy o ROD zostały oparte o bezzasadne zarzuty, zaś zgłoszone postulaty zmiany ustawy godziłyby w interesy działkowców i ogrodów. Jednocześnie Prezydium KR PZD z satysfakcją dostrzega, iż stanowisko prezentowane w przedmiotowej sprawie przez resort infrastruktury, po raz kolejny dowodzi, że strona rządowa podchodzi do tematu regulacji prawnych odnoszących się do ogrodów działkowych z uwagą i wyczuciem problemu.

Zasadniczym motywem w/w interpelacji był postulat pozbawienia, względnie radykalnego ograniczenia uprawnień stowarzyszeń ogrodowych w zakresie możliwości wypowiedziania prawa do działki wobec działkowców rażąco naruszających porządek na terenach ogrodów. Tymczasem, jak wskazał podsekretarz stanu Jerzy Szmit prezentujący stanowisko strony rządowej, obecnie obowiązująca ustawa o ROD zawiera mechanizmy zapewniające działkowcom skuteczną ochronę przed bezpodstawnym pozbawianiem praw do działki. W szczególności dotyczy to zapisów gwarantujących ochronę sądową (art. 37 ustawy o ROD) oraz odpowiednie stosowanie do ochrony prawa dzierżawy działkowej, przepisów dotyczących własności (art. 28 ustawy o ROD). Jak podkreślono, obecną ustawą o ROD ustawodawca zapewnił działkowcom możliwość prezentowania stanowiska (co do bezzasadności pozbawienia prawa do działki) przed niezawisłym sądem. Kwestia ostatecznego ustalenia zasadności pozbawienia prawa do

działki, jest zatem niezależna od stanowiska prezentowanego przez stowarzyszenie. Za równie bezzasadne resort infrastruktury uznał zarzuty formułowane wobec rozwiązań zawartych w ustawie o ROD w zakresie nadzoru prowadzonego nad stowarzyszeniami ogrodowymi. Wskazano, iż instrumenty nadzoru stosowane do stowarzyszeń ogrodowych nie są uregulowane w ustawie o ROD, a wynikają z prawa o stowarzyszeniach, a zatem spełniają wszelki standardy stosowane do organizacji pozarządowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezydium KR PZD stwierdza, iż interpelację posła J. Gosiewskiego odbiera jako przykład inicjatywy pochopnej i - jak dowiodła informacja przedstawiona przez stronę rządową - nieopartej argumentami merytorycznymi. Doceniając zatem fakt zainteresowania problemami działkowców ze strony parlamentarzysty, Prezydium apeluje do Pana Posła, aby podejmując inicjatywy odnoszące się do ogrodów, wykazał większe zaufanie do idei samorządności działkowców. Nie można bowiem pomijać faktu, że zgodnie z ustawą o ROD, stowarzyszenia ogrodowe są organizacjami tworzonymi przez działkowców dla obrony i reprezentacji swych spraw, oraz że zrzeszają one wyłącznie działkowców. A zatem relacje pomiędzy działkowcem, a stowarzyszeniem, w istocie należy postrzegać jako relacje pomiędzy działkowcami. Okoliczność ta w pełni uzasadnia zaś wniosek, że w przypadku angażowania się w rozstrzyganie sporu w ogrodzie działkowym, warto wysłuchać każdej ze stron, ponieważ głos każdej z nich, to w istocie głos działkowca.

Prezydium
Krajowej Rady PZD

Warszawa, dnia 28 października 2016 r.

Od redakcji: Nie publikujemy interpelacji posłów, gdyż są one dostępne na stronach Sejmu RP www.sejm.gov.pl

X. KOMUNIKAT

Prezydium Krajowej Rady PZD udzieliło kolejnych pożyczek i dotacji dla ROD

Prezydium Krajowej Rady PZD obradujące w dniach 5 i 27 października 2016 r., na podstawie pozytywnie zaopiniowanych przez Prezydium OZ PZD wniosków zarządów ROD udzieliło:

pożyczek z Funduszu Samopomocowego PZD dla:

- 1) ROD „Tajemniczy Ogród” we Włocławku - w kwocie 32000 zł na rewitalizację ogrodu,
- 2) ROD „Danusin” w Warszawie – w kwocie 13 000 zł – na remont sieci wodociągowej,
- 3) ROD „Opławiec” w Bydgoszczy – w kwocie 100 000 zł – na remont instalacji wodociągowej,
- 4) ROD „Wola” w Warszawie - w kwocie 39 000 zł – na remont instalacji wodociągowej,
- 5) ROD im. Konopnickiej w Suwałkach – w kwocie 18 000 zł – remont sieci energetycznej,
- 6) ROD „Irys” w Czechowicach Dziedzicach - w kwocie 8 000 zł - na modernizację sieci wodociągowej,
- 7) ROD „Górnik II” w Katowicach- w kwocie 20 000 zł – na modernizację sieci energetycznej.

W bieżącym roku z Funduszu Samopomocowego pożyczki otrzymało łącznie 41 ROD na łączną kwotę 1 372 320 złotych.

Ponadto udzieliło wsparcia w formie dotacji z Fundu-

szu PZD przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych dla 6 ROD z Okręgu Pomorskiego w Gdańsku na naprawę zniszczeń w infrastrukturze ogólnooгородowej spowodowanej podtopieniem, na łączną kwotę 57650 zł Dotacje otrzymały następujące ROD:

- im. F. Ceynowy w Wejherowie – 10000 zł
- im. Sikorskiego w Gdyni – 10000 zł
- „Spółdzielca” w Gdańsku – 13000 zł
- „Przyszłość” w Gdańsku – 15000 zł
- „Obrońców Poczty Polskiej” w Gdańsku – 8000 zł
- „Malwa” w Gdyni – 1650 zł

W 2016 r dotacje z tego Funduszu otrzymało łącznie 9 ROD na łączną kwotę 69650 złotych.

Ponadto z Funduszu Rozwoju będącego w dyspozycji Prezydium KR PZD dotacje w 2016 r. otrzymały 17 ROD na łączną kwotę 93 547 złotych.

Więcej informacji dotyczących wymagań formalnych przy składaniu wniosku o pożyczkę z Funduszu Samopomocowego PZD oraz dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i dotacji z Funduszu Rozwoju PZD jest dostępnych na stronie internetowej PZD w zakładce: <http://pzd.pl/fundusze.html>.

PREZYDIUM KR PZD

XI. DZIEJE SIĘ W OGRODACH

1. Najlepszy z najlepszych w 2016 r.

Tak krótko określić można by rodzinny ogród działkowy „Tulipan” w Zabrze. Ogród jest wyjątkowy nie tylko z powodu wzorowego zagospodarowania i prowadzenia, ale przede wszystkim podejmowanych tu inicjatyw i ogromnego zaangażowania ludzi z nim związanych.

W tym roku ROD „Tulipan” w Zabrze uzyskał zaszczytny tytuł „Najlepszy Rodzinny Ogród Działkowy Roku 2016” w ogólnopolskim konkursie organizowanym przez Krajową Radę Polskiego Związku Działkow-

ców. Ponadto dwie rodziny z „Tulipana” zostały laureatami konkursów na „Wzorową Działkę Roku 2016” oraz „Wzorową Altanę”.

Konkurs

Krajowa Rada PZD od wielu już lat organizuje konkurs „Rodzinny Ogród Działkowy Roku”. Zgłoszone przez OZ PZD ogrody muszą spełniać określone odpowiednią uchwałą prezydium KR PZD wymogi, a następnie zostać wysoko ocenione przez odwiedzającą je komisję konkursową. Ten spośród laureatów konkursu, który zostanie najwyższej oceniony, zyskuje zaszczytny tytuł „Najlepszy Ogród Działkowy Roku 2016”. Nagrodą jest prestiż, puchar prezesa PZD, dyplom, pamiątkowa tablica okolicznościowa oraz nagroda pieniężna w wysokości 5 tys. zł. Tradycją jest też to, że centralne dożynki

organizowane są w mieście zwycięskiego ogrodu. Z tego powodu Krajowe Dni Działkowca, połączone w tym roku z obchodami jubileuszu 35-lecia Polskiego Związku Działkowców, świętowano w Zabrze. Na uroczystości ROD „Tulipan” odebrał z rąk prezesa Związku Eugeniusza Kondrackiego zaszczytny tytuł zwycięzcy konkursu oraz nagrody. Prezes Kondracki odwiedził też ogród, spotkał się z zarządem i działkowcami, a także, wraz z władzami miasta, uroczyście otworzył plac zabaw, zrealizowany w ramach budżetu partycypacyjnego.

O ogrodzie

„Tulipan” to jeden z 34 zabrzańskich ogrodów działkowych. Położony na skraju osiedla Helenka, jest malowniczo wtopiony w przyrodę – z trzech stron otacza go las. Ogród jest pochylony na południe, w stronę potoku Rokitnickiego. To dzięki temu sami działkowcy mówią, że nie muszą jechać w góry, aby poczuć się tak blisko natury – tu jest wszystko czego potrzeba i to na miejscu!

Ogród powstał 31 lat temu na ponad 17 ha. Działki, w większości 300-metrowe, ma tu 436 rodzin. W swojej historii ogród kilkakrotnie zyskiwał poczesne miejsca w konkursach organizowanych przez PZD oraz Urząd Miasta („Zielone Zabrze”), a w ubiegłym roku został jednym z najlepszych ogrodów na Śląsku, w tym roku – w Polsce. Od 6 lat ogród jest dla wszystkich otwarty, całą dobę. Złodziejstwo? Mniejsze, niż wtedy gdy był zamknięty – wy-

jaśnia prezes ogrodu Stanisław Trzecieliński. Do tego mamy w niektórych miejscach monitoring i oświetlenie. Z ogrodu korzysta wielu mieszkańców, szczególnie chętnie przychodzą tu matki z dziećmi – na plac zabaw i spacer z wózkami. Jest cisza, spokój, świeże powietrze. Dużo osób tu biega lub trenuje chodzenie z kijkami, co jest szczególnie przyjemne ponieważ wszystkie alejki w ogrodzie porasta bujna murawa.

Ogród intensywnie współpracuje z władzami samorządowymi i innymi instytucjami, organizując z rozmachem liczne imprezy plenerowe. Jest to możliwe dzięki posiadaniu dużego terenu wspólnego z amfiteatrem, gdzie odbywają się festyny, koncerty, pikniki. Kalendarz ogrodowy, od kilku już lat, obejmuje 4 duże imprezy, gromadzące po kilkaset uczestników. Jaki jest sekret takiego sukcesu?

Ludzie i dobry przykład

Wszystko co trzeba, zrobili ludzie! – zachwala działkowców prezes ogrodu Stanisław Trzecieliński. – *Jestem prezesem od 6 lat. To moja pasja, codziennie spędzam tu 3-4 godziny. Przez te 6 lat zdarzyła się tylko jedna kara regulaminowa, wszystko załatwiamy rozmową, mediacją. Trzeba żyć z ludźmi w zgodzie. Są też nagrody, pochwały i dobry przykład – to najbardziej motywuje do działania, włączania się w różne akcje. Z czasem coraz więcej osób angażuje się, aż przychodzi moment, że wystarczy rzucić hasło i zawsze znajdą się chętni.* Tak było

np. gdy komuś spaliła się altana i trzeba było pomóc ją odbudować, albo gdy przygotowywano paczki świąteczne dla potrzebujących. *Jak ludzie zobaczyli, że w ogrodzie coś się robi, są efekty, jest czysto, odwiedza nas prezydent Zabrze, uznali, że to ma sens i warto w tym uczestniczyć – wyjaśnia prezes. To uda się w każdym ogrodzie, trzeba tylko organizatora – osoby która to „pociągnie”. Trzeba też coś dać ludziom, często wystarczy drobiazg, dyplom, podziękowanie, drobna nagroda. To motywuje na cały kolejny rok.*

Razem za mniej można zrobić więcej

– *Wspólnie pracujemy na rzecz ogrodu* – dodaje Gabriela Babel, działkowiczka od 1988 r., wiceprzewodnicząca Rady Dzielniczy, pomysłodawczyni i wykonawczyni wielu ogrodowych przedsięwzięć. Recepta na sukces? *Działać wspólnie – w myśl zasady razem za mniej można zrobić więcej* – dodaje prezes Trzecieliński. *Gdybym wszystko robił sam, niewiele udałooby się zrealizować* – może tylko jedną imprezę w roku. A tak, każdy się trochę dołoży i wspólnie można dużo zdziałać – wyjaśnia. To, że ogród zaszedł tak daleko to efekt współdziałania z innymi instytucjami – z radą dzielniczy, urzędem miasta, parafią, wieloma drobnymi przedsiębiorcami. Ktoś da pieniądze na dyplomy, ktoś na kiełbaski, dzielnica też coś dołoży... i tak ziarno do ziarnka gromadzo-

ne są fundusze i środki na całkiem pokaźne przedsięwzięcia. *Mamy bardzo dobre relacje z miastem, a prezydent Zabrze Małgorzatę Mańka-Szulik można nazwać prawdziwym przyjacielem działkowców* – opowiada prezes Trzcieliński. *Przyjeżdża do nas na wszystkie uroczystości, zawsze nas wspiera i pomaga.* W tym roku dla ogrodu pozyskano fundusze m.in. z UM Zabrze – na remont muszli koncertowej (10 tys. zł), z budżetu partycypacyjnego UM w Zabrzu – 21 tys. na modernizację placu zabaw, dofinansowanie ze ZSM na budowę zadaszenia

grillowego (2 tys.). Proboszcz tutejszej parafii wspiera ogród duchowo i ogłasza w kościele informacje o atrakcjach w „Tulipanie”. *Moja rodzina – dodaje p. Gabrysia – maluje dzieciom na festynach twarze, plecie warkoczki, udostępnia duży dmuchany plac zabaw. Prezes łączy ze stadniny konie, a potem prowadzi zajęcia. Działkowcy? Nie trzeba ich już za dużo prosić, zawsze pomogą. Szczególnie trzeba docenić naszego gospodarza i gospodynię, bo naprawdę dużo się napracują, aby wszystko działało jak trzeba.*

Nasza dzielnica, czysta okolica

Sześć lat temu nie było tu tak czysto – wspomina prezes Trzcieliński. Ludzie pytali dlaczego pobliski jar i stawy są takie zaśmiecone – pomyślałem, że to dobry pomysł na ekologiczną akcję. Skrzyknęliśmy się z Gabrysią i zaczęliśmy sprzątać. Na początku sami, potem dołączały kolejne osoby. I tak powstał pomysł na akcję „Nasza dzielnica, czysta okolica”. *Napisałem projekt, aby uzyskać od miasta jakieś pieniądze np. na worki na śmieci. W akcję sprzątania włączyliśmy szkoły i przedszkola* – wspomina p. Gabrysia. Było nas coraz więcej. Akcja w takim wymiarze trwa już od 3 lat, nie jest jednorazowa – to całoroczna opieka nad wybranym fragmentem otoczenia ogrodu. Co roku, w maju, na festynie ekologicznym następuje jej podsumowanie. Każda

z uczestniczących w niej placówek, np. szkoła, przedszkole, ogród, robi prezentację i opowiada na temat swojego udziału w przedsięwzięciu. Pokazuje jak opiekowała się swoim terenem, jak on wyglądał przed, w trakcie i po sprzącaniu. *Jak już jest tak czysto, to nikt nie chce powrotu tych śmieci i każdy sam dba o porządek* – dodaje prezes Trzcieliński. *Teraz wszystkim się to podoba i każdy czuje się za to odpowiedzialny.*

Co roku dodawane są kolejne atrakcje – ekowarsztaty, ekokonkursy, a ostatnio na festyn przyjechało planetarium. Najlepsi otrzymują dyplomy, nagrody, wycieczki (np. do oczyszczalni ścieków). Placówki, które uczestniczą w akcji otrzymują nagrody – książki, eko zabawki – w tym roku zebrano na ten cel aż 6 tys. zł!

Inne imprezy

Kochajmy zwierzęta to motto kolejnego festynu odbywającego się w ogrodzie. *Na imprezie zbieramy dary dla podopiecznych schroniska dla zwierząt w Biskupicach, organizujemy liczne konkursy, przyjeżdża policja z psami i pokazuje jak zachowywać się w obecności tych zwierząt, ostatnio byli sokołnicy z sokołami, odbyła się prezentacja płazów...* – z entuzjazmem opowiada p. Gabrysia. Największe kolejki są do koników – mnóstwo dzieci chce skorzystać z przejażdżki. Jest też pokaz psich sztuczek i wybór Miss elegancji, gdzie każdy może za-

prezentować swojego pupila.

Powitanie lata – to duża impreza organizowana w ogrodzie już od 4 lat. Zawsze odbywa się w pierwszą sobotę wakacji. Dzieci prezentują tu swoje różniczne umiejętności. Po każdym festynie, od godz. 18.00, jest zabawa taneczna. *Na nasze festyny zawsze przychodzi bardzo dużo osób* – dodaje prezes.

Ekogranie na tulipanie *Zapraszamy tu różne zespoły i dobrze bawimy się do ciemnej nocy* – tak podsumowuje imprezę prezes ogrodu.

Oczko w głowie

Jest nim odnowiony plac zabaw, na który uzyskano od miasta znaczące wsparcie w ramach budżetu partycypacyjnego. Prezes Trzcieliński sam napisał projekt, zebrał podpisy i zgłosił w urzędzie miasta. Uroczyste otwarcie inwestycji odbyło się na tegorocznych dożynkach, a imprezę uświetnili prezes PZD Eugeniusz Kondracki i prezydent Zabrze. To właśnie plac zabaw jest najatrakcyjniejszą częścią ogrodu, codziennie licznie odwiedzana przez dzieci. Plac jest bezpieczny, bo wyposażony w atestowane urządzenia zabawowe oraz bezpieczną gumę czyli podłoże amortyzujące.

Poprzez nasze akcje udaje nam się zaszczepić w lu-

dziach zrozumienie dla przyrody – z dumą opowiada prezes ogrodu. Tytuł laureata w ogólnopolskim konkursie pokazuje, że działając razem, wspólnie, można wiele osiągnąć. Nasz sukces wziął się z tego, że chcieliśmy aby było lepiej, celem nie był konkurs, ale zmiana na lepsze – i to nam się udało! Rady dla innych zarządców ogrodów? Ciężka praca, codzienna obecność w ogrodzie i to co najmniej 2–3 godziny, rozmowy z działkowcami i przekonywanie ich do dobrych pomysłów, trzeba żyć z ludźmi w zgodzie. Poza tym u nas każdy ma swój zakres obowiązków i sam pilnuje ich realizacji – wyjaśnia prezes Trzcieliński.

Najlepsza działka

Aż trudno uwierzyć, że przed 4 laty była tu sama trawa... Barbara Radajewicz-Bryś i Andrzej Bryś przemienili to miejsce w istną perełkę. Tym bardziej jest to godne podziwu, że nie mieli doświadczenia ogrodniczego, a inspiracje i potrzebną wiedzę czerpali m.in. z „Działkowca”. Wszystko zrobiliśmy tu sami – tak mówią o swojej drodze do sukcesu, jakim jest tytuł laureata w ogólnopolskim konkursie na „Wzorową Działkę”. *Sami postawiliśmy altanę, posadziliśmy każdą roślinę, przynieśliśmy każdą deskę i kamień, a ten warzywnik – z dumą pokazuje p. Barbara na efektowne skrzynie – to tego roczny pomysł, głównie po to, abym nie musiała się schylać.* Pomysł na warzywne skrzynie wzięli z „Działkowca”, w tym roku rośla tu m.in. kalarepa i cukinia, które tak obrodziły, że nadwyżki trzeba było rozdawać. Staramy się uprawiać mało, ale różnorodnie. *Mamy z tego istną uciechę – dodaje p. Andrzej. Na działce są codziennie. Mamy dużo roślin owocowych – maliny, jagodę goji, śliwkę, aronię, porzeczki, jabłunki... Robimy z nich też przetwory.* Na działce rośnie też młoda grusza kolumnowa, w tym roku miała pierwszy owoc. *Czy wie Pani jaka była z tego radość? – ze śmiechem pyta mnie p. Andrzej. Co daje działka? Niebywałą satysfakcję! – od razu odpowiadają. Mieszkamy w bloku, gdzie lato bywa nieznosne. A tu co innego – dookoła lasy, śpiew ptaków, słońce, powiew wiatru, zapach kwiatów... po prostu pięknie!* To, że na działce, którą kupili nic nie było, okazało się atutem i pozwoliło rozwinąć skrzydła wyobraźni. Teraz nie wyobrażają sobie życia bez działki. *Praca na działce daje też możliwość szybkiego odreagowania stresu – dodaje p. Barbara. Dla gospodarzy ważna jest ekologia, stąd pomysł na gromadzenie deszczówki. Woda z dachu odpływa do dwóch dużych zbiorników, a następnie, w miarę potrzeb, trafia pod rośliny i do oczka. Jest ekologicznie, a przy tym tanio. Pani Barbara sama wykonuje ekohotele dla owadów pożytecznych. To pro-*

ste – dodaje – wystarczy przyciąć, związać i zawiesić w odpowiednim miejscu trzcinowe wiązki. Na początku na działce był tylko jeden kompostownik, teraz są trzy, dzięki temu nie ma kłopotu z tym co zrobić z resztkami, a pod rośliny trafia najlepszy i najtańszy nawóz ogrodniczy.

Myśmy pracowali, sąsiedzi przechodzili obok, podziwiali, pytali co robimy, podpowiadali jak zrobić lepiej, z czasem sami też korzystali z naszych pomysłów. Jak ktoś ma działkę 30-40 lat to ma olbrzymią wiedzę, więc chętnie korzystaliśmy z ich doświadczenia – wspomina pani Barbara. Na przykład powiesiliśmy budki lęgowe i dziwiliśmy się, że żaden ptak się w nich nie zagnieżdżył. Dopiero ktoś nam powiedział, że wloty są w złą stronę, przekręciliśmy je i pomogło, zaraz były pisklęta – ze śmiechem dodaje p. Barbara. Wokół oczka wodnego toczy się życie, nasze i licznych zwierząt – ryb, ptaków, ważek, żab... – dodaje pan Andrzej. Gospodarze lubią po pracy przysiąść na ławce, posłuchać szumu spływającej z kaskady wody i patrzeć na rybki, leniwie pływające tuż pod powierzchnią wody. To sama przyjemność – dodaje p. Andrzej. Oczko ma 12 m³, jak je kopałem, to schudłem 7 kg! – ze śmiechem wspomina. Mamy dużą rodzinę, stąd pomysł na zrobienie kilku kąpek wypoczynkowych, tak aby każdy mógł znaleźć tu swoje miejsce. Spotykamy się na niedzielnym obiedzie, rozmawiamy, odpoczywamy... to bardzo integruje rodzinę – opowiada p. Barbara. Plany? Działka się zmienia, największy błąd jaki popełniłam to to, że posadziłam rośliny za gęsto. Gdy je sadziłam, były malutkie. Gdy podrosły, okazało się, że jest im ciasno, zagłuszają się, cieniują bądź nie wyglądają dobrze. Więc znów mam pracę... To typowy błąd początkującego – dodaje ze śmiechem. W planach mamy też zakup rozdrabniacza do gałęzi. Zawsze coś trzeba przyciąć, poprawić więc gałęzi i pędów jest dużo na działce.

Małgorzata Majkowska, redakcja „działkowca”

2. Ogród jak marzenie – ROD „30-lecia PZD” W Budach Strzyżach

Czy zastanawialiście się kiedykolwiek jak powinien wyglądać ogród XXI wieku? Z pewnością musi być dobrze zagospodarowany, z parkingiem dla działkowców, ale też siecią elektryczną, wodociągową i kanalizacją sanitarną. Przydałby się też funkcjonalny i nowoczesny Dom Działkowca, a gdyby tak miał monitoring, ochronę, a dodatkowo szerokie i doświetlone alejki, którymi moż-

na dojechać pod samą działkę, albo kolorowe i bogate place zabaw, to byłby ideałem, czyż nie? Taki ideał już istnieje. To ogród odtworzeniowy, który dzięki staraniom PZD powstał w Budach Strzyżach, małej miejscowości na Mazowszu, zaledwie kilka kilometrów od znanego z termalnych źródeł Mszczonowa.

Nowy ogród, nowe wyzwanie

Rodzinny Ogród Działkowy „30-lecia PZD” został utworzony w zamian za utracone działki w ogrodowym kompleksie na Paluchu w Warszawie (za częściowo zlikwidowane ogrody „Na Wirażu”, „im. Bohaterów Westerplatte”, „Krokus”, „Emeryci i Latawiec” o łącznej powierzchni 7,9161 ha). Odtworzenie tego ogrodu kosztowało prawie 7 mln. zł. Położony zaledwie 30 minut drogi samochodem od miejsca, w którym wybudowano południową obwodnicę Warszawy, szatując wielki ogrodowy kompleks w pobliżu Okęcia, przyciąga wzrok niezwykle ładem, jaki tu panuje, a także wszechogarniającą ciszą. Tu przekraczając bramę ogrodu niemalże namacalnie czuje się nadchodzący relaks i odpoczynek. Z pewnością to także zasługa znakomitego położenia. Ogród sąsiaduje z Puszcą Mariańską, która jest częścią chronionego terenu Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Czyściutkie powietrze, tak inne od tego warszawskiego smogu, orzeźwia płuca i sprawia, że krew szybciej krąży w żyłach. To jak swego rodzaju adrenalina. Krąży w żyłach i dodaje siły, sprawia, że chce się żyć i działać. To nie odosobnione uczucie. Czuje to każdy, kto tu przyjeżdża. Jeszcze dwa lata temu w tym miejscu było wolnych ponad 70 działek. Dziś ustawia się kolejka chętnych, którzy wiele dali by za to, by odkupić tu od kogoś działkę.

Aż trudno w to uwierzyć, że to niemalże magiczne miejsce istnieje dopiero od czterech lat. Zasiedlenie działek

nie było proste. Przyzwyczajeni do swoich działek na Paluchu działkowcy kręcili nosem, że zmuszeni będą jeździć spory kawałek za miasto, podczas gdy pozostała część działkowców – tych, którym działek nie zlikwidowano – mogła dalej zostać na tym terenie. Budowa wszystkiego praktycznie od zera nigdy nie jest prosta, tak jak i patrzeć na to, jak spychacz niszczy dorobek życia. Tego widoku nie wynagradzają otrzymane za zniszczone nasadzenia i altany pieniądze. Z pewnością odległość była głównym powodem dla czego na 171 działek, które Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad przygotowała w Budach Strzyżach dla działkowców z wysiedlanych działek, chętnych było niewiele – mniej niż połowa zdecydowała się otrzymane odszkodowanie przeznaczyć na odbudowę działek na nowym terenie. Część osób odkupiła wolne działki w różnych warszawskich ogrodach. Byli też tacy, którzy przekazali otrzymane działki zamienne swoim dzieciom. W efekcie zasiedlanie działek wydłużało się w czasie, co powodowało brak płynności finansowej ogrodu. Dobrą wolę kolejny raz wykazał Związek, który nie tylko zadbał o to, by w miejsce likwidowanych działek powstał nowy, dobrze wyposażony ogród, ale też przez pierwsze lata jego istnienia, bo aż do 2015 roku, wspierał finansowo ogród. Dziś taka pomoc nie jest już potrzebna, bo działkowa wspólnota, która się tu zebrała jest naprawdę zgrana i bardzo prężna.

Rozkwit inwestycji

Ogród został bardzo dobrze wyposażony i posiada pełną infrastrukturę ogrodową, co jest zasługą PZD, który od początku do końca pilnował, by likwidacja ROD na Paluchu przebiegła zgodnie z ustawą i obowiązującym prawem. Likwidując działki na Paluchu inwestor musiał zbudować działkowcom działki zamienne. Samo ogrodzenie całego terenu ma ponad 2 km długości. Utwardzone drogi i alejki zajmują ok. 27 tys. m². Każda działka posiada zawór wodny ze złączką i wodomierzem umieszczonym w studziencie, która jest zabezpieczona przed warunkami atmosferycznymi deklek ze styropianu oraz szafkę energetyczną z podłączeniami kablowymi energii. Przeniesienie tego ogrodu okazało się bardzo udaną operacją. – *Nie ma żadnych skarg, są jedynie sugestie, co możemy jeszcze zrobić* – mówi Artur Stachurski, ogrodowy skarbnik. Wydawało się, że było tu już wszystko, co potrzebne, a jednak nowi działkowcy nie spoczęli na laurach. Wciąż udoskonalają ogród i prowadzą kolejne inwestycje z własnych funduszy. Tylko w tym roku powstały dwa place zabaw. Wcześniej, udało się wymienić żarówki w oświetleniu na ledowe, które są mniej energochłonne, a do tego zamontowano

w nich czujniki zmierzchu. Do ogrodu poprowadzono światłowód, co pozwoliło działkowcom zamontować na terenie całego ROD monitoring. Kamery i ochrona terenu sprawiły, że w ciągu czterech lat doszło tu tylko do jednej próby wejścia na teren ogrodu, a dzięki nowoczesnemu systemowi kamer, zdarzenie zostało od razu wychwycone i wzorowo zareagowała na nie stacjonująca w Domu Działkowca ochrona. Ogród jako jedyny w kraju wyposażony został w bramy posiadające najnowocześniejszy system automatycznego otwierania na dźwięk sygnału pojazdów uprzywilejowanych. – *Takie rozwiązanie pozwoli nam uniknąć problemów w momencie, gdy ktoś z działkowców będzie potrzebował pomocy karetki* – uważa Piotr Zwierz, wiceprezes ROD „30-lecia PZD” w Budach Strzyżach. Jak mówi, pomysłów na rozwój ogrodu wciąż nie brakuje.

Działkowcy chcą przygotować w jednej z sal w Domu Działkowca świetlicę z telewizorem, piłkarzykami, ping pongiem, biblioteczką i gramiami planszowymi. – *Chcemy stworzyć miejsce, gdzie będziemy mogli wspólnie integrować się i spędzać czas* – wyjaśnia wiceprezes. W planach jest organizacja imprez typu Dzień Dziecka, Dzień

Działkowca i innych aktywności takich jak warsztaty przyrodnicze dla dzieci, budowa karmników, czy szkolenia z sadzenia i uprawy.

Średnia wieku działkowców w tym ogrodzie to niewiele ponad 40 lat. Jest tu dużo rodzin z dziećmi, więc takie miejsce do wspólnych spotkań jest działkowcom bardzo potrzebne. Ponadto na terenie ogrodu znajduje się

ok. 5 tys. metrów kwadratowych lasu, działkowcy chcą także i ten teren spożytkować i zrobić tam park z wytyczonymi ścieżkami, oświetleniem i ławeczkami, by można tam było spacerować i wypoczywać. Zarząd chce także wprowadzić darmowy Internet wi-fi dla wszystkich działkowców. Zanim jednak uda się wdrożyć wszystkie te plany, priorytetem są inne potrzeby.

Śmieciowe perypetie

- Nasze działania ukierunkowane są w tej chwili na to, by obniżyć koszty użytkowania ogrodu związane z jego obsługą, także części wspólnych. Pojawia się wiele nowych problemów, których nie było 2 lata temu. Kontener na śmieci potrafi zapełnić się w jeden dzień, kiedyś wystarczał wywóz raz na miesiąc bądź dwa - mówi wiceprezes ROD. To problemy, które dotyczą wielu ogrodów w Polsce. Podczas tegorocznego Walnego Zebrania udało się przyjąć uchwałę inwestycyjną ws. wybudowania altany śmietnikowej, w której znajdują się kontenery do segregacji śmieci. Zarząd ROD prowadzi rozmowy z

burmistrzem Mszczonowa. Józef Kurek, który burmistrzem jest od 26 lat, to lokalny patriota, który docenia rolę i działalność ogrodów działkowych na swoim terenie. Jest działkowcom przychylny i jest otwarty na współdziałanie i pomoc ogrodom. Udało się więc Zarządowi ROD wynegocjować bezpłatny odbiór z ROD śmieci segregowanych. Zaproponowane rozwiązanie sprawi, że znacznie zmniejszą się dotychczasowe koszty wywozu odpadów, bowiem zostaną tylko śmieci komunalne i biodegradowalne, które każdy działkowiec powinien przetworzyć we własnym kompostowniku.

Problemy z inwestorem

Byłoby zbyt kolorowo, gdyby nie było żadnych problemów. Zarząd ROD od początku boryka się z usterkami, które pojawiły się już przy odbiorze ogrodu i dotychczas nie zostały usunięte mimo rękojmi, jaką są objęte. Inwestor wykonawczy, którego wynajęła GDDiA do wybudowania całej infrastruktury ROD, zbankrutował i teraz wszelkie reklamacje są problematyczne. Tymczasem zastrzeżenia pojawiły się zarówno do ogrodzenia, jak i zbudowanej instalacji wodnej. Prawdopodobnie użyte zostały materiały słabej jakości. Ogrodzenie było źle zespawane, słupki nie zostały zabetonowane, woda wpływała i rozsadzała je. *- Miliony zdjęć i komisji, w końcu w tym roku udało się doprowadzić do tego, że GDDiA z własnych funduszy pokryła koszt naprawy wadliwie wybudowanego ogrodzenia - mówi wiceprezes ROD. To jednak nie koniec problemów. Także instalacja wodna została źle przygotowana. W efekcie działkowcy mają co jakiś czas wystrzały wody, a do tego w ziemię*

uciekają metry sześciennego wody, za które ktoś musi zapłacić. Straty wody są ogromne - ok. 4 m³ na dobę. GDDiA twierdzi, że Zarząd ROD nie przeprowadził w tej sprawie profesjonalnych badań i podawane wartości nie są udokumentowane w żaden sposób. Tymczasem sama GDDiA już 4 lata temu podczas odbioru, gdy problem był sygnalizowany w korespondencji pisemnej wskazała, że badanie tych wycieków pochłonęłoby kilkadziesiąt tysięcy złotych i nie ma potrzeby takiej inwestycji. Dlaczego więc teraz chce obciążać takim drogim badaniem działkowców? Wszak to nie sami działkowcy wybudowali sobie wadliwą instalację, ale została ona źle przygotowana przez inwestora i winna być objęta rękojmią. Jednak GDDiA nie chce dostrzec problemu. Wszystko wskazuje na to, że przepychanki w tej sprawie jeszcze potrwać, bo problemem są pieniądze. Skoro inwestor zastępczy zbankrutował to koszt naprawy obciąży de facto budżet GDDiA.

Prawo ponad wszystko

ROD „30-lecia PZD” w Budach Strzyżach to także przykład ogrodu nie tylko dobrze zarządzanego, ale i dobrze funkcjonującego w oparciu o przepisy ustawy, statut i regulamin ROD. Prawo użytkowania wieczystego gruntu ROD, na okres 99 lat, zostało ustanowione na rzecz PZD przez Starostę Żyrardowskiego. Taki ogród zobowiązuje również działkowców do wzorowego i zgodnego z regulaminem zagospodarowania działek. Każda altana jest tu sprawdzana pod kątem wymiarów

i zgodności z ustawą. To ważne, bo działkowcy często walczą o każdy centymetr, tymczasem Zarząd nie pozwala na żadne odstępstwa. Działkowiec, który zbudował zbyt wysoką altanę, musiał dostosować ją do wymiarów ustawowych. Patrząc na infrastrukturę, ogród śmiało można nazwać całorocznym, a mimo to nie ma tu ani jednego przypadku zamieszkiwania w ogrodzie. *- Jest prawo nadrzędne i bezwzględnie musimy wszyscy go przestrzegać, czy się to komuś podoba, czy nie - mówi*

Piotr Zwierz, wiceprezes ROD. Dwa lata temu działkowcy w pełni świadomie zdecydowali o tym, że chcą funkcjonować w Polskim Związku Działkowców. - *Organ nadrzędny nas pilnuje, ale też daje nam bardzo wiele* – mówi wiceprezes. - *Związek odpowiada nam na wszystkie zapytania odnoszące się do prawnych interpretacji i pomaga rozwiązywać wszystkie problematyczne kwestie* – dodaje. Zdaniem wiceprezesa ROD funkcjonowanie pod płaszczykiem PZD jest dużo prostsze i bezpieczniejsze.

Udana zamiana

Działkowcy, którzy przenieśli się tu z warszawskich działek na Paluchu patrząc z perspektywy tych czterech lat są bardzo zadowoleni z tego, że otrzymali działki w ogrodzie zastępczym. Są wdzięczni PZD za to, że dbał o ich interesy do samego końca, dzięki czemu otrzymali odszkodowania za zniszczone działki i mieli możliwość przeniesienia się tu, do Budy Strzyż, gdzie stworzyli swoje działki od nowa. Jak podkreślają w rozmowie, tam na Paluchu były to małe 250-300 metrowe działeczki, gęsto położone obok siebie, z wąskimi alejkami i latającymi nad głowami pasażerskimi samolotami, które zostawiają po sobie smugę śmierdzącego, lotniczego paliwa. Dziś mają duże, bo aż 500-metrowe działki w pięknych „okolicznościach przyrody”, z lokalną drogą, po której praktycznie nikt nie jeździ, a w dodatku mogą podjechać samochodem i zaparkować bezpośrednio pod swoimi działkami. - *Na Paluchu włamania do altanek i kradzieże z działek były na porządku dziennym. Nie opłacało się nawet zamykać altanek, bo tylko zniszczyli jeszcze bardziej, a co mieli zabrać i tak zabrali* – mówi pani Lucyna, która wraz z mężem Tadeuszem zdecydowała się przyjąć działkę zamienną. - *Dostaliśmy sowite odszkodowanie i zdecydowaliśmy się przenieść na nowy teren* – wspomina. Z zamiany jest bardzo zadowolona.

Najnowocześniejszy ROD w Polsce

Każdy, kto wyobraża sobie, że działki to relikty PRL-u, w którym mieszkają bezdomni i wciąż są kradzieże prądu, powinien przyjechać do ROD „30-lecia PZD” w Budach Strzyże, by zobaczyć, jak wyglądają współczesne działki. - *Mamy wiele telefonów z zapytaniem o działki. Z roku na rok zauważamy coraz większe zainteresowanie działkami, szczególnie młodych rodzin* – mówi Artur Stachurski. To pokazuje, że ogrody są Polakom bardzo potrzebne i niekoniecznie muszą one być w centrum miast, by cieszyły się zainteresowaniem. ROD „30-lecia PZD” w Budach Strzyżach to także przykład tego, jak PZD dba o działkowców i ich prawa do działek zamiennych. Nie da się dziś powstrzymać rozwoju miast i działkowcy nie sprzeciwiają się nigdy potrzebnym inwestycjom. Jednak

– PZD jako duża organizacja ma posłuch, czy to w kwestiach prawnych, ustawy, czy innych. My jako grupka działkowców nie mamy takiej siły przebicia i nie jesteśmy w stanie tak samo skutecznie bronić się i walczyć o swoje prawa, jak robi to w naszym imieniu PZD – uważa Piotr Zwierz. Działkowcy nie mają wątpliwości, że dobrze tworzyć wspólnotę i jedność, a szatkowanie ogrodów na osobne stowarzyszenia nie jest właściwą drogą rozwoju ogrodnictwa działkowego w Polsce.

Mówi, że tylko odległość od Warszawy jest minusem, ale do wszystkiego można się w życiu przyzwyczaić. Nie chciałaby już z powrotem tamtej działki na Paluchu. Podobne opinie wyrażają wszyscy zapytani działkowcy, którzy przyjęli działki zastępcze w zamian za te likwidowane na Paluchu. - *Zamieniliśmy gorsze na lepsze, więc trudno byśmy narzekali* – mówi z uśmiechem jeden z działkowców. Najstarszy działkowiec, który przeniósł się do Budy Strzyż z Palucha ma ponad 90 lat. Odtworzenie działki wcale nie jest takim problemem, jak się wydaje. W pobliżu znajduje się hodowla drzew iglastych i firma, która zajmuje się przesadzaniem dużych drzew. - *Wielu działkowców nie chce czekać latami na wzrost drzewek owocowych, zdecydowali się więc na przesadzenie nasadzeń. To koszt od 100 do 300 zł i można mieć owocującą jabłoń* – mówi Artur Stachurski. Społeczność działkowców w Budy Strzyże to niemała rzesza ludzi, bo wraz z rodzinami to ponad 500 osób. Mimo to są bardzo ze sobą zintegrowani. Mają stronę internetową i profil na FB, gdzie organizują się i oferują wzajemną sąsiedzką pomoc, czy to w transporcie czy przywiezieniu zakupów spożywczych, czy innych niezbędnych rzeczy (najbliższy sklep znajduje się w odległości ok. 3 km).

równowaga między nowymi inwestycjami, a likwidacją zieleni musi zostać zachowana. Jeśli likwidujemy jeden ogród, to w jego miejsce musi powstać kolejny. Dzięki Związkowi działkowcy z kompleksu ogrodowego na Paluchu nie zostali z niczym. Otrzymali odszkodowania za likwidowane działki, a także możliwość urządzenia swojej działki na nowo, w jeszcze bardziej atrakcyjnym przyrodniczo miejscu. Dziś ci, którzy nie zdecydowali się na działkę zamienną, patrząc na ten piękny i nowoczesny ogród być może żałują swojej decyzji. Życie wymusza na nas ciągłe zmiany i konieczność dostosowywania się. Ten, kto potrafi to zrozumieć i być elastyczny nie traci, a zyskuje stukrotnie. Oby więcej było tak pięknych i znakomicie zarządzanych ogrodów w całej Polsce.

XII. RAPORT Z PRACY OKRĘGOWYCH ZARZĄDÓW PZD

1. Ogrody w Okręgu szczecińskim

W każdym, nawet najmniejszym zakątku naszego kraju, jak Polska długa i szeroka, jesteśmy MY, miłośnicy ogrodnictwa działkowego, którzy z wielką pasją i niekłamaną troską przyjaźnimy się z przyrodą. Na dobre i na złe, z poszanowaniem wieloletniej tradycji i jakże pięknych wartości przekazywanych z pokolenia na pokolenie.

Okręg szczeciński Polskiego Związku Działkowców swój rodowód datuje od ponad siedmiu dekad, kiedy w pionierskich latach, tuż po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku, do regionu nad Odrą i Bałtykiem powróciła polska państwowość.

Nasz dzisiejszy kapitał to 170 Rodzinnych Ogródów Działkowych, gospodarujących na obszarze 2528,44 ha i obejmujących swym zasięgiem 2/3 województwa zachodniopomorskiego. Pozostałą część regionu dzielimy z naszym sąsiadem z Okręgu koszalińskiego PZD.

Dla pełniejszego obrazu „stanu posiadania” nie sposób pominąć jeszcze jednej imponującej liczby, prawie 51,5 tysiąca uprawianych działek przez mieszkańców regionu zachodniopomorskiego, znajdujących w ogrodach przyjemność pracy oraz wypoczynku.

Okręg, jako jednostka terenowa ogólnopolskiego stowarzyszenia ogrodowego korzysta z osobowości prawnej Polskiego Związku Działkowców. Oznacza to, iż w granicach określonych statutem PZD Okręg działa samodzielnie zarządzając podległymi, podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, jakimi są poszczególne Rodzinne Ogrody Działkowe. Każdy ogród posiada swój samorząd, którego prawa i obowiązki określa statut. W tych organach samorządowych pracuje społecznie na rzecz działkowców 1400 osób, pochodzących z wyboru na określonych szczeblach organizacyjnych. Czytelna struktura pozwala na prężne zarządzanie i przejrzystą komunikację między jednostkami terenowymi a jednostką krajową.

Na czele regionalnych struktur Polskiego Związku Działkowców stoi Okręgowy Zarząd, jako ogniwo pośrednie między ogrodami i Krajową Radą PZD. Zarząd, pracujący pod kierownictwem Prezesa mgr Tadeusza Jarzębaka prowadzi całość spraw organizacyjnych dotyczących poszczególnych ROD, reprezentuje szczecińskie ogrody na forum krajowym, realizuje politykę nakreśloną uchwałami Krajowego i Okręgowego Zjazdu Delega-

tów. Dla poszerzenia udziału w zarządzaniu, z 29 osobowego składu Okręgowego Zarządu wyłoniono cztery, 4 osobowe komisje problemowe:

- Komisja rozwoju ROD, zajmująca się modernizacją ogrodów oraz planowaniem inwestycji i remontów.
- Komisja finansów, bezpieczeństwa i odznaczeń (współdziałanie z biurem okręgu w zakresie finansów, z organami ds. porządku publicznego – policja, straż miejska, opiniowanie wniosków w sprawie odznaczeń).
- Komisja oświaty ogrodniczej
- Komisja kontroli, interwencji i skarg.

Działalność Okręgu odbywa się na podstawie rocznego planu merytorycznego i finansowego, który jest zatwierdzany przez Zarząd Okręgu, wybierany podczas Zjazdu Delegatów na czteroletnią kadencję. Nad prawidłowością jego realizacji czuwa Okręgowa Komisja Rewizyjna. Budżet Okręgu zasilany jest z części partycypacji ogrodów w przewidzianych kosztach zarządzania ogrodami, w celu zabezpieczenia całej działalności usługowej na rzecz ogrodów i działkowców, szczególnie w zakresie obsługi terenowo – prawnej, inwestycyjnej, ogrodniczej i szkoleniowej. Uzyskiwane są też wpływy do budżetu pochodzące z dotacji samorządów, programów unijnych oraz wykorzystania majątku PZD, co wymaga profesjonalnego przygotowania dokumentów. W tym celu zorganizowane zostało szkolenie z Zarządami ROD przy współpracy Urzędu Marszałkowskiego nt. pozyskiwania funduszy unijnych z Lokalnych Grup Działania. Do sukcesów zaliczyć należy pozyskanie przez ogrody w Świnoujściu ponad 500 tys. złotych środków unijnych na poprawę melioracji terenów ogrodowych. Natomiast z budżetu obywatelskiego kolejne ogrody w Świnoujściu pozyskały fundusze na meliorację swoich ogrodów.

Planowaniem i realizacją zadań zajmuje się 9 osobowe Prezydium Okręgowego Zarządu PZD, którego kompetencje określa statut PZD. W szczególnie trudnych sprawach Prezydium powołuje doraźne komisje problemowe, także ekspertów z określonej dziedziny. Prezydium prowadzi również aktywną działalność w zakresie kontrolnym, instruktażowym, rozpatrywaniu skarg i wniosków, współpracy z samorządami gminnymi oraz szczebla wojewódzkiego, organami bezpieczeństwa, redakcjami prasy, radia i telewizji.

Program Ruchu Społecznego

Podstawą działalności Okręgowego Zarządu PZD w Szczecinie oraz Zarządów w poszczególnych Rodzinnych Ogrodach Działkowych jest Program Ruchu Społecznego określający zakres bieżących potrzeb środowiska działkowców, a także ich szerokiej aktywności w społecznościach lokalnych regionu zachodniopomorskiego. Program jest swoistym drogowskazem dla realnego planowania bliższej i dalszej przyszłości, bo tylko jasno sprecyzowane zadania mają szansę powodzenia. Dla każdego działkowca, ogród to część jego własnego życia i jego rodziny. Chociaż nie zmienia się sens istnienia ogrodów, to zmieniają się potrzeby, dlatego realizacja programu przynosi znaczącą poprawę komfortu korzystania z działki przez jej użytkowników, natomiast dla ogółu społeczeństwa, na przykład dla wielkomiejskiego Szczecina, stwarza możliwość codziennego obcowania z przyrodą. Ogrody coraz częściej przestają być zamkniętymi enklawami, można już mnożyć przykłady swobodnego do nich dostępu dla ogółu mieszkańców miast i miasteczek. Ogrody mają możliwość zaproponować swoją infrastrukturę w postaci placów zabaw z urządzeniami sportowymi, aleje spacerowe, domy działkowca do wspólnego wypoczynku i rekreacji, a inicjatywy podejmowane w Świnoujściu, Międzyzdrojach, Goleńowie, Gryficach, Stargardzie, Gryfinie oraz w innych miejscach regionu Pomorza Zachodniego są przykładem godnym do naśladowania. Znakomitą okazję do „zapoznania się” stwarzają coroczne „Dni Działkowca”, mające w tym roku wyjątkową rangę, ponieważ w atmosferze działkowych dożynek świętowaliśmy jubileusz 35-lecia PZD.

Niezwykle wdzięczną formą popularyzacji ogrodnictwa działkowego i rozbudzania miłości do otaczającej przyrody jest współpraca z dziećmi i młodzieżą szkolną. W tym zakresie inwencja i pomysłowość jest wręcz nieograniczona, co dokumentuje w tym zakresie wiele Rodzinnych Ogrodów Działkowych zarówno w obszarze Szczecina, jak i pozostałych gmin w Okręgu szczecińskim PZD. Najmłodsi z wielkim zadowoleniem przyjęli zaproszenie do okręgowych konkursów „Działkowe pejzaże”, „Praca i wypoczynek w ROD”, „Zwierzęta przydatne w ROD” i z przyjemnością odbierali nagrody za swoje artystyczne dokonania. Życie nie znosi pustki, a zatem podpowiada kolejne pomysły, które z pewnością doczekają się z szybkiej realizacji wraz z nadejściem wiosny 2017 roku.

Popularyzacji aktualnych i przyszłych działań szeroko rozumianej aktywności wszystkich ogniw ruchu działkowego ma służyć urzeczywistnienie idei jak najlepszej komunikacji, wykorzystując w tym celu łączność internetową. Wiodącą rolę w bieżącym informowaniu spełnia oczywiście strona internetowa Okręgowego Zarządu w Szczecinie, jednak wspólną ambicją jest powszechność funkcjonowania stron internetowych w poszczególnych ROD w całym regionie zachodniopomorskim, by obraz pracy w ogrodzie, ciekawych inicjatyw czy popularyzacji zdrowego wypoczynku na świeżym powietrzu docierał do szerokiej rzeszy odbiorców i zachęcał do naśladowania.

Prawne aspekty funkcjonowania ogrodów

W zgodnej opinii działkowców najważniejszą kwestią w użytkowaniu działki jest jej bezpieczeństwo prawne. Wszyscy wiedzą ile trudu kosztowała nas wspólna walka o Ustawę o Rodzinnych Ogrodach Działkowych, która zapewnia poczucie stabilizacji. Zdajemy sobie sprawę, że nic nie jest dane na zawsze, dlatego musimy być czujni i bardzo dobrze przygotowani na ewentualne działania różnych sił, dla których ogrody są ciągle „solą w oku”. Bezpieczny ogród to ten, który istnieje w planie zagospodarowania przestrzennego gminy, posiada księgę wieczystą z prawem użytkowania danego gruntu przez PZD.

Dlatego też w strukturze Okręgowego Zarządu w Szczecinie funkcjonuje Dział terenowo – prawny obsługiwany przez radcę prawnego oraz dwóch inspektorów zajmujących się sprawami związanymi z regulacją stanów prawnych gruntów ROD, podatkami, prowadzeniem rejestrów ROD, rejestrów działek geodezyjnych będących we władaniu PZD, rejestrów działkowców. W gestii inspektorów są również sprawy związane z czasowym zajęciem terenów ROD, ustanawianiem słu-

żebności przesyłu dla urządzeń infrastruktury technicznej, jak sieć wodociągowa i kanalizacyjna, sieć energetyczna i sieć gazowa oraz likwidacją ROD. Do każdej ze spraw podchodzi się indywidualnie, inicjując spotkania w terenie po to, by uzgodnić z inwestorem kierunki działania mające na celu jak najmniejszą ingerencję inwestycji w życie ROD. Zawarcie stosownego porozumienia gwarantuje działkowcom uzyskanie odszkodowania w przypadku uszkodzenia mienia lub zniszczenia. Jeżeli zachodzi potrzeba inspektorzy uczestniczą w czynnościach porządkujących sprawy geodezyjne, sporządzają analizy dotyczące wpływu planowanych inwestycji na sąsiadujące z ROD otoczenie i są oczywiście otwarci na sugestie oraz wątpliwości zgłaszane przez Zarządy ROD i pojedynczych działkowców, także przez osoby niepełnosprawne. Tej grupie osób należy się szczególna przychylność, dlatego Okręgowy Zarząd w Szczecinie na bieżąco monitoruje wszelkie kwestie związane z różnego rodzaju barierami utrudniającymi pełne korzystanie z posiadania działki

przez osoby niepełnosprawne, wydając stosowne zalecenia Zarządom ROD.

Radca prawny sprawuje natomiast szeroko rozumianą opiekę prawną nad działalnością Rodzinnych Ogrodów Działkowych oraz Okręgowego Zarządu. Wspomaga także merytorycznie inspektorów ds. terenowo – prawnych. Dla przykładu w roku 2016 toczyło się około 40 postępowań sądowych, z czego kilkanaście zakończyło się wynikiem pozytywnym dla Związku. Obecnie prowadzonych jest 27 różnych postępowań między innymi związanych z wydaniem działki, bądź o zapłatę. Sprawy o wydanie działki są często długotrwałymi i skomplikowanymi procedurami, jednakże Okręgowy Zarząd w

Szczecinie jak dotychczas może się pochwalić stuprocentową skutecznością w egzekwowaniu prawa. Podobnie rzecz się ma w przypadku spraw o zapłatę zaległości przez działkowców.

Od chwili wejścia w życie Ustawy o ROD tj. od 19 stycznia 2014 r., Dział terenowo - prawny uzyskał tytuł prawny dla 9 ogrodów o łącznej powierzchni 61,7571 ha. Obecnie, na decyzję oczekują wnioski w sprawie 56 ogrodów o łącznej powierzchni 597,117 ha, co stanowi 11945 działek rodzinnych. Tylko w samym Szczecinie toczy się 13 takich postępowań, natomiast w następnej kolejności podobne procedury będą prowadzone wobec gotowych już 45 wniosków o nadanie tytułu prawnego.

Inwestowanie w ogrody, modernizacja, jakość

Ogród w pełni zagospodarowany, estetycznie urządzony i wyposażony cieszy rzecz jasna oko działkowców, ale także przyciąga potencjalnych sojuszników w wypełnianiu ogólnospołecznych funkcji, jako tereny spacerowe, miejsca zabaw dla dzieci oraz co się często zdarza miejsce festynów osiedlowych i imprez kulturalnych. Oczywiście, że w tym temacie jest jeszcze wiele do zrobienia, ale w miarę upływu czasu i gromadzenia środków ambitne plany staną się faktem.

Okręgowy Zarząd w Szczecinie, wypełniając Uchwałę Krajowej Rady PZD dotyczącą przeprowadzenia przeglądu działek w 2016 roku, dysponuje bogatym materiałem poglądowym i wnioskami płynącymi z tej powszechnej inwentaryzacji ROD. Obok wzorowo prowadzonych ogrodów są miejsca potrzebujące pomocy w opracowaniu projektów modernizacyjnych, fachowego doradztwa w zakresie urządzeń sanitarnych, likwidacji materiałów pokryciowych z azbestu i zbędnych, szpecących działki obiektów, modernizację alejek i dróg wewnętrznych, przygotowania programu infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej pod kątem potrzeb ogólnospołecznych. Tylko ogrody tętniące życiem, bogate w pomysły i otwierające swoje podwoje na szeroką współpracę z radami osiedli, szkołami, przedszkolami, towarzystwami sportu i rekreacji obronią się przed zakusami likwidacji. A takie pomysły docierają do nas ze strony różnej maści deweloperów, chcących za wszelką cenę unicestwić wielopokoleniowe dzieło ogrodnictwa działkowego, budując na często bardzo atrakcyjnych terenach działkowych domy i markety.

W strukturze Okręgowego Zarządu w Szczecinie funkcjonuje inspektor ds. inwestycji zajmujący się sprawami związanymi z remontami i inwestycjami wykonywanymi w Rodzinnych Ogrodach Działkowych. W ramach tych czynności udziela fachowej pomocy we właściwym przygotowaniu dokumentacji zgodnej z przepisami PZD oraz przepisami Prawa Budowlanego. Ponadto aktywnie uczestniczy w całym procesie inwestycyjnym, zajmuje

się doradztwem, bierze udział w posiedzeniach komisji przetargowych, uczestniczy w odbiorach inwestycji. Działalność inspektora przebiega w sposób planowy, w oparciu o przygotowane roczne plany remontowo – inwestycyjne i wnioski składane przez Zarządy ROD. W roku 2016 przyjęto do realizacji 102 zadania sygnowane przez 65 ROD, o łącznej wartości przekraczającej 3 miliony złotych. W ramach działań związanych z inwestycjami, Okręgowy Zarząd organizuje specjalistyczne szkolenia dla Zarządów ROD oraz udziela pomocy finansowej w formie dotacji.

Mocną stroną w tej działalności jest poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, które można zastosować w ROD, zwiększając tym samym komfort i stronę finansową użytkowanych działek. Przykładem może być „najświeższa” inwestycja przeprowadzona w ROD „Armaturowiec” w Lipianach przy merytorycznym i finansowym wsparciu Okręgowego Zarządu w Szczecinie. Zadanie inwestycyjne polegało na zastąpieniu małego wydajnej pompy wodnej oraz dużych zbiorników ciśnieniowych przez nowoczesną pompę wody z falownikiem i mały zbiornik o pojemności 500 litrów, mający na celu jedynie utrzymywanie stałego, zadanego ciśnienia wody w sieci. Ta niezwykle pożyteczna innowacja sprawi, iż w sezonie ogrodowym 2017 roku dostawy wody na każdą działkę w tym ROD będą możliwe przez całą dobę, a nie jak dotąd jedynie w wyznaczonych dniach i godzinach.

Wypróbowanym partnerem i sojusznikiem Okręgowego Zarządu w Szczecinie w podejmowaniu inicjatyw remontowych, modernizacyjno – innowacyjnych, a przede wszystkim kompleksowej współpracy z Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi jest samorząd wojewódzki oraz samorządy lokalne poszczególnych gmin regionu Pomorza Zachodniego. Tradycją stały się kontakty i udział działkowców w posiedzeniach rad gminnych i twórcza troska w eliminowaniu bieżących problemów. W wielu przypadkach działkowcy są radnymi, co dobrze wróży ogrodom, ich użytkownikom i sympatykom.

Oświata ogrodnicza

Na prawidłową działalność ogrodu wpływa cały zespół przedsięwzięć związanych z oświatą. Obejmuje on nie tylko podstawy prawne funkcjonowania ogrodów, ale także zagadnienia z dziedziny prowadzenia upraw, nawożenia, pielęgnacji drzew owocowych i krzewów, zagospodarowania i urządzania działki, oraz problemy związane z walką ze szkodnikami, uprawą ziół, kwiatów itp. Podstawowy stopień wtajemniczenia powinien uzyskać przede wszystkim początkujący działkowiec, chociaż na naukę nigdy nie jest za późno i wielu wytrawnych użytkowników działek chętnie korzysta z dobrodziejstwa oświaty ogrodniczej.

W siedzibie Okręgowego Zarządu w Szczecinie, przy ul. Uznamskiej 4 funkcjonuje ośrodek szkoleniowy, który prowadzi działalność szkoleniową dostępną dla wszystkich działkowców, obowiązkowo dla nowych członków PZD i użytkowników działek. Dla ułatwienia dostępności do oświaty ogrodniczej, szkolenia odbywają się również w terenie między innymi w Stargardzie, Świnoujściu, Goleniowie, Nowogardzie, Gryficach, Trzebiatowie oraz innych miejscowościach w zależności od potrzeb. Szkolenia prowadzą instruktorzy - specjaliści w zakresie prawa w PZD, prawa budowlanego, funkcjonowania ROD, zasad zagospodarowania działki oraz zagadnień z zakresu uprawy, nawożenia, pielęgnacji i ochrony roślin, uprawy ziół i ekologii. Dotychczas przeprowadziliśmy 14 szkoleń, w których uczestniczyło ponad 900 osób. Planowane są już kolejne szkolenia. Na zakończenie szkolenia każdy z uczestników otrzymuje odpowiednie świadectwo.

Działalność w tym zakresie koordynuje z ramienia Okręgowego Zarządu instruktor ogrodnicy. W kończącym się 2016 roku zrealizowano wiele ciekawych inicjatyw, począwszy od udziału w licznych targach ogo-

dnictwa i architektury, ogólnopolskich seminariach ogrodniczych, przeprowadzeniu konkursów dla dzieci i dorosłych o funkcjonowaniu ogrodnictwa działkowego, tradycyjnie, jak co roku, przedstawiciele ośrodków szkoleniowych uczestniczyli w programowaniu cieszących się niesłabnącym powodzeniem kiermaszami ogrodniczych. Organizując stoiska i oferując broszury, ulotki, „Działkowca”, Zieloną Rzeczpospolitą, służyliśmy poradami ogrodniczymi i informacjami na temat wolnych działek, opłat ogrodowych, badaliśmy pH gleby, polecaliśmy literaturę fachową.

Instruktorzy uczestniczyli w wielu komisjach przeprowadzających przegląd działek ROD w całym Okręgu szczecińskim. Pod koniec czerwca poddaliśmy ocenie 16 działek zgłoszonych w konkursie „Wzorowa działka sadowniczo-warzywna” i 14 działek w konkursie „Wzorowa działka rekreacyjna okręgu szczecińskiego roku 2016”. Opiniowaliśmy także prace najmłodszych artystów nadesłane na zorganizowany wspólnie z urzędem marszałkowskim konkurs o tematyce ogrodniczej.

W opracowaniu jest plan działalności szkoleniowej w roku 2017, który także będzie obfitował w liczne zadania i ciekawe inicjatywy podejmowane przez grono oddanych sprawom oświaty osób, jakże często, bez wymiernych korzyści realizujących swoje społeczne pasje.

Sukcesy okręgu szczecińskiego na wszystkich polach działalności są sukcesami wszystkich działkowców aktywnie angażujących się w pracę na rzecz ogrodów i PZD, społeczników, członków okręgu i prezydium, okręgowej komisji rewizyjnej oraz pracowników biura OZ. Nie można też zapomnieć o znaczącej i nieocenionej roli Krajowej Rady PZD z prezesem Eugeniuszem Kondrackim na czele w merytorycznym wspieraniu działań OZ.

Dyrektor Biura
Tomasz Olkusi

2. Dzieje się na Podkarpaciu

35 lat istnienia Związku zobowiązuje do podsumowania i refleksji. Jednak nie możemy zatrzymać się w miejscu, ale musimy śmiało i odważnie patrzeć w przyszłość.

Cały dorobek PZD został zwieńczony Ustawą o ROD z 13.12.2013 r. Jej zapisy zagwarantowały dalsze istnienie ogrodów działkowych.

Codzienna praca aktywu

Okręg Podkarpacki to przede wszystkim blisko 57 tysięcy działkowców w ROD położonych na terenie województwa, a także jednostka terenowa PZD posiadająca

swoje organy, stałe komisje problemowe i wykwalifikowanych pracowników merytorycznych biura.

Okręgowy Zarząd Podkarpacki liczy 27 społeczników.

Krąży opinia, że takich działających bezinteresownie ludzi już nie ma, ale jak widać nie jest to do końca prawda. Dowodów na to w Okręgu Podkarpackim jest wiele. Największą aktywnością wykazali się członkowie OZP w czasie, kiedy nastąpiło najmocniejsze uderzenie w działkowców, ogrody i Związek, zapoczątkowane orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w 2012 roku. Społecznikowska pasja trwa do dzisiaj. Niemal codzienne kontakty z Zarządami ogrodów, organami administracji państwowej i samorządowej, różnymi instytucjami wymagają poświęcenia przez nich własnego czasu wolnego. Aktyw OZ uczestniczy w spotkaniach z posłami reprezentującymi Podkarpacie w Sejmie, w czasie których przedstawiana jest aktualna sytuacja ogrodów, działkowców i Związku oraz problemy, z jakimi borykają się rodzinne ogrody działkowe. Z równie wielkim zaangażowaniem wypełniają obowiązki wynikające ze Statutu PZD.

Obowiązki członków Prezydium Okręgowego Zarządu Podkarpackiego nie kończą się tylko na uczestnictwie w comiesięcznych posiedzeniach. Prezydium rozpatruje wszystkie sprawy istotne dla Związku, ogrodów działkowych i działkowców. Członkowie Prezydium wnikliwie analizują wszystkie materiały przygotowane przez pracowników Biura OZ i starają się znaleźć optymalne rozwiązania satysfakcjonujące wszystkie strony. Szczególna aktywność przejawia się w reagowaniu na wszelkie niepokojące sygnały dotyczące funkcjonowania Związku, obowiązującej ustawy o ROD i Statutu PZD. Każde wystąpienie przeciwników ustawy o ROD, działkowców i Związku spotyka się z odzewem w formie stanowisk, apeli i listów otwartych.

Komisje problemowe zajmują się stałymi, bieżącymi sprawami i problemami mającymi wpływ na bezpieczeństwo, zgodne z prawem użytkowanie działek czy też pomoc socjalną dla potrzebujących.

Komisja ds. Bezpieczeństwa w ROD zajęła się tematem nawiązania, a w zasadzie reaktywowania współpracy z Policją. Komenda Wojewódzka Policji wprowadziła w życie program prewencyjny „Bezpieczny Ogród”. Obecnie funkcjonuje on na terenie całego województwa i zawiera sposoby rozwiązania wskazanych przez Komisję problemów dotyczących bezpieczeństwa działkowców i rodzinnych ogrodów działkowych. Komisja organizuje spotkania działkowców z Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w poszczególnych miastach i powiatach województwa, w których funkcjonują rodzinne ogrody działkowe.

Komisja Prawna rozpatruje sprawy zlecone przez Prezydium OZP, dotyczące w szczególności: skarg działkowców na działania Zarządów ROD, naruszania i nieprzestrzegania przepisów Statutu PZD i Regulaminu ROD, zasad współżycia sąsiedzkiego, uchwał systemowych obowiązujących w PZD. Wypracowane w

trakcie posiedzeń Komisji opinie powstają niejednokrotnie w wyniku burzliwych dyskusji. Wskazówki co do sposobu rozwiązania powierzonych spraw przekazywane są następnie do Prezydium OZP.

Komisja Socjalna wraz z zarządami ogrodów zajmuje się m.in. pomocą przy organizacji imprez okolicznościowych oraz pozyskiwaniem środków pieniężnych i rzeczowych.

Z dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej spotykają się organizowane każdego roku świąteczne kiermasze na Boże Narodzenie i Wielkanoc. Pracownik Muzeum Etnograficznego wygłasza prelekcję o tematyce świątecznej i prowadzi quiz. Każdy odwiedzający może liczyć na miłą atmosferę i drobny poczęstunek.

Komisja Socjalna zajęła się również organizowaniem pomocy rzeczowej dla polskich dzieci z Ukrainy w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Malta z Tarnowa.

Komisja ds. Inwestycji i Remontów przeprowadza każdego roku kontrole w ogrodach, które wykonują zadania inwestycyjne lub remontowe. Członkowie tej komisji uczestniczą w przetargach, przekazywaniu placów budów, jak również w odbiorach, gdzie inwestorem jest okręg. Są to inwestycje polegające na odtworzeniu infrastruktury po częściowej likwidacji ROD, w ramach których wykonano nowe ogrodzenia, sieci wodociągowe, elektryczne i dom działkowca.

Z wielką satysfakcją należy stwierdzić, że środki przekazywane w ramach dotacji, są dobrze wykorzystywane przez ogrody. Zarządy ROD dokładają coraz większych starań, aby ich ogrody dysponowały nowoczesną infrastrukturą i zasłużyły na miano ogrodów XXI wieku.

Komisja Konkursowa w składzie pięcioosobowym zajmuje się przygotowaniem, realizacją i przebiegiem konkursów okręgowych ogłaszanych corocznie przez Okręg.

Komisja ds. Odznaczeń działająca przy Okręgowym Zarządzie Podkarpackim miała ręce pełne roboty. W 2016 roku Komisja przyznała 100 brązowych oraz 53 srebrnych odznaczeń. Na wniosek Prezydium OZP Krajowa Rada PZD przyznała 15 złotych odznaczeń „Zasłużony Działkowiec”, natomiast 6 osób zostało uhonorowanych najwyższymi odznakami „Za Zasługi dla Polskiego Związku Działkowców”. Wśród osób odznaczonych znaleźli się przedstawiciele samorządów terytorialnych oraz policji. Wielki to zaszczyt dla ogrodów, że mają pośród siebie tak pracowitych i zaangażowanych sąsiadów, kolegów i koleżanki.

W tym roku zostały powołane nowe komisje do Powołanego Przeglądu Ogrodów i Działek. Przeglądy przeprowadzane były przy udziale członków OZP, pracowników biura i delegatur rejonowych oraz instruktorów SSI. W każdym przeglądzie uczestniczyli członkowie Zarządów ROD. Przeglądem objęliśmy wszystkie nasze ogrody na Podkarpaciu.

Ważne miejsce w działalności Okręgu zajmuje Okrę-

gowa Komisja Rewizyjna. Swoją pracę skupia na badaniu prawidłowości działalności Zarządów ROD w zakresie finansowo-księgowym, merytorycznym, formalno-prawnym, organizacyjnym, gospodarczym, dokumentacji i ewidencji działkowców, zabezpieczenia mienia ROD i PZD. Prowadzone przez Komisję kontrole w ro-

dzinnych ogrodach działkowych nie mają na celu wyłącznie wskazywania i piętnowania popełnianych przez Zarządy ROD błędów. Przede wszystkim dostarczają Zarządom ogrodów cennych wskazówek i instrukcji pomocnych w ich bieżącej działalności.

Obsługa merytoryczna

Właściwe działanie Okręgu nie może się obyć bez obsługi merytorycznej. Biuro Okręgu to zespół fachowców, którzy realizują zadania potrzebne do sprawnego i zgodnego z prawem funkcjonowania ogrodów działkowych. Swoim doświadczeniem wspierają działalność Zarządów Ogrodów. Radca Prawny prowadzi sprawy sądowo – administracyjne w zakresie roszczeń, udziela pomocy prawnej Zarządom ROD i działkowcom. Inspektor ds. terenowo – prawnych prawnik zajmuje się gospodarką gruntami, regulacją stanu prawnego gruntów, likwidacjami. W przygotowaniach procesów inwestycyjnych pomaga Zarządom Inspektor ds. Inwestycji. Uczestniczy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, inicjuje w ogrodach zadania zawarte w „Otwartym Programie Rozwoju Społecznego” oraz „ROD XXI Wieku”, wspiera inspektora ds. terenowo – prawnych w procesie likwidacji. Zupełnie inne zadania posiada Instruktor ds. ogrodnictwa, który pełni dyżur telefoniczny dla działkowców, udziela porad w lokalnej gazecie NOWINY, na portalu internetowym oraz umieszcza porady ogrodnicze na stronie internetowej naszego Okręgu. Instruktor organizuje pokazy cięcia drzew i krzewów, szkolenia ogrodnicze oraz dla kandydatów na działkowców. Aby nie zabrakło środków na wszystkie te zadania, nad finansami czuwa Główna Księgowa.

Nie można pominąć dwóch Delegatur Rejonowych działających na terenie naszego Okręgu w Tarnobrzegu

i w Przemyślu. To właśnie tam kierowane są pierwsze kroki o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Delegatury bardzo aktywnie uczestniczą w procesie regulacji stanu prawnego gruntów, co w wielu przypadkach nie było łatwym zadaniem. Utrzymują bezpośredni kontakt i współpracują z samorządami terytorialnymi w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków finansowych dla ROD, usuwania azbestu, wycinki drzew.

W 2005 roku powstały 2 Ośrodki Finansowo – Księgowe: w Rzeszowie oraz w Tarnobrzegu, które zapoczątkowały rozwój usług księgowych dla ROD, a w roku 2009 powstał kolejny OFK w Przemyślu. Dziś Ośrodki skupiają 76 ROD tj. 48% wszystkich naszych ogrodów. Księgowe nie tylko prowadzą w sposób profesjonalny obsługę ogrodów, ale także pracują jako doradcy w planowaniu i bieżącej działalności finansowej, przy współpracy z pracownikami merytorycznymi Okręgu.

Za wielki sukces można uznać regulację stanu prawnego gruntów ROD. Na chwilę obecną wydane zostały 22 decyzje potwierdzające nabycie przez PZD prawa użytkowania gruntów ROD o łącznej powierzchni 65,5790 ha. Trwają postępowania przed sądami dotyczące ujawnienia tych praw w księgach wieczystych. W przypadkach, w których jednostki samorządu wydały decyzje odmawiające stwierdzenia nabycia prawa użytkowania działek wg art. 76, kierowane są nowe wnioski w oparciu o art.75 ustawy o ROD.

Ogrody na miarę przyszłości

Inwestycje w ROD w ostatnich latach są wielkim wydarzeniem. W ramach realizacji programów „ROD XXI wieku” oraz „Programu Rozwoju Społecznego ROD” ogrody duży nacisk kładą na wymianę istniejących sieci wodociągowych, energetycznych, które są już przestarzałe, skomodowane i ciągle ulegają awarii. Montowane są nowoczesne elektryczne szafy rozdzielcze, a w nich elektroniczne liczniki. Ponadto budowane są nowe budynki administracyjne i wymieniane ogrodzenia. Na te cele ROD pozyskują środki od samorządów lokalnych i z PZD. Okręg Podkarpacki PZD przekazał do ROD w formie dotacji na inwestycje i remonty w latach 2011-2016 ponad 750 tysięcy złotych. Natomiast samorządy terytorialne z Tarnobrzega, Stalowej Woli, Nowej Dęby przeznaczyły na potrzeby ogrodów kwotę ponad 730 tysięcy złotych. Z kolei samorządy Go-

rzyc, Dębicy i Kolbuszowej udzielają pomocy w formie rzeczowej. Dzięki tym inwestycjom ROD otwierają się na społeczność lokalną zapewniając odpowiednie miejsca i warunki do realizacji zadań.

W ramach starań o środki z funduszy krajowych i europejskich Okręg Podkarpacki współpracuje z Urzędem Marszałkowskim, a w szczególności z Komisją Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska oraz z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2017 roku ROD „Prefabet” z Kolbuszowej otrzyma środki z funduszy europejskich na budowę placu zabaw dla dzieci i siłowni dla dorosłych. Środki te pozyskane będą dzięki owocnej współpracy Zarządu ROD z lokalną grupą działania Siedlisko.

Ogrody otwarte na społeczność lokalną

W naszych ogrodach każdego roku organizowane są zielone lekcje dla przedszkolaków i dzieci z najmłodszych klas szkoły podstawowej. Dzieci odkrywają tajniki przyrody, uprawiają grządki, a jesienią zbierają plony. Po takich lekcjach zawsze jest czas na zabawę i kiełbasę oraz pieczone ziemniaki prosto z ogniska.

Oprócz zielonych lekcji w ramach praktyk młodzież z Warsztatów Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koła Terenowego w Tarnobrzegu w ROD „Związkowiec” w Tarnobrzegu, wykonuje proste prace porządkowe, uprawia grządki i rozmawia z działkowcami. Ogrody odwiedzają również uczniowie ze Szkół Ponadgimnazjalnych i Gimnazjum Integracyjnego, aby uczyć się uprawy działki.

Częstymi gośćmi naszych ogrodów są włodarze i mieszkańcy miast, koła emerytów, koła gospodyń wiejskich, zagraniczni goście.

Główne uroczystości związane z jubileuszem 35-lecia PZD Okręg Podkarpacki obchodził w tym roku podczas dni działkowca organizowanych w Przemyślu. Również dni działkowca zorganizowane w Delegaturze Rejonowej w Tarnobrzegu oraz święta działkowców obchodzone w poszczególnych ROD były okazją do uczczenia 35 lat funkcjonowania PZD.

Duże emocje wśród działkowców wzbudzają corocznie organizowane przez Okręg Podkarpacki konkursy na „Wzorową Działkę Roku” i „Rodzinny Ogród Roku”

nad którymi honorowy patronat obejmuje Marszałek Województwa Podkarpackiego. Również Delegatura Rejonowa w Tarnobrzegu oraz ogrody organizują wiele konkursów pod patronatem prezydenta, burmistrza i wójta. Rozstrzygnięcie następuje podczas dni działkowca zawsze przy udziale lokalnej społeczności i prasy.

Ogrody z Delegatury Rejonowej PZD w Tarnobrzegu przekazują swoje plony wystawiane podczas dni działkowca do hospicjum im. Ojca Pio.

W ogrodach działkowych mamy wiele utalentowanych osób, które promują swą działalność również poza ogrodem. Są poeci, malarze, osoby malujące na szkle, wyszywające, zajmujące się różnymi rodzajami haftów, amatorzy win i nalewek. Najczęściej swoje prace prezentują podczas dni działkowca. Nasza poetka z ROD „Małopolanin” w Rzeszowie Pani Jadwiga Kupiszewska, organizuje wieczory literackie podczas których promuje swoje tomiki poezji i książki. Ostatnio wydała książkę z okazji 40-lecia ogrodu „Korowód pór roku”.

Zgodnie z planem pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Rzeszowie Okręg corocznie uczestniczy w „Akcji Zima”. Wspólne działania mają na celu ochronę i pomoc osobom bezdomnym i nieposiadającym miejsc stałego pobytu. Zasady współpracy i procedury postępowania omawiane są na posiedzeniu Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz na spotkaniach z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Ekologia i ogród

ROD biorą udział w akcji bezpłatnego odbioru azbestu prowadzonej w wielu miastach naszego regionu Okręg Podkarpacki i rzeszowskie ogrody uczestniczą w programie „Poprawa jakości powietrza w Rzeszowie poprzez ograniczenie emisji niskiej”. W ramach tej akcji rozprowadzane są plakaty i ulotki informacyjne o skutkach palenia ognisk na terenie ROD.

Stawiamy na oświatę ogrodniczą i dlatego każdego roku organizujemy dla instruktorów SSI PZD oraz dla działkowców praktyczne wiosenne i letnie pokazy cięcia drzew i krzewów owocowych i ozdobnych. Pokazy te prowadzą doświadczeni pracownicy z Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, instruktor etatowy oraz nasi instruktorzy krajowi i okręgowi. Z każdym rokiem przybywa nam uczestników pokazów,

szczególnie wśród osób młodych. A to cieszy. Prowadzimy również szkolenia z zasad nawożenia i uprawy gleby i różnych roślin na działce, z ochrony roślin sadowniczych, ozdobnych i warzyw, badamy pH gleby, omawiamy zasady ekologii i modernizacji.

Promujemy hodowlę owadów zapylających: pszczoł murarek i miodnych oraz trzmieli. Już w 23 ogrodach działkowcy z powodzeniem hodują pszczoły murarki.

Instruktorzy ogrodowi działają na terenach ROD w swoich miastach, służą radą i pomocą w zagospodarowaniu działki i upraw ogrodniczych.

Dwa razy w roku uczestniczymy w Wiosennej i Jesiennej Giełdzie Ogrodniczej w Boguchwale na terenie Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego prezentując działalność PZD.

Problemy, z jakimi spotyka się Okręg w bieżącej pracy

Związek nigdy nie blokuje realizacji inwestycji celu publicznego. Jednakże czuwa nad przestrzeganiem prawa w zakresie wypłaty odszkodowań i przydziałem terenów za-

stępnych, wynikających z przepisów ustaw szczególnych. Nie zawsze wszystko przebiega gładko i bez problemów, czego przykładem jest likwidacja całkowita ROD

„Energetyk I” w Rzeszowie. Komplikacje zaczęła decyzja Prezydenta Miasta Rzeszowa, którą zezwolił na budowę drogi. Inwestycja ta objęła swoim zasięgiem cały ogród działkowy. Pod koniec października 2013 roku ogród został zlikwidowany. Gmina złamała przepisy nie wypłacając odszkodowań dla działkowców i Związku oraz nie przydzieliła terenu zastępczego. Spór pomiędzy działkowcami i PZD z jednej strony, a Gminą Miasto Rzeszów z drugiej toczy się już od trzech lat, natomiast jego zakończenia wciąż nie widać. Najbardziej kuriozalne w całej sprawie jest to, że na terenie dawnego ogrodu wybudowano jedynie drogę nie mającą połączenia z innymi ulicami w mieście, czyli prowadzącą donikąd.

Negatywne emocje wśród działkowców wzbudzają roszczenia do gruntów ROD. Nie występują one w OZ w dużej liczbie, jednakże są bardzo dotkliwe zwłaszcza w stosunku do ROD „Nasz Gaj” w Rzeszowie. Utrata blisko 40 % substancji ogrodowej spowodowana błędami popełnionymi przez urzędników w toku postępowania wywłaszczeniowego, jest poważnym problemem zwłaszcza dla działkowców.

Sprawą wymagającą szczególnego zainteresowania jest ujawnianie ROD w miejscowych planach zagospo-

darowania przestrzennego i studium. Zdecydowana większość miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie dotyczy terenów zajmowanych przez rodzinne ogrody działkowe. Sytuacja taka nie jest zbyt korzystna, gdyż w razie braku planu miejscowego obejmującego konkretny obszar, wszelkiego rodzaju inwestycje celu publicznego będą na nim realizowane w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Ujęcie ogrodu działkowego w planie miejscowym stanowi dla niego swego rodzaju gwarancję, iż nie zostanie on w najbliższym czasie zlikwidowany w całości lub w części. Z kolei zapisanie terenów ogrodów w studium uwarunkowań nie stanowi wystarczającej gwarancji dla dalszego istnienia ROD, ponieważ studium nie jest aktem prawa miejscowego.

Nie ma takiego ogrodu, który nie borykałby się z jakimś problemem. W naszym regionie jest bardzo duże zróżnicowanie pod względem zasad naliczania i wysokości pobieranych opłat za wywóz śmieci. Z każdym rokiem są one coraz wyższe. W wielu miastach naszego regionu prowadzone były konsultacje w Urzędach, mające na celu sprecyzowanie zasad i wysokości naliczania opłat za ich wywóz.

Nasze Ogrody

Nasze ogrody z każdym rokiem stają się coraz bardziej atrakcyjne. Wśród nich są jednostki, których otwartość na rzecz społeczności lokalnych warto przedstawić.

Rodzinny Ogród Działkowy „Prefabet” w Kolbuszowej powstał w 1979r. Wczesną wiosną 1980 roku rozpoczęto prace nad infrastrukturą ogrodu: zrobiono ogrodzenie, meliorację i wykopano osiem studni z pompami ręcznymi. Dziś ogród ma 36 działek i 60 członków PZD.

W ogrodzie każdego roku jest organizowany Dzień Dziecka, osobno dla przedszkolaków i dla dzieci ze szkoły podstawowej. Dzieci z przedszkoli i ze szkoły podstawowej przyjeżdżają na zielone lekcje i poznają tajniki przyrody. Dodatkowo, na terenie ogrodu spotyka się lokalna grupa emerytów. Każdego roku organizowane są Dni Działkowca połączone z piknikiem rodzinnym. Corocznie w ogrodzie goszczą chóry: na przemian z Ukrainy, Niemiec i Francji. Wszystkie wydarzenia są udokumentowane w Kronice Ogrodu, którą można obejrzeć na www.rod.kolbuszowa.pl w zakładce Dokumenty.

Ogród ten zdobył I miejsce w Okręgowym Konkursie na Rodzinny Ogród Roku 2015, a w bieżącym zdobył wyróżnienie w Krajowym Konkursie na Rodzinny Ogród Działkowy Roku 2016 w kategorii „Najlepiej Zagospodarowany ROD”.

Dzięki owocnej współpracy Zarządu ROD z lokalną grupą działania Siedlisko ogród oczekuje na środki, które zostaną wykorzystane na realizację celu służącego społeczności lokalnej.

ROD „Małopolanin” w Rzeszowie - plan realizacyjny terenu pod POD został zatwierdzony w 1975 roku, a w 1976 roku wykupiono grunty pod pracownicze ogrody działkowe dla Komendy Wojewódzkiej MO. Od początku swego istnienia ogród ten był traktowany jako ogród nr 2 należący do POD im. Gen. Waltera. W 1997 r. zapadła decyzja o odłączeniu ogrodu nr 2 i oficjalnie od 1998 roku istnieje jako ROD „Małopolanin”.

Ogród jest usytuowany przy ulicy Wyspiańskiego, posiada 79 działek na ogólnej powierzchni 3,0953 ha. Ogród posiada sieć energetyczną i wodną, dom działkowca ze świetlicą, w której odbywają się szkolenia dla działkowców.

Dzień działkowca połączony z dożynkami w ROD „Małopolanin”, od zawsze jest obchodzony niezwykle uroczystie. Wszyscy działkowcy pomagają przy organizacji, a potem licznie biorą udział w tym działkowym święcie.

Wieniec dożynkowy corocznie tworzy pani Jadwiga Kupiszewska, poetka i malarka, która na swoim koncie posiada już dwa tomiki poświęcone tematyce działkowej tj. „Wieniec dożynkowy” oraz „Korowód pór roku”, a Pan Wiesław Cupryś jest odpowiedzialny za część artystyczną. W tym roku stworzył niezapomnianą kreację kabaretowej Mariolki.

Ogród ten zdobył drugie miejsce w Okręgowym Konkursie na „Wzorowy Ogród Roku 2012”. Jest bardzo dobrze zagospodarowany i utrzymany.

Trudno opisać wszystko to, czym zajmuje się Okręg i podkarpackie ogrody działkowe, jednak najważniejsza

jest jedność, wspólna praca i dążenie do rozwoju ogrodów na miarę XXI wieku.

Agnieszka Sycz
Prezes OZP PZD
Rzeszów

XIII. GŁOSY W SPRAWIE WYSTĄPIENIA RPO

Wystąpienie RPO Adama Bodnara, które dotyczyło kwestionowania zapisów Statutu PZD spotkało się z żywą reakcją nie tylko działkowców z ROD, ale i organów władz Okręgów Polskiego Związku Działkowców z terenu całego kraju. Działkowcy znając trudne i wieloletnie doświadczenia z przeszłości związane z walką o swoje prawa postanowili zareagować w sposób szybki i merytoryczny.

Opolskie uważa, że byt ogrodów znów może być zagrożony. W ich opinii tezy zawarte w wystąpieniu RPO są jednostronne i w dużej mierze wynikają z nieznamośności specyfiki funkcjonowania ROD. Uważają oni, że są bezrefleksyjnym powtórzeniem nieprawdziwych pomówień rozgłaszanych pod adresem Związku przez jego przeciwników, których: jedynym celem jest rozbicie naszych struktur, a w dalszej kolejności – zniszczenie wielopokoleniowego dorobku polskich działkowców, których interesy reprezentuje PZD.

Działanie Rzecznika podważa także samorządność, niezależność oraz samodzielność PZD – na co zwracają uwagę Członkowie OZ PZD w Częstochowie. Dostrzegają, że obecnie obowiązujący Statut Polskiego Związku Działkowców był poddany niezwykle drobiazgowemu i wnikliwemu badaniu przez niezawisły sąd rejestrowy oraz organ nadzoru nad naszym stowarzyszeniem w ramach postępowania rejestrowego. Zwracają uwagę na fakt, że: w ramach postępowania rejestrowego naszego Statutu podobne zarzuty, jakie podnosi Pan Rzecznik były zgłaszane do sądu rejestrowego i nie zostały one przez Sąd uznane za zasadne.

Mazowiecki OZ PZD jest z kolei oburzony tym, iż zarzuty podważające zgodność statutu z prawem opierane są na niesprawdzonych, subiektywnych doniesieniach osób lub podmiotów od dawna wrogich wobec PZD i nie honorujących przepisów prawa. Wiele takich osób usu-

nięto z PZD za łamanie prawa, nie tylko Ustawy o ROD, ale i Ustawy Prawo Budowlane oraz Ustawy o Utrzymaniu Porządku i Czystości w Gminach.

Pomorski OZ PZD zauważa w swoim stanowisku, że działanie RPO jest już jego kolejnym wystąpieniem, w którym próbuje podważyć dorobek i znaczenie milionowego zrzeszenia polskich działkowców, które jest dobrowolne i opiera się na społecznej pracy wszystkich członków. Nie może być tak, że skarga kilku niezadowolonych, nieprzestrzegających przepisów osób, może w taki sposób wpływać na najwyższe organy kraju i skłaniać je do takich działań jak wystąpienie, które Pan Rzecznik wystosował w stronę PZD. Pomorski OZ uważa również, że skargi kierowane do RPO przez wyżej wymienioną grupę stanowią pretekst dla Rzecznika do ataku na Polski Związek Działkowców.

Legniccy działkowcy z kolei przypominają, że PZD został zbudowany na tradycjach polskiego ogrodnictwa, które dla działkowców są wartością nadrzędną. Prosimy zejść z obranej drogi, która prowadzi donikąd. Pana obowiązki to pomagać, a nie szkodzić, czego dowodzą nieprzemyślane a kuriozalne wywody.

Przedstawiciele wielkopolskiej społeczności działkowców w stanowisku domagają się respektowania konstytucyjnych praw działkowców-obywateli - członków samodzielnej, samorządnej i niezależnej organizacji, jaką jest PZD. Ich stanowisko powstało na skutek serii ataków osób nieprzychylnych działkowcom do których dołączył Rzecznik Praw Obywatelskich. Apelują do RPO: by z powagą i jak przystoi na sprawowany urząd dbał o nienaruszalność ustawy oraz uchwalonego na jej podstawie statutu PZD, które to przepisy zabezpieczają prawa i określają obowiązki organów statutowych PZD w interesie przede wszystkim działkowców. Proszą także Rzecznika by zapoznał się wieloletnim dorobkiem

PZD, zanim zacznie formułować zarzuty.

W Zielonej Górze, po zapoznaniu się z treścią pisma RPO, jakie opublikowano na stronach rpo.gov.pl w sprawie zastrzeżeń, co do zapisów Statutu PZD uważają, że jest ono zbiorem pomówień i powielaniem niesprawdzonych informacji, uzyskanych od osób, które od lat znane są ze swej jawnej wrogości do Polskiego Związku Działkowców.

Członkowie OZ PZD w Legnicy zwracają uwagę na wielostopniowy i długotrwały proces rejestracji Statutu PZD, który częściowo kwestionuje RPO. Zwracając się bezpośrednio do Rzecznika, piszą: „Analizując Pańskie zarzuty należy odnieść się przede wszystkim do faktu, iż Statut PZD jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym, a proces jego rejestracji był niezwykle skrupulatnie obserwowany, nie tylko przez Sąd Rejonowy w Warszawie, ale i organ nadzoru nad PZD i wiele innych instytucji.”

Członkowie Świętokrzyskiego OZ PZD proszą Rzecznika Praw Obywatelskich o uszanowanie fundamentalnego prawa stowarzyszenia do ukształtowania wewnętrznych regulacji, norm i zasad, które się sprawdziły i funkcjonują dzięki dobrej woli i aprobachie ogromnej większości członków. Jeśli jednak zdecydowana, by nie powiedzieć blisko 100%-owa większość w ramach demokratycznych i transparentnych działań przyjęła dane regulacje, to stają się one obowiązujące dla wszystkich. Stąd ich zdaniem - absurdalne są zarzuty o rzekomym utrudnianiu rejestracji innych stowarzyszeń.

Wskazują oni jednocześnie, że stowarzyszenie ogrodowe PZD jest bardzo daleko nakierowane na przejrzystość podejmowanych działań, co potwierdzają chociażby coroczne ogrodowe walne zebrania.

Prezydium OZ PZD w Szczawnie Zdroju również nie akceptuje inicjatyw Rzecznika, bowiem wynika z nich w sposób czytelny, że Rzecznik staje się obrońcą interesów niewielkiej grupy osób, która ma jeden cel — zniszczyć Związek i ogrody działkowe. Informują opinię publiczną, że jego działanie wpisuje się w serię działań grup interesu oraz takich, które prowadzili niektórzy posłowie PO. Proponują, aby RPO zgodnie z powagą swojego urzędu rozpatrywał i oceniał donosy, pomówienia i sugestie skarżących w odniesieniu do działalności PZD, bowiem publikowanie zarzutów łamania prawa przez PZD bez ustalenia stanu faktycznego jest postępowaniem

godzącym w fundamentalne prawa ponad miliona członków naszej organizacji.

Prezydium OZ w Szczecinie apeluje przede wszystkim do działkowców o bieżące śledzenie toku spraw i zajmowanie obronnego stanowiska: „jeżeli sami się nie obronimy, to nie możemy liczyć na nikogo”. OZ zaniepokojony jest również przejawami kwestionowania działań organów PZD w stosunku do działkowców łamiących prawo w postaci stałego zamieszkiwania w altanach.

Okręgowe Zarządy PZD w pełni utożsamiają się też ze stanowiskiem Prezydium Krajowej Rady PZD z dnia 9.09.2016 roku, w którym trafnie i dobitnie stwierdzono m.in., że „Wysunięte zarzuty nie są więc konsekwencją uznania kwestionowanych zapisów statutu za sprzeczne z obowiązującym prawem. Tym samym wystąpienie RPO może być potraktowane, jako swoista próba narzucenia organizacji społecznej konkretnych rozwiązań statutowych zgodnych z oczekiwaniami organu władzy publicznej. Wydaje się, że takie postępowanie jest niedopuszczalne i stanowi poważne zagrożenie dla fundamentalnych cech stowarzyszeń – samodzielności, samorządności oraz niezależności. Zakładają one prawo do autonomicznego i wolnego od nadmiernej ingerencji ze strony władzy publicznej, kształtowania zasad funkcjonowania stowarzyszeń. Dlatego krytykowanie przez RPO zasad przyjętych w PZD, bez uwzględnienia, iż nie łamią one żadnych norm prawnych, a wprowadzono je uchwałami podjętymi przez demokratycznie wybrane organy Związku, czyli zgodnie z wolą członków PZD, należy uznać za działanie podważające samodzielność i samorządność Związku.”

Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich, jak wiadać nie mogło pozostać bez odpowiedzi działkowców, którzy są przecież podmiotem praw zagwarantowanych w ustawie o ROD. Wiedzą oni, że z każdego sygnału należy wyciągać wnioski, bo sprawa bezpieczeństwa ogrodów i praw działkowców nie jest jednoznacznie postrzegana przez niektórych polityków i funkcjonariuszy państwowych.

Więcej stanowisk i listów w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich można znaleźć na stronie internetowej pzd.pl w zakładce Listy i Stanowiska oraz Bieżące Wydarzenia. Zachęcamy do regularnego czytania strony Krajowej Rady PZD.

Marcin Budzyński

XIV. PRZEKAZYWANIE DZIAŁEK INSTYTUCJOM SPOŁECZNIE UŻYTECZNYM

Wzmożone zainteresowanie działkami nie jest zjawiskiem nowym. Trwa już od dłuższego czasu i nic nie zapowiada, żeby szybko się skończyło. Tym bardziej, że zainteresowanie to nie ogranicza się tylko do osób fizycznych, ale w ostatnim czasie daje się również zaobserwować wśród rozmaitych instytucji oraz organizacji zajmujących się szeroko rozumianą działalnością prospołeczną. Z terenu całego kraju pojawiają się bowiem kolejne sygnały od ogrodów i okręgów o takich instytucjach, które zgłaszają chęć przejęcia działki w celu jej wykorzystania w związku z prowadzoną działalnością. Chodzi m.in. o przedszkola, domy opieki, czy organizacje zajmujące się niepełnosprawnymi.

Nie ulega wątpliwości, że z istoty ogrodów działkowych i działek wynika potrzeba uwzględnienia również takich użytkowników. Pamiętać bowiem trzeba, że ustawa o ROD uznała ogrody za urządzenia użyteczności publicznej. Działki rodzinne są więc swoistym świadczeniem socjalnym, które mają szerszy wymiar i funkcje niż tylko zaspakajanie indywidualnych potrzeb pojedynczych osób. Mają pozytywnie wpływać na życie społeczne i przyczyniać się do poprawy warunków zwłaszcza tych członków lokalnych społeczności, którzy tego najbardziej potrzebują. Ponadto nie wolno zapominać o tym, że ogrody i działki mają także swój istotny walor edukacyjny, zwłaszcza w sferze ekologii i ochrony przyrody. Ma to szczególne znaczenie dla kształtowania prawidłowych postaw dzieci i młodzieży. Z powyższych względów art. 27 ust. 4 ustawy o ROD umożliwia stowa-

rzyszeniom ogrodom oddawanie działek w bezpłatne używanie instytucjom prowadzącym działalność społeczną, oświatową, kulturalną, wychowawczą, rehabilitacyjną, dobroczynną lub opieki społecznej.

W celu zapewnienia pełnego wdrożenia i stosowania tej możliwości w ROD, Krajowa Rada PZD, podczas swojego ostatniego posiedzenia w dniu 28 października br., podjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia wzoru umowy o oddaniu działki w bezpłatne używanie wybranym instytucjom. Przyjęty wzór jest dokumentem obowiązującym w Związku i pozwala poszczególnym zarządom ROD przekazywać wolne działki powyższym organizacjom na odpowiednich warunkach. Przyjęty wzór umowy kompleksowo bowiem określił zasady korzystania z działki przez zainteresowaną instytucję, która będzie musiała się stosować do porządku ogrodowego wynikającego z regulaminu ROD. Ponadto umowa precyzyjnie zdefiniowała zakazaną działalność oraz reguły odpowiedzialności za zachowania osób wprowadzonych na teren ogrodu. Reguluje również ważną kwestię dotyczącą nakładów na działkę przez poszczególne instytucje. Przyjęty wzór umowy wyczerpująco określił także tryby jej rozwiązywania oraz zasady i proces opuszczania działki przez instytucje po zakończeniu współpracy.

Przedmiotowa uchwała Krajowej Rady weszła w życie z dniem jej podjęcia. Oznacza to, że już dzisiaj każdy zainteresowany ROD może oddać wolną działkę wybranej instytucji prospołecznej, wykorzystując w tym celu obowiązujący wzór umowy.

TT

Od redakcji: Uchwała Nr 4/X/2016 Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców z dnia 28 października 2016 r. w sprawie wprowadzenia wzoru umowy o oddaniu działki w bezpłatne używanie wybranym instytucjom została zamieszczona w rozdziale I niniejszego Biuletynu

XV. TEKSTY JEDNOLITE UCHWAŁ PREZYDIUM KR PZD

Poniżej zamieszczamy teksty jednolite uchwał, zmienne uchwałami nr 414/416 i 415/2016 Prezydium PZD

z dnia 28 października 2016 r. Przypominamy, że zmiany uchwał wchodzi w życie dnia 1 stycznia 2017 r.

UCHWAŁA NR 258/2015

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 1 października 2015 r.

(tekst jednolity z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 414/2016 Prezydium Krajowej Rady PZD
z dnia 28 października 2016 r.)

***w sprawie zasad udzielania dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków
klęsk żywiołowych w ROD, nadzoru ich wydatkowania oraz rozliczania***

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców działając na podstawie § 134 ust. 2 pkt 5 i 6 statutu PZD oraz uchwały nr 13/III/2014 Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r., w sprawie zasad funkcjonowania w Polskim Związku Działkowców Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD postanawia wprowadzić następujące zasady:

§ 1

Przyznawanie dotacji

1. Dysponentem środków finansowych zgromadzonych na Funduszu przeznaczonym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych jest Prezydium Krajowej Rady PZD.
2. Prezydium Krajowej Rady PZD udziela pomocy ROD na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w formie dotacji na podstawie wniosku zarządu ROD składanego za pośrednictwem właściwego okręgowego zarządu PZD.
3. Wzór wniosku zarządu ROD o dotację stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
4. Do wniosku o udzielenie dotacji należy dołączyć protokół prezydium Okręgowego Zarządu PZD z oceny skutków klęski żywiołowej wraz z kosztorysem rzeczowo-finansowym.
5. Do udzielenia dotacji dla zadań inwestycyjno-remontowych objętych niniejszą uchwałą, nie jest bezwzględnie wymagana uchwała walnego zebrania członków/ konferencji delegatów ROD/ w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego.
6. Do udzielania dotacji ROD na realizację zadań w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych nie ma zastosowania czasowa karencja. Zarząd ROD może ubiegać się o dotacje na inwestycje w celu usuwania skutków klęski żywiołowej od jed-

nej jednostki nadrzędnej PZD (Prezydium Krajowej Rady albo prezydium okręgowego zarządu).

7. Prezydium Krajowej Rady PZD rozpatrywać będzie wyłącznie wnioski zarządów ROD, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez prezydium okręgowego zarządu PZD w formie uchwały.
8. Przyznanie dotacji na rzecz ROD następuje na podstawie uchwały Prezydium Krajowej Rady PZD poprzez wpłatę środków wyłącznie na wskazane we wniosku konto bankowe ROD.
9. Uchwała określa kwotę i najważniejsze zadania oraz wskazuje termin rozliczenia dotacji.
10. Po podjęciu decyzji przez Prezydium KR PZD, kopie uchwały w tej sprawie otrzymuje komórka odpowiedzialna za sprawy finansowe w biurze KR PZD oraz w formie pisemnej zawiadamiany jest wnioskodawca i właściwy okręgowy zarząd PZD.
11. Informacje o przyznaniu dotacji dla ROD na usuwanie skutków klęsk żywiołowych publikowane są w Biuletynie Informacyjnym Krajowej Rady PZD.
12. Koszty obsługi biurowej w zakresie rozpatrywania wniosków i rozliczania dotacji oraz obsługi administracyjnej Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych pokrywane są ze środków budżetowych Krajowej Rady PZD.

§ 2

Wykorzystanie dotacji

1. W związku z tym, że środki finansowe będące w dyspozycji Prezydium Krajowej Rady PZD przeznaczone są na pokrycie kosztów związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych, zarządy ROD winny szukać dodatkowych źródeł finansowania. Zadania remontowo – inwestycyjne w ROD prowadzone w związku z usuwaniem skutków klęsk

żywiolowych winny być finansowane w szczególności:

- a. z dotacji z jednostki nadrzędnej PZD,
 - b. ze środków własnych ROD,
 - c. ze środków finansowych działkowców,
 - d. z innych źródeł.
2. Za priorytetowe zadania uznaje się :
- a. oczyszczenie terenu,
 - b. odbudowę dróg
 - c. odbudowę ogrodzeń,
 - d. odbudowę instalacji wodociągowych,
 - e. odbudowę instalacji elektroenergetycznych,
 - f. budowa i remonty budynków administracyjnych, gospodarczych, świetlic, Domów Działkowca,
 - g. innych elementów infrastruktury ogrodu.
3. Wysokość dotacji jest uzależniona od środków, jakimi dysponuje Prezydium KR PZD oraz wielości i wartości zadań.
4. Dotacje mogą być wykorzystane wyłącznie na usuwanie skutków klęski żywiołowej w infrastrukturze ROD.
5. Zarząd rodzinnego ogrodu działkowego zobowiązany jest do wykorzystania dotacji zgodnie z celem określonym w uchwale Prezydium Krajowej PZD, a następnie rozliczenia przyznanych środków finansowych.
6. Dotacja z Funduszu przeznaczona na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD podlega zwrotowi, w przypadku gdy:
- a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.
7. W przypadkach, o których mowa w ust. 6, zwrot dotacji z Funduszu przeznaczonego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD

następuje w ciągu 14 dni od zgłoszenia żądania przez jednostkę organizacyjną PZD, dysponującą Funduszem, z którego udzielono dotacji.

§ 3

Nadzór nad realizacją zadań i wydatkowaniem dotacji.

1. Realizacja zadań w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych następuje z zachowaniem powszechnie obowiązującego prawa oraz prawa wewnątrzwiązkowego.
2. Nadzór nad realizacją zadań w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych w ROD i wydatkowania na ten cel środków sprawuje prezydium okręgowego zarządu PZD.

§ 4

Rozliczanie dotacji

1. Rozliczanie dotacji następuje przez zarząd rodzinnego ogrodu działkowego za pośrednictwem właściwego okręgowego zarządu PZD na druku stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.
2. Podstawą do rozliczenia dotacji jest protokół wykonania zadań oraz kserokopie rachunków i faktur poświadczonych za zgodność z oryginałem, właściwie opisane pod względem merytorycznym i rachunkowym i podpisane przez osoby upoważnione:
 - w ROD - prezesa, skarbnika, księgowego ROD,
 - w OZ - prezesa, skarbnika, głównego księgowego, inspektora ds. inwestycji.
3. Rozliczenie dotacji następuje do wysokości udzielonej dotacji. W rozliczeniu należy wskazać wartość wykonanych zadań.
4. Rozliczenie dotacji następuje w terminie 12 miesięcy od daty podjęcia przez Prezydium Krajowej Rady PZD uchwały o jej przyznaniu.
5. W uzasadnionych przypadkach Prezydium Krajowej Rady PZD, na wniosek prezydium OZ, może przedłużyć termin rozliczenia dotacji.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SKARBNIK

/-/Barbara KOROLCZUK

PREZES

/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

Pieczęć ROD

..... data.....

**Polski Związek Działkowców
Krajowa Rada
za pośrednictwem Okręgowego Zarządu**

**WNIOSEK O PRYZNANIE DOTACJI
na usunięcie zniszczeń w infrastrukturze ROD,
powstałych na skutek klęski żywiołowej**

Zarząd Rodzinnego Ogrodu Działkowego im.w
prosi Prezydium Krajowej Rady PZD o udzielenie dotacji w kwocie.....zł (słownie złotych:
.....) na usunięcie następujących zniszczeń w infrastrukturze ROD powstałych na
skutek klęski żywiołowej:.....

Dane dotyczące ROD:

- 1) Adres
- 2) Nr rejestru ROD w Krajowej Radzie PZD
- 3) REGON
- 4) NIP
- 5) nazwa banku i numer rachunku ROD.....
- 6) Powierzchnia ROD ha, liczba działek

Dane dotyczące zadań, mających na celu usunięcie skutków klęski żywiołowej:

- 1) Krótka charakterystyka zadań
- 2) System wykonawstwa: gospodarczy, zlecony, mieszany*
- 3) Planowany koszt zadań zł ustalony w oparciu o
- 4) Planowany termin rozpoczęcia:zakończenia

Źródła finansowania zadania:

- 1) Środki ROD, które można przeznaczyć na usunięcie zniszczeń w infrastrukturze ROD spowodowanych klęską żywiołową
- 2) inne (wymienić jakie)

WICEPREZES ZARZĄDU
ROD

SKARBNIK
ROD

PREZES ZARZĄDU
ROD

.....

.....

.....

.....
miejscowość.....
data

1. w załączeniu: kosztorys rzeczowo-finansowy realizacji zadania objętego wnioskiem.

POTWIERDZENIE ROZLICZENIA DOTACJI PRYZNANEJ PRZEZ PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY PZD NA USUWANIE SKUTKÓW KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH W ROD

Okręgowy Zarządw.....
potwierdza rozliczenie dotacji przyznanej przez Prezydium Krajowej Rady PZD, uchwałą nr.....
z dnia dla RODw.....
Zrealizowany zakres rzeczowy obejmuje
.....
.....

Wartość zadania według wniosku przy ubieganiu się o dotacjęzł
Wartość zadania według faktycznych kosztów realizacjizł
Zadanie objęte wnioskiem na dzień rozliczenia dotacji zrealizowano w zakresie: pełnym/częściowym *

Kwota dotacjizł

Wymagany termin rozliczenia dotacji rozliczona w terminie tak/nie*

Okręgowy Zarząd PZD stwierdza, że zadanie objęte wnioskiem zostało wykonane w pełnym/częściowym* zakresie, a materiały użyte do realizacji zadania zostały wbudowane, co potwierdzają dokumenty rozliczenia etapu/zadania* (dokumenty, faktury, rachunki, protokoły odbioru, dowody OT) w załączeniu protokoły odbioru i faktury.

Biuro OZ PZD przekłada rozliczenie dotacji do wysokości otrzymanych środków w kwocie zł

Zestawienie dokumentów potwierdzających rozliczenie dotacji:

LP	Rodzaj i nr dokumentu	Data dokumentu	Nazwa wystawcy	Nr dowodu księgowego	Kwota w zł
Razem					

Przedstawione rozliczenie jest prawidłowe pod względem finansowym i merytorycznym.

Inspektor ds. inwestycji w OZ PZD

.....

Główny Księgowy OZ PZD

Skarbnik OZ PZD

Prezes OZ PZD

.....

.....

.....

Data.....

*Niepotrzebne skreślić

UCHWAŁA NR 255/2015

Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 1 października 2015 r.

(tekst jednolity z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 415/2016 Prezydium Krajowej Rady PZD

z dnia 28 października 2016 r.)

w sprawie zasad i kryteriów udzielania i rozliczania dotacji dla rodzinnych ogrodów działkowych z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD

Prezydium Krajowej Rady PZD, działając na podstawie § 134 ust. 2 pkt. 5 i 6 statutu PZD, z uwzględnieniem uchwały nr 11/III/2015 Krajowej Rady PZD z dnia 1 października 2015 r. w sprawie zasad funkcjonowania Funduszu Rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych w PZD postanawia wprowadzić zasady i kryteria udzielania i rozliczania dotacji z Funduszu Rozwoju ROD:

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Dotację z krajowego Funduszu Rozwoju ROD udziela Prezydium Krajowej Rady PZD, a z okręgowego Funduszu Rozwoju ROD - prezydium okręgowego zarządu PZD.
2. Dotacja udzielana jest dla ROD na realizację konkretnego zadania inwestycyjnego lub remontowego (zwanego dalej „zadaniem”).
3. Rodzinny ogród działkowy, który otrzyma dotację z Funduszu Rozwoju ROD zobowiązany jest do jej wykorzystania, zgodnie z celem na jaki została udzielona, a następnie rozliczenia.
4. Nadzór nad realizacją zadania, na które udzielona została dotacja, nad jej wykorzystaniem i rozliczeniem sprawuje prezydium okręgowego zarządu.

Rozdział II

Zasady i kryteria udzielania i rozliczania dotacji dla ROD z krajowego Funduszu Rozwoju ROD

§ 2

Dotacja ze środków krajowego Funduszu Rozwoju ROD może być udzielona, jeśli do realizacji zadania zarząd ROD we wniosku na walne zebranie członków PZD w sprawie realizacji zadania ujmie następujące źródła finansowania:

- 1) środki własne ROD,
- 2) partycypacja działkowców w finansowaniu zadania, w tym prace działkowców na rzecz zadania.

§ 3

Dotacje przyznawane mogą być w szczególności na:

- 1) uzupełnienie brakujących środków przy zadaniach o krótkim cyklu realizacji,
- 2) dofinansowanie końcowego etapu robót z przeznaczeniem na materiały, prace specjalistyczne i sprzęt.

§ 4

Priorytetem w udzielaniu dotacji objęte są ROD:

- 1) nowozakładane,
- 2) zaliczone do ogrodów o standardzie poniżej podstawowego i podstawowym,
- 3) realizujące obiekty, które służyć będą również innym ogrodom z danej miejscowości, jak np. ujęcia wody, trafostacje, odwodnienie itp.,
- 4) udostępniające obiekty na rzecz działalności szkoleniowej i statutowej innych ROD (np. świetlice, trafostacje, itp.)
- 5) realizujące zadania w systemie gospodarczym.

§ 5

1. Krajowa Rada PZD udziela dotacji dla ROD na realizację zadania na podstawie prawidłowo sporządzonego wniosku zarządu ROD, przesłanego do KR PZD za pośrednictwem OZ PZD, pozytywnie zaopiniowanego przez prezydium OZ PZD. Wzór druku wniosku stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały. Wzór druku opinii OZ PZD stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.
2. Opinia winna uwzględniać spełnienie przez zarząd ROD wymagań odnośnie realizacji robót, a wynikających z prawa budowlanego i innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego w danej materii oraz obowiązujących w PZD procedur w sprawie inwestycji i remontów w rodzinnych ogrodach działkowych, a w szczególności trybu wyłaniania wykonawcy.
3. OZ PZD przesyła do KR PZD wnioski o udzielenie dotacji wraz z kserokopią uchwały walnego zebrania ROD w sprawie realizacji zadania, uchwałę walnego zebrania ROD w sprawie wniosku o przyznanie dotacji, opinię OZ PZD oraz uchwałę prezydium OZ PZD.

§ 6

Zarząd ROD może ubiegać się o dotację na realizację zadania, wynikającego z uchwały walnego zebrania, po włączeniu go do planu inwestycji i remontów okręgowego zarządu PZD.

§ 7

Dotacja dla ROD ze środków krajowego Funduszu Rozwoju ROD może być udzielona dla ROD raz na trzy

lata. Po upływie minimum trzyletniego okresu od daty udzielenia poprzedniej dotacji, ROD może ubiegać się o kolejną dotację, o ile poprzednia została prawidłowo i terminowo rozliczona.

§ 8

1. Zarząd ROD może ubiegać się o dotację na realizację danego zadania od jednej jednostki nadrzędnej PZD.
2. Dotację dla ROD na realizację zadania w pierwszej kolejności przydziela jednostka terenowa, wykorzystując na ten cel środki będące w jej dyspozycji.
3. Po wyczerpaniu puli własnych środków, prezydium OZ PZD kieruje wnioski zarządów ROD do Prezydium Krajowej Rady PZD wraz ze wskazaniem stanu środków na Funduszu Rozwoju OZ PZD, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień skierowania wniosku.
4. Wysokość dotacji udzielonej dla ROD, jest uzależniona od środków, jakimi dysponuje KR PZD oraz wielkości i wartości zadania, lecz nie wyższej niż 30 % wartości zadania określonego we wniosku.
5. Dofinansowanie obejmuje końcowy etap robót, co oznacza iż zarządy ROD, składając wniosek o dotację muszą wykazać wartość już poczynionych nakładów lub, przy zadaniach o krótkim cyklu realizacji, wartość posiadanego zabezpieczenia finansowego na dane zadanie, przy czym środki pochodzące z dotacji mogą być przeznaczone na zakup materiałów, prace specjalistyczne i sprzęt.
6. Przyznanie dotacji na rzecz ROD następuje na podstawie uchwały Prezydium KR PZD. Przekazanie dotacji następuje poprzez wpłatę środków na wskazane we wniosku konto bankowe ROD.

§ 9

1. Rozliczenia dotacji dokonuje zarząd ROD za pośrednictwem właściwego OZ PZD.
2. Podstawą do rozliczenia dotacji są kserokopie faktur i rachunków poświadczonych za zgodność z oryginałem, właściwie opisane pod względem merytorycznym i rachunkowym i podpisane przez osoby upoważnione w ROD: prezesa, skarbnika, księgowego ROD oraz protokół odbioru robót.
3. Dokumenty, o których mowa w ust. 2, są przechowywane w OZ PZD.
4. Nadzór nad prawidłowością wydatkowania środków oraz celowością ich wykorzystania przez ROD sprawuje prezydium właściwego OZ PZD.
5. Na podstawie przedłożonego przez zarząd ROD rozliczenia, OZ PZD po jego zatwierdzeniu, przedkłada do KR PZD „Potwierdzenie Rozliczenia Dotacji Przyznanej Przez Prezydium Krajowej Rady PZD” na druku, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

6. Rozliczenie dotacji następuje do wysokości udzielonej dotacji.
7. Rozliczenie dotacji następuje do dnia określonego w uchwale Prezydium Krajowej Rady PZD o jej przyznaniu, nie później niż 12 miesięcy od dnia podjęcia uchwały.
8. W uzasadnionych przypadkach Prezydium Krajowej Rady PZD, na wniosek zarządu ROD, pozytywnie zaopiniowany przez prezydium OZ PZD, może przedłużyć termin rozliczenia dotacji.

Rozdział III

Zasady i kryteria udzielania i rozliczania dotacji dla ROD z okręgowego Funduszu Rozwoju ROD

§ 10

1. Prezydium okręgowego zarządu obowiązane jest przyjąć, w drodze uchwały, własne zasady i kryteria udzielania i rozliczania dotacji rodzinnym ogrodom działkowym, które stanowić będą podstawę do rozpatrywania wniosków i przyznawania dotacji dla ROD.
2. W przyjętej w uchwale należy uwzględnić w szczególności:
 - 1) obowiązek spełnienia przez ogród warunków umożliwiających rozpoczęcie zadania, w tym: ustalenie wartości zadania, uzyskanie uchwały walnego zebrania i przyjęcia zadania do planu inwestycji i remontów okręgowego zarządu,
 - 2) rodzaj i wielkość zadania,
 - 3) sposób wykonywania zadania, przede wszystkim z dotacji winny korzystać ogrody realizujące większość prac systemem gospodarczym,
 - 4) wielkość ogrodu i możliwości finansowe działkowców,
 - 5) wielkość środków zgromadzonych przez ROD na realizację zadania, partycypację finansową działkowców i udział w pracach na rzecz zadania.

Rozdział IV

Zasady zwrotu dotacji udzielonej dla ROD z krajowego i okręgowego Funduszu Rozwoju ROD

§ 11

1. Dotacja z Funduszu krajowego lub okręgowego przyznana dla rodzinnego ogrodu działkowego podlega zwrotowi, w przypadku gdy:
 - a) ROD nie wykorzystał dotacji,
 - b) ROD wykorzystał dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - c) ROD nie rozliczył dotacji,
 - d) wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD podjęto uchwałę o

wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, zwrot dotacji następuje w ciągu 14 dni od zgłoszenia żądania przez jednostkę organizacyjną PZD, dysponującą Funduszem, z którego udzielono dotacji.
6. Wniosek zarządu ROD o udzielenie dotacji z krajo-

wego lub okręgowego Funduszu składany jest w oparciu o uchwałę walnego zebrania ROD w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD, której wzór stanowi załącznik nr 4.

§ 12

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPREZES
/-/Tadeusz JARZĘBAK

PREZES
/-/Eugeniusz KONDRACKI

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

załączniki:

- nr 1 wniosek o przyznanie dotacji
nr 2 opinia Okręgowego Zarządu PZD
nr 3 potwierdzenie rozliczenia dotacji
nr 4 uchwała walnego zebrania w sprawie dotacji

*Załącznik nr 1 do uchwały nr 255/2015
Prezydium Krajowej Rady PZD
z dnia 1 października 2015 r.*

Pieczczę ROD

**Polski Związek Działkowców
Prezydium Krajowej Rady**

**za pośrednictwem
Okręgowego Zarządu**

Wniosek o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju RODZINNYCH OGRODÓW DZIAŁKOWYCH będącego w dyspozycji Krajowej Rady PZD

Zarząd Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. w
prosi Prezydium Krajowej Rady PZD o udzielenie dotacji w kwocie zł
(słownie złotych:) na realizację zadania in-
westycyjnego / remontowego* pn.
realizowanego na podstawie uchwały walnego zebrania członków PZD nr z dnia,
(w załączeniu poświadczona przez zarząd ROD kserokopia w/w uchwały)

I. Dane dotyczące ROD:

- 1) Adres
2) Nr rejestru ROD w PZD
3) Regon
4) Nip
5) nazwa banku i numer rachunku bankowego ROD
6) Powierzchnia ROD ha, liczba działek

7) Stan prawny gruntu: użytkowanie zwykłe/ użytkowanie wieczyste *

inne

8) Stan zagospodarowania ROD w urządzenia infrastruktury ogrodowej:

- | | |
|--|----------------------|
| 1) ogrodzenie zewnętrzne | jest/nie ma* |
| 2) drogi wewnętrzne, aleje | stan dobry/stan zły* |
| 3) sieć energetyczna | jest/nie ma* |
| 4) sieć wodociągowa | jest/nie ma* |
| 5) pomieszczenia administracyjne, socjalne i gospodarcze | są/nie ma* |
| 6) parkingi i miejsca postojowe | są/nie ma* |
| 7) sanitariaty | są/nie ma* |

II. Dane dotyczące inwestycji lub remontu:

1) Opis zadania

.....

.....

.....

2) System wykonawstwa: zlecony, gospodarczy, mieszany

3) Planowany koszt wykonania zadania: zł dokonany

w oparciu o

(w załączeniu poświadczona za zgodność kserokopia wniosku zarządu ROD na walne zebranie ROD w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego/remontowego)

4) Planowany termin: rozpoczęcia:

zakończenia

5) Wysokość dotychczas poniesionych nakładów na zadanie wynosi

..... zł

III. Źródła finansowania zadania:

1) Środki własne ROD zł

2) Partycypacja finansowa działkowców w kosztach realizacji zadania przyjęta w uchwale członków PZD w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego wynosi zł,

Wysokość partycypacji ustalona została w następujący sposób:

..... zł (kwota uchwalona przez walne zebranie) x (liczba działkowców w danym ogrodzie) x

(liczba lat partycypacji finansowej)

W ramach w/w partycypacji finansowej działkowców, zostały przyjęte prace działkowców na rzecz zadania1 o wartości zł

Wartość prac jest wynikiem następujących obliczeń:

.....(liczba godzin przypadająca na działkowca) xzł (wartość 1 godziny pracy) x

..... (liczba działkowców w danym ogrodzie) x(liczba lat wykonywania pracy)

3) Inne (wymienić jakie):

Dotacja (od kogo) zł

Dotacja, w tym z funduszy europejskich i krajowych..... (od kogo)

..... zł

Pożyczka z Funduszu Samopomocowego PZD zł

IV. Oświadczenie zarządu ROD o odpłatnym udostępnianiu majątku trwałego PZD lub będącego w jego władaniu:

Zarząd ROD oświadcza, iż nie udostępnia odpłatnie majątku trwałego PZD lub będącego w jego władaniu.

Główny Księgowy zarządu ROD

Skarbnik ROD

Prezes zarządu ROD

.....

.....

.....

.....

miejscowość

data

* *niepotrzebne skreślić*

ZAŁĄCZNIKI:

- 1) wniosek zarządu ROD na walne zebranie w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego
- 2) uchwała walnego zebrania w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego
- 3) uchwała walnego zebrania w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z krajowego Funduszu Rozwoju ROD

Pieczęć OZ PZD

Załącznik nr 2 do uchwały nr 255/2015

Prezydium Krajowej Rady PZD

z dnia 1 października 2015 r.

opinia

Okręgowy Zarząd PZD w

im.

w

o udzielenie przez Prezydium Krajowej Rady PZD dotacji na realizację zadania pn.:

.....
.....

W związku z uchwałą prezydium OZ PZD nr

z dnia (w/w uchwała w załączeniu)

Okręgowy Zarząd PZD pozytywnie/negatywnie* opiniuje wniosek o udzielenie dotacji w kwocie zł,
słownie

stanowiącej uzupełnienie własnych środków rzeczowych i finansowych ROD

na realizację zadania. prezydium okręgowego zarządu PZD włączyło go do planu inwestycji i remontów, zatwierdzonego decyzją z dnia

Stan środków Funduszu Rozwoju ROD w OZzł na dzień.....

Okręgowy Zarząd PZD przedkłada jednocześnie dodatkowe informacje niezbędne do rozpatrzenia wniosku przez Prezydium Krajowej Rady PZD:

I. Dane dotyczące ogrodu:

a) data uchwały zebrania działkowców o pozostaniu w PZD, podjęta na podstawie art.70 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ROD

b) nr rejestru ROD.....areal ha,

c) liczba działek

d) grunty są: w użytkowaniu/ w użytkowaniu wieczystym*

e) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla terenów ROD przewidziano funkcje

.....
f) do gruntu zostały zgłoszone roszczenia

g) procent opłacalności opłaty ogrodowej za br. wynosi

h) nazwa banku

i) numer konta bankowego ROD

j) zarząd ROD udostępnia odpłatnie majątek trwały PZD lub będący w jego władaniu

tak/nie*

II. Dane dotyczące wniosku:

a) opis robót i przedmiary robót:

.....
.....
.....
b) wartość kosztorysowa zadania objętego wnioskiem (etapu)

.....
c) wielkość już poniesionych na zadanie nakładów:

.....
d) planowany termin: rozpoczęcia

i zakończenia robót

e) zadanie realizowane będzie systemem (zlecony, gospodarczy, mieszany)

.....
f) źródła finansowania zadania:

środki własne ROD w wysokości zł

łączna wysokość partycypacji finansowej działkowców, uchwalona przez walne zebranie (we wszystkich latach) w wysokości..... zł,

w tym łączna wartość prac działkowców na rzecz zadania, uchwalona przez walne zebranie (we wszystkich latach) w wysokościzł

dotacja, w tym z funduszy europejskich lub krajowych(od kogo) -zł

pożyczka z Funduszu Samopomocowego PZD zł

g) data i numer uchwały walnego zebrania o zatwierdzeniu wniosku zarządu ROD w sprawie realizacji zadania

.....
Ocena działalności Zarządu ROD, ze szczególnym uwzględnieniem jakości, terminowości i prawidłowości prowadzonych dotychczas robót remontowych i inwestycyjnych

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
* niepotrzebne skreślić

Główny Księgowy OZ PZD

Skarbnik OZ PZD

Prezes OZ PZD

.....

.....

.....

....., dnia

ZAŁĄCZNIKI:

1. wniosek zarządu ROD o dotację z Funduszu Rozwoju ROD KR PZD

2. wniosek zarządu ROD na walne zebranie w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego

3. uchwała walnego zebrania w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego lub remontowego

4. uchwała walnego zebrania w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z Krajowego Funduszu Rozwoju ROD

POTWIERDZENIE ROZLICZENIA DOTACJI PRZYZNANEJ PRZEZ PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY PZD

Okręgowy Zarząd w
potwierdza rozliczenie dotacji przyznanej przez Prezydium Krajowej Rady PZD, uchwałą nr
z dnia dla ROD w
Nazwa zadania (etapu) objętego wnioskiem

Zrealizowany zakres rzeczowy obejmuje

Wartość zadania według wniosku przy ubieganiu się o dotację zł

Wartość zadania według faktycznych kosztów realizacji zł

Zadanie objęte wnioskiem na dzień rozliczenia dotacji zrealizowano w zakresie: pełnym/częściowym *

Kwota dotacjizł

Wymagany termin rozliczenia dotacji rozliczona w terminie tak/nie*

Okręgowy Zarząd PZD stwierdza, że zadanie objęte wnioskiem zostało wykonane w pełnym/częściowym* zakresie, a materiały użyte do realizacji zadania zostały wbudowane, co potwierdzają dokumenty rozliczenia etapu/zadania* (dokumenty, faktury, rachunki, protokoły odbioru, dowody OT) będące w posiadaniu OZ PZD/ROD.

Biuro OZ PZD przekłada rozliczenie dotacji do wysokości otrzymanych środków w kwocie zł

Zestawienie dokumentów potwierdzających rozliczenie dotacji:

LP	Rodzaj i nr dokumentu	Data dokumentu	Nazwa wystawcy	Nr dowodu księgowego	Kwota w zł
Razem					

Przedstawione rozliczenie jest prawidłowe pod względem finansowym i merytorycznym.

Inspektor ds. inwestycji w OZ PZD

.....

Główny Księgowy OZ PZD

Skarbnik OZ PZD

Prezes OZ PZD

.....

.....

.....

Data.....

*Niepotrzebne skreślić

(pieczęć ROD)

UCHWAŁA NR... / 20...

Walnego Zebrania

ROD im..... W

w dniu 20... r.

w sprawie wniosku o przyznanie dotacji z Funduszu Rozwoju ROD

W związku z uchwałą nr ... /200... Walnego Zebrania ROD im.
w z dnia 20..... roku w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego
(remontowego) pn....., postanawia się co następuje:

1. Upoważnia się zarząd ROD im.
wdo wystąpienia z wnioskiem o udzielenie dotacji z krajowego* lub
okręgowego* Funduszu Rozwoju ROD na powyższą inwestycję.

2. Dotacja podlega zwrotowi w przypadku, gdy ROD nie wykorzysta dotacji, wykorzysta dotację niezgodnie z jej przeznaczeniem, nie rozliczy dotacji lub wobec ROD, w ciągu 5 lat od przekazania dotacji na rachunek bankowy ROD zostanie podjęta uchwała o wyodrębnieniu w rozumieniu art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych.

3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI
UCHWAŁ I WNIOSKÓW

.....

PRZEWODNICZĄCY
WALNEGO ZEBRANIA

.....

....., dnia..... 20... r.

*niepotrzebne skreślić

XVI. Z OSTATNIEJ CHWILI

1. Magazyn Śledczy Anity Gargas zwleka ze sprostowaniem nieprawdy

W ostatnim Biuletynie zamieściliśmy informację Krajowej Komisji Rewizyjnej PZD odnoszącą się do spraw, którym poświęcony został materiał wyemitowany w dniu 5.10.2016 r. w TVP1 w programie „Magazyn Śledczy Anity Gargas”. Badanie przeprowadzone przez KKR dowiodło, iż reportaż ten zawierał szereg przekłamań i nieprawdziwych informacji, czym naruszał dobre imię PZD. Z tego względu 26.10.2016 r. Okręgowy Zarząd

Mazowiecki PZD wystąpił do TVP z żądaniem zamieszczenia sprostowania, w którym jednoznacznie wykazał nierzetelność autorów materiału. Niestety, pomimo ustawowego obowiązku, do dnia 14.11.2016 r., TVP nie zareagowała na przekazane pismo. Poniżej zamieszczamy tekst wystąpienia OZM. Jednocześnie informujemy, że ze strony PZD trwają przygotowania do skierowania sprawy na drogę sądową.

2. Sprostowanie Mazowieckiego OZ PZD

**Polski Związek Działkowców
Stowarzyszenie Ogrodowe w Warszawie
Okręg Mazowiecki w Warszawie
L.dz. 6700/RP-ŁP/2016**

Warszawa, dnia 26.10.2016 r.

**Pan Jacek Daciów
Redaktor odpowiedzialny TVP
TVP 1, Telewizja Polska SA
ul. Jana Pawła Woronicza 17
00-999 Warszawa**

Wniosek o sprostowanie

Na podstawie art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku. Prawo prasowe, Okręgowy Zarząd Mazowiecki Polskiego Związku Działkowców składa wniosek o sprostowanie nieściśłych i nieprawdziwych wiadomości zawartych w materiale na temat likwidacji Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Bohaterów Westerplatte w Warszawie wyemitowanym w środę 5 października br. na antenie TVP1 w programie „Magazyn śledczy Anity Gargas”. Materiał ten został przygotowany nierzetelnie, w wyniku czego niezgodnie z rzeczywistością przedstawia w negatywnym świetle działania

podejmowane przez Okręgowy Zarząd Mazowiecki PZD podczas likwidacji części ogrodów pod budowę drogi ekspresowej S2.

Pomimo, iż tematem przewodnim wyemitowanego programu było pytanie, „co się stało z 13 mln zł przeznaczonymi na odszkodowanie za zlikwidowane działki?”, takie pytanie nie zostało ani razu zadane w trakcie przygotowania programu przedstawicielom Okręgu Mazowieckiego PZD. Szkoda, bo odpowiedź na nie jest banalnie prosta.

Fakty są następujące:

I. Przebieg procedury likwidacji:

- a. Podstawą do przeprowadzenia likwidacji działek była decyzja Wojewody Mazowieckiego nr 1181/06 z dnia 11 sierpnia 2006 r. o ustaleniu lokalizacji dro-

gi ekspresowej z rygiorem natychmiastowej wykonalności, wydana na wniosek Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie.

Decyzja wyznaczała teren objęty lokalizacją drogi ekspresowej.

- b. GDDKiA zobowiązana była do:
 - ← zapewnienia nieruchomości zamiennej i założenia na niej nowego ogrodu;
 - ← wypłaty odszkodowań działkowcom za składniki majątkowe działkowców (nasadzenia i naniesienia) znajdujące się na likwidowanych działkach.
- c. W celu realizacji ww. obowiązków zostało zawarte porozumienie pomiędzy GDDKiA i PZD z dnia 1 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków likwidacji części rodzinnych ogrodów działkowych w kompleksie Na Paluchu (dot. części ROD im. Bohaterów Westerplatte, Krokus oraz Emeryci-Latawiec).
- d. W wyniku realizacji powyższego porozumienia:
 - ← GDDKiA zapewniła nieruchomość zamienną. W dniu 27.10.2010 r. została podpisana umowa w

formie aktu notarialnego o oddaniu gruntu o pow. 12,80 ha położonego w miejscowości Budy Strzyże gm. Mszczonów w użytkowanie wieczyste Polskiego Związku Działkowców. GDDKiA odtworzyło na tej nieruchomości ogród (Rodzinny Ogród Działkowy „30-lecia PZD”). Na terenie odtworzonego ogrodu działki uzyskali wszyscy chętni działkowcy, z terenów objętych likwidacją.

- ← GDDKiA wypłaciła odszkodowania na podstawie zaakceptowanych przez działkowców operatów szacunkowych.
- ← ponadto GDDKiA przebudowała infrastrukturę na pozostałym terenie rodzinnych ogrodów działkowych na kompleksie Na Paluchu

Jak widać cała procedura likwidacji została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zapewnieniem ochrony interesów działkowców.

II. Wypłata odszkodowań dla działkowców

Przebieg wypłaty odszkodowań dla działkowców został przedstawiony dziennikarce w trakcie przygotowania programu i wyglądał następująco:

- e. GDDKiA przygotowała mapę terenów z projektowanym pasem drogi ekspresowej. Okręg Mazowiecki naniósł na nią numery działek rodzinnych.
- f. Na zlecenie GDDKiA zostały przygotowane Operaty szacunkowe zawierające wycenę składników majątkowych działkowców znajdujących się na likwidowanych działkach. Każdy z Operatów szacunkowych był w całości akceptowany przez działkowców zarówno co do wartości i ilości poprzez podpis na pierwszej stronie dokumentu, nieprawdą jest więc przeciwna informacja podana w programie telewizyjnym. W Okręgu Mazowieckim PZD znajdują się oryginalne egz. operatów trwale zbindowane i własnoręcznie podpisane na pierwszej stronie przez działkowców. Operaty w takiej postaci były prezentowane dziennikarce realizującej program, a na wyraźną jej prośbę wysłano jej mailem w dniu 6.09.2016 r. skany pierwszych stron Operatów (po zanonimizowaniu). Niestety w trakcie emisji programu zaprezentowano wyłącznie fragment przesłanego dokumentu, z pominięciem najistotniejszych jego elementów, tj. nazwy dokumentu i wartości wyceny, co doprowadziło do stwierdzenia, które padło w materiale, jakoby zgoda działkowców nie obejmowała wartości wyceny. W załączeniu dokument otrzymany przez dziennikarkę ze wskazaniem fragmentu, który został zaprezentowany w programie.
- g. Na podstawie zaakceptowanych przez działkowców Operatów szacunkowych przekazywanych przez Okręgowy Zarząd Mazowiecki, GDDKiA dokony-

wało przelewu odszkodowań na rachunek Okręgowego Zarządu Mazowieckiego, który następnie dokonywał przelewu na rzecz poszczególnych działkowców. Dokonane operacje są udokumentowane odpowiednią dokumentacją finansową i bankową. Zgodnie z nią dokonano wypłaty kwoty 13.826.159,55 zł na rzecz 273 osób. Średnia kwota odszkodowania wyniosła 50.645,27 zł, więc nie można zgodzić się z twierdzeniem, że były one niskie.

- h. GDDKiA w niektórych przypadkach nie akceptowało wycen przygotowanych przez wyznaczonego przez siebie biegłego, stwierdzając, że wycena objęła również teren nieobjęty lokalizacją drogi ekspresowej, nakazując dokonanie korekty wyceny. Tak było np. w przypadku działki nr 20, która została przywołana w programie telewizyjnym przez Panią Annę Batorowską. Taka informacja była przedstawiana dziennikarce w trakcie rozmowy w OM PZD, pomimo tego nie została ona przedstawiona w materiale.
- i. Działka nr 355 Pana Jana Czajki - byłego Prezesa ROD - leżała w wyznaczonym pasie drogi ekspresowej w związku z czym podlegała likwidacji. W trakcie nagrywania programu nie zapytano Okręgu Mazowieckiego o ww. działkę w tym kontekście.
- j. Działka nr 655 Pana Edwarda Jankowskiego - byłego Prezesa ROD im. Bohaterów Westerplatte - pomimo, że nie leżała w pasie drogi ekspresowej, została przedstawiona do likwidacji, ponieważ przeznaczono ją na budowę budynku magazynu na potrzeby ogrodu, w związku z tym, że likwidacji uległ dotychczasowy magazyn znajdujący się na działce nr 744A leżącej na terenie przeznaczonym pod budowę trasy. Taką informację otrzymała GDDKiA, któ-

ra odpowiadała za wypłatę odszkodowań.
Powyższe wyjaśnienia zostały przekazane na prośbę dziennikarki mailem w dniu 6.09.2016 po nagraniu pro-

gramu, pomimo tego nie zostały przedstawione w trakcie emisji.

III. Kwestia rejestracji Stowarzyszenia Działkowego „Zielone Wzgórze”

- k. Wbrew twierdzeniom przedstawionym w programie, apelacja Polskiego Związku Działkowców od wpisu ww. Stowarzyszenia do KRS nie opierała się tylko o kwestię nieprawidłowego zwołania zebrania wyłączeniowego działkowców przez niewłaściwy organ, ale również o fakt zmanipulowania liczby działkowców uprawnionych do głosowania w celu zaniżenia kworum wymaganego przez ustawę o rodzinnych ogrodach działkowych.
- l. Po uwzględnieniu apelacji, w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy Sąd odmówił wpisu ww. Stowarzyszenia do KRS i dokonał jego wykreślenia.
- m. Wszystkie działania podejmowane przez Okręg Mazowiecki w powyższej sprawie miały i mają na celu ochronę działkowców, którzy nie wyrazili woli wyłączenia ogrodu z Polskiego Związku Działkowców. Okręg Mazowiecki posiada w tej sprawie oświadczenia 228 działkowców z ROD im. Bohaterów Westerplatte. W programie telewizyjnym nie przedstawiono stanowiska tak licznej grupy działkowców, co świadczy o braku rzetelności w jego przygotowaniu.
- n. Brak podjęcia działań ze strony Polskiego Związku Działkowców oznaczałby akceptację sytuacji, gdy grupa osób niestanowiąca wymaganej przez ustawę większości wbrew woli większości działkowców, doprowadza do wyłączenia danego ogrodu z PZD, działając na ich szkodę.
- o. W wyniku orzeczenia sądu obowiązkiem Okręgu Mazowieckiego PZD było podjęcie działań mających na celu ochronę interesów działkowców, w tym wystąpienie o zawieszenie możliwości dysponowania środkami przeznaczonymi na funkcjonowanie ogrodu przez nieuprawnione osoby. Okręg nie będzie nigdy występował z wnioskiem o przekazanie ich do swojej dyspozycji. Organem uprawnionym do dysponowania tymi środkami jest wyłącznie Zarząd Komisaryczny ROD im. Bohaterów Westerplatte powołany w dniu 29 września br., w skład którego wchodzi m.in. działkowcy z ww. ROD.

W przypadku nie dokonania sprostowania przedstawionych informacji Polski Związek Działkowców – Okręg Mazowiecki podejmie kolejne kroki prawne w celu ochrony naruszonego dobrego imienia stowarzyszenia.

Z poważaniem

Wiceprezes Okręgowego zarządu Mazowieckiego
/-/ Janusz Górniak

Do wiadomości:

- 1. Pan Jacek Kurski, Prezes Zarządu TVP SA
- 2. Rada Mediów Narodowych
- 3. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji